C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Pratchett Terry\Pratchett Terry - Úžasná Zeměplocha - 30 - Svobodnej národ.pdb

PDB Name: zdroj
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Terry Pratchett

Svobodnej národ

V sérii Úžasná Zeměplocha
v nakladatelství Talpress dosud vyšlo:

BARVA KOUZEL
LEHKÉ FANTASTIČNO
ČAROPRÁVNOST
MORT
MAGICKÝ PRAZDROJ
SOUDNÉ SESTRY
PYRAMIDY
STRÁŽE! STRAŽE!
ERIK
POHYBLIVÉ OBRÁZKY
SEKÁČ
ČARODĚJKY NA CESTÁCH
MALÍ BOHOVÉ
DÁMY A PÁNOVÉ
MUŽI VE ZBRANI
TĚŽKÉ MELODIČNO
ZAJÍMAVÉ ČASY
MAŠKARÁDA
OTEC PRASÁTEK
HRRR NA NĚ!
NOHY Z JÍLU
POSLEDNÍ KONTINENT
CARPE JUGULUM
PÁTÝ ELEFANT
PRAVDA
ZLODĚJ ČASU
NOČNÍ HLÍDKA
POSLEDNÍ HRDINA
PODIVNÝ REGIMENT

KAPITOLA 1
Dobře provedené "beng"
Některé věci začínají dříve než věci jiné.
Byla to jen taková malá letní přeháňka, ale zdálo se, že jí to nikdo neřekl, a tak lila dolů vodu stejně prudce, jako kdyby byla zimní bouří.
Slečna Bystromila Klíšťová využívala toho byť by chabého úkrytu, který ji poskytovalo řídké křoví, a zkoumala vesmír. Deště si nevšímala. Čarodějky schnou rychle.
Výzkum vesmíru byl v jejím případě prováděn pomocí dvou větévek, děravého kamene, vejce, jedné slečniny punčochy, která byla také děravá, špendlíku, kousku papíru a malého špačka tužky. Oproti mágům jsou čarodějky zvyklé vystačit si s málem.

Předměty byly posvazovány a zkrouceny dohromady, takže tvořily... zařízení. Když do něj slečna Klíšťová strčila, pohybovalo se velmi zvláštně. Tak například se zdálo, že jedna z větévek prošla vajíčkem, vylezla na druhém konci celá a nezanechala na vejci ani tu nejmenší stopu.

"Ano," řekla si tiše pro sebe, když jí déšť začal stékat přes okraj klobouku. "Je to tam. Nepopiratelné zvlnění ve stěnách světa. Velmi znepokojivé. Máme tady pravděpodobně nějaký jiný svět, který se pokouší o kontakt. To je vždycky špatné. Měla bych se tam vypravit. Jenže... podle toho, co mi říká můj levý loket, už tam nějaká čarodějka je..."

"Takže ona si to tam vyřídí," řekl slabý a prozatím tajemný hlas, který vycházel slečně Klíšťové odněkud od kotníku.

"Ne, to by nebylo dobré. Tím směrem leží křídová zem," zavrtěla hlavou slečna Klíšťová. "Na křídě žádnou dobrou čarodějku nevychováš. Ta věcička je sotva tvrdší než jíl. Na to, aby vyrostla pořádná čarodějka, je třeba dobrý tvrdý kámen, to mi věř." Slečna Klíšťová starostlivě zavrtěla hlavou a do okolí se rozlétly kapky vody z jejího klobouku. "Jenže moje lokty jsou většinou velmi spolehlivé."*

"Proč se o tom ale máme dohadovat? Pojďme a podívejme se," řekl hlásek. "Tady se nám stejně nijak zvlášť nevede, nebo si myslíš něco jiného?"

To byla pravda. Nížiny nebyly pro čarodějky žádný ráj. Slečna Klíšťová vydělávala drobné peníze tím, že tu a tam někomu vypomohla lékem nebo lékařskou radou, a také předpovídáním neštěstí.** V noci obvykle přespávala ve stodolách nebo chlévech. Dvakrát už ji během této cesty hodili do vesnického rybníka.

Vytáhla z kapsy popraskaný talíř a nalila do něj dešťovou vodu, která sejí nashromáždila za okrajem klobouku. Pak z druhé kapsy vytáhla lahvičku inkoustu a přilila ho do vody právě tolik, aby se zbarvila do černá.

Potom nad kloboukem spojila ruce, aby zabránila dešti padat na černou hladinu, a zaposlouchala se do toho, co jí říkaly oči.

Tonička Bolavá ležela na břiše u říčky a lechtala pstruha. Líbilo se jí, jak se pstruzi smějí. Smích z nich vycházel v bublinách.

O kousek dál, tam, kde se říční břeh měnil v jakousi oblázkovou pláž, si hrál její bratr Čestmír s hrstí klacíků a pravděpodobně se matlal něčím ulepeným.

Čestmír se dovedl ulepit téměř čímkoliv. Mohli jste ho vykoupat a osušit, a stačilo pak nechat ho pět minut uprostřed dokonale čistého pokoje a Čestmír byl celý ulepený. Ne že by našel něco, co lepilo. Prostě byl ulepený. Jinak s ním ale nebyly celkem žádné potíže, pokud jste stačili dohlédnout na to, aby nejedl žáby.

Malý kousek v Toniččině hlavě měl jakési pochybnosti o jejím jméně. Byla pojmenovaná po obou babičkách, Marie Tonička, tedy Marie Antoaneta, jak žertovala její maminka, jenže on jí stejně nikdo jinak než Toničko neřekl. Měla devět roků a cítila, že Marie Antoaneta je jméno, se kterým nebude život právě jednoduchý. Kromě toho se právě minulý týden rozhodla, že až vyroste, chce být čarodějkou, a byla si jistá, že ani Marie, ani Tonička se k tomu nehodí. Lidé se jí budou smát.

Další, větší část Toniččina mozku se zabývala slovem "rebarbora". Nebylo to slovo, na které by asi právě teď myslelo mnoho lidí. Zatímco prsty šimrala pstruha pod bradou, převalovalo sejí to slovo v hlavě pořád dokola. Rebarbora... podle slovníku její babičky to bylo slovo, kterým se, mimo oné zeleniny, z níž vaříme kompoty a pečeme koláče, označoval "nejasný, hluboký zvuk tvořený šepotem a tlumeným rozhovorem většího počtu Udí". Toničce se zvuk toho slova líbil. Vyvolával v ní představu tajemných lidí v dlouhých pláštích, kteří si kdesi za zavřenými dveřmi šeptají důležitá tajemství: rebarborarebarborarebarbora...

Přečetla ten slovník celý. Nikdo jí neřekl, že se to od dětí jejího věku nečeká.

Právě když myslela na tohle, uvědomila si, že šťastný pstruh uplaval. Několik centimetrů od její tváře ale plavalo na vodě něco jiného.

Byl to kulatý košík ne větší než půlka kokosového ořechu, natřený něčím, co utěsnilo mezery v proutí a umožňovalo mu plavat. V něm stál malý mužík, vysoký sotva patnáct centimetrů. Měl záplavu ryšavých vlasů, do nichž si jako ozdoby vpletl několik pírek, korálků a kousků barevných hadříků. Rudý plnovous byl stejně neupravený jako vlasy. Ten kousek jeho těla, který nebyl pokryt modrým tetováním, byl pokryt malým kiltem. Mužík na ni hrozil pěstí a ječel:

"Kristusmarija! Vodpal vodtuto, ty vylíznutá pako holka! Pálí sem Zelená kebule!"

S těmi slovy škubl za provázek, který visel zboku podivného plavidla do vody, a na hladinu se vynořil druhý rudovlasý mužík, celý udýchaný.

"Nejni čas na rybačku!" oznámil mu první mužík a vytáhl ho na palubu. "De Zelená kebule!"

"Kristusmarija!" vykřikl potápěč, ze kterého stékaly pramínky vody. "Bérem kramle!"

Pak se chytil maličkého vesla a rychlými pohyby sem a tam uvedl košík do pohybu.

"Promiňte," volala za nimi Tonička, "vy jste víly?"

Odpověď však nedostala. Maličký člun zmizel v rákosí.

Asi ne, řekla si Tonička.

Pak ke svému temnému potěšení zaslechla rebarboru. Bylo bezvětří, ale Ústí na větvích osik, jimiž byly porostlé břehy říčky, se začalo chvět a šumět. Stejně tak rákosí. Neohýbalo se, jen se kymácelo sem a tam. Všechno se maličko rozostřilo, jako kdyby se něco chopilo světa a třáslo s ním. Vzduch svištěl. Lidé si šeptali za zavřenými dveřmi...

Říčka hned pod břehem začala bublat. Nebylo tady nijak hluboko - voda by Toničce sahala sotva po kolena -, ale najednou byla temnější a tak nějak... mnohem hlubší.

Udělala několik kroků zpět těsně předtím, než z vody vyprýštily dvě dlouhé vyzáblé ruce a zuřivě zatápaly na břehu přesně v místě, kde před okamžikem stála. Na okamžik zahlédla hubenou tvář s dlouhými ostrými zuby, obrovské kulaté oči a mokré prameny zelených vlasů podobných vodnímu sítí a vzápětí podivný tvor zmizel pod hladinou.

Ve chvíli, kdy se nad zelenou tváří zavřela voda, už Tonička pádila po břehu k malé pláži, kde si Čestmír připravoval žabí koláčky. Sebrala dítě ze země v okamžiku, kdy se na hladině v zátočině objevila řada bublin. Voda znovu zavířila,

vylétl z ní tvor se zelenými vlasy a dlouhé ruce se zaťaly do oblázků v místě, kde si ještě před okamžikem Čestmír hrál. Pak obluda zaječela a znovu zmizela ve vodě.

"Já ci čů-at!" zaječel Čestmír.

Tonička si ho nevšímala. Se zamyšleným výrazem sledovala hladinu říčky. To je divné, myslela si. Měla bych mít strach, ale mám jenom zlost. Nebo spíš... cítím strach, tam někde uvnitř, jako rozpálenou kuličku, ale ta zlost ho nepustí ven...

"Česti ce ce ce čů-at!" ječel Čestmír.

"Tak do toho," pobídla ho Tonička nepřítomně. Na břeh říčky stále ještě narážely drobné vlnky.

Nemá cenu o tomhle někomu vyprávět. Dospěláci, kteří by byli v dobré náladě, by řekli: "Jakou má to dítě představivost." A ti ostatní asi jen: "Nevymýšlej si báchorky!"

Byla pořád hrozně rozzlobená. Jak si může nějaká taková obluda vůbec dovolit objevit se v řece? Zvlášť taková... taková... divná. Co si o sobě myslí?

Takhle v duchu přemítala Tonička cestou domů. Teď bychom se na ni mohli lépe podívat. Začneme u bot. Boty má velké a těžké, otec jí je už mnohokrát vyspravil a před ní patřily několika sestrám. Tonička si musí vždycky obléct více párů ponožek, aby jí nepadaly z nohy. Jsou opravdu velké. Tonička se někdy cítí jako člověk, který je na světě jenom kvůli tomu, aby se mohly boty přesouvat z místa na místo.

Má na sobě samozřejmě i šaty. I ty patřily několika sestrám před ní a byly už tolikrát obráceny rubem ven, lícem dovnitř, vrškem dolů a spodkem nahoru, předkem dozadu a zadkem dopředu, že už měly být dávno vyhozeny. Ale Toničce se docela líbí. Sahají jí až ke kotníkům, a ať už byly na začátku jakékoliv barvy, teď jsou světle modravé, což je shodou okolností tatáž barva, jakou mají motýli třepotající se vedle pěšiny. Pak tady máme Toniččinu tvář. Je lehce růžová a lemovaná hnědými vlasy. Nic zvláštního. Její hlava by mohla zajímat toho, kdo by ji pozoroval - například v talíři černé vody - hlavně proto, že je maličko větší, ale dá se předpokládat, že k ní tělo časem doroste.

Pak půjdeme ještě kousek výš a dál, až se stezka pod námi změní v bílou stužku a Tonička a její bratr ve dvě malé tečky. A pak je tady její země...

Nazývají ji Křída. Zelené nížiny se vlní pod horkým sluncem nejparnějšího léta. Odsud shora vypadá stádo ovcí, které se velmi pomalu pohybuje po krátké trávě, jako mráčky pokrývající zelenou oblohu. Tu a tam po trávě pádí ovčáčtí psi podobní kometám. A pak, když se oko ještě o něco zvedne, se to všechno změní v dlouhý zelený pahorek ležící jako obrovská velryba ve světě...

.. .obklopeném inkoustově černou dešťovou vodou v klobouku.

Slečna Klíšťová zvedla hlavu.

"Ta malá stvoření v člunu, to byli Nac mac Fíglové!" řekla. "Nejobávanější ze všech vílích ras! Dokonce i trollové utečou, než by se srazili se Svobodným národem! A jeden z nich ji varoval!"

"Takže ona je čarodějka, že jo?" řekl hlásek.

"V tomhle věku? Nemožné!" zavrtěla hlavou slečna Klíšťová. "Nezbyl tam nikdo, kdo by ji učil. Na Křídě už dávno žádné čarodějky nežijí. A přece... neměla strach..." Déšť ustal. Slečna Klíšťová zvedla hlavu a upřela pohled směrem ke Křídě, která se zvedala nad šedými propletenými mraky. Byla asi deset kilometrů daleko.

"To dítě potřebuje dohled," řekla. "Ale křída je moc měkká, než aby na ní vyrostla čarodějka..."

Vyšší než Křída byly jen hory. Tyčily se, ostré a purpurové a šedé, a jejich vrcholky zdobila rozsáhlá sněhová pole. Sněhové jazyky splývaly i v létě hluboko pod vrcholky. "Nevěsty nebes," řekla o nich jednou babička Bolavá a to bylo něco neuvěřitelného, protože Tonička si už ani nepamatovala, kdy babička něco řekla naposled, natož aby promluvila o něčem jiném než o ovcích. A kromě toho to bylo dokonale výstižné. Přesně tak hory vypadaly v zimě, kdy byly celé bílé a halil je, jako nevěsty závoje, poletující sníh.

Babička užívala stará slova a občas přišla s podivným starým příslovím nebo rčením. Neříkala pahorkatině Křída, říkala jí vždy jen "důliny". Na důlinách nesejou hrách, myslívala si Tonička, a tak si to slovo zapamatovala.

Přišla na hospodářství.

Lidé měli sklony si Toničky nevšímat. Nebyla v tom lhostejnost ani krutost, ale hospodářství bylo velké a každý se musel starat o své povinnosti. Tonička ty svoje konala velmi dobře a tak se stala, svým způsobem, neviditelnou. Byla dojičkou a mléčnou děvečkou, a to velmi dobrou. Dokázala utlouci lepší máslo než její matka a lidé se pochvalně zmiňovali o tom, jak skvělý dokáže udělat tvaroh a domácí sýr. Byl to dar. Občas, když do vesnice přišli potulní učitelé, šla za nimi a dostalo sejí kousku vzdělání. Většinou ale pracovala v mlékárně, kde bylo neustále šero a zima. Líbilo sejí to. Znamenalo to, že dělá něco pro hospodářství.

Přesně se jejich hospodářství říkalo Domácí farma. Otec si ji pronajal od barona, kterému patřila země, ale Bolaví na ní hospodařili už víc než stovku let, takže, jak říkal její otec (většinou večer, potom co si dal občas několik piv, ale i pak ještě hezky tiše) podle toho, co si země pamatuje, je jí jasné, že už dávno patří Bolavým. Toniččina matka ho vždy napomínala, ať tak nemluví, i když baron se k Bolavým vždy choval s respektem, přestože babička zemřela už přede dvěma roky. Baron o ní řekl, že to byla nejlepší pastýřka v okolních kopcích široko daleko. Místní lidé si vůbec říkali, že na současné poměry je baron ještě slušný. Toniččina matka vždycky říkala, že se vyplácí být k němu uctivý a zdvořilý a že i takový člověk má své vlastní smutky a bolesti.

Toniččin otec ale někdy trval na tom, že vždycky existovali nějací Bolaví (Bulaví, Bolevíí, Bolováni - jak se to právě psalo, nebylo důležité), o nichž se zmiňují staré dokumenty už celé stovky a stovky let. Měli okolní kopce ve svých kostech, říkal, a pastýři ovcí existovali odpradávna.

Tonička se díky tomu cítila docela pyšná, takovým trošku zvláštním způsobem, protože člověk by mohl být stejně pyšný na předky, kteří by se toulali světem, nebo občas zkusili dělat něco jiného či nového. Jenže každý člověk je rád, když může být pyšný alespoň na něco. A od chvíle, kdy si pamatovala věci, vzpomínala, jak slyšela otce a další tiché,

pomalé muže z okolí vyprávět Žert, ten, který se předával ústním podáním od Bolavého k Bolavému už dobrou stovku let. Otec říkával: "Tak máme další den pryč a já jsem pořád Bolavý," nebo: "Vstávám Bolavý a Bolavý chodím spát," někdy jen: "Jsem Bolavý od hlavy k patě." Když jste tenhle vtip slyšeli potřetí, už vám nepřipadal tak legrační, ale chybělo by jí, kdyby otec variaci na dané téma alespoň jednou týdně neřekl. Ty žerty nemusely být legrační, byly to otcovy žerty. A tak nebo tak, bez ohledu na to, jak se jejich vypravěči a Toniččini předci právě psali, Bolaví zůstávali, Bolaví neodcházeli.

V celé kuchyni nikdo nebyl. Matka pravděpodobně odběhla ke střihačským ohradám, aby mužským, kteří tento týden stříhali ovce, zanesla nějaký oběd. Její sestry Hanka a Hýčkanka tam byly taky, stáčely rouna a věnovaly svou pozornost některým z mladíků. Během střihači sezóny byly vždycky docela ochotné přiložit u ohrad ruku k práci. Nedaleko velkého černého sporáku byla police, jíž Toniččina matka říkala Knihovna babičky Bolavé, protože se jí líbila představa, že má knihovnu. Všichni ostatní jí říkali Babiččina police.

Byla to malá police, protože knihy byly vklíněny mezi sklenicí kandovaného zázvoru a porcelánovou pastýřkou, kterou Tonička vyhrála na trhu, když jí bylo šest.

V polici bylo jen šest knih, když nepočítáte objemnou kroniku farmy, která se podle Toničky nemohla počítat za opravdovou knihu, protože jste šiji museli sami psát. Pak tam byla Velká encyklopedie. Kalendář, který se každý rok měnil za nový. A hned vedle byl svazek Choroby ovcí, který měl dvojnásobný objem díky obrovskému počtu záložek, které tam babička nastrkala.

Babička Bolavá byla odbornicí na ovce, i když jim neřekla jinak než "pytel kostí, zuby a oči, které jen hledají, jakým novým způsobem by mohly odejít ze světa". Ostatní pastýřky neváhaly přijít za babičkou mnoho mil a požádat ji, aby šla s nimi a vyléčila jejich ovce z potíží a chorob. Říkaly, že babička má Dotek, i když ona říkala, že nejlepší lék pro takovou ovci, stejně jako pro mužského, je pomazání terpentýnem, peprná nadávka a kopanec do... Na mnoha místech z knihy trčely kousky papíru popsané babiččinými vlastními předpisy na léčení ovčích chorob. Většinou byl jejich hlavní složkou terpentýn, ale někde také nadávky.

Vedle Chorob ovcí byl zasunut tenký svazeček, který se jmenoval Květena Křídy. Pastviny dole byly plné prapodivných drobných rostlinek, jako dlužicha, šuškarda, šanta, jinochlup, hůlek, záplevák nebo zaječí ocásek, a byly mezi nimi i rostlinky tak malé, že je nedokázaly spást ani ovce. Na Křídě musely být kytky odolné a mazané, když chtěly přežít ovce v létě a sněhové vichřice v zimě.

Většinu černobílých květin někdo už dávno vybarvil. Na předsádce bylo napsáno Marie Stejskalová, což bylo babiččino jméno, než se vdala. Nejspíš si myslela, že jméno Bolavý je o něco lepší než Stejskal.

A nakonec tady byla O vílách a skřítcích - kniha pohádek pro všechna hodná dítka, kniha tak stará, že v době jejího vzniku se mluvilo úplně jinak.

Tonička vylezla na židli a vytáhla knihu z police. Pak obracela listy tak dlouho, až přišla ke stránce, kterou hledala, a chvíli šiji prohlížela. Nakonec vrátila svazek na místo, židli přisunula zpět ke stolu a otevřela skříň s porcelánovým nádobím.

Vzala hluboký talíř, přešla k zásuvce, vytáhla krejčovský metr, který její matka používala při šití, a talíř změřila.

"Hmm," řekla si sama pro sebe. "Dvaadvacet centimetrů. Proč to tam prostě nenapíšou?"

Natáhla se, sundala ze stěny největší pánev, tu, na níž se dala udělat snídaně pro půltucet lidí, vzala několik sladkostí ze sklenice na poličce a nasypala je do starého papírového sáčku. Pak, k jeho nepříjemnému překvapení, zvedla ze země Čestmíra a vydala se k potoku.

Tam všechno vypadalo docela normálně, ale ona byla rozhodnutá, že tím se nedá ošálit. Všichni pstruzi zmizeli a nezpíval jediný pták.

Na říčním břehu si našla místo s křovím té správné velikosti. Pak co nejblíž vody zatloukla do země kus dřeva tak hluboko, jak to jen šlo, a přivázala k němu papírový sáček s bonbony.

"Bonbóny, Čestíku," zavolala.

Pak pevně sevřela těžkou pánev a schovala se za křoví.

Čestmír se přibatolil k bonbonům a pokusil se vzít si sáček. Ten se ani nehnul.

"Budeš čů-at!" zaječel, protože to byla výhrůžka, která obvykle zabírala. Buclatými prstíky zaútočil na uzly provázku.

Tonička ostražitě pozorovala hladinu vody. Opravdu tmavla? Byla zelenější? A tamto tam dole, jsou to jenom řasy? A ty bublinky, které se přibližují..., že by pstruh, který se směje?

Ne.

Vyrazila ze svého úkrytu a máchla pánví jako pálkou. Ječící obluda, která vyskočila z vody, potkala pánev letící opačným směrem. Ozvalo se hlasité zazvonění. Bong.

Bylo to dobré zazvonění, končilo dlouhým ojiojiojiojinnnnngggg, což je značka kvalitního úderu.

Stvoření na okamžik znehybnělo ve vzduchu a do říčky šplouchlo několik zubů a kousků zelené řasy. Pak se zelené tělo sesulo zpět a se silným zabubláním zmizelo pod vodou.

Voda se vyčistila a znovu se změnila na starou známou říčku, mělkou a ledově chladnou, jejíž dno bylo poseto oblázky.

"Češ, češ, češ koko!" ječel mezitím Čestmír. Když měl na dosah nějaké sladkosti, nevšímal si ničeho, co se dělo kolem.

Tonička rozvázala provázek a podala mu sáček. Zhltal bonbony s nesmírnou rychlostí, jak to ostatně dělal se sladkostmi vždycky. Počkala, až se vyzvracel, vzala ho za ruku a zamyšleně se vracela domů.

V blízkém rákosí těsně nad zemí se ozvaly slabé hlasy, které šeptaly:

"Kristusmarija! Tý, Boby, viděls to samý?"

"No jo! Měli bysme prásknout do koní a písknout Velkýmu, že sme tu bosorbabu namákli!"

* * *

Slečna Klíšťová poklusávala prašnou cestou. Čarodějky jsou velmi nerady, když je někdo vidí spěchat, nebo dokonce běžet. Je to neprofesionální. Jsou také nerady, když je někdo vidí nosit věci, a ona měla na zádech stan.

Taky se za ní táhly obláčky páry. Čarodějky vysychají zevnitř.

"A jakou to mělo zubatou tlamu!" prohlásil tajemný hlásek, tentokrát odněkud z jejího klobouku.

"Já vím!" odpověděla popuzeně slečna Klíšťová.

"A ona si vyskočí a praští do toho!"

"Ano, já vím!"

"Jen tak, jako když nic!"

"Ano. To bylo velmi působivé," přikývla slečna Klíšťová. Pomalují docházel dech. Kromě toho už se ocitla na prvních úbočích "důlin" a na křídě jí to tak nešlo. Potulná čarodějka má ráda pevnou půdu pod nohama, ne nějaký nerost, měkký tak, že se dá řezat nožem.

"Působivé?" vypískl hlásek. "Vždyť použila svého bratra jako návnadu!"

"Úžasné, že?" přikývla slečna Klíšťová. "Tak rychlá a správná úvaha..., ale ne, ne..." Zpomalila a u první kamenné zídky, oddělující pole, se zastavila a opřela se o ni, protože se jí zmocnila vlna nevolnosti.

"Co je? Co se děje?" vykřikl hlásek na klobouku. "Málem jsi mě shodila!"

"To je ta mizerná křída! Už ji cítím. Dokážu provozovat magii na pořádné zemi, na kameni mi to nedělá potíže a na jílu nejsem špatná, i když..., ale křída není ani ryba, ani rak! Jsem velmi citlivá na geologické podmínky."

"Co se mi to tady pokoušíš říct?" odpovídal hlásek.

"Křída... to je hladová zem. Já... na křídě nemám skoro žádnou moc."

Stále neviditelný vlastník hlasu řekl: "Máš v úmyslu omdlít?"

"Ne, to ne! To ta magie, která nefunguje..."

Slečna Klíšťová nevypadala jako čarodějka. Většina čarodějek tak vlastně nevypadá, hlavně ne ty, které putují z místa na místo. Když někdo putuje mezi nevzdělanými, pak vypadat jako čarodějka může být nebezpečné. Z toho důvodu neměla žádné okultní šperky ani bižuterii, magický nůž ani stříbrný pohár se vzorkem lebek a propletených kostí a nenosila koště, z jehož konce by vyletovaly magické jiskérky, protože to všechno jsou drobné náznaky, že by někde nedaleko mohla být čarodějka. V jejích kapsách byste nenašli nic kouzelnějšího než pár proutků, možná kousek provázku, minci či dvě a pochopitelně magický talisman.

Každý široko daleko nosil talismany a slečna Klíšťová došla k názoru, že kdyby neměla magický talisman, mohli by si o ní lidé myslet, že je čarodějka. Když jste chtěli být čarodějkou, museli jste být dost mazaní.

Slečna Klíšťová měla špičatý klobouk, ale byl to klobouk takticky tajnosnubný a špičatý jen tehdy, když si to přála.

Jediná věc v její kabele, která by mohla vyvolat nějaké podezření, byla malá, umaštěná knížečka s názvem Úvod do únikologie od Velkého Merliniho. Jestliže je jedním z možných nebezpečí vašeho povolání to, že vás hodí se spoutanýma rukama do jezírka, pak schopnost uplavat třicet metrů pod vodou plně oblečená či umění ukrývat se pod vodou a dýchat dutým stéblem rákosu nejsou absolutně k ničemu, pokud nejste opravdu špičkoví machři na uzly.

"Takže ty tady nedokážeš čarovat?" zajímal se hlásek za kloboukem.

"Přesně tak. Nedokážu," přikývla slečna Klíšťová.

Když zaslechla cinkot, zvedla hlavu. Po bílé cestě se blížilo podivné procesí. Z větší části se skládalo z oslů, kteří táhli malé vozíky pokryté pestrobarevnými plachtami. Vedle vozů kráčeli lidé zaprášení skoro do pasu. Byli to hlavně muži, barevně oblečení - nebo alespoň v oblečení, které bylo barevné předtím, než ho jeho majitelé vláčeli celé roky prachem a blátem - a každý z nich měl na hlavě podivný hranatý klobouk.

Slečna Klíšťová se usmála.

Vypadali jako podomní brusiči a dráteníci, ale ona dobře věděla, že by se mezi nimi nenašel jediný, který by uměl zaletovat konev na čaj. Prodávali neviditelné věci. A potom, co vyprodali své zboží, pořád ho měli dost. Prodávali to, co každý potřeboval, ale málokdo chtěl. Prodávali klíče k vesmíru Udem, kteří ani nevěděli, že je zamčený.

"Nemůžu čarovat," opakovala slečna Klíšťová a narovnala se. "Ale můžu to někoho naučit!"

Tonička celý zbytek dopoledne pracovala v mlékárně. Bylo potřeba zpracovat tvaroh.

K obědu byl chléb s džemem. Matka jí řekla: "Dnes přijedou do města učitelé. Jestli máš hotovou práci, můžeš za nimi jít."

"Ano, ráda," souhlasila Tonička a v duchu dodávala: je tady jedna nebo dvě věci, o nichž bych se ráda něco dozvěděla.

"Dobrá, můžeš jim vzít půl tuctu mrkví a jedno vejce. Jistě se jim bude hodit, chudákům," pokračovala matka.

Tonička si po obědě ty věci vzala a vypravila se do městečka pro svůj, vejce hodný, díl vzdělání.

Místní hoši většinou postupně přebírali řemeslo svých otců, nebo se alespoň v městečku či nejbližším okolí vyučili řemeslu nebo zaměstnání u otce některého ze svých kamarádů. Od děvčat se čekalo, že rostou proto, aby se stala něčími manželkami. Taky se od nich čekalo, že se naučí číst a psát, protože to se počítalo za lehké domácí zaměstnání, za hračičku, která hochy zbytečně odvádí od vážných povinností.

Na druhé straně si každý také uvědomoval, že tady je několik věcí, které by měli znát i hoši, aby přestali plýtvat časem na nesmyslné úvahy typu "Co je tam na druhé straně hor?" nebo "Kde se bere ten déšť, co padá z nebe?".

Všechny rodiny v městečku si každoročně kupovaly výtisk Kalendáře, protože i v něm byla jistá dávka vzdělání. Kalendář byl velký a silný a tiskli ho kdesi daleko odsud a byla v něm spousta údajů o věcech, jako jsou fáze měsíce a správný čas, kdy sázet fazole. Většinou obsahoval i nějaká proroctví týkající se nastávajícího roku a zmiňoval se o vzdálených místech s podivnými jmény jako Klač nebo Baiona. Tonička dokonce v Kalendáři viděla obrázek Klače. Byl na něm velbloud stojící v poušti. Význam těch slov znala proto, že jí je vysvětlila matka. A to pro ni byl Klač - velbloud v poušti. Přemýšlela, jestli v tom není ještě něco jiného, ale zdálo se, že víc než že Klač = velbloud v poušti, nikdo neví.

A právě v tom byla ta potíž. Když nenajdete nějaký způsob, jak to zarazit, lidé se budou pořád na něco vyptávat. A právě v tom byli užiteční učitelé. Horami jich putovaly celé skupiny spolu se skupinami dráteníků, malých kovářů, zázračných léčitelů, podomních obchodníků s látkami, věštců šťastné budoucnosti a dalšími toulavými obchodníky, prodávajícími věci, které lidé nepotřebovali každý den, ale občas shledávali užitečnými.

Přesouvali se od vesnice k vesnici a dávali krátké lekce z různých předmětů. Drželi se stranou od ostatních poutníků a ve svých potrhaných barevných rouchách a čtvercových kloboucích vypadali velmi tajemně. Používali dlouhá slova jako třeba zkorodované železo. Žili drsným životem a živili se potravou, kterou dostávali za lekce, které dávali každému, kdo byl ochoten jim naslouchat. Když je nikdo ochotný poslouchat nebyl, dali si třeba pečeného ježka. Spali pod hvězdami, které dokázali učitelé matematiky spočítat, učitelé astronomie změřit a učitelé literatury pojmenovat. Učitelé zeměpisu se zase dokázali ztratit i v řídkých hájcích a chytit se do medvědích pastí.

Lidé je povětšinou viděli rádi. Naučili toho děti dost na to, aby je umlčeli, což byl vlastně ten hlavní důvod. Na druhé straně je lidé vždycky v podvečer vyhnali z vesnice, aby jim náhodou v noci za nehty nezůstalo nějaké to kuře.

Dnes se pestrobarevné budky a stany rozložily těsně za vesnicí. Za nimi byla ohrazena látkovými stěnami malá čtvercová prostranství a ta byla hlídána učitelskými učedníky, kteří dávali pozor, aby náhodou někdo nevyslechl Vzdělání zadarmo.

Na prvním stanu, který Tonička zahlédla, byl nápis:

Zempis, Zempis, Zempis!
Jen dnes! Hlavní světadíly a okeány!
NAVÍC všechno co byste rádi věděli, o ledovcích.
Jedna penny neb, náhradou k přijmutí,
i jakákoliv základní zelenina!

Tonička toho přečetla dost na to, aby tohle všechno znala, zatímco v duchu usoudila, že muž dávající lekce ze zeměpisu by měl navštívit stánek svého kolegy odvedle, jehož nabídka zněla:

Zázraky čárek a pravopisu
1. Naprostá jistota ve věci čárek.
2. "S" a "z" v cizích slovech snadno a rychle.
3. Tajemství středníku ODHALENO!
4. Kde je vhodnější "&" než obvyklé "a". (Malý příplatek).
5. Hrátky se závorkami.

Přijímáme zeleninu, vejce a použité (ale čisté) tkaniny.

Další stánek byl vyzdoben obrázky z historie, na nichž byli zachyceni králové, kteří si navzájem uřezávali hlavy, a podobné povznášející události z historie lidstva. Učitel před nimi byl oblečen v tmavorudé potrhané roucho, lemované vypelichanou králičí kožešinou, a na hlavě měl starý cylindr ozdobený vlaječkami. Měl také malý megafon, který namířil přímo na Toničku.

"Smrt králů v průběhu věků?" řekl. "Velmi vzdělávací, spousta krve!"

"Ani ne," zavrtěla hlavou Tonička.

"No, jeden by měl vědět, odkud pochází, slečinko," řekl učitel. "Jak jinak by věděl, kam jde?"

"Já pocházím z pradávného rodu Bolavých," odpověděla Tonička. "A myslím, že kráčím kupředu."

To, co hledala, našla nakonec ve stánku ověšeném obrázky zvířat. S potěšením mezi nimi objevila obrázek velblouda. Nabídka zněla:

Užitečná stvoření Dnes:
Náš přítel ježek

Na okamžik se zamyslela nad tím, jak užitečné asi může být to stvoření v řece, ale jak se zdálo, tohle bylo jediné místo, kde to mohla zjistit. Uvnitř budky sedělo na lavičkách několik dětí a čekalo, až začne hodina, ale učitel stál ještě venku v naději, že se mu podaří vyplnit volná místa.

"Zdravím tě, holčičko," začal, což byla jeho první velká chyba. "Jsem si jistý, že se těšíš, jak se dozvíš všechno o ježcích, že?"

"Tuhle lekci jsem měla vloni," odpověděla Tonička.

Muž se k ní naklonil, pečlivě šiji prohlédl a jeho úsměv zmizel. "Aha, máš pravdu," přikývl. "Vzpomínám si. To tys mi dávala všechny ty... zas... zasvěcené malé otázky."

"Dnes bych se ráda na něco zeptala," prohlásila Tonička.

"No, pokud to nebude zase něco jako, jak na svět přichází malý ježek," přikývl muž.

"Ne," zavrtěla hlavou Tonička. "Je to ze zoologie."

"Tak ze zoologie, ano? To je dlouhé a obsažné slovo, nemyslíš?"

"Ne, myslím si, že ani ne. Řekla bych, že je to krátké slovo, jehož obsah záleží na tom, kdo ho vyplní. Dlouhé slovo je třeba blahosklonnost."

Učitelovy oči se zúžily. Děti jako Tonička - to byly špatné zprávy. "Vidím, že patříš k těm chytrým," zabručel. "Ale já

nevím o žádném učiteli zoologie, který by se pohyboval někde v okolí. Veterinář, to ano, ale ne zoolog. A máš na mysli nějaké konkrétní zvíře?"

"Zelenozubou Jenny. Obludu, která má plnou hubu zubů, pařáty, oči jako talíře na polévku a žije ve vodě," odpověděla Tonička.

"Jak velké polévkové talíře? Myslíš velké talíře, co si na ně člověk dává k obědu polévku s kusem chleba nebo rohlíkem, nebo myslíš takové ty malé misky, co dostaneš, když si objednáš jen polévku a salát?"

"Myslím ty polévkové talíře, co měří dvaadvacet centimetrů," odpověděla Tonička, která si nikdy v životě nikde neobjednala jen polévku a salát. "Měřila jsem si to."

"Hmm, tak to je záhada," potřásl učitel hlavou.

"Myslím, že žádného takového tvora neznám. Ale jedno ti řeknu - v žádném případě nebude užitečný. Připadá mi, že je vymyslený."

"Ano, to jsem si myslela i já," přikývla Tonička. "Ale stejně bych se o ní ráda dozvěděla víc."

"No, tak to zkus támhletu. Je tady nová."

Učitel ukázal palcem přes rameno, směrem ke konci řady stanů a bud. Stál tam malý černý a poměrně neupravený stan. Nebyly na něm žádné nápisy a už vůbec žádné vykřičníky.

"A co učí?" zeptala se.

"To nevím," odpověděl učitel. "Ona říká, že učí myslet, ale nevím, jak by se něco takového dalo naučit. Tak, bude to jedna mrkev, díky."

Když Tonička přišla až k malému stanu, spatřila papírek přišpendlený na přední klopu. Na něm bylo napsáno písmeny, která spíše šeptala než křičela:

DOKÁŽU VÁS NAUČIT NĚCO, CO DLOUHO NEZAPOMENETE.

KAPITOLA 2

Slečna Klíšťová

Tonička si přečetla nápis a usmála se.

"Aha," řekla. Nebylo na co zaklepat, takže řekla hezky nahlas: "Ťuky, ťuky!"

Zevnitř stanu se ozval ženský hlas: "Kdo je tam?"

"Tonička," odpověděla Tonička.

"Tonička která?" pokračoval hlas.

"Tonička, která si nechce dělat legraci."

"Aha. No, to zní slibně. Pojď dovnitř."

Zvedla klopu stanu. Uvnitř byla tma a také horko a plno. Za malým stolkem seděla kostnatá postava. Měla velmi dlouhý špičatý nos a na hlavě velký černý slamák s kulatým dýnkem, zdobený papírovými květy. K takové tváři se absolutně nehodil.

"Jste čarodějka?" zeptala se Tonička. "Jestli jste, mně to nevadí."

"To je ale hodně podivná otázka na začátek rozhovoru," řekla žena a zdálo se, že je mírně šokovaná. "Váš baron tady čarodějky zakázal, to přece víš, a první věc, na niž se mě zeptáš, je: ‚Jste čarodějka?' Proč bych měla být čarodějka?"

"No, jste celá v černém," odpověděla Tonička.

"Každý může nosit černou," odpověděla žena. "To vůbec nic neznamená."

"A na hlavě máte slamák s květinami," pokračovala Tonička.

"No prosím!" zvolala žena. "A máme to! Čarodějky přece nosí vysoké špičaté klobouky, to přece ví každý, ty hloupé děcko."

"Ano, ale čarodějky jsou taky velice chytré," odpověděla Tonička odměřeně. Jakési podivné zablesknutí v očích podivné ženy jí řeklo, aby pokračovala. "Musí se maskovat. Nechovají se jako čarodějky. Většinou nevypadají jako čarodějky. A čarodějka, která by se chystala sem přijít, by jistě věděla o baronovi, a proto by si vzala takový klobouk, o jakém každý ví, že ho čarodějky nenosí."

Žena se na ni upřeně dívala. "To bylo neuvěřitelné množství odůvodnění," prohlásila nakonec. "Z tebe by byl dobrý lovec čarodějnic. Víš, že lidé měli ve zvyku čarodějky upalovat? Ať mám na hlavě jakýkoliv klobouk, dokazuje to, že jsem čarodějka, říkáš?"

"No, jistým klíčem je i ta žába, která sedí mezi tím ovocem na klobouku," usmála se Tonička.

"Přesně řečeno, jsem ropucha," ozvalo se stvoření, které vyhlíželo na Toničku z papírových květin.

"Na ropuchu jsi dost žlutá."

"Byla jsem trochu nemocná," odpověděla ropucha.

"A mluvíš," pokračovala Tonička.

"To je jen tvé slovo proti mému," řekla ropucha a zmizela mezi papírovými květy. "Nic mi nedokážeš."

"Nemáš u sebe zápalky, že ne?" zeptala se Toničky žena.

"Ne-e."

"Dobrá, dobrá. Jen se ujišťuju."

Pak nastala tichá přestávka, během níž žena Toničku upřeně pozorovala, jako kdyby se o něčem rozhodovala.

"Jmenuji se," začala nakonec, "slečna Klíšťová. A jsem čarodějka. To je pro čarodějku docela dobré jméno, samozřejmě."

"To narážíte na toho krvežíznivého parazita?" odpověděla Tonička a nakrčila rozpačitě čelo.

"Prosím?" podívala se na ni velmi ošklivě slečna Klíšťová.

"Klíšťata," vysvětlovala jí Tonička. "Mívají je hodně ovce. Ale když použijete terpentýn -"

"Já tím chtěla říci, že Klíšťová zní hodně jako sevřít v kleštích, a to čarodějky dělají," řekla slečna Klíšťová.

"Aha, to jste myslela jako róbust, nebo hříčku se slovy," pochopila Tonička.* "V tom případě by bylo mnohem lepší, kdybyste byla paní, jako pí Klová, protože by to bylo tajemnější, nebo pí Ková, protože piky jsou v kartách..."

"No, vidím, že spolu budeme vycházet jako dům a oheň," prohlásila slečna Klíšťová. "Možná nebude zachráněných."

"A vy jste opravdová čarodějka?"

"Tak dobrá," řekla slečna Klíšťová. "Ano, ano, jsem opravdová čarodějka. Mám mluvící zvíře, sklony opravovat jiným lidem výslovnost - mimochodem, ta hříčka se slovy není róbust, ale rébus, mám neodolatelnou touhu strkat nos do cizích věcí a - to je fakt - špičatý klobouk."

"Můžu teď pustit péro?" dotazoval se hlásek.

"Ano," přikývla slečna Klíšťová s očima stále ještě upřenýma na Toničku. "Můžeš pustit péro."

"Já ráda pouštím péro," prohlásila ropucha a odplazila se někam za klobouk.

Ozvalo se cvak a pomalý zvuk, něco jako svap, svap, svap. Střed klobouku se začal pomalu a trhaně zvedat z papírových květin, které nakonec opadaly.

"Ehm..." odkašlala si Tonička.

"Máš nějaký dotaz?"

Při posledním svap se na klobouku vytvořila dokonalá špička.

"Jak můžete vědět, že se teď nedám na útěk a neřeknu to všechno baronovi?" zeptala se.

"Protože nemáš tu nejmenší chuť to udělat," řekla slečna Klíšťová. "Dokonale tě to okouzlilo. Ty chceš být čarodějkou, nemám pravdu? A nejspíš bys taky ráda létala na koštěti, že?"

"Ó ano, prosím!" Často snila o tom, jak létá. Další slova slečny Klíšťové ji vrátila zpět na zem.

"Opravdu? Nosíš ráda silné, opravdu silné spodní kalhoty? Věř mi, že když já už musím někam letět, beru si na sebe dvoje vlněné a na ně pak kalhoty ze silného plátna, což není příliš ženské, bez ohledu na to, kolik kraječek si na ně našiješ. Tam nahoře bývá po čertech chladno. Na to lidé zapomínají. A pak, koště má štětiny. Neptej se mě na štětiny. O štětinách já mluvit nebudu."

"Ale můžete přece použít zaklínadlo pro zahřátí, ne?" podivila se Tonička.

"To bych mohla. Jenže čarodějky takové věci nedělají. Jak jednou použiješ magii k tomu, aby ses zahřála, začneš ji používat i k jiným věcem."

"Ale není to právě to, co se od čarodějek -" začala Tonička.

"Jak se jednou o magii poučíš, myslím tím, že se ji naučíš znát, naučíš se o ní všechno, co se naučit můžeš, pořád ještě ti zbude naučit se tu nejdůležitější lekci," řekla slečna Klíšťová.

"A to je co?"

"Nepoužívat ji. Čarodějky obvykle nepoužívají magii, dokud opravdu nemusí. Je to těžká práce a ještě hůř se kontroluje. My děláme věci jinak. Čarodějky si dobře všímají všeho, co se děje kolem. Čarodějky používají mozek. Jsou si jisté samy sebou. Čarodějky u sebe vždycky nosí kousek provázku -"

"Já u sebe vždycky nosím kousek provázku!" oznámila jí nadšeně Tonička. "Ten se vždycky hodí."

"Výborně. I když čarodějnictví si vyžaduje víc než jen kousek provázku. Čarodějky nacházejí potěšení v drobnostech. Čarodějky nahlížejí do věcí a vidí za ně. Čarodějky dohlédnou dál než ostatní. Čarodějky vidí věci i z druhé strany. Čarodějka vždycky ví, kde je a kdy je. Čarodějka by si všimla Jenny Zelenozubé," dodala. "Co se stalo?"

"Jak víte, že jsem potkala Jenny Zelenozubou?"

"Možná to bude tím, že jsem čarodějka," odpověděla slečna Klíšťová.

Tonička se rozhlédla po stanu. Nebylo tam nic moc k vidění, dokonce ani teď, když už si její oči zvykly na částečnou temnotu. Zvuky vnějšího světa byly filtrovány těžkou látkou.

"Já myslím -"

"Ano?" naklonila se k ní čarodějka.

"Myslím, že jste mě slyšela, když jsem to říkala učiteli."

"Správně. Prostě používám uši," přikývla slečna Klíšťová, ale o talířích s inkoustem už se nezmínila. "Vyprávěj mi o té obludě s očima, co jsou velké jako nějaké dvaadvaceticentimetrové talíře. Jak se do toho všeho dostaly ty talíře?"

"O té obludě se píše v knize pohádek, co mám," vysvětlovala Tonička. "Říká se tam, že Jenny Zelenozubá má oči velké jako talíře na polívku. Je tam taky obrázek, ale není moc dobrý. Tak jsem si změřila talíř na polívku, abych to věděla přesně."

Slečna Klíšťová si podepřela bradu rukou a zvláštně se na Toničku usmála.

"To jsem udělala dobře?" řekla Tonička.

"Cože? Ach ano. Určitě. Hm... každopádně. Velmi dobře. Jen pokračuj."

Tonička jí vyprávěla o svém boji s Jenny, ale pro jistotu se nezmínila o Čestmírovi pro případ, že by se to slečně Klíšťové nelíbilo. Slečna Klíšťová ji pečlivě poslouchala.

"A proč zrovna tu pánev?" vyzvídala. "Mohla sis vzít nějakou pořádnou hůl."

"Pánev na smažení mi připadala jako lepší nápad," řekla Tonička.

"Ohó! Taky to byl lepší nápad! Jenny by tě byla slupla jako malinu, kdybys použila hůl. Pánev je totiž vyrobena ze železa. Stvoření, jako je ona, ale železo nesnášejí."

"Ale vždyť je to obluda z pohádkové knížky!" zvolala Tonička. "Jak je tedy možné, že se objevila v naší říčce?"

Slečna Klíšťová se na Toničku chvilku dívala a pak se zeptala: "Proč chceš být čarodějkou, Toničko?"

Začalo to knihou pohádek o vílách pro hodné děti. Ono to vlastně začalo spoustou jiných věcí, ale pohádky byly hlavní.

Když byla ještě malá, čítávala jí je matka, a když pak byla o něco starší, začala si je číst sama. A ve všech těch

pohádkách se někde vyskytla čarodějka. Zlá stará čarodějka.

A Tonička si pomyslela: Kdepak máme důkazy?

V pohádkách se nikde nevysvětlovalo, proč je čarodějnice zlá. Vždyť ono docela stačí, když je někdo stará žena a je-li k tomu osamělá stará žena a ještě navíc jí chybí zuby, už vypadá divně. Hrbí ji stáří a na bradě jí tu a tam vyrazí nějaký ten chlup. Je osamělá, a tak si pořídí kočku. Těchhle pár maličkostí je dost, aby jí začali říkat čarodějnice.

Když už se o tom mluví, tak je třeba říci, že kniha vám vlastně nedávala důkazy vůbec o ničem. Mluvila například o "překrásném princi"... Byl opravdu tak krásný, nebo mu lidé říkali krásný jenom proto, že to byl právě princ? A co se týče dívky, která byla "tak krásná, jak je dlouhý den"..., ale který den? Vždyť uprostřed zimy se někdy sotva rozednilo přes poledne! Pohádky nechtěly, abyste přemýšleli, chtěly od vás jen, abyste věřili tomu, co se vám vypráví...

A vyprávělo se vám, že stará čarodějka žije úplně sama v podivné chaloupce z perníku nebo v jiné podivné chaloupce, která pobíhá po okolí na obrovské slepičí noze, a že taková čarodějka rozmlouvá se zvířaty a umí čarovat.

Tonička ovšem před nedávném skutečně znala jednu starou ženu, která také žila v podivném domku...

Tak dobrá, ne tak docela. Nebylo to tak úplně pravda. Ale skutečně před nedávném znala starou ženu, která žila v malém domečku a ten se pohyboval po okolí. Byla to babička Bolavá. Navíc babička Bolavá uměla čarovat. Znala ovčí čáry a mluvila ke zvířatům a vůbec nebyla zlá. To dokazovalo, že se pohádkám nedá věřit.

A pak tady byla ještě další stará žena, ta, o které všichni tvrdili, že je čarodějnice. A to, co se jí stalo, přinutilo Toničku k hlubokému zamyšlení.

Každopádně dávala čarodějnicím přednost před naparáděnými překrásnými princeznami a zvláště před princeznami hloupými a ufňukanými, které v hlavě neměly mozku ani tolik co brouk zlatohlávek. Mívaly také překrásné zlaté vlasy, což Tonička neměla. Její vlasy byly hnědé v takové té obyčejné hnědé barvě. Její matka o nich říkala, že jsou kaštanové, někdy dokonce tiziánové, ale Tonička věděla, že jsou hnědé, hnědé a hnědé, prostě jako její oči. Hnědé jako zem. A našli jste snad v knize nějaká dobrodružství pro lidi s hnědýma očima a s hnědými vlasy? Ne, ne, ne... nic takového. Byli to vždycky jenom lidé s blond vlasy a modrýma očima a rudovlásky se zelenýma očima, o kterých se pohádky zmiňovaly. Když jste měli hnědé vlasy, mohli jste být maximálně sluhou, dřevorubcem nebo něčím takovým. Nebo děvčetem od krav. Jí se prostě žádný takový příběh stát nemohl, i když uměla vyrobit nejlepší tvaroh ze všech. Nemohla být princem a nikdy nebude princeznou, nechtěla být dřevorubcem, takže chtěla být čarodějnicí a znát spoustu věcí, stejně jako babička Bolavá.

"A kdopak byla babička Bolavá?" řekl jakýsi hlas.

Kdo byla babička Bolavá? Na to se teď jistě bude mnoho lidí ptát. A odpověď bude znít takto: Co byla babička Bolavá, to nám zůstalo. Byla mezi námi vždycky. Zdálo se, že životy všech Bolavých se točí kolem babičky Bolavé. Dole ve vesnici se činila rozhodnutí, dělaly věci a život pokračoval s vědomím, že tam někde na horách je ze své staré pastýřské boudy na kolečkách pozoruje babička Bolavá.

Ona byla mlčením kopců. Možná, že právě proto měla svým zvláštním váhavým způsobem ráda Toničku. Toniččiny starší sestry neustále žvatlaly a švitořily, a babička neměla hluk ráda. Když přišla Tonička do babiččiny chatrče, snažila se být tichá jako myška. Bývala tam hrozně ráda. Dívala se na oblohu, pozorovala poletující dravce a naslouchala zvukům ticha.

Tam nahoře se samozřejmě také ozývaly zvuky. Nesly se tady různé zvuky, hlasy, křik zvířat a ptáků, ale ty právě někdy velebné ticho jen prohlubovaly a doplňovaly. Babička Bolavá se do tohoto ticha zahalila a uvnitř nechala malý kousek místa i pro Toničku. Dole na farmě žilo mnoho lidí a všichni mívali vždycky spoustu práce. Na ticho tam nebylo dost času. Nebylo tam dost času ani na naslouchání. Jenže babička Bolavá byla ticho samo a naslouchala, neustále naslouchala.

"Prosím?" řekla Tonička a zamrkala.

"Právě jsi řekla ‚babička Bolavá mě poslouchala pořád'," řekla slečna Klíšťová.

Tonička polkla. "Já si myslím, že moje babička byla tak trochu čarodějka," odpověděla se záchvěvem pýchy.

"Opravdu? Jak to víš?"

"No, čarodějky dokážou proklínat lidi, že?" řekla Tonička.

"Rozhodně se to říká," odpověděla slečna Klíšťová diplomaticky.

"Můj otec říká, že babička Bolavá by dokázala proklít i modré z nebe," odpověděla Tonička. Slečna Klíšťová se rozkašlala.

"Víš, ono je proklínání a proklínání. Proklínání nebo klení není totéž jako zaklínání. Klení to je spíš takové to ‚smrdutá mrva a zatrachtile a spratku a tak podobně', víš? Zaklínám se spíš nese směrem ‚doufám, že ti vybuchne nos a uši ti odletí na opačné strany'."

"Myslím, že babiččino klení bylo trochu jiné," prohlásila Tonička velmi rozhodným hlasem. "A taky mluvila se svými psy."

"A copak jim říkala?" zajímala se slečna Klíšťová.

"No, co by jim říkala? Věci jako ‚k noze' nebo ‚zažeň je' nebo ‚to bude stačit'," odpovídala Tonička. "Vždycky udělali, co po nich chtěla."

"Ale vždyť to jsou jen takové povely pro pastevecké psy," řekla slečna Klíšťová s despektem. "To nejsou přece žádné čáry."

"Dobře, ale pořád ještě to z nich dělá domácí pomocníčky, nebo ne?" odsekla Tonička, která se cítila dotčena. "Čarodějky přece mají zvířata, s nimiž mluví, a těm říkají domácí pomocníčci. Jako tuhle vaše ropucha."

"Já nejsem žádný domácí pomocníček," ozval se hlásek mezi papírovými květinami. "Já jsem spíš takový trochu domácí společníček."

"Taky znala všechny možné byliny," trvala na svém Tonička. Babička Bolavá prostě bude čarodějka, i kdyby se o to

Tonička měla hádat celý den. "Dokázala vyléčit všechno. Můj otec říkal, že by dokázala přinutit skopovou sekanou postavit se na zadní a udělat beee." Tonička zeslabila hlas. "Dokázala oživit jehňata..."

Babičku Bolavou jste na jaře a v létě v domě nikdy nezahlédli. Větší část roku přespávala ve staré chatrči na kolečkách, která se dala přetáhnout po dálinách za putujícím stádem. První Toniččina vzpomínka na babičku Bolavou byla ale z okamžiku, kdy uviděla starou slečnu v kuchyni farmy, kde klečela před ohněm a do velké černé trouby strkala pekáč s mrtvým teletem.

Tonička začala plakat a plakala a nebyla k utišení. Babička ji poněkud neohrabaně, ale něžně zvedla ze země, vzala ji na klín, těšila ji a šeptala jí do ucha "ty moje malá džigit", zatímco na podlaze stáli její dva ovčáčtí psi Hrom a Blesk a pozorovali ji sepsím úžasem. Babička to s dětmi nijak zvlášť neuměla, protože děti nebečely.

Když Tonička přestala plakat, protože už její nedostávalo dechu, posadila ji babička na zem na koberec, otevřela troubu a Tonička pozorovala, jak telátko znovu obživlo.

Když Tonička o něco zestárla, zjistila, že džigit znamená ve starém počítacím jazyce pastevců, který se jmenoval Van Tan Tethera, číslovku 20. Starší lidé tento jazyk stále ještě užívali, když počítali věci, které považovali za zvláštní nebo drahé. Tonička byla dvacátým vnoučetem babičky Bolavé.

A když byla ještě starší, porozuměla také způsobu, jak se vyhřívá trouba, která nikdy nebyla víc než... jednoduše vlažná. Její matka tam dávala vykynout těsto, zatímco jejich kocour Kryslov v troubě, pod níž se topilo, spával, někdy dokonce přímo na onom těstě. Bylo to právě to správné místo, kde oživit slabé telátko, které se narodilo za ledové noci a málem prochladlo k smrti. Takhle to fungovalo. Žádné čáry. Ale pro ni a tenkrát to čáry byly. Jenom proto, že zjistíte, jak se něco dělá, to pro vás nepřestane být kouzlem.

"Výborně, ale to pořád ještě nejsou ty pravé čáry," zavrtěla hlavou slečna Klíšťová, která opět porušila kouzlo okamžiku. "Na druhé straně na to, aby ses mohla stát čarodějkou, nemusíš mít žádnou čarodějku mezi svými předky. Je ale pravda, že to díky dědičnosti pomáhá."

"To jako myslíte zděděný talent a tak?" nakrčila Tonička čelo.

"Ano, částečně ano," přikývla slečna Klíšťová. "Ale já myslela například na klobouky. Kdybys měla babičku, která by ti odkázala svůj špičatý klobouk, ušetřilo by ti to spoustu starostí a výdajů. Hrozně špatně se shánějí a jsou výjimečně drahé, zvláště ty, které jsou dost silné na to, aby tě ochránily před padající chalupou. Měla slečna Bolavá něco takového?"

"Myslím si, že neměla," zavrtěla hlavou Tonička. "Ona skoro nikdy na hlavě nic nenosila, jenom když bylo moc zima. A to si dávala na hlavu starý pytel od zrní jako takovou kapuci. Hm... to se nepočítá?"

Poprvé za celou dobu vypadala slečna Klíšťová poněkud méně kamenně. "Možná, možná," přikyvovala. "Máš nějaké sourozence, Toničko?"

"Mám šest sester," odpověděla Tonička. "Já jsem z nich nejmladší. Ale většina z nich už s námi nebydlí."

"A pak už jsi najednou nebyla dítě, protože se ti narodil krásný malý bratříček," řekla slečna Klíšťová. "A je to jediný chlapeček v rodině. To muselo být milé překvapení."

Toničce najednou připadal slabý úsměv slečny Klíšťové poněkud protivný.

"A jak víte, že mám mladšího bráchu?"

Úsměv zmizel. Slečna Klíšťová si pomyslela: to dítě je opravdu bystré. "Jen tak hádám," odpověděla spěšně. Nikdo se rád nepriznáva k tomu, že někoho špehoval.

"To se na mě pokoušíte použít pesologii?" zamračila se Tonička.

"Asi myslíš psychologii," snažila se slečna Klíšťová věci zaměřit jiným směrem.

"No, to je jedno," trvala na svém Tonička. "Vy si myslíte, že ho nemám ráda, protože si ho mí rodiče všímají víc než mě a rozmazlují ho, že?"

"No, abych se přiznala, napadlo mě něco takového," přikývla slečna Klíšťová a zapomněla na výčitky svědomí, co se špiclování týče. "Myslím, že jsem o tom začala přemýšlet ve chvíli, kdy jsi ho použila jako návnadu na tu obludu," dodala.

"Není k ničemu, jen na obtíž!" odfrkla si Tonička. "Zabírá mi čas, pořád ho musím hlídat a v jednom kuse chce bonbony. A každopádně jsem musela něco vymyslet rychle," dodávala.

"No bodejť," přikývla slečna Klíšťová.

"Babička Bolavá by s obludou v naší říčce taky něco udělala," pokračovala Tonička, aniž si všímala její poznámky. "I kdyby vylezla z nějaké pohádkové knížky. Ta obluda." A byla by něco udělala i s tím, co se stalo staré slečně Stěkalové, dodala v duchu. Byla by k tomu něco řekla a lidé by ji poslouchali... lidé vždycky poslouchali, když k nim mluvila babička Bolavá. Když mluvila za ty, kdo nenašli vlastní hlas.

"Výborně," přikývla slečna Klíšťová. "Tomu rozumím. Čarodějky takové věci řeší. Říkala jsi, že když na tebe Jenny vyskočila, byla řeka velmi mělká? A že svět vypadal rozmazaný a roztřesený? Ozvala se rebarbora?"

Tonička se rozzářila. "To se tedy každopádně ozvala!"

"Hm. Tady se děje něco špatného."

Tonička vypadala ustaraně. "Nemohla bych to nějak zastavit?"

"A teď jsi na mě udělala jistý dojem," řekla slečna Klíšťová. "Řekla jsi ‚nemohlabychto nějak zastavit?' a ne ‚nemohl by to někdo zastavit?' ani ‚nemůžeme to zastavit?'. To je výborné. Přebíráš na sebe zodpovědnost. To je dobrý začátek. Udržuješ si chladnou hlavu. Ale bohužel, ne, nemůžeš to zastavit."

"Srazila jsem Zelenozubou Jenny zpátky do vody!"

"To byla jen šťastná rána," mávla slečna Klíšťová rukou. "Věř mi, že na cestě se mohou objevit mnohem horší, než je ona. Mám strach, že dojde k invazi velkých rozměrů a začne to tady. I když jsi hodně chytrá, děvče zlaté, máš stejnou naději na přežití jako jedno z vašich jehňátek ve sněhové vichřici. Drž se od toho všeho stranou. Já se pokusím sehnat

nějakou pomoc."
"Co, to jako od barona?"
"Dobří bohové, to ne! Ten tady není vůbec k ničemu!"
"Ale to on nás přece chrání!" trvala na svém Tonička. "Alespoň to říká moje máma."
"Ano? A před čím? Tedy vlastně před kým, chtěla jsem říct?"
"No, před tím... přece... před útokem, myslím. Od ostatních baronů, jak říká otec."
"A on má nějakou velkou armádu?"
"Nó... on má četaře Robertse a Karla a Normana a Tomáše," vypočítávala Tonička. "Všichni je známe. Většinou hlídají zámek."
"A má některý z nich magickou moc?" zajímala se slečna Klíšťová.
"Jednou jsem viděla Normana dělat kouzla s kartama," odpověděla Tonička.
"To může být skvělé ve společnosti, ale není to k ničemu proti něčemu, jako je Jenny," zavrtěla hlavou slečna Klíšťová. "Nejsou tady v okolí ještě nějaké dal - nějaké čarodějky?"
Tonička zaváhala.
"Byla tady stará slečna Stěkalová," odpověděla. No ano. Žila úplně sama v tom divném domku...
"To je taky dobré jméno," přikývla slečna Klíšťová, "i když nemůžu říct, že bych ho kdy předtím slyšela. Kde je?"
"Minulou zimu umřela ve sněhu," odpověděla pomalu Tonička.
"Tak a teď mi řekni to, co jsi mi k tomu neřekla," pobídla ji slečna Klíšťová hlasem ostrým jako nůž.
"Víte... ona asi žebrala, aspoň lidi si to myslí, ale nikdo jí neotevřel a, ehm... ono mrzlo a bylo to večer a ona... ona umřela."
"A byla to čarodějka, ano?"
"Všichni říkali, že je to čarodějka," odpověděla Tonička. Nechtělo se jí o tom mluvit. Nikdo v okolních vesnicích o tom nechtěl mluvit. Nikdo se taky neodvážil přiblížit ke zbořeništi chatrče v lese.
"A ty si to nemyslíš?"
"Hm..." ošila se Tonička. "Víte... baron měl syna, který se jmenoval Roland. Myslím, že mu bylo teprve dvanáct. Ten si minulé léto vyjel sám do lesa a psi se pak vrátili bez něj."
"A v tom lese někde žila slečna Stěkalová?" ujišťovala se slečna Klíšťová.
"Ano."
"A lidé si myslí, že ho zabila?" pokračovala slečna Klíšťová. Pak si dlouze povzdechla. "Nejspíš si myslí, že si ho upekla v troubě, nebo něco takového."
"On to nikdo doopravdy neřekl," přiznávala Tonička, "ale myslím, že v tom bylo něco takového."
"A co jeho kůň," vyptávala se dál slečna Klíšťová, "ten se objevil?"
"Ne," zavrtěla Tonička hlavou. "A to bylo divné, protože kdyby se objevil kdekoliv na úpatí kopců, lidi by si toho všimli..."
Slečna Klíšťová si založila ruce, pak si povzdechla a na tváři se jí objevil úsměv, v němž nebyla ani špetka veselosti. "No, to má snadné vysvětlení," řekla. "Slečna Stěkalová má asi opravdu velkou troubu, ne?"
"Ale vůbec ne, naopak, měla troubu docela maličkou!" odporovala Tonička. "Byla hluboká sotva pětadvacet centimetrů."
"Vsadila bych se, že slečna Stěkalová neměla zuby a mluvila si sama pro sebe, že?"
"Přesně. A měla kočku a šilhala," přikyvovala Tonička. A pak to z ní vyletělo všechno najednou. "Takže když zmizel, vypravili se do jejího domku, aby se podívali do trouby, jenže ho prohlídli celý, pak přehrabali zahrádku a házeli kamení po její staré kočce tak dlouho, až ji utloukli. Starou slečnu nakonec vyhnali z domku, naházeli její knihy a pár dalších věcí doprostřed místnosti, podpálili to a spálili celý domek do základů a přitom všichni křičeli, že je stará čarodějka."
"Spálili knihy," opakovala slečna Klíšťová nevýrazným hlasem.
"Protože tvrdili, že byly psané nějakým starým písmem a že v nich byly obrázky hvězd."
"A když ses tam pak šla podívat, byly v nich ty obrázky?" podívala se na ni slečna Klíšťová.
Tonička najednou cítila, jak jí přeběhl mráz po zádech. "Jak to víte?"
"Umím poslouchat. Tak co, byly tam ty obrázky?"
Tonička si povzdechla. "Byly. Druhý den jsem se tam vydala a našla jsem pár stránek, které vyletěly s teplým vzduchem vysoko nahoru a nikdo už si jich nevšímal. Kus jedné jsem našla a byla na ní stará písmena a modrozlatá ořízka. A pohřbila jsem tu kočku."
"Pohřbila jsi kočku?"
"No ano! Někdo to udělat musel!" zvolala Tonička zapáleně.
"A taky jsi změřila troubu," pokračovala slečna Klíšťová. "Vím, žes to udělala, protože jsi mi řekla, jak byla velká." A měříš polévkové talíře, dodala v duchu pro sebe slečna Klíšťová. Na jakou dívenku jsem to tady narazila?
"No ano, ta trouba byla opravdu velmi maličká! A když dokázala odčarovať kluka i s koněm, proč neodčarovala všechny ty lidi, kteří pro ni přišli? To přece nedává smysl!"
Slečna Klíšťová ji umlčela mávnutím ruky. "Co se stalo potom?"
"Pak ale baron řekl, že šijí nikdo nesmí všímat," pokračovala Tonička. "Prohlásil, že každou čarodějku, kterou přistihne v kraji, dá svázat a hodit do jezera. Ehm... mohla byste být v nebezpečí," dodávala nejistě.
"Umím rozvazovat uzly zuby a mám Zlatý certifikát v plavání vydaný Quirmskou dívčí školou," odpověděla jí slečna Klíšťová. "Také jsem dlouho cvičila skoky do vody v kompletním oblečení a myslím, že to byl dobře vynaložený čas." Pak se naklonila kupředu. "Zkusím hádat, co se stalo slečně Stěkalové," řekla. "Žila od léta do prvních sněhů, že? Kradla jídlo ze stodol a pravděpodobněji nějaké ženské tu a tam daly trochu jídla u zadních dveří, když mužští nebyli

doma. Předpokládám, že větší kluci po ní házeli všechno možné, když ji náhodou zahlédli."
"Jak tohle všechno víte?" divila se Tonička.
"Na to nepotřebuješ příliš velkou představivost, věř mi," vysvětlovala slečna Klíšťová.
"A nebyla čarodějka, že ne?"
"Já si myslím, že to byla jen stará nemocná slečna, která už nebyla nikomu užitečná a byla trochu cítit a vypadala hodně stará, protože neměla zuby," odpovídala Tonička. "Ona jen vypadala jako čarodějnice z pohádky. To by poznal každý, kdo měl v hlavě aspoň půlku mozku."
Slečna Klíšťová si povzdechla. "Ano. Jenže někdy je hrozně těžké najít alespoň půlku mozku tam, kde by bylo třeba celého."
"Nemůžete mě naučit to, co potrebujú k tomu, abych mohla být čarodějkou?"
"Řekni mi, proč pořád ještě chceš být čarodějkou, když víš, co se stalo slečně Stěkalové?"
"Proto, aby se takové věci už nestávaly," zamračila se Tonička.
Dokonce pohřbila kočku, pomyslela si slečna Klíšťová. Co je to za dítě?
"Dobrá odpověď. Mohla by z tebe jednoho dne být dobrá čarodějka," přikývla. "Jenže já neučím lidi, jak být čarodějkou. Já je učím o čarodějkách. Čarodějky se učí ve speciální škole. Já jim můžu jen ukázat, jak se čarodějkou stát, když jsou dobré. Většina čarodějek má nějaké koníčky a já mám ráda děti."
"Proč?"
"Protože se mnohem snáz vejdou do trouby," odpověděla slečna Klíšťová.
Ale Tonička se nelekla, byla jen dotčená.
"To od vás nebylo hezké," ušklíbla se.
"Víš, čarodějnice nemají být ani hezké, ani hodné," mrkla na ni slečna Klíšťová a vytáhla zpod stolu velký černý vak. "Jsem ráda, že dáváš pozor."
"Ona opravdu existuje škola pro čarodějky?" zajímalo Toničku.
"V jistém slova smyslu ano," přikývla slečna Klíšťová.
"Kde?"
"Velmi blízko."
"Je kouzelná?"
"Velmi kouzelná."
"Musí to být skvělé místo!"
"Žádné jiné takové neexistuje."
"Mohla bych se tam dostat pomocí nějakého kouzla? Objeví se třeba jednorožec a odnese mě tam, nebo něco takového?"
"Proč by to dělal? Jednorožec není nic jiného než velký kůň, který má špičku. Nic, čím by se měl člověk vzrušovat," zavrtěla hlavou slečna Klíšťová. "A bude to jedno vejce, prosím."
"A kde přesně najdu tu školu?" podávala jí Tonička vejce.
"Aha. Tak to je otázka za kořenovou zeleninu. Dvě mrkve, prosím."
Tonička jí je podala.
"Díky. Připravená? Abys našla školu pro čarodějky, běž na vysoké místo, které leží nedaleko odsud, vylez nahoru, otevři oči..." slečna Klíšťová zaváhala.
"Noa...?"
"...a pak oči otevři znovu."
"Ale -" začala Tonička.
"Máš další vejce?"
"Ne, ale -"
"Takže žádné další vzdělání. Ale na oplátku bych se na něco ráda zeptala já tebe."
"Máte nějaké vejce?" odpověděla jí Tonička okamžitě.
"Pch! Viděla jsi u řeky ještě něco jiného, Toničko?"
Stan náhle naplnilo ticho. Zvenčí sem doléhaly zvuky špatné výslovnosti a útržkovitého zeměpisu a slečna Klíšťová a Tonička se dívaly jedna druhé do očí.
"Ne," lhala Tonička.
" Jseš si jistá?" naléhala slečna Klíšťová.
"Jsem."
Souboj pohledů pokračoval. Jenže Tonička dokázala takový souboj vyhrát i s kočkou.
"Chápu," zabručela slečna Klíšťová a odvrátila pohled. "Dobrá. V tom případě... řekni mi jednu věc... Když ses zastavila před mým stanem, řekla jsi jen tak ‚aha', docela klidně a bez překvapení. Myslela sis ‚Tohle je podivný černý stan se zvláštním znamením na vchodu, takže když vlezu dovnitř, mohlo by to být nové dobrodružství', nebo sis myslela ‚Tohle by mohl být stan nějaké zlé čarodějnice, podobné, jako si mysleli, že je slečna Stěkalová. Co když na mě uvrhne nějakou strašlivou kletbu v okamžiku, kdy vlezu dovnitř?' No dobrá, už se na mě můžeš přestat dívat. Začínají ti slzet oči."
"Myslela jsem si obojí," přiznala Tonička a zamrkala.
"Ale stejně jsi vlezla dovnitř. Proč?"
"Abych zjistila, co bude."
"Dobrá odpověď. Čarodějky jsou zvědavé od přírody," přikývla slečna Klíšťová a vstala. "No... musím jít. Doufám, že se ještě potkáme. A ještě ti dám zadarmo jednu radu."

"Bude mě to něco stát?"
"Cože? Řekla jsem přece, že ti tu radu dám zadarmo!" zamračila se slečna Klíšťová.
"Ano, jenže můj otec zase vždycky říká, že rady, které ti dá někdo zdarma, můžou člověka přijít dost draho," odpověděla Tonička.
Slečna Klíšťová si odfrkla. "No, dá se říct, že tahle rada je penězi k nezaplacení," prohlásila. "Poslouchás?"
"Ano," přikývla Tonička.
"Výborně. Takže ... jestliže věříš sama v sebe..."
"Ano?"
"... a věříš ve své sny..."
"Ano?"
"...a budeš následovat svou hvězdu..." pokračovala slečna Klíšťová.
"Ano?"
"...pořád ještě budeš poražena lidmi, kteří svůj čas tráví těžkou prací, studiem věcí a hlavně nejsou Mní. Sbohem."
Zdálo se, že stan potemněl. Byl čas odejít. Tonička zjistila, že stojí na volném prostranství a všude kolem bourají ostatní učitelé své stánky.
Nerozhlížela se kolem. Věděla toho dost nato, aby se nerozhlížela kolem. Buď tam ten stan pořád ještě bude, což by bylo zklamání, nebo tajemně zmizel, a to by v ní vyvolalo starosti.
Zamířila domů a přemýšlela, zda se měla zmínit o malých rudovlasých mužíčcích. Neudělala to z mnoha důvodů. Teď už si nebyla tak docela jistá, že je doopravdy viděla, měla dojem, že oni ani nechtěli, aby je viděla, a pak, bylo hezké vědět něco, co nevěděla slečna Klíšťová. Ano, to na tom všem bylo nejlepší. Podle Toniččina názoru byla slečna Klíšťová trochu moc chytrá.
Cestou domů vylezla na vrcholek Arcikopce, který stál na okraji pahorkatiny. Nebyl moc velký, nebyl dokonce ani tak vysoký jako "důliny" nad farmou a už vůbec nemohl svou výškou konkurovat horám.
Jenže byl mnohem... domáčtější. Na jeho vrcholku bylo ploché místo, kde nikdy nic nerostlo, a Tonička věděla, že se vypráví příběh o tom, že na tomhle místě kdysi bojoval hrdina s drakem a dračí krev že spálila zem všude, kde na ni vystříkla. Pak tady byla pověst, v níž se říkalo, že pod kopcem je ukryt obrovský poklad, který chrání drak, a ještě JÍTIÓ báchorka mluvila o tom, že pod tímhle kopcem byl kdysi dávno pohřben král ve zbroji z ryzího zlata. O Arcikopci se vyprávělo tolik pověstí a příběhů, že bylo s podivem, že se pod jejich vahou už dávno nepropadl do země.
Tonička stála na holé zemi a rozhlížela se po kraji.
Viděla vesnici a řeku a Domácí farmu a baronův palác a za lány polí, jak věděla, mohla vidět šedé lesy a vřesoviště.
Zavřela oči a znovu je otevřela. Pak zamrkala a otevřela je znovu.
Nespatřila žádná kouzelná dvířka, žádné tajemné stavení, žádné kouzelné znamení.
Na okamžik měla dojem, že se vzduch kolem ní rozebzučel a zavoněl sněhem.
Když přišla domů, našla si v encyklopedii slovo invaze. Znamenalo útok.
Invaze velkého rozsahu, řekla slečna Klíšťová.
V té chvíli ale už Toničku pozoroval z horní police pár malinkých očí.

KAPITOLA 3
Chyťte čarodějku!

Slečna Klíšťová si sundala klobouk, sáhla dovnitř a zatáhla za kousek provázku. S tichým cvakáním a nenápadným pleskavým zvukem na sebe vzal podobu starého slamáku s oblým dýnkem. Sebrala ze země papírové květiny a pečlivě je znovu zastrkala kolem dýnka.
Pak řekla: "Pfíí!"
"Neměla bys to dítě nechat odejít jen tak," řekla ropucha, která teď seděla na stole.
"Jak tak?"
"Je přece jasné, že věci prohlédne napoprvé, ale všechny promyslí nadvakrát. To je velmi mocná kombinace."
"Je to taková malá ‚všechnovím, všechnoznám, byla jsem v Ankh-Morporku a doma mám opičku a hodinky s vodotryskem'."
"Jasně, přesně jako ty. Udělala na tebe dojem, co? Vím, že ano, protože jsi na ni byla pěkně hnusná a ty jsi vždycky velmi ošklivá na lidi, kteří na tebe udělali dojem."
"Chceš, abych tě proměnila v žábu?"
"No, dovol, abych si to trochu rozmyslela, ano?"
odpověděla ropucha sarkasticky. "Lepší kůže, lepší nohy, pravděpodobnost sto ku jedné, že mě políbí překrásný princ, se silně vylepší... ano, řekla bych, že chci. Takže kdykoliv si budete přát."
"Jsou ještě horší věci než jen být žábou!" sdělila jí temným hlasem slečna Klíšťová.
"No, můžeme to někdy zkusit," odpověděla ropucha. "Tak nebo tak, mně se moc líbila."
"Mně taky," přikývla slečna Klíšťová. "Slyšela o staré ženské, která umřela jen proto, že si ti pitomci mysleli, že je čarodějka, a rozhodne se, že se ona sama stane čarodějkou, aby už nic takového nedělali. Z řeky se na ni vyřítí obluda a ona ji vezme přes hlavu pánví! Slyšela jsi někdy to přísloví ‚Každý kraj si najde svou čarodějku'? Tak to se, podle mě, stalo tady. Jenže čarodějka na křídel Čarodějky mají rády žulu, čedič, prostě tvrdý kámen. Víš, co je to křída?"
"Ne, ale ty mi to určitě řekneš," zamumlala ropucha.
"Jsou to mušličky milionů a milionů malých bezmocných mořských tvorů, kteří zemřeli před tisíci lety," vysvětlovala slečna Klíšťová. "Jsou to skořápky, malé kostičky. Měkké. Houbovité. Vlhké. Dokonce i vápenec je lepší. Jenže... ona na křídě vyrostla a sama je tvrdá a bystrá! Je to rozená čarodějka. Na křídě! Ale to je nemožnél"

"Praštila Jenny!" upozorňovala ropucha. "To děvče má nadání!"

"Možná, ale potřebuje víc než to. Jenny není moc chytrá," pokračovala slečna Klíšťová. "Je to jen Zákazová obluda prvního stupně. Navíc byla patrně dost zmatená, když zjistila, že je v tekoucí vodě, protože její přirozené prostředí je stojatá voda. Objeví se horší než ona, mnohem horší!"

"Co znamená to Zákazová obluda prvního stupně?" zeptala se ropucha. "Neslyšela jsem, že by jí tak někdo říkal."

"Já jsem učitelka stejně jako čarodějka," odpověděla slečna Klíšťová a pečlivě si upravila klobouk. "Proto si udělám seznam. Provedu jistá ocenění. Zapíšu si všechno pevným, úhledným písmem pery, dvěma různobarevnými inkousty. Jenny je jedním ze strašidel, která si dospělí vymysleli, aby zabránili dětem vstupovat na nebezpečná místa." Povzdechla si. "Kdyby ti Udě alespoň přemýšleli, než si takovou obludu vymyslí."

"Měla bys tady zůstat a pomoct jí," nadhodila ropucha.

"Jsem tady prakticky bezmocná," odpověděla slečna Klíšťová. "Už jsem ti to řekla. Je to tou křídou. A nezapomínej na ty zrzavé mužíčky. Nac mac Fíglové s ní mluvili! Varovali ji! Něco takového jsem v životě neviděla. Kdyby měla na své straně je, kdo ví, co všechno by dokázala?"

Zvedla ropuchu. "Víš, co se teď začne objevovat? Všechny ty věci, které lidé uzavřeli ve starých příbězích. Všechny ty důvody, proč by děti neměly scházet z vyšlapaných cestiček, otevírat zakázané dveře, říkat ošklivá slova nebo převracet slánky. Všechny ty věci, ze kterých mají děti noční můry. Obludy, které vylezou zpod těch největších postelí na světě. Někde jsou všechny tyhle příběhy skutečné a všechny sny se opravdu odehrají. A teď se odehrají tady, pokud je někdo včas nezastaví. Kdyby se neobjevili Nac mac Fíglové, dělala bych si vážné starosti. Takhle se pokusím sehnat nějakou pomoc. To mi bude bez koštěte trvat alespoň dva dny!"

"Není to fér, nechat ji tady s tím vším samotnou," trvala na svém ropucha.

"Nebude sama," zavrtěla hlavou slečna Klíšťová. "Bude mít tebe."

"Oh," kvákla ropucha.

Tonička měla společnou ložnici s Hankou a Hýčkankou. Probudila se, když přišly a ukládaly se k spánku. Ležela a poslouchala, jak se jejich dech zklidňuje, a věděla, že se jim začalo zdát o mladých střihačích ovcí, kteří pracovali svlečení do pasu.

Venku nad "důlinami" zaplály letní blesky a oblohou se převalilo dunění hromu...

Hrom a Blesk. Znala je jako psy dříve, než je poznala jako světlo a zvuk provázející bouři. Babička s sebou své psy vodila všude, venku i uvnitř. V jednom okamžiku to byly bílé čmouhy na vzdálené pastvině a pak byli najednou u vás, rozdýchaní, jazyky vyplazené a oči nikdy nespouštěli z babiččiny tváře. Polovina ovčáckýchpsů v kopcích byla potomky Bleška nebo Hroma a vycvičených babičkou Bolavou.

Tonička se s celou rodinou účastnila Velkých ovčáckých zkoušek. Tam nesměl chybět jediný ovčák z Křídy a ti nejlepší z nejlepších nastupovali do arény, aby ukázali, jak dokonale jsou jejich psi vycvičeni. Psi sháněli stáda, oddělovali cizí ovce, zaháněli ovce do ohrad, ale někdy taky utekli nebo se porvali mezi sebou, protože i ten nejlepší pes může mít špatný den. Babička Bolavá se těch soutěží s Bleskem a Hromem nikdy neúčastnila. Opřela se o ohradu, zatímco psi jí leželi u nohou, soustředěně pozorovala představení a pukala ze své dýmky. A Toniččin otec říkal, že vždycky, když nějaký ovčák předvedl své psy, podívala se celá porota nervózně na babičku Bolavou, aby její členové zjistili, co si myslí. Pravdou je, zeji pozorovali všichni ovčáci. Babička nikdy nevstoupila do arény, protože ona sama byla Zkouška. Jestliže si myslela, že jste dobrý ovčák - když na vás kývla při vašem odchodu z arény, potáhla si z dýmky a řekla "to by šlo" -, připadali jste si jako obr, jako kdyby vám ten den patřila celá Křída...

Když byla Tonička malá a bývala nahoře, na "dálinách" s babičkou, lehávali oba psi s ostražitým výrazem poblíž místa, kde si hrála. A jak bývala pyšná, když jí babička dovolila, aby je použila ke shánění stáda! Pobíhala vzrušeně sem a tam a vykřikovala "Knoze!" a "Dožeň!" nebo "Zatočte je!", a budiž sláva, psi pracovali dokonale.

Dnes už věděla, že by byli pracovali stejně dokonale, kdyby křičela cokoliv. Babička tam jen tak seděla, pokuřovala svou dýmčičku a psi dělali, na co pomyslela. Vždycky přijímali rozkazy jen od babičky Bolavé...

Po chvíli se bouře utišila a zvenčí se ozývalo jen tiché šumění deště.

Pak si kocour Kryslov otevřel dveře a skočil Toničce do postele. Je třeba říci, že byl opravdu velký, ale Kryslov plul. Byl tak tlustý, že na každé dostatečně rovné ploše se pomalu roztáhl do velké kaluže srsti. Toničku nenáviděl, ale nikdy by nedovolil, aby jeho pocity stály mezi ním a pohodlným a teplým místem ke spaní.

Pak musela usnout, protože se probudila zvukem hlasů.

Zdálo se, že znějí někde nablízku, ale přesto byly velmi slabé.

"Kristusmarija! Se jim to lefko prá ‚najdite tu robku bosorbabu', ale kde tuonu pohledávat, to bys mě nepřál? Všichni ty habouni mě vyhlížejí tensám jeden!"

"Ne-tak-frišný Geordieprál, že je to velký, na dušu velký ďúčato!"

"Faň! To nám vážno pohelfuje, prám ti! Zevšem jsou to bidlouni, ty ďúčata!"

"Ty záprtku! Každý ví, že bosorbaby nosí pichlavé čapice!"

"Tože dyž ležá, néni možno, aby bula bosorbaba?"

"Hej?" zašeptala Tonička.

Nastalo ticho zdobené jen slabým pochrupováním obou starších sester. Tonička to sice nedokázala přesně popsat, ale bylo to ticho, jaké nastane, když se někdo velmi snaží nevydat jediný zvuk.

Ohnula se přes pelest a nahlédla pod postel, tam však nebylo nic jiného než osamělý reprezentant nočního porcelánu.

Přesně takhle mluvil ten malý mužíček u řeky.

Položila se zpět na polštář ozářený měsíčním světlem a poslouchala tak napjatě, až ji uši bolely.

Pak se zamyslela nad tím, jaká asi bude ta škola pro čarodějky a proč ji zatím pořád ještě nenašla.

V okruhu tří kilometrů znala každou píď. Nejraději měla řeku s peřejemi, kde se na slunci vyhřívali pstruzi nad porostem zelených řas a kde v dutých březích hnízdili ledňáčci. Asi dva kilometry proti proudu bylo hnízdiště volavek a ona se tam občas ráda připlížila, lehla si na břeh a pozorovala, jak velcí ptáci loví v sítinách, protože je máloco tak směšného jako volavka, která se pokouší ve spěchu vzlétnout...

Pomalu se znovu propadla do spánku a myslela na krajinu kolem farmy. Věděla o ní všechno. Neexistovalo tam jediné tajné místo, o němž by nevěděla.

Možná tam vedou kouzelné dveře. Tak by to udělala ona, kdyby budovala kouzelnou školu. Měly by tam vést kouzelné dveře odevšad, třeba i z míst vzdálených stovky mil. Podíváte se na zvláštní kámen, třeba za svitu úplňku, a uvidíte dveře.

Ale teď ta škola. Bude se tam vyučovat létání na koštěti a to, jak si máte udělat co nejostřejší špičku na klobouku, a kouzelná jídla a spousta nových přítelkyň.

" Už to ďúče zachraplo ? "

"Može, už sa neholbýňá."

Tonička ve tmě otevřela oči. Hlasy pod postelí s sebou nesly náznak ozvěny. Díky bohům, nočník byl hezký a čistý.

"Zočuj! Tuto jaká chalupa! Dívni, ai s židlicema a vědma!"

Našli domeček pro panenky, pomyslela si Tonička.

Byl dost velký, udělal ho pan Kostka, truhlář zaměstnaný na farmě, když byla Toniččina nejstarší sestra, která teď měla dvě vlastní děti, docela malá. Domek nepatřil ke křehkým věcem. Pan Kostka neměl smysl pro titěrnosti. Během let ale děvčata postupně domek vyzdobila kousky látek a kousky hrubého, ale použitelného nábytku.

Podle toho, co slyšela, majitelé hlasů považovali domek za palác.

"Hele, hele, hele, to je nóbl bydlo! A tuto je docela ai lože! A se podhlavcama!"

"Nebříškej! Nechceme je probrat!"

"Kristusmarija, našlapuju ticho jako myša. Ahh! Tamojšou bojáci!"

"Co to žvachluješ? Jaké bojáci?"

"V hen onécimře sou červení kabáti!"

Našli dřevěné vojáčky, pomyslela si Tonička a pokoušela se nedýchat moc nahlas.

Vojáci samozřejmě neměli v domku pro panenky co dělat, ale Čestmír nebyl ještě dost starý na to, aby si hrál s vojáčky, a tak je zatím používali v různých rolích, hlavně v době, kdy si ještě Tonička hrála na čajové dýchánky, které pořádala pro své panenky. Nebo pro ty figurky, které měla jako panenky. Od hraček, jaké jste našli na farmě, se čekalo, že bez úhony přežijí několik generací, ale málokdy se jim to podařilo. Když Tonička naposled pořádala odpolední čaj, byla čestným hostem hadrová panenka bez hlavy, dva dřevění vojáci a tři čtvrtiny malého medvídka.

Z domku pro panenky se ozývaly tiché údery a nárazy.

"Mámjednyho! Hej, kemo, umí mater šit? Tak ať ti zastupuje tuto!Auva! Tvého anciáša! On ma kebulu jak z duba!"

"Kristusmarija! A tu je jeden a ten ani kébulu nima!"

"No a co sa udíváš? Tuje medveď! Schmatnul mňa za škrpál, héé!"

Toničce se zdálo, že i když vlastníci hlasů bojují s věcmi, které jim to nemohly oplácet, včetně vycpaného filcového medvídka s jednou nohou, nezdálo se, že by se vítězství chýlilo jednoznačně na jednu stranu.

"Mám tě! Mám ho! Musíš do toho klofákama, jinač dopadnem jak hubkaři!"

"Kdosi mě uhryzl do fajfčizny!"

"Ukáž, nech sa pozřu... Ty lebezňo potrubia, sám se hryžeš, ty vylizo! Me už mám vás dvoje ažpocáď!"

Asi jsou tři, pomyslela si Tonička a pak ucítila, jak se Kryslov pohnul. Byl velký, tlustý a líný, ale dokázal být jako blesk, když se jednalo o to, vrhnout se na nějakého malého tvora. Nemohla dovolit, aby se vrhl na ty... no na ty, ať se jim říká, jak chce.

Hlasitě si odkašlala.

"Ahá?" ozval se hlas z domku pro panenky. "Probralsjich! Já beru paly!"

Znovu zavládlo ticho, a tentokrát došla Tonička po chvíli k názoru, že je to ticho, jaké slyšíme, když široko daleko nikdo není, ne to, které panuje, když se někdo snaží být velmi potichu. Kryslov znovu upadl do spánku a jen tu a tam prudce trhl některou z tlapek, zřejmě když v tlustých kočičích snech páral některou ze svých početných obětí.

Tonička ještě chvíli počkala, pak tiše vyklouzla z postele a připlížila se ke dveřím ložnice. Cestou se nazapomněla vyhnout dvěma praskajícím prknům v podlaze. Potmě sešla dolů, ve světle měsíce si našla židli, vytáhla z police "Pohádky", odsunula západku na zadních dveřích a vyšla do teplé letní noci.

Všude sice byla řídká mlha, ale nad hlavou viděla tu a tam hvězdu a na obloze visel obrovský vypuklý měsíc. Ze je vypuklý, věděla, protože si přečetla, že je měsíc vypuklý tehdy, když vypadá jako teď, to znamená, že je větší než poloviční. Od té chvíle si na to dávala pozor, aby si v takovém čase vždycky mohla říci: "Aha, jak vidím, dnes je měsíc obzvláště vypuklý..."

Možná, že vám tohle o Toničce řekne víc, než by chtěla, abyste věděli.

Proti stoupajícímu měsíci vypadaly důliny jako černá stěna, která zastírala polovinu nebe. Chvilička hledala světlo lucerny babičky Bolavé...

Babička nikdy nepřišla ani o jediné jehně. To byla jedna z prvních věcí, které si Tonička pamatovala. Vzpomínala si, jak ji matka držela v náručí u okna, zatímco venku byla mrazivá noc časného jara. Nad horami se třpytily tisíce hvězd a nahoře na temných dutinách se po klikaté dráze pohybovala jedna jasná hvězda v souhvězdí babičky Bolavé. Když se zaběhlo jehně, nešla si lehnout, dokud ho nenašla, ať bylo počasí sébehorší...

Bylo jen jediné místo, kam mohl člověk z početné rodiny zajít do soukromí, a to byl záchod. Ten u Bolavých byl tříděrák a členové rodiny sem chodili, když chtěli být chvíli sami.

Byla tu svíčka a na provázku visel loňský kalendář. Tiskaři znali své čtenáře a tiskli kalendář na slabém, měkkém papíře.

Tonička zapálila svíčku, pohodlně se usadila a podívala se na knihu pohádek. Měsíc se na ni puklil otvorem ve tvaru půlměsíce, vyřezaným ve dveřích.

Ona tu knihu vlastně nikdy neměla ráda. Měla dojem, že se jí snaží říci nejen, co má a nemá dělat, ale i co si má a nemá myslet. Nesmíš sejít z pěšiny, nesmíš otevřít tyhle dveře, a naopak musíš nenávidět zlou čarodějnici, protože je zlá. Ano, a věř, že nejlepší manželku si vybereš podle toho, jak velké nosí střevíce.

Podle jejího mínění bylo vůbec velké množství těch příběhů podezřelých. Byl tam jeden, který končil tím, že dvě hodné děti vstrčily zlou čarodějku do její vlastní pece. Po tom, co se stalo slečně Stěkalové, to dělalo Toničce velké starosti. Byla si jistá, že takové příběhy připravovaly mnoho lidí o zdravý rozum. Ona si například přečetla právě tuhle pohádku a pomyslela si: No dovolte? Copak má někdo troubu tak velkou, aby do ní vstrčil celého člověka? A mimo to, jak ty děti napadlo, že si můžou jen tak přijít a ujídat někomu kusy z domku? A co dává nějakému klukovi, který je tak hloupý, že ani neví, že jedna kráva má mnohokrát větší cenu než pár fazolí, právo zavraždit obra a ukrást mu jeho zlato? A to už ani nemluvě o tom příšerném aktu ekologického vandalismu. A co ta holka, co nepoznala rozdíl mezi vlkem a vlastní babičkou? Buďje slepá jak krtek, nebo pocházela z výjimečně ošklivé rodiny. Pohádky nebyly skutečné. Bohužel, slečna Stěkalová kvůli pohádkám umřela.

Obracela list za listem a hledala ty správné obrázky. Protože zatímco pohádky v ní vyvolávaly vztek, obrázky... ach, obrázky, to bylo to nejkrásnější, co kdy viděla.

Obrátila stránku a bylo to tady.

Většina obrázků vil nebyla příliš působivá. Obvykle vypadaly jako baletní třída malých holčiček, které právě proběhly ostružinovým křovím. Ale tenhle... ten byl jiný. Barvy byly zvláštní a nebyly na něm stíny. Všude rostla obrovská tráva a sedmikrásky, takže víly musely být docela maličké, ale zdály se velké. Vypadaly jako dost podivní lidé. Jen málokterá z nich měla křídla. Měly tak trochu podivné tvary. Přesněji řečeno, některé z nich vypadaly jako obludy. Dívenky v nadýchaných sukénkách by proti nim neměly šanci.

A podivné bylo, že ze všech obrázků v knize tenhle jediný vypadal, jako kdyby ho maloval malíř, který zachytil to, co opravdu vidí před sebou. Ty ostatní obrázky, holčičí balet a malé děti v šatečkách, z nichž jim vykukovaly nahé prdelky, měly umělý, sacharínový vzhled. Tenhle vypadal, jako kdyby tam umělec opravdu byl...

...alespoň ve své hlavě, pomyslela si Tonička.

Soustředila se na levý dolní roh obrázku a tam to bylo. Byla by si toho všimla už předtím, ale musela by vědět, co hledat. Byl to každopádně malý rudovlasý mužíček, nahý, s výjimkou kiltu kolem boků a malé kožené vestičky, který se šklebil z obrázku. Vypadal velmi vztekle. A... Tonička si posvítila zblízka, aby lépe viděla... rozhodně dělal rukou jakési gesto.

I když jste nevěděli, že je to gesto neslušné, nebylo těžké to uhodnout.

Zaslechla hlasy. Nohou strčila do dveří, aby se otevřely a ona lépe slyšela, protože čarodějky vždycky naslouchají hovorům ostatních lidí.

Hlasy přicházely z druhé strany plotu, kde byla louka, která neměla být plná ničeho jiného než ovcí, jež čekaly, až je odeženou na trh. A je známo, že ovce nejsou právě mnohomluvné. Opatrně se vyplížila do mlhavého rána a našla malou skulinu, udělanou králíky, která jí poskytla dobrý výhled.

Nedaleko plotu se popásal velký beran a rozhovor přicházel od něj, nebo spíše odněkad z dlouhé srsti pod ním. Zdálo se, že mluví přinejmenším čtyři hlasy a všechny byly silně nenaložené.

"Kristusmarija! Hosa! Chceme búhovado né bééhovado!"

"A co. Jedno taják druhé. Chystnite sa, kemove, nespekulujte a schmaťte jeden každý haksňu!"

"No dobro. Všechně búhovada zavříli do maštale, zčórnem, co je."

"Nevřešči, nevřešči, pobudíš habouni!"

"A co! Kdo by v tom čase poslúchal? Nuž - až skřéknu! Jun! Dat! Tetra! A švihýc, švihýc!"

Beran se maličko nadzvedl, poplašeně zabečel a pozpátku začal poměrně značnou rychlostí mizet přes louku. Tonička měla dojem, že v trávě kolem nohou nebohého zvířete zahlédla záblesk rudých vlasů, ale to byl jen okamžik, a vzápětí beran zmizel v mlze.

Prodrala se plotem bez ohledu na větve, které ji škrabaly. Babička Bolavá by nikomu nedovolila ukrást jejich ovci, i kdyby byl zloděj třeba neviditelný.

Jenže mlha teď, těsně před úsvitem, zhoustla a Tonička navíc zaslechla nějaké zvuky z kurníku.

Ta ovce, která zmizela zadkem napřed, může počkat. Teď ji potřebovaly slepice. V posledních dvou týdnech se do kurníku dvakrát vloupala Uška a ty slepice, které to přežily, tak tak snášely. Tonička proběhla zahradou, noční košile se jí zachytávala za maliní a plůtky kolem záhonů a dokořán rozrazila dveře kurníku.

Nespatřila žádné poletující peří, žádnou paniku, jakou by mohla vyvolat liška. Kuřata a slepice ale vzrušeně kvokaly a kohout Kokrháč nervózně pobíhal sem a tam. Jedna ze slepic vypadala poněkud rozpačitě. Tonička ji rychle zvedla.

Pod ní se ukrývali dva modří, rudovlasí mužíčci. Každý z nich svíral v náručí vajíčko. Zvedli k ní obličeje s nesmírně provinilým výrazem.

"Ale nae!" zvolal jeden z nich. "Nakřápli jsme si! Toťtábosorbaba..."

"Tak vy nám kradete vejce," zamračila se Tonička. "Jak se odvažujete! A já nejsem žádná baba!"

Mužíci se podívali jeden na druhého a pak na vajíčka, která svírali v objetí.

"Jaký jejce?" řekl pak jeden z nich.

"Ta vejce, co držíte v rukou," prohlásila Tonička významně.

"Jak... co? Jo... tohle? Tak tuto jsou jejce?" řekl ten, který promluvil jako první, a zadíval se na vajíčka, jako by je viděl

poprvé v životě. "A to že je věc! A my, potrubia, my si sumírovali, že sou to ňáký, é... kameni."

"Jo, kameni," přikyvoval nervózně druhý.

"Sme zalezli pod tutoho kokoptáka krz trochu tepla," pokračoval ten první. "A ona měla pod řiťou všechny ty věci, co jsme mysleli, že jsou to kameni, a my si prali, že ona jednoráz kvoče, protože má najisto omačkanou dupu..."

"Kvoče," doplňoval ho druhý a horlivě přikyvoval.

"No a tož nám přišlo toho kuroptáka líto a..."

"Dejte... ta... vejce... okamžitě... zpětl" řekla Tonička pomalu.

Ten, co zatím skoro nemluvil, šťouchl do toho druhého loktem.

"Lepcí, dyž uděláme, co prá," řekl. "Je to v kabeli. Nemôžeš vopískovat Bolavýho a tadle je eště k ostatku bosorbaba. To ona švácla Jenny panvicou a to nikdy nik předtím neudal!"

"Tožto... na to jsem nevzpomněl..."

Oba mužíčci velmi opatrně položili vajíčka zpět, jeden z nich dokonce dýchl na skořápku toho svého a přeleštil ji ušmudlaným okrajem svého kiltu.

"Nic zlýho, paňo," řekl. Podíval se na svého společníka. A pak oba zmizeli. Pozorný divák by mohl říci, že zahlédl ve vzduchu dvě rozmazané červené čmouhy a obláček zvířené slámy u dveří do kurníku. "A jsem slečna!" vykřikla Tonička. Posadila slepici zpět na vajíčka a přešla ke dveřím. "A nejsem baba! Vy jste nejakej druh víl? A co naše béhovado? Tedy beran?" dodávala.

Odpovědi její nedostalo, ale uslyšela cinkání kbelíků, což znamenalo, že lidé v domě začali vstávat.

Došla si pro Pohádky, sfoukla svíčku a vrátila se do domu. Matka právě rozdělávala oheň a hned její zeptala, kde byla, a Tonička odpověděla, že slyšela nějaký hluk z kurníku, a proto že se tam šla podívat, jestli tam náhodou zase nevlezla liška. To nebyla lež. Vlastně to byla všechno pravda.

Tonička byla ve své podstatě velmi pravdomluvná osůbka, ale připadalo jí, že se věci v některých chvílích nedají jednoduše rozdělit na pravdivé a nepravdivé, ale spíše na ty, které "lidé v té chvíli potřebují vědět", aty, "které v té chvíli právě vědět nepotřebují".

A navíc si nebyla jistá, co všechno v té chvíli vlastně ví ona sama.

Ke snídani byla ovesná kaše. Rychleji zhltla, protože měla v úmyslu vrátit se na louku a vydat se po stopách zmizelé ovce. Třeba najde v trávě stopy, nebo něco takového...

Aniž věděla proč, zvedla najednou hlavu.

Kryslov ještě před chvilkou spal před sporákem. Teď seděl v pozoru a tvářil se napjatě. Tonička pocítila jakési svědění v zátylku a věděla, že kdyby tam měla srst, měla by ji teď naježenou. Pokusila se zjistit, na co se kocour dívá.

Na prádelníku byla řada modrých a bílých skleniček, které nebyly k ničemu. Její matce je darovala obstarožní teta a matka na ně byla pyšná, protože vypadaly moc hezky, i když byly prakticky nepoužitelné. Na farmě bylo málo místa pro neužitečné věci, byť by vypadaly hezky, a proto je matka chovala jako poklad.

Kryslov pozoroval víčko jedné z nich. To se velmi pomalu zvedalo a pod ním se objevil chomáč rudých vlasů a pár pátravých očí.

Když se Tonička zadívala směrem ke skleničce, víčko se pomalu priklopilo. O chvilku později se ozval tichý skřípot, a když se znovu podívala tím směrem, zjistila, že se sklenička kymácí sem a tam a víří kolem sebe na vrcholku prádelníku obláčky prachu. Kryslov se nevěřícně rozhlížel.

Každopádně byli velmi rychlí.

Vyběhla na louku za ohradou a rozhlédla se. Mlha mezitím zmizela a nad důlinami začali zpívat skřivánci.

"Jestli se ten beran okamžitě nevrátí," rozkřikla se přes louku, "tak vám to pěkně spočítám!"

Zvuk jejího hlasu se odrazil od kopců. A pak zaslechla sice slabě, ale velmi blízko hlásky.

"Co že ona to přála?" řekl první hlas.

"Přála, že s náma. uďá zúčtování!"

"Oh, bědoš, bědoš, bědoš! My chúďata! To jsme nyčko v maléřisku!"

Tonička se ohlédla a tvář měla rudou zlostí.

"Máme své povinnosti]" prohlásila všeobecně ke vzduchu a trávě.

To bylo něco, co kdysi řekla babička Bolavá, když Tonička plakala nad jehnětem. Mluvila takovým starodávný způsobem. "Pro zvířátka z pastvin jsme něco jako bohové, má džigit. Řídíme čas jejich narození i čas jejich smrti. A mezitím máme své povinnosti."

"Máme své povinnosti," opakovala Tonička už tišeji. Pak se rozhlédla po pastvině. "Vím, že mě slyšíte, ať jste kdokoliv. Jestli se ta ovce nevrátí, tak... nastanou... budou... nepříjemnosti..."

Nad pastvinami trylkovali skřivani a jejich hlas ještě prohluboval ticho.

Tonička musela nejdříve udělat svou práci a teprve pak měla čas sama pro sebe. To znamenalo nasypat kuřatům a sebrat vajíčka, a ona při tom pocítila záchvěv pýchy nad tím, že je jich o dvě víc, než jich mohlo být. Pak měla nanosit šest kbelíků vody od studny a naplnit bednu na dřevo u sporáku, ale tyhle práce odložila, protože je dělala nerada. Zato docela ráda například stloukala máslo. Měla při tom čas přemýšlet.

Až budu čarodějka ve špičatém klobouku a s koštětem, uvažovala, zatímco točila klikou, mávnu takhle rukou a máslo bude hotové. A každý rudovlasý malý šašek, kterého by napadlo ukrást nějaké z našich zvířat, bude -

Za zády, z místa, kam postavila do řady šest džberu na vodu, s nimiž se chystala dojít ke studni, se ozval šplouchavý zvuk.

Jeden z nich teď byl plný vody, jejíž hladina se ještě kývala sem a tam.

Vrátila se ke stloukání másla, jako by se nic nestalo. Po chvíli ale přestala točit klikou a došla k velké nádobě na mouku, jíž si trochu nabrala do dlaně. Pak moukou posypala práh a vrátila se k máselnici.

O několik minut později se za jejími zády ozval další šplouchavý zvuk. Otočila se, a ano, byl tam další kbelík plný vody. A v mouce na prahu bylo vidět dvoje otisky - jedny vedly tam a jedny zpět.

Tonička musela sebrat všechny síly, když měla zvednout a odnést do domu jeden z velkých a těžkých dřevěných džberů.

Tak, pomyslela si, jsou nejen neuvěřitelně rychlí, ale i nesmírně silní. Je potřeba to brát hezky s klidem.

Zvedla oči k mohutným trámům, které probíhaly pod stropem místnosti, a dolů se sesypalo trochu prachu, jako kdyby se před jejím pohledem něco rychle ukrylo.

Myslím, že bych to měla okamžitě zastavit, pomyslela si. Na druhé straně jistě ničemu neuškodím, když počkám, až bude plných všech šest kbelíků.

"A pak musím nanosit plnou bednu dřeva vedle sporáku," prohlásila zřetelně a nahlas. No, za pokus to rozhodně stálo.

Vrátila se ke stloukání a už se ani neunavovala otáčením, když za sebou zaslechla čtyři další zašplouchání. Neohlédla se, ani když za sebou slyšela zvláštní šupsemšuptam a klapot polen v bedně na dřevo. Otočila se, až když všechno utichlo.

V bedně se vršilo dřevo až ke stropu a všechny kbelíky byly plné. V mouce na prahu byla změť stop.

Přestala stloukat máslo. Měla dojem, že ji pozorují neviditelné oči. Mnoho očí.

"Ehm... děkuju vám," řekla. Ne, takhle to není v pořádku. Cítila se nervózní. Pustila z ruky kliku máselnice, postavila se a pokusila se zatvářit tak vztekle, jak jen mohla.

"A co náš beran?" zvolala. "Neuvěřím, že toho opravdu litujete, dokud neuvidím, jak se ta ovce vrací!"

Z ohrady na pastvině se ozvalo bečení. Vyběhla na okraj pastviny a nahlédla za živý plot.

Beran se skutečně vracel, pozpátku a neuvěřitelně rychle. Zastavil se jen kousíček od živého plotu, a když ho mužíci pustili, poklesl o deset centimetrů. Pak se mu jeden z mužíků objevil na hlavě, dýchl beranovi na roh, vyleštil ho kiltem a zmizel jako ryšavomodrá čmouha.

Tonička se vracela do mlékárny a na tváři měla zamyšlený výraz.

Když se vrátila do mlékárny, bylo máslo utlučeno. A nejen utlučeno, ale i vytvarováno do tuctu oblých zlatavých šišek, seřazených na mramorové desce, která k tomu účelu sloužila. Na každé z nich byla dokonce snítka zelené petrželky.

Že by to byli hospodářičci? Podle pohádek byli hospodářičci skřítci, kteří se drželi kolem domu a výměnou za talíř mléka vykonávali různé domácí práce. Na obrázku byli malí veselí trpaslíčci, oblečení jako lidé a se špičatými čepičkami na hlavách. Rudovlasí mužíci sice nevypadali jako někdo, kdo v životě pozřel jedinou kapku mléka, ale za zkoušku to stálo.

"Dobrá," řekla nahlas a pořád si uvědomovala přítomnost neviditelných pozorovatelů. "To bude stačit. Děkuju vám. Jsem ráda, že litujete toho, co jste udělali."

Vzala jeden z kočičích talířků, srovnaných do štůsku vedle dřezu na nádobí, naplnila jej mlékem z dnešního stloukám, položila ho na podlahu a o něco ustoupila. "Jste šotci hospodářičci?" zeptala se.

Ve vzduchu se něco zamíhalo. Mléko se rozlilo po podlaze a talíř se roztočil jako káča.

"Dobře, budu to považovat za ‚ne'," přikývla Tonička. "Tak co jste tedy zač?" Odpovědí, které nezazněly, mohla být i stovka.

Lehla si na břicho a nahlédla pod dřez a pak ještě za police na sýr. Prohlédla všechny temné, pavučinami opředené kouty místnosti. Zdály se prázdné.

Pak si pomyslela: Potřebovala bych teď hrozně rychle vzdělání alespoň za tucet vajec...

Tonička kráčela po strmé cestě od farmy do vesnice snad stokrát. Cesta neměřila ani kilometr a za mnoho let ji nohy lidí a kola vozů vyhloubily tak, že vypadala jako hluboký úvoz vymletý v křídě a vinula se zelenou pastvinou jako mléčná řička.

Byla zhruba v půli cesty, když se ozvala rebarbora. Křoví šumělo ve větru. Skřivani přestali zpívat, a i když předtím jejich zpěv vlastně ani nevnímala, teď, když utichli, to byl šok. Nic není hlasitější než konec písně, která předtím zněla neustále.

Když zvedla oči k obloze, měla pocit, zeji pozoruje diamantem. Třpytila se a blýskala a vzduch se ochladil tak rychle, že měla dojem, jako by vstoupila do ledové lázně.

Pak pod nohama ucítila sníh a sníh pokryl křoviska. Zaslechla zvuky kopyt.

Ozvaly se na pláni za ní. Sněhem cválal kůň, zatím ukrytý za živým plotem, který se změnil v bílou stěnu.

Dusot kopyt utichl. Nastal okamžik ticha a pak kůň dopadl na cestu. Uklouzl na sněhu a sotva se udržel na nohou, nakonec se ale srovnal a jezdec se obrátil obličejem k Toničce.

Jenže jak se ukázalo, jezdec žádný obličej neměl. Neměl by ho na čem nosit, protože neměl ani hlavu.

Dala se na útěk. Boty jí klouzaly ve sněhu, ale její myšlenky byly náhle chladné jako led.

Měla dvě nohy, které jí na sněhu klouzaly. Koni ve sněhu klouzalo dvakrát tolik nohou. Viděla, jak se koně v zimě pokoušeli zdolat tuhle zledovatělou cestu. Měla šanci.

Za zády slyšela sípavý, namáhavý dech zvířete a koňské rzám. Riskovala krátký pohled přes rameno. Kůň ji sice pronásledoval, ale pomalu, napůl šel a napůl klouzal. Z těla mu vystupovaly obláčky páry.

Zhruba v polovině svahu procházela cesta podloubím stromů, které vypadaly, jako kdyby se měly každou chvíli zlomit pod vahou sněhu. Jak Tonička věděla, hned za loubím cesta přecházela do roviny. Tam ji bezhlavý muž jistě dohoní. Nevěděla, co se pak stane, ale byla si jistá, že to bude nepříjemně krátké.

Když procházela podloubím, padaly na ni ze stromů kusy sněhu a ona se nakonec rozhodla, že se pokusí jezdci utéci. Třeba sejí podaří doběhnout do vesnice. Uměla běhat.

Jenže co pak, až se tam dostane? Nikdy nedoběhne včas k prvním dveřím. A lidé se dají do křiku a budou pobíhat sem a tam. Temný jezdec nevypadal jako někdo, kdo by si všímal takových drobností.

Kéž by si byla s sebou vzala pánev!

"Hojsa, bosorbabo! Zvostaň na místě, ale že v ten ráz!"

Zvedla hlavu.

Sníh na vrcholku živého plotu se rozhrnul a v něm se zableskla ryšavá hříva.

"Honí mě bezhlavý chlap na koni!" vykřikla.

"To nezmákne, robko. Zvostaň stát! Hlavně s pokojem. Žízni mu pram do okálí!"

"Ale on žádné oči nemá!" >

"Kristusmarija! Tys bosorbaba, či nae? Žízni mu pram do tych okálí, co nimá!"

Modrý mužíček zmizel ve sněhu.

Tonička se otočila. Jezdec už byl v podloubí a kůň šel na rovné půdě mnohem jistějším krokem. Postava měla v ruce meč a upírala na Toničku oči, které neměla. Znovu se k ní donesl nepříjemný, sípavý dech zvířete.

Ti mrňaví mužíčci mě pozorují, pomyslela si. Nemůžu utéct. Babička Bolavá by taky před nějakou věcí bez hlavy neutekla.

Založila si ruce a zamračila se.

Jezdec se nejistě zastavil, ale pak pobídl koně znovu kupředu.

Ze stromů se snesla červenomodrá postava, větší, než byly ostatní mužíci. Přistála koni na čele, přímo mezi jeho očima a chytila zvíře rukama za uši.

Tonička slyšela, jak postavička zvolala: "Tak tumal jun štětinatý líbanec, ty chcípale, s pozdravením od Habáně Yana!" A pak mužík udeřil koně mezi oči vlastním čelem.

K jejímu údivu se kůň zapotácel na jednu stranu.

"Šmáklo?" vykřikl malý bojovník. "Tak ty seš tuhácký íhahovado, ajto? Tak ještě jun a proteď dozajistěl"

Tentokrát se kůň nejistě zapotácel na opačnou stranu, ale pak se mu podlomily zadní nohy a zřítil se do sněhu.

Ze zasněženého krovinatého plotu se vyrojili modrorudí mužíčkové. Jezdec, který se pokoušel zvednout na nohy, zmizel v bouři červených a modrých ječících stvoření... a ztratil se. Sníh také zmizel. Zmizel i kůň.

Modří mužíci byli na okamžik hromadou na horké, prašné cestě. Pak jeden z nich řekl: "Kristusmarija, kop sem se do svý lebezně!" Pak zmizeli i oni, ale Tonička chvilku viděla modročervené čmouhy mizící v křovinatém plotě. Pak se znovu ozvali skřivánci. Křoviny byly zelené a plné květů. Ani větévka nebyla zlomená, ani kvítek nebyl pomačkaný. Nebe bylo modré a nic na něm nepřipomínalo diamant.

Tonička sklopila zrak. Na špičkách bot jí roztával poslední sníh. Kupodivu byla ráda, že to tak je. Znamenalo to, že to, co se odehrálo, bylo kouzelné, ne že se zbláznila. Protože když zavřela oči, pořád ještě slyšela sípavý dech bezhlavého jezdce a jeho koně.

To, co teď potřebovala ze všeho nejvíc, byli lidé a věci, které se odehrávaly docela normálně. Ale ještě víc než cokoliv jiného potřebovala odpovědi na otázky.

Přesněji řečeno jediné, co chtěla víc, bylo, když zavřela oči, neslyšet sípavý dech té obludy...

Stany zmizely. Zbylo po nich několik úlomků křídy, ohryzky jablek, podupaná tráva a pár kuřecích pírek. Kromě toho tady nebylo nic, co by dokazovalo, že tady ještě před nedávném byli učitelé.

Odněkudsi se ozval slabý hlas. "Psst!"

Tonička sklopila zrak. Zpod šťovíkového listu se vykolébala ropucha.

"Slečna Klíšťová říkala, že se vrátíš," řekla. "Asi jsou tady nějaké věci, které bys ráda věděla, že?"

"Všechno," odpověděla Tonička. "Zaplavila nás spousta malých mužíčků! Nerozumím půlce toho, co říkají. A pořád mi říkají bosorbaba!"

"Aha, ano, to mluvíš o Nac mac Fíglech," přikývla ropucha.

"Najednou sněžilo a pak sníh zase zmizel! Honil mě jezdec na koni a neměl hlavu. A jeden z těch... Cos to říkala, že jsou zač?"

"Nac mac Fíglové," odpověděla ropucha. "Známí taky jako špirkové. Oni sami si říkají Svobodný národ."

"No, tak jeden z nich hlavou omráčil koně! A ten padl k zemi! A že to byl velkej kůň!"

"No, to skutečně vypadá na Nac mac Fígly," opakovala ropucha.

"Dala jsem jim talíř mléka a oni ho vylili!"

"Ty jsi dala Nac mac Fíglům mléko?"

"No, vždyť jste tvrdily, že jsou to pidimužíci."

"Ne pidimužíci, ale piktmužícil Ti nikdy mléko nepijí."

"A oni pocházejí ze stejného místa jako Jenny?" snažila se orientovat Tonička.

"Ne, Fíglové jsou vzbouřenci."

"Vzbouřenci? A proti komu?"

"Proti všem. A všemu," odpověděla ropucha. "A teď mě rychle seber ze země."

"A proč?"

"Protože támhle u studně stojí nějaká ženská a moc divně se na tebe dívá, proto! Dej si mě do kapsy u sukně, a rychle, pro boží smilování!"

Tonička rychle sebrala ze země ropuchu a usmála se na ženu u studny. "Dělám si sbírku lisovaných ropuch, víte," řekla.

"To je moc hezké, drahoušku," přikývla žena a odspěchala pryč.

"No, to nebyla zrovna velká legrace," ozvala se ropucha z Toniččiny kapsy.

"Lidi stejně neposlouchají, co jim říkáš," uklidňovala ji Tonička.
Sedla si pod strom a vytáhla ropuchu z kapsy.
"Fíglové se nám pokusili ukrást nějaká vajíčka a taky jednu ovci," sdělila jí důvěrně, "ale já to všechno dostala nazpátek."
"Tys dostala od Nac mac Fíglů něco nazpátek?" vypoulila ropucha oči. "Byli nemocní?"
"Ne, byli... vlastně byli moc milí. Udělali za mě dokonce i domácí práci."
"Fíglové dělali nějakou práci?" skřehotala užasle ropucha. "Ti nikdy nepracují! Nikdy jsem taky neslyšela o tom, že by někomu pomohli."
"A pak se objevil ten bezhlavý jezdec!" triumfovala Tonička. "Vůbec neměl hlavul"
"No, to je pro tu práci základní předpoklad," upozornila ji ropucha.
"Co se to děje, ropucho?" zeptala se Tonička. "To nás napadnou Fíglové?"
Ropucha se zatvářila poněkud nejistě. "Slečna Klíšťová nechce, aby ses tím zabývala," řekla nakonec. "Už brzo se vrátí s nějakou pomocí..."
"A vrátí se včas?" starala se Tonička.
"To nevím. Nejspíše ano. Ale ty bys zatím neměla-"
"Chci vědět, co se to tady děje!"
"Sla sehnat nějaké další čarodějky," řekla ropucha. "Ehm... ona si myslí, že bys neměla-"
"Myslím, že ty bys mi naopak měla vyklopit všechno, co víš, ropucho," zamračila se Tonička. "Slečna Klíšťová tady není, já ano."
"Náš svět se sráží s jiným světem," odpověděla ropucha. "Tak. Spokojená? To si myslí slečna Klíšťová. Jenže k tomu dochází rychleji, než čekala. Všechny obludy se vracejí."
"Proč?"
"Protože neexistuje nikdo, kdo by je zastavil."
Na chvíli zavládlo ticho.
"Jsem tady já," řekla nakonec Tonička.

KAPITOLA 4
My, Svobodnej národ
Cestou zpět na farmu se nepřihodilo nic zvláštního. Nebe zůstalo modré, žádná z ovcí na pastvině se najednou nedala do rychlého pohybu pozpátku, aniž by hýbala nohama, a nade vším se rozlil vzduch plný dusné horké prázdnoty.
Kryslov byl na pěšině vedoucí k zadním dveřím a zřejmě chytil něco, co teď svíral v předních tlapkách. V okamžiku, kdy uviděl Toničku, to zvedl, rozběhl se a velkou rychlostí zmizel za rohem domu, přičemž mu několikrát proklouzly nohy, jak se to stává provinilým kočkám, když se pokoušejí zachránit útěkem. Tonička dokázala házet neobyčejně přesně a stačil jí k tomu i kus drnu.
No, alespoň že to, co mu viselo v tlamě, nebylo modročervené.
"Podívej se na něj," řekla. "Velký tlustý zbabělec! Fakt bych si přála nějak ho odnaučit chytat malé ptáčky! Je to tak smutné!"
"Nemáš náhodou nějaký klobouk, který by sis mohla nasadit, co?" zeptala se ropucha z kapsy u zástěry. "Hrozně nerada sedávám takhle naslepo!"
Zašly do mlékárny, kterou měla Tonička obvykle většinu dne pro sebe.
V křoví u dveří se ozval tlumený rozhovor. Probíhal nějak takhle:
"Cožeto ta naša maluša bosorbabapřála?"
"Říkla, že by chcela, bo by ten mňauhovado nezhřál ty malé chúďata ptakoše."
}yA to je všecko? Kristusmarija!Nae problémo!"
Tonička položila ropuchu na stůl tak opatrně, jak to jen šlo.
"A co vlastně jíš?" zeptala se. Bylo slušné nabídnout hostu něco na zub, to věděla.
"Byla jsem zvyklá na slimáky a červy a takové věci," odpověděla ropucha. "Nebylo to jednoduché. Ale jestli žádné nemáš, nelam si s tím hlavu. Je mi jasné, že jsi nepředpokládala, že k tobě zaskočí na návštěvu ropucha."
"Co takhle trochu mléka?"
"To by bylo milé."
Tonička donesla mléko a nalila trochu na talířek. Dívala se, jak se k němu ropucha šourá.
"Byla jsi půvabný princ?" zeptala se, aby řeč nestála.
"Jo, správně, možná," odpověděla ropucha a usrkávala mléka.
"A proč tě slečna Klíšťová zaklela?"
"Ta? Takové věci ona neumí," zavrtěla hlavou ropucha. "Proměnit někoho v ropuchu a nechat ho myslet jako člověka, to je skutečná magie. Ne, to udělala víla Kmotřička. Nikdy se nesnaž podvést ženu s hůlkou, na jejímž konci je hvězda, mladá dámo. Mají v sobě mimo jiné šuplík plný ošklivostí."
"A proč to udělala?"
Ropucha vypadala rozpačitě. "Nevím," odkvákla krátce. "Bylo to všechno dost... nejasné. Já jen vím, že jsem byla člověkem. Alespoň si myslím, že to vím. Běhá mi z toho mráz po zádech. Někdy se v noci probudím a napadne mě: Byla jsem vůbec kdy člověkem! A nebo jsem byla jen ropuchou, která jí lezla tak na nervy, že mě začarovala tak, že si myslím, že jsem byla člověkem? To by byla skutečná muka, nemám pravdu? Představ si, že se nemám v co nazpět proměnit?" Ropucha k Toničce obrátila ustaraně žluté oči. "Víš, ono to asi nemůže být moc těžké, provést něco s mozkem ropuchy, že? Určitě je to jednodušší než proměnit osmdesátikilového člověka v pár deka těžkou ropuchu, ne? Kampak se asi tak

poděje zbytek té hmoty? ptám se sama sebe. Je to jen něco jako přebytek, s nímž se dá volně manipulovat? Dělá mi to opravdu velké starosti. Podívej, mám jednu dvě vzpomínky na dobu, kdy jsem byla člověk, ale co jsou to vzpomínky? Jen myšlenky ve tvém mozku. Nemůžeš si být jistá, že jsou skutečné. Čestně, v noci potom, co jsem snědla nějakého špatného slimáka, jsem se budila s křikem, jenže jediné, co mi vyšlo z huby, bylo kvákání. Díky za mléko, bylo moc dobré."

Tonička na ropuchu mlčky zírala.

"Víš, co ti řeknu?" ozvala se po chvíli. "Magie je mnohem složitější, než jsem si myslela."

"Plesky-plesk-pleskity! Štilip, štilip, píp! Achich-achja malé chúďatko! Píp, píp, cvrliky, cvrliky!"

Tonička se rozeběhla k oknu.

Na cestičce byl Fígl. Z kousku hadříku si udělal dosti nepodařená křídla, ze slámy neumělou masku se zobákem a pobíhal na cestičce do kruhu jako poraněný pták.

"Ach, trylky, trylky, cvrliky! Plesky, plesky! Enom se strašluju, aby kolokol nebyl nějaký kotisko škaredý, zlý! Achich, achich, jemináku!"

A o kus dál spatřila na cestičce Kryslova, toho arcinepřítele všech malých tvorečků, a ptáčků zpěváčků zvlášť. Plížil se těsně podél zdi a olizoval se. Tonička začala spěšně otvírat okno, aby chudáčka mužíčka varovala, ale než se jí to podařilo, vrhl se kocour kupředu a dopadl všemi čtyřmi na modročerveného mužíka.

Přesněji řečeno, dopadl všemi čtyřmi na místo, kde by malý mužík byl, kdyby tam zůstal, protože ten udělal svižné saltíčko vzad, takže teď stál kocourovi přímo před obličejem. Pak chytil Kryslova oběma rukama za uši.

"No, tak těpéro, ty kotí vošklíbře!" zaječel mužíček a pokračoval: "Přáli, že je na čase, by ti kdo7 srovnal zubárnu! Tak tumal prezent vod naší partiej, jako vod ptáčkůch pípáčkůch!"

Pak praštil kocoura do čenichu. Kryslov vyskočil do vzduchu, v letu se obrátil vzhůru nohama a padl na záda. Oči se mu zkřížily u kořene čenichu. Pak v nelíčené hrůze zamrkal, když se nad něj mužík sklonil a zaječel: "CVRLIKY!"

Kocour se obrátil na nohy, vznesl do vzduchu, jak už to kočky (především v groteskách) dělávají, proměnil se v rezavou čmouhu a zmizel ve své skrýši pod dřezem.

Pak Fígl s veselým úšklebkem zvedl tvářičku a uviděl Toničku.

"Prosím, nechoď -" začala rychle Tonička, ale on zmizel jako blesk.

Po cestičce se spěšným krokem přibližovala Toniččina matka. Tonička rychle sebrala ropuchu a právě včas ji vsunula do kapsy u zástěry. Dveře se rozletěly dokořán.

"Kde je Česťa? Je tady s tebou?" ptala se naléhavě matka. "Vrátil se domů? Odpověz mi!"

"Nešel s tebou nahoru ke střihačům, mami?" odpověděla Tonička otázkou. Byla najednou velmi nervózní. Cítila, jak z její matky tryská proudem panika. "Nemůžeme ho najít!" Matce se v očích objevil vyděšený pohled. "Jen jsem se k němu na minutku otočila zády. Určitě jsi ho neviděla?"

"Ale on přece nemohl ujít celou tu cestu nazpět sám-"

"Běž a okamžitě prohledej dům! Běž!" Paní Bolavá odběhla. Tonička rychle položila ropuchu na zem a zasunula ji pod dřez. Slyšela, jak tam něco krákorá na Kryslova. Vzápětí Kryslov, šílený strachem a nedůvěrou, vyletěl ve víru končetin zpod dřezu a zmizel kuchyňskými dveřmi.

Vstala. Její první myšlenka, za kterou se vzápětí zastyděla, byla: Vždyť on chtěl jít nahoru na stříhání. Jak se mohl ztratit? Sel tam přece s mámou a Hankou a Hýčkankou!

Jenže jak pozorně ho asi Hana s Hýčkanou sledovaly, když kolem bylo tolik mladých střihačů ovcí?

Pak se zoufale pokoušela předstírat, že si nic takového nemyslela, ale byla až zrádně dobrá v odhalování svých vlastních lží. To je ta potíž s mozkem - někdy totiž myslí víc, než byste si přáli.

Na druhé straně se ale Čestmír jen velmi nerad vzdaloval od lidí! Vždyť k ohradám střihačů ovcí je to skoro kilometr! A on se ještě zdaleka nepohyboval tak rychle. Sotva ušel tucet kroků, bouchl sebou o zem a dožadoval se bonbonu.

Jenže jestli se doopravdy ztratil, bude tady bez něj mnohem klidněji...

A bylo to tady zase, ta ošklivá, ostudná myšlenka, kterou se pokusila přehlušit tím, že se co nejvíc zaměstnala. Nejdřív ze všeho ale vyndala z velké sklenice pár bonbonů jako návnadu, a jak pobíhala z místnosti do místnosti, tiše šustila sáčkem.

Na dvoře zaslechla kroky a pochopila, že to se pár mužů vrátilo od střihačských ohrad, ale pokračovala v nahlížení pod postele, do skříní a dokonce i do zásuvek, kam by se takový capart možná ani nevešel. Pak znovu a ještě jednou nahlédla pod postele, pod které už se dívala, protože tohle hledání už bylo takové. Bylo to to hledání, při němž nahlédnete i do toho podkrovního kamrlíku, jehož dveře jsou celá léta zamčené.

Po několika minutách se venku ozvaly dva nebo tři hlasy volající Čestmíra a pak hlas jejího otce, který říkal: "Vy to zkuste u řeky!"

...a to znamenalo, že už byl otec také zoufalý, protože Čestmír by tak daleko nikdy nešel, pokud by ho ovšem někdo nepodplatil cukrovím. Patřil k těm dětem, které byly nešťastné, když se dostaly z dosahu lidí s bonbony.

Je to tvoje vina.

Ta myšlenka jí v mysli vyvstala jako kus ledu.

Je to tvoje vina, protože ho nemáš příliš ráda.

Objevil se tady najednou, ty už jsi nebyla ta nejmladší, pořád za tebou běhal a ty sis neustále přála, že je to tak?, aby zmizel.

"To není pravda!" zašeptala Tonička sama pro sebe. "Já... já ho měla docela ráda..."

Připouštím, že ne moc. Ne vždycky. Neuměl si pořádně hrát a nikdy neudělal, co se mu řeklo. Vy byste si taky mysleli, že by bylo lepší, kdyby se ztratil.

A vůbec, pomyslela si pro sebe. Nemůžete přece pořád milovat někoho, kdo má v jednom kuse nudli u nosu. A

vůbec... tak mě napadlo...

"Přeju si najít svého bratra," prohlásila rázně nahlas.

Jak se zdálo, nepřineslo to žádný efekt. Jenže dům byl plný lidí. Všude se otvíraly a zavíraly dveře, všude se ozývaly výkřiky a lidé se pletli jeden druhému do cesty... Tihle... Fíglové jsou plaší navzdory tomu, že mají obličeje středověkých loupežníků.

Nestačí sipřát, řekla jí slečna Klíšťová. Musíš věci dělat.

Sešla dolů. Teď už tady byly dokonce i některé z žen, které původně balily nahoře u střihačských ohrad rouno. Mačkaly se v chumáči kolem její matky, která s pláčem seděla u stolu. Toničky si nikdo nevšímal. To se stávalo často.

Proklouzla do mlékárny, zavřela za sebou pečlivě dveře a sehnula se, aby nahlédla pod dřez.

Dveře se s třeskotem rozletěly a dovnitř vběhl její otec. Zastavil se. Tonička se zatvářila provinile.

"Tam by se přece nevešel, děvče!" zavolal na ni.

"No, já..." řekla Tonička.

"Dívala ses nahoře?"

"Dokonce i v podkroví, táti -"

"Dobrá." Její otec vypadal současně poplašeně a netrpělivě. "Tak běž a něco dělej!"

"Ano, táti." Když se dveře zase zavřely, nahlédla Tonička pod dřez.

"Jsi tam, ropucho?"

"No, tady se toho tedy moc k jídlu nenajde," odpověděla ropucha a pomalu se vykolébala ven. "Udržuješ to v odporné čistotě. Ani jediný pavouk!"

"Tohle je naléhavé" vyštěkla na ni Tonička. "Ztratil se můj mladší bratříček. Za bílého dne! Nahoře na důlinách, kde je rozhled na celé kilometry."

"Ale, kvapr," řekla žába.

"Prosím?" naklonila Tonička hlavu ke straně.

"Ehm, to byla, jaksi, ropušská nadávka," řekla ropucha. "Omlouvám se, ale..."

"Myslíš, že to, co se stalo, má něco společného s kouzly?" zeptala se Tonička. "Určitě má, že?"

"Já doufám, že nemá," řekla ropucha, "ale obávám se, že má."

"Myslíš, že Čestmíra ukradli ti malí mužíčci?"

"Kdo, Fíglové? Ti děti nekradou!"

Ve způsobu, jakým to ropucha řekla, bylo něco zvláštního. Ti děti nekradou...

"A ty víš, kdo mého bratříčka ukradl?" naléhala Tonička.

"Ne. Ale oni by to mohli vědět," odpověděla ropucha. "Podívej, slečna Klíšťová mi řekla, že v žádném případě nemáš -"

"Někdo mi ukradl bratra," odpověděla jí Tonička ostře. "Chceš mi snad říct, abych si toho nevšímala?"

"To ne, ale -"

"Tak dobrá! Kde teď najdu Fígly?"

"Řekla bych, že budou poschovávaní. Farma je plná lidí, kteří ji prohledávají, ale přesto -"

"Jak bych je mohla přivolat nazpět? Potrebujú je!"

"Hm, ale slečna Klíšťová říkala -"

"Jak j e přivolám zpátky?"

"Hm... chceš je tedy opravdu přivolat zpátky?" řekla ropucha a zatvářila se tragicky.

"Chci!"

"Já jen, že to je něco, co si přál udělat jen málokdo," varovala ji ropucha. "Oni nejsou jako trpaslíčci. Když se ti do domu nastěhují Nac mac Fíglové, je obvykle nejlepší se odstěhovat." Pak si dlouze povzdechla. "Řekni mi, pije tvůj otec?"

"Dá si sem tam nějaké pivo," přikývla Tonička. "Co to s tím má co společného?"

"Jenom pivo?"

"No, v rodině se myslí, že nevím, co je to, čemu můj otec říká Zvláštní mazání na ovce," řekla Tonička. "Babička bolavá to vyráběla nahoře na důlinách ve staré salaši."

"Je to silné, co myslíš?"

"Rozpouští se v tom lžíce," přikývla Tonička. "Je to jen pro zvláštní příležitosti. Otec říká, že to není nic pro ženské, protože po tom chlupatí prsa."

"Takže, jestli chceš Fígly určitě najít, běž a trochu toho přines," řekla ropucha. "To zabere v každém případě, věř mi."

O pět minut později už byla Tonička připravená. Jen máloco skryjete před nenápadným dítětem se všímavýma očima, a tak dobře věděla, kde jsou láhve uloženy. Jednu teď měla s sebou. Korková zátka byla do hrdla vražena spolu s těsnicím hadříkem, ale byla stará a Toničce se podařilo vypáčit ji špičkou nože. Když přičichla k výparům, které proudily z hrdla, vytryskly jí slzy do očí.

Přešla kuchyni a chystala se nalít trochu zlatohnědé tekutiny na talířek...

"Zadrž! Kdybys to udělala, ušlapali by nás k smrti," krákla zděšeně ropucha. "Stačí, že jsi vytáhla špunt."

Z hrdla láhve vystupovaly alkoholické páry, které se chvěly jako vzduch nad sluncem rozpálenými kameny.

A teď to cítila - měla ten zvláštní pocit, že je v chladné zšeřelé místnosti, která žhne napjatou pozorností. /

Sedla si na dojicí stoličku a řekla: "Tak dobrá, teď můžete vylézt." ^^^

Byly jich stovky. Zvedali se za kbelíky. Spouštěli se po provázcích ze stropních trámů. S přihlouplými úsměvy vylézali z poliček na sýry. Několik se jich vyplížilo zpod dřezu. Vylézali z míst, kde byste nevěřili, že se na nich může človíček s vlasy podobnými rezavorudé pampelišce ukrýt.

Všichni byli asi 15 centimetrů vysocí a většinou modří, i když se dalo jen stěží rozeznat, jestli je to přirozená barva jejich kůže nebo to způsobuje barva tetování, pokrývající každý kousek jejich těl, který nebyl pokryt rudými vlasy. Byli oblečeni do krátkých kiltů a někteří měli ještě další kousky oblečení, jako třeba malé vestičky. Několik jich mělo na hlavách králičí nebo krysí lebky, kterými nahrazovali helmy.

A každý z nich měl zavěšen na zádech meč velký skoro jako oni sami.

Nejpodivnější ze všeho ale Toničce bylo, že se jí báli. Většinou klopili oči k vlastním nohám, což na druhé straně nebyl úkol pro člověka s měkkým srdcem, protože měli veskrze nohy velké, špinavé a obalené zvířecími kůžemi, které jim nedostatečně nahrazovaly boty. Ani jeden z nich její nechtěl podívat do očí.

"Vy jste ti lidičky, kteří mi naplnili kbelíky vodou?" zeptala se.

Zaznělo mnohočetné šoupání nohou a odkašlávání a celý sbor nesmělých "ajto".

"A naplnili mi bednu dřevem?"

Další skupinové "ajto".

Tonička na ně upřela přísný pohled.

"A jak to bylo s tou ovcí?"

Tentokrát sklopili hlavu všichni.

"Proč jste ukradli tu ovci, no?"

Zaznělo množství mumlání, pidimužíci se mezi sebou postrkovali lokty, pak si jeden z nich stáhl z hlavy helmici z králičí lebky a nervózně s ní kroutil v rukou.

"Vony v nás ušto skřehotaly stříva, paňo, spatrýbali bysme aj klincáky," zamumlal. "Dyš sme ale zatem zistili, že je vaše, dali sme to běhovado zpátky do šprušlí na pažit."

Vypadali tak zničeně, že se jich Toničce zželelo.

"Věřím, že byste ji byli neukradli, kdybyste neměli doopravdy hlad," řekla.

Upřelo se na ni několik set užaslých pohledů.

"Ale to nae, taksamo bysme ho zkapsovali, paňo," řekl ten, co kroutil helmou.

"Stejně byste ji ukradli?"

Toniččin hlas zněl tak překvapeně, že kroutič helmou se rozhlédl po svých společnících, jako by u nich hledal pomoc. Všichni jako na povel přikývli.

"No, ajto, paňo. Zkapsovali. My srne prosloulí kradaři a loupiči. Či to, chlapi? Zač sme tak prosloulí?"

"Počórkou!" zvolali modří mužíci jedním hlasem.

"A zač dál, hoši?"

"Prálkou!"

"A zač ešče?" /

"Slopem!"

"A čím ešče?"

Pak nastala chvilka ticha, ale vzápětí přemýšlející mužíci dospěli k témuž závěru.

"Slopem a prálkou!"

"A eště coto," zamumlal ten, co točil helmou. "No, pořikněte bosorbabě, chlapoši!"

"Slop a prálka a čórka!" vykřikl mnohohlasý chór.

"A pořiknite eště bosorbabě, co sme zač!" řekl ten s helmou.

Ozvalo se šustění množství tasených mečů, které se pak rozkývaly ve vzduchu.

"Nac mac Fíglové! Svobodnej národ! Nae králik! Nae králka! Nae lourd. Nae šefik. My už se žádenčas od nikoho oplantat ani obláznit nedáme! Nae!"

Tonička se na ně dívala. Do posledního ji pozorovali, aby viděli, co bude dělat teď, a čím déle mlčela, tím ustaraněji vypadali. Sklonili meče a začali se tvářit rozpačitě.

"Ale nikdá bysme se nevzpěčili mocnéj bosorbabě!" pokračoval mluvčí. Helma v jeho rukou se točila rychleji a rychleji a oči nespouštěl z lahve Zvláštního mazání. "Zahelfíruješ nám?"

"Mám vám pomoct? Já? A já si myslela, že pomůžete vy mně! Někdo unesl za bílého dne mého malého bratříčka!"

"Ach, jejka, jejka, jejka!" zasmušil se mluvčí. "Toť ona už došla. A přišla rekvírovat! Onespočasili sme se. Je to králka!"

"Ten jezdec byl jeden a nebyla to ženská!" ozvala se Tonička.

"Oni myslí královnu," vysvětlovala jí ropucha. "Královnu -"

"Zatvoř mucholapku!" křikl na ni mluvčí Fíglů, ale jeho hlas se ztrácel ve stenech, těžkém vzdychání a lamentování Nac mac Fíglů. Rvali si vlasy, dupali nohama a křičeli: "Pechden, pechden!" a hned zas "Jejky, jejky, jejky!" a "Bědoš, bědoš, bědoš!" a mnozí volali i "Jemináku!" a ropucha se hádala s tím, co držel v rukou helmici, a všichni zvyšovali hlasy, aby je bylo slyšet, a -

Tonička vstala. "Tak, a teď buďte všichni zticha!"

Nastalo ticho, rušené jen slabým posmrkáváním a občasným Jejky, jejky" v pozadí.

"My tolkýš chtěli servírat smutkováň s terno... paňo..." začal držitel helmy a téměř se krčil strachy.

"Tady tedy ne!" zvolala Tonička a zčervenala vzteky. "Tohle je mlékárna] A já ji musím udržovat v čistotě!"

"Ehm... ‚servírat smutkováň' znamená něco jako projevit účast nad vaším osudem," vysvětlovala ropucha.

"Páč estli je králka tu, tak naše kelda kvapem ztrácá festuňk*," vysvětloval držitel helmy, "a nám zbude nik, který by se o nás bral."

Kdo by se o nás postaral, přeložila si Tonička. Tisíce malých mužíčků, z nichž by každý dokázal vyhrát soutěž o nejlepšího přerážeče nosů, potřebují, aby se o ně někdo staral?

Zhluboka se nadechla.

"Moje matka pláče v domě," řekla, "a..." já jí neumím v jejím smutku ulevit, dodala v duchu sama pro sebe. V takových věcech nejsem dobrá, protože nikdy nevím, co mám říkat. Nahlas pak řekla: "Ona ho prostě chce zpátky. Ehm. Moc." Pak velmi neřáda dodala: "Má ho z nás nejraději!"

Ukázala prstem na mluvčího Fíglů, který rychle ustoupil. "Tak ze všeho nejdřív," prohlásila, "nemůžu ti pořád v duchu říkat ‚Ten, co si točí helmou'. Jak se jmenuješ?"

Nac mac Fíglové sborem zalapali po dechu a Tonička slyšela, jak jeden z nich zamumlal: "Napravdu je to bosorbaba! To je bosorbabí zvoptání!"

Mužíček s helmou se rozhlédl po svých druzích, jako kdyby u nich hledal pomoc.

"My naše pomenovaní nepráme, nikdáš," zamumlal. Ale další Fígl, odněkud z bezpečného pozadí, řekl: "Nepucuj! Nemúž řéct nae bosorbabě!"

Malý mužíček zvedl hlavu a vypadal velmi ustaraně.

"Jájsem Velkej chlap klanu, paňo," řekl nakonec. "A menujú se..." několikrát polkl naprázdno "Rob Kterýten Fígl, paňo. Ale moc tě ždám, bys to nezneužila příkmně!"

Na tohle byla žába připravená.

"Oni si myslí, že ve jménech se ukrývá magie," zamumlala směrem k Toničce. "Neříkají je nikomu, aby si je náhodou lidé nezapsali."

"Ajto," přikyvoval Fígl, "a nezapsali je na žádny složitý dokumente."

"A zúčtováni a taký věci," doplňoval druhý.

"Ajto," přidal se další, "a na postvrzení a naplněný moci."

"A na zatejkače, takový ty pergamíny, co se na nich prá ‚Hledá se'."

"A zdaňovací přiznáváni a potvrzení dluhůch!" Fíglové se při pouhém pomyšlení na podobné psané dokumenty v panice rozhlíželi kolem.

"Oni si myslí, že psaná slova jsou mnohem mocnější," šeptala Toničce ropucha. "Oni si myslí, že veškeré psaní je kouzelné. Slova jim dělají starosti. Viděla jsi jejich meče? Ty v přítomnosti právníků světélkují."

"Dobrá," přikývla Tonička. "Konečně se někam dostáváme. Slibuji, že jeho jméno nikde nenapíšu. Tak a teď mi řekněte o té královně, která ukradla našeho Čestmíra. Královna... jak?"

"To nemůžu prát nahlasy, paňo," zavrtěl hlavou Rob Kterýten. "Králka uslechne svoje pomenovaní, kde vtenčas je, a v tenráz ona tu."

"No, takto je pravda," potvrzovala ropucha. "Ale nepřej si v životě se s ní setkat."

"Je zlá?"

"Ještě horší. Jen jí dál říkej královna."

"Ajto, králka," přikyvoval Rob Kterýten. Pak se podíval na Toničku jasnýma očima plnýma starostí. "Vy navážně nekapíro králku a vo ní? A to ste vnukla starý páně Bolavýj, co měla důliny ve svejch kostich? A vy nekapíro cesty? Ona vám neříkla cesty? Vy jste neto bosorbaba? Jak by to šlo? Vyjte švácla Zelenou Jenny panvicou a pozřela do očálí bezhlavého rajtera, které nemá, a vy nekapíro cesty?"

Tonička se na něj zářivě usmála a pak zašeptala žábě: "Kdo je to ten Kapíro? A co že navážil? Co jsem to vnukla babičce Bolavé?"

"Pokud tomu rozumím," začala ropucha, "tak se diví, že nevíš nic o královně a... o kouzelných cestách, když jsi vnučka babičky Bolavé a dokázala ses postavit Zelenozubé Jenny a bezhlavému jezdci. Kapíro znamená znát nebo rozumět."

"A co je s tím navážením?"

"Na to teď zapomeň, to není důležité," odsekla jí ropucha. "Oni si myslí, že babička Bolavá ti předala svou magii. Zvedni mě k uchu, ano?" zašeptala ropucha. "Raději bys je teď neměla zklamat, co?"

Tonička polkla., Ale ona mi nikdy o žádných kouzlech ne-" a zarazila se. To byla pravda. Babička Bolavá jí nikdy o žádných kouzlech nevyprávěla. Jenže ukazovala lidem kouzla den co den.

Například tehdy, když chytili baronova výstavního ohařejak zadávil ovci. Byl to konec konců lovecký pes, ale nějak se zaběhl na důliny, a protože ovce utíkala, pronásledoval ji...

Baron věděl, jaký je trest za plašení a obtěžování ovcí. Na Křídě panovaly jisté zákony, tak staré, že si už nikdo nepamatoval, kdo je vytvořil, a každý znal jeden z těch hlavních: psi, kteří zabíjejí ovce, budou utraceni.

Jenže tenhle pes měl cenu pět set zlatých tolarů, a tak - to se alespoň vyprávělo - poslal baron svého sloužícího nahoru na dáliny, k babiččinu domku na kolečkách. Babička seděla na schůdku, kouřila dýmku a pozorovala stádo.

Ten muž dojel až k domku a ani se neunavoval sesednout. To nebylo právě to nejlepší, co mohl udělat někdo, kdo chtěl, aby k němu byla babička Bolavá přátelská. Okovaná kopyta trhala trávu. To se babičce taky nelíbilo.

Pak muž řekl: "Baron vám přikazuje, abyste našla způsob, jakým by se dal zachránit jeho pes, paní Bolavá. Za to vám dá sto stříbrných tolarů."

Babička se usmála na obzor, chvíli tiše pokuřovala ze své dýmky a pak odpověděla: "Pozvedne-li který člověk zbraň proti svému pánovi, takový člověk bude oběšen. Ukradne-li hladovějící člověk ovci svému pánu, takový člověk bude oběšen. Pes, který zabije ovci, takový pes bude utracen. Tyhle zákony platí na kopcích a ty kopce mám ve svých kostech. Co je takový baron, aby se kvůli němu měnily zákony?"

A dál pozorovala ovce.

"Baronovi patří celý ten kraj," upozornil ji sluha. "Jsou to jeho zákony!"

Babička Bolavá zvedla hlavu a podívala se na muže pohledem, po němž mu zbělely všechny vlasy. To se tedy říkalo.

Ale všechny příběhy o babičce Bolavé v sobě měly kus pohádky.

Opar hodin později za babičkou poslal baron svého šafáře, který byl mnohem důležitější než nějaký sluha a znal babičku Bolavou už dlouho. Šafář řekl: "Paní Bolavá, baron vás žádá, abyste použila svého vlivu a zachránila jeho psa. Rád vám zaplatí padesát zlatých tolarů, když mu pomůžete vyřešit tuhle složitou situaci. Nemusím vám proto jistě vysvětlovat, jaký prospěch z toho budou mít všichni zúčastnění."

Babička chvíli pokuřovala svou dýmku a pozorovala jehňata a pak řekla: "Mluvíš za svého pána a tvůj pán mluví za svého psa. Ale kdo mluví za tyhle kopce? Co je to baron, aby se kvůli němu měnily zákony?"

Říkalo se, že když baron dostal tuhle odpověď, dlouho mlčel. Přestože se občas choval nelogicky, byl okázalý a dost nafoukaný, nebyl hloupý. V podvečer došel sám k domečku babičky Bolavé a sedl si poblíž napažit. Babička Bolavá řekla: "Mohu vám být nějak užitečná, můj pane?"

"Paní Bolavá, přišel jsem prosit za život svého psa," řekl baron.

"Přinesl j ste stříbro ? Přinesl j ste zlato?" ujišťovala se babička Bolavá.

"Ani stříbro, ani zlato," zavrtěl hlavou baron.

"Dobrá. Zákon, který se dá koupit zlatem nebo stříbrem, nestojí zato, aby byl zákonem. Takže co, můj pane?"

"Přišel j sem prosit, babičko Bolavá."

"Pokoušíš se změnit zákon slovem?"

"Chtěl bych to zkusit, babičko Bolavá!"

Babička Bolavá, pokračuje vyprávění, se chvíli dívala na zapadající slunce a pak řekla: "Pak přijď zítra ráno ke kamenné stodole a uvidíme, jestli se ten starý pes dokáže naučit nové kousky. Uspořádáme Zkoušku. Přeju ti dobrou noc."

Příštího rána se kolem staré kamenné stodoly nenápadně shromáždila skoro celá ves. Babička přijela na jednom z malých vozů z farmy. Na voze byla ovce se svým nedávno narozeným jehnětem. Pustila j e do stodoly.

Pak se objevilo několik mužů se psem. Zvíře bylo nervózní, a protože strávilo noc uvázáno v ohradě na řetěze, štěkalo a pokoušelo se kousnout muže, kteří ho drželi na dvou kožených řemenech. Srst měl pes naježenou a neustále cenil zuby.

Nakonec přijeli baron se šafářem. Babička Bolavá jim kývla na pozdrav a otevřela dveře stodoly.

"Vy chcete pustit toho psa do stodoly za ovcemi, paní Bolavá?"podíval se na ni správce. "Chcetepsa udusit jehnětem ? "

Mnoho smíchu to nevzbudilo. Správce lidé neměli právě ve zvláštní oblibě.

" Uvidíme," odpověděla babička Bolavá. Muži přitáhli psa k vratům, hodili ho do stodoly a vrata rychle zavřeli. Lidé se shlukli kolem malých okének.

Ozvalo se slabé bečení jehněte, vrčení psa a pak zabečení staré ovce. Nebylo to ale obyčejné ovčí zabečení. Mělo v sobě něco ostrého.

Něco narazilo do vrat a ta se zatřásla v závěsech. Uvnitř zakňučel pes.

Babička Bolavá zvedla Toničku a podržela ji u jednoho z malých okének.

Otřesený pes se právě pokoušel postavit na nohy,

ale než se mu to podařilo, bahnice zaútočila znovu. Třicet pět kilo rozzuřené živé váhy, která se změnila v bořícího berana. Omlouvám se. Bořící ovci.

Babička postavila Toničku zpět na zem a zapálila si dýmku. Klidně a s potěšením bafala, zatímco budova za ní se otřásala apes kňučel a vyděšeněpoštěkával.

Po několika minutách kývla na muže. Otevřeli dveře.

Pes se vyplížil ven. Kulhal po třech, ale sotva udělal několik kroků, vyřítila se za ním stará ovce a trkla ho tak silně, že se překulil na bok.

Zůstal nehybně ležet. Možná, že už si konečně uvědomil, co se stane, když se znovu pokusí vstát.

Babička Bolavá kývla na mužské, kteří chytli ovci a odtáhli ji zpět do stodoly.

Baron to všechno pozoroval s otevřenými ústy.

"Vloni sám zabil divokého kance!" zvolal. "Co j ste to s ním udělala?"

" Uzdraví se," odpověděla babička Bolavá. "Nejvíce byla zraněna jeho pýcha. Ale na ovci už se v životě nepodívá, na to vám dám vlastní palec." Pak olízla pravý palec a natáhla ruku k baronovi.

Po krátkém zaváhání olízl baron svůj palec a přitiskl ho k jejímu. Každý věděl, co to znamená. Palcová smlouva byla na Křídě svatá.

"Jen kvůli toběapro tvé slovo byl zákon porušen," řekla pak babička Bolavá. "Nezapomeň na to, až budeš soudit své bližní. Připomínej si tenhle den. Máš důvod, proč nezapomenout!"

Baron přikývl.

"To mi stačí," řekla babička Bolavá a jejich palce se oddělily.

Následujícího dne baron technicky dal babičce zlato, ale bylo to jen zlato na vinětě desetidekového balíčku Šťastného námořníka, laciného a příšerného dýmkového tabáku, jediného tabáku, který kdy babička kouřila. Vždycky byla v nevrlé náladě, když se podomní obchodníci opozdili a jí tabák došel. Babičku Bolavou byste nepodplatili ani veškerým zlatem světa, ale deset deka Šťastného námořníka... tím jste její pozornost přilákali vždycky.

Pak se věci poněkud zlepšily. Šafář byl o něco příjemnější, i když se někdo opozdil s nájmem, baron byl k lidem trochu slušnější a Toniččin otec se dal jedné noci po několika pivech slyšet s tím, že konečně baronovi někdo ukázal, jak to vypadá, když se namíchnou ovce, a že by se věci mohly jednoho krásného dne změnit, a její matka ho napomínala, aby tak nemluvil, protože nikdy neví, kdo ho poslouchá.

Jednoho dne slyšela Tonička, jak otec tiše říká matce: "Víš, to byl takový starý ovčácký fígl. Stará ovce bude za své mládě bojovat jako lvice, to víme všichni."

Tak to prostě fungovalo. Žádná kouzla. Jenže v té chvíli to rozhodně jako kouzlo vypadalo. A nepřestane to vypadat jako kouzlo, i když víte, jak to bylo provedeno...

Nac mac Fígl ostražitě pozoroval Tonička a spouštěl z ní oči jen v krátkých okamžicích, kdy vrhal roztoužené pohledy po láhvi Zvláštního mazání.

A to jsem ještě dokonce ani nenašla školu pro čarodějky, pomyslela si. Neznám jediné zaklínadlo, nemám dokonce ani špičatý klobouk. A můj talent?

Mám talent k výrobě sýra a dar nepropadnout panice a neběhat zmateně sem a tam, když jde do úzkých. Aha, a mám ropuchu.

Nerozumím ani zpolovice tomu, co tihle malí mužíčci říkají. Jenže oni vědí, kdo ukradl mého bratra.

Z nějakého důvodu jsem si skoro jistá, že baron by nevěděl, jak tyhle věci vyřešit. Já to sice taky nevím, ale myslím, že já to nevím mnohem logičtěji.

"Já... pamatuju si dost věcí, které mi říkala babička Bolavá," řekla nakonec. "Co ode mne chcete?"

"Zvyslala nás kelda," odpověděl jí Rob Kterýten. "Ona větřila, žeto králka de. Měla tušáčo, že budou trouple. Říkla nám, bude ouvej, spohledejte tu zánovní bosorbabu, co je z klanu bosorbaby Bolavéj, ta bude umět co dál."

Tonička se rozhlédla po stovkách drsných obličejíků plných očekávání. Někteří z Fíglů měli ve vlasech vpleteno peří a jiní náhrdelníky z krtcích zubů. Někomu, kdo měl polovinu tváře nabarvenou na tmavomodro a na zádech meč velký jako on sám, se těžko říkalo, že ve skutečnosti nejste čarodějka. Takového člověka jste mohli jen těžko zklamat. "Pomůžete mi pak najít mého bratra?" ujišťovala se. Výraz Fíglů se nezměnil. Zkusila to znovu. "Pomůžete mi ukrást bratra zlé královně?"

Stovky malých ošklivých ksichtíků se viditelně rozjasnily.

"No, teďkom hovoruješ po našem," zajásal Rob Kterýten.

"No... ne tak docela," potřásla hlavou Tonička. "Mohli byste teď všichni chvilku počkat? Jen si zabalím pár věcí," dodala a snažila se mluvit jako někdo, kdo přesně ví, co dělá. Zasunula zátku do hrdla Zvláštního mazání. Nac mac Fíglové si zklamaně povzdechli. Vyrazila do kuchyně, našla plátěný sáček, dala do něj pár obvazů a nějakou mast z lékárny, přidala láhev Zvláštního mazání pro ovce, protože její otec říkal, ze jemu vždycky udělá dobře, a nakonec ji ještě napadlo - vrátila se a přidala ke všem věcem knihu Choroby ovcí a ze stěny sundala pánev. Oboje by se mohlo hodit.

Když se vrátila do mlékárny, nebyl tam jediný modrý mužík.

Věděla, že by měla říci svým rodičům, co se děje. Jenže ono by to nefungovalo. To by pro ně zase bylo , jen vyprávění pohádek". Na druhé straně, takhle by mohla přivést Čestmíra zpět dřív, než si všimnou, že se ztratila i ona. Ale pro všechny případy...

Vedla si v mlékárně podrobný deník. Bylo potřeba hlídat tvaroh a sýry a ona si vždycky zapisovala podrobnosti o množství a kvalitě utlučeného másla a kolik na to bylo zapotřebí mléka.

Otočila list na čistou stranu, vzala tužku a s jazykem v koutku úst začala psát.

Nac mac Fíglové se začali zase pomalu objevovat. Na první pohled se nezdálo, že by vystupovali zpoza věcí, a rozhodně se magickým způsobem nezhmotňovali z čirého vzduchu. Objevovali se stejným způsobem, jako se tváře objevují v mracích nebo plamenech - když jste se opravdu pozorně a soustředěně dívali, prostě jste je spatřili.

V úžasu pozorovali, jak se tužka pohybuje po papíře, a Tonička slyšela, jak mumlají. "Zízej na to psavý dříví, ty zmoku! Zízáš, kterak se kyvoce? Toť bosorná makačka!"

"Ajto, ta ví psaní jako nicto!"

"Ale nespíšete naše přízviska, co, paňo?"

"Ajto, jedento by mohl přít do šatlavy, dyž po ňom zvostane psaný dokázání!"

Tonička dopsala a přečetla si lístek.

Drahá mami a táti, šla jsem hledat Čestmíra. Jsem v naprostém, asi, bezpečí, protože jsou se mnou nějací známí lidé a přátelé, kteří znali babičku. P. S. sýr na polici vpravo je potřeba zítra obrátit, jestli se nevrátím.

S láskou Antonie.

Tonička se podívala na Roba Kterýtena, který vyšplhal po noze stolu nahoru a ostražitě pozoroval tužku pro případ, že by snad psala něco nebezpečného.

"Mohli jste přijít a říct mi to hned," řekla.

"My v tenčas nekapíro, že vy jste ona, co zgúňáme, paňo! Vkol je tak moc habánskej ženskejch, v tej kamennej chatrči. My nekapíro, žes ty to, dokaváďs nelapila Poťapanýho Vildu!"

To se mi snad jenom zdá, pomyslela si Tonička.

"Ano, ale tu ovci a vejce už jste krást nemuseli," prohlásila vážně.

"Ále, dyť vony nebyly priklincovaný, paňo!" odpověděl Rob Kterýten, jako kdyby to byla vše vysvětlující omluva.

"Vejce se přibít nedá!" vyštěkla na něj Tonička.

"Ajto, dyž vy kapírujete takový spletený věci, paňo," posteskl si Rob Kterýten. "Já zízám, že jste skoncovala psaní, tak bude líp jít. Máteš ometlo?"

"Koště," napovídala ropucha.

"Ehm... nemám," zavrtěla hlavou Tonička. "Nejdůležitější věc na magii je," prohlásila teatrálně, "vědět, kdy ji nepoužít!"

"Dost moudrácký," přikývl Rob Kterýten a sklouzl po noze stolu na zem. "Skoč sem, Poťapaný Vildo." Jeden z Fíglů, který se velmi podobal rannímu zloději vajec, přiběhl a zastavil se vedle Roba Kterýtena. Oba se maličko sehnuli. "Dybyste se laskavě obtěžovala ťápnout nám na chřibet, paňo," řekl Rob Kterýten.

Než mohla Tonička otevřít ústa, sdělila jí ropucha koutkem úst, a protože byla ropucha, tak to byl nějaký koutek:

"Jeden Fígl unese dospělého člověka. Nedokázala bys některého z nich rozšlápnout, kdybys to zkoušela sebevíc."

"Ale já to nechci zkoušet!"

Tonička velmi opatrně zvedla nohu v obrovské botě. Okamžitě jí pod ni vběhl Vilda Poťapaný a ona cítila, jak je bota zespodu pevně podepřena. Kdyby šlápla na cihlu, bylo by to stejné.

"A teďkom druhú škrbálu," řekl Rob Kterýten.

"Já spadnu!"

"Nae, todle my známe..."

Pak už Tonička stála na zádech dvou modrých mužíků. Cítila, jak se pod ní pohybují sem a tam, aby ji udrželi vyváženou. Měla však pocit poměrně velké jistoty. Bylo to, jako když jste si obuli boty s opravdu tlustými podrážkami.

"Tož včíl švihýc," ozval se hlas Roba Kterýtena odkudsi zdola. "A žádný starosti vo to, že by tvoje mňauhovado chramstalo malý ptákoše. Pár chlapošů zvostává tu, aby na věci dosísli!"

Kryslov se opatrně plížil po větvi. Nepatřil ke kočkám, které by tak snadno měnily způsob myšlení a přizpůsobovaly se věcem. Zato patřil ke kočkám, které uměly nalézt i to nejskrytější ptačí hnízdo. Zaslechl pípání z druhého konce zahrady, a dokonce už od paty stromu rozeznával tři malé žluté zobáčky, které z něj vyčuhovaly. S pootevřenou tlamkou, ze které mu vytékaly sliny, pomalu postupoval po větvi kupředu. Už tam bude...

Tři Nac mac Fíglové si strhli z hlav slaměné zobáky a vesele se na něj zašklebili.

"Tak poď pobejt, šéfiku," pozdravil ho jeden z nich. "Tys moc fištrónu nepobral, nae? CVRLIKY!"

KAPITOLA 5

Zelené moře

Tonička letěla kupředu několik centimetrů nad zemí a přitom nehybně stála. Když s ní Fíglové vyrazili horní branou a na pastviny důlin, svištěl jí v uších vítr.

Tak tady máme dívku, která letí. V tomto okamžiku jí ještě navíc na hlavě sedí ropucha a drží se jí za vlasy.

Zvedněme se trochu do výšky a spatříme obrovský zvlněný hřbet důlin, podobný velké velrybě. Dívka vypadá jako bleděmodrá tečka v nekonečné trávě, kterou stáda ovcí spásla na výšku kratičkého koberce. To zelené moře ale není čisté. Tu a tam objevíme stopy po člověku.

Minulého roku Tonička utratila tři mrkve a jablko za půl hodiny geologie, i když nakonec dostala zpět celou jednu mrkev poté, co učiteli vysvětlila, že geologie se nepíše "glogolie". Ten jí řekl, že křída se tvořila z malých mořských mušliček pod vodou, a to ještě před miliony let.

To Toničce dávalo smysl. Někdy jste v křídě skutečně našli malé zkameněliny. O pazourku ale učitel nevěděl nic. V křídě se často našly kousky pazourku tvrdšího než ocel. Občas ovčáci štípali pazourek, rozbíjeli jeden druhým a vyráběli z něj krátké čepele k nožům. Dokonce ani nejlepší ocelové nože se nedaly nabrousit tak jako nože z pazourku.

V době, které se na Křídě říkalo "Za starých časů", kvůli němu kopali hluboké jámy. Ty jámy tam zůstaly dodnes, hluboké propadliny ve zvlněné zeleni, plné pichlavého houští a plevele.

Velké uzlovité pazourky se stále ještě čas od času objevovaly i v zahradě farmy. Někdy byly větší než lidská hlava. Často dokonce jako lidská hlava vypadaly. Byly tak tvarovány, pokřiveny a rozbrázděny propadlinami, že když jste se na ně dobře podívali, mohli jste v nich vidět cokoliv- obličej, podivné zvíře nebo mořskou obludu. Lidé pracující na farmě některé z těch zajímavějších kladli na zahradní zídky, aby si je ti ostatní mohli prohlédnout.

Staří lidé říkali těm velkým pazourkům "křibuzně", což znamenalo příbuzní křídy. Toničce vždycky připadaly trochu zvláštní, jako kdyby se v nich kámen pokoušel oživnout. Některé pazourky vypadaly jako kousky masa nebo kostí nebo něco, co upadlo z řeznického špalku. V temnotě nebo hluboko pod vodou ty kousky vypadaly, jako když se křída pokoušela vytvořit obrysy žijících tvorů.

Na důlinách však nebyly jen křídové jámy. Byli tam i lidé, mohli jste tam objevit kamenné kruhy, napůl rozpadlé, a pohřební pahorky podobné zeleným vřídkům, kde byli pohřbeni, jak se říkalo, náčelníci ze starých časů i se svými poklady. Nikdo se neodvážil některý z pahorků rozkopat, aby zjistil, zda je to pravda.

V křídě byly také podivné rytiny, které pastýři občas našli, když byli se stády na důlinách a neměli příliš mnoho práce. Křída vlastně začínala jen několik centimetrů pod travnatým porostem. Škrábance po kopýtkách ovcí někdy přetrvávaly celou pasteveckou sezónu, ale ty rytiny tam byly celé tisíce let. Byly tam obrázky koní a obrů, ale podivné na tom bylo, že jste je odnikud ze země nemohli vidět ani celé, ani pořádně. Vypadaly, jako když je někdo vytvořil pro diváky na nebi.

Pak tady byla strašidelná místa, jako Dědkova kovárna, což byly čtyři obrovské ploché balvany položené tak, že tvořily jakýsi přístřešek napůl skrytý v jednom z pahorků. Prostor byl jen pár stop hluboký. Nevypadal nijak zvláštně, ale když jste do něj vykřikli své jméno, trvalo několik dlouhých vteřin, než se vám vrátila ozvěna.

Známky po lidech byly skoro všude. Křída byla důležitá.

Střihačské ohrady zůstaly Toničce daleko za zády. Nikdo šijí nevšiml. Ostříhané ovce neměly důvod všímat si holčičky, která kolem nich prolétla poměrně velkou rychlostí, aniž se její nohy dotýkaly země. Pak za ní zůstaly pastviny a ona se ocitla na těch pravých důlinách. Činností naplněné ticho rušilo jen občasné zabečení ovce nebo ostrý výkřik letícího dravého ptáka a vzduch se chvěl bzučením hmyzu, tichým šepotem vánku a šuměním celých tun travních stébel.

Po každém Toniččině boku běžela nepříliš vyrovnaná řada Mac nac Fíglů, kteří hleděli pochmurně kupředu.

Bez zastávky minuli některé z pahorků, a aniž zpomalili, sbíhali po úbočí malých údolíček jen proto, aby na druhé straně stejným tempem vyběhli nahoru. A pak před sebou Tonička spatřila orientační značku.

Bylo to malé stádo ovcí. Bylo jich jen pár, čerstvě ostříhaných, ale na tomhle místě jste nějakou tu ovci našli vždycky. Téměř všechny zaběhnuté ovce se nakonec objevily tady, a dokonce i malá jehňata, která se ztratila matkám, nakonec

našla cestu sem.

Bylo to magické místo.

Teď tady nebylo nic moc vidět, jen kovová kola, která už se napůl zabořila do trávy, a bachratý sporáček s krátkým komínem...

Toho dne, kdy babička Bolavá zemřela, muži vyřezali a zvedli drny kolem domku a narovnali je do úhledné hromady opodál. Pak vykopali dva metry hlubokou a dva metry dlouhou jámu do křídy a bílý nerost z ní vytahovali ve velkých vlhkých hroudách.

Hrom s Bleskem je při tom pozorně sledovali. Nestekali ani nekničeli. Zdálo se, že j sou víc zvědaví než vzrušení.

Babička Bolavá byla zabalena do vlněné přikrývky, na kterou byl přišpendlen chomáč nezpracované ovčí vlny. To byl takový zvláštní pastevecký zvyk. Ta surová vlna tam byla proto, aby každý bůh, který by se k tomu náhodou připletl, poznal, že ta osoba tady pohřbená bylpastavec, který strávil dlouhý čas v pahorkatině. Každý takový bůh pak věděl, že kvůli všem těmjehňatům, zimě, nedostatku krmení a jiným obtížným věcem neměl pasák dost času na víru, nehledě na to, že tam nahoře nebyly ani kostely, chrámy ani kaple, a proto se všeobecně doufalo, že to bohové pochopí a ukážou mu laskavou tvář. Říkalo se, že babičku Bolavou nikdo nikdy neviděl se modlit ani k někomu, ani k ničemu, a všichni se shodli na tom, že ani teď nebude ochotna udělat si čas na boha, který nepochopí, že nově narozená telata mají přednost.

Pak na ni zpět položili vlhkou křídu a babička Bolavá, která vždycky říkala, že má kopce uloženy v kostech, teď měla kosti uloženy v kopcích.

Pak spálili domek. To nebylo obvyklé, ale Toniččin otec řekl, že na dálinách není jediný ovčák, který by babiččin domek používal.

Blesk a Hrom nepribehli, když na ně volal, a on měl dost rozumu na to, než aby se na ně rozzlobil, takže je nechali docela spokojeně sedět u žhnoucích zbytků domku.

Následujícího dne, když popel vychladl a vítr už ho z části rozfoukal přes obnaženou křídu, vydali se všichni zpět nahoru a s velkou pečlivostí položili vyřezané drny zpět na místo, takže jediné známky, které po domku zůstaly, byla železná kola na svých osách a bachratý sporáček s krátkým komínem.

A v té chvíli - to tvrdí všichni - zvedli oba ovčáčtí psi hlavy, vztyčili uši a rozeběhli se pastvinou. Od toho dne už je nikdy nikdo neviděl.

Piktmužíci, kteří ji nesli, mírně zpomalili, a když ji spustili na trávník, Tonička zamávala rukama. Ovce se o kousek odsunuly, ale pak se zastavily, obrátily a nevzrušeně šiji prohlížely.

"Proč zastavujeme? Proč zastavujeme tady? Musíme ji chytit!"

"Musíme posečkat na Hamiše, paňo," odpověděl jí Rob Kterýten.

"Proč? Kdo je to Hamiš?"

"Ten by mohl umět, kdeže ta králka vten čas meška i s tím tvým z klanu malátkem," odpověděl Rob Kterýten. "Nemůžem tam enom tak nakvaltovat, kapíro?"

Velký vousatý Fígl zvedl ruku. "Pro spořádku, Velkej. My tam mužem nakvapírovat. Zavždy to tak zmakáme."

"Ajto, Yane Habáně, dobrý slovo. Jento je třeba znát, kamto nakvapírovat. Nemůžme nakvaltovat někamto. Představ sobě tento trapasák, nakvapírovat někam, vidět, že nejsi onotam, co jsi tam toto, a musejt zaseje odkvapírovat ven."

Tonička si všimla, že všichni Fíglové upírají pohledy vzhůru a vůbec si jí nevšímají.

Trochu rozzlobená a trochu v rozpacích usedla na jedno z rezavých kol a zvedla oči k nebi. Bylo to lepší než se rozhlížet kolem. Někde tady byl hrob babičky Bolavé, i když teď už se dávno nedal přesně najít. Pastvina se zacelila.

Nad hlavou viděla několik malých mráčků a nic jiného, snad až na několik opravdu droboučkých, vzdálených bodů, což byli kroužící krkavci. Nad křídou vždycky nějaký ten dravec kroužil.

Pastýři jim postupně začali říkat "kuřata babičky Bolavé" a někteří dokonce nazývali takové obláčky, jaké byly vidět dnes,, jehňata babičky Bolavé". A Tonička věděla, že dokonce i její otec říká dunění hromu "kletby babičky Bolavé".

A taky se říkalo, že někteří pastevci, když mají v zimě potíže s přemnoženými vlky, nebo se jim zaběhne drahá ovce, zaskočí na místo, kde jsou zbytky staré chatrče babičky Bolavé, a nechají tam pro všechny případy balíček tabáku Šťastný námořník... Tonička zaváhala. Pak zavřela oči. Chci, aby to bylo pravda. Chci vědět, že si ostatní lidé myslí, že babička doopravdy neodešla.

Nahlédla pod široký rezavý ráfek kola a otřásla se. Byl tam zastrčený nevelký pestrobarevný balíček. Vzala ho do ruky. Vypadal docela nově, takže tady nemohl být déle než několik dní. Na přední straně byl zobrazen šťastný námořník se svým širokým úsměvem a širokým žlutým kloboukem do deště a mohutným plnovousem a obrovskými modrými vlnami, které se mu tříštily za zády.

Tonička se o moři naučila z obalu tabáku Šťastný námořník. Slyšela o něm, tedy o moři, že je nesmírně velké a řve. Na moři taky byla věž se světlem a to světlo bylo silné a až na vrcholku té věže a za tmy varovalo lodi, aby nenarazily na skaliska. Na obrázcích býval paprsek světla z majáku zářivě bílý. Znala to tak dobře, že sejí o tom zdávalo a někdy se budúa s řevem moře v uších.

Kdysi slyšela říkat jednoho ze svých strýčků, že když se podíváte na ten obrázek námořníka vzhůru nohama, tak část námořníkova klobouku, ucha a kus límce vypadají jako žena, ale úplně bez šatů. Tonička to nikdy neobjevila, a bylo jí to jedno, protože nevěděla, k čemu by to bylo dobré.

Opatrně stáhla z balíčku nálepku a přičichla k němu. Voněl babičkou. Cítila, jak sejí do očí derou slzy. Nikdy předtím ještě pro babičku Bolavou neplakala, nikdy. Plakala, když pošlo jehně nebo se řízla do prstu nebo něco nešlo tak, jak si to představovala, ale kvůli babičce ne. Nějak jí to nepřipadalo správné.

A ani teď nebrečím, pomyslela si a vsunula si nálepku z tabáku do kapsy zástěry. Ne proto, že je babička mrtvá...

Bylo to tou vůní. Babička Bolavá voněla ovcemi, terpentýnem a tabákem Šťastný námořník. Ty tři pachy se smísily

dohromady a staly se jednou vůní, která byla pro Toničku vůní Křídy. Následovala babičku Bolavou jako mrak a signalizovala teplo, bezpečí, ticho a místo, kolem nějž se otáčí celý svět...

Mad hlavou se jí mihl stín. Z nebe se k Nac mac Fíglům snášel krkavec.

Vyskočila a zamávala rukama. "Utečte! Lehněte si na zem! Zabije vás!"

Obrátili se k ní a vrhali na ni pohledy, jako kdyby se zbláznila.

"Nezhukejte se, paňo," uklidňoval ji Rob Kterýten.

Pták kus nad zemí přibrzdil, vyrovnal střemhlavý let a začal znovu prudce stoupat. Ve spodním bodě křivky se od něj něco oddělilo. Předmětu se v pádu vysunula dvě nepříliš dokonalá křídla a začal se pohybovat po spirále jako kaštanový list, což částečně zpomalilo jeho pád.

Byl to piktmužík, který se stále ještě točil ve spirále, když dopadl na trávu kousek od skupinky svých soukmenovců. Se zuřivými nadávkami se zvedl na nohy a zase upadl. Proud nadávek pokračoval.

"To nebylo špatný flip-flop, Hamiši. Dobrý spřistavání," prohlásil Rob Kterýten. "Ty krucánky tě v každým případku zpomalily. Teď už ses nezavrtal do země tak hluboko jak minule."

Hamiš vstal, tentokrát mnohem pomaleji, a podařilo se mu udržet se na nohou. Na očích měl velké brýle.

"Já bych přál, že už to moc víckráte nevydržám," prohlásil a pokoušel se odvázat si z rukou několik slabých dřívek. "Dyž mám ty perouťky, cítím se jak potvorná víla."

"Jak můžeš něco takového přežít?" zeptala se Tonička.

Maličký pilot se pokusil změřit šiji od paty k hlavě, ale cestou se vzdal.

"Co je to za tuližbudě habouna, že kapíro tolik o aviatikováni?" zamračil se.

Rob Kterýten si odkašlal. "Toť tá bosorbaba, Hamiš. Malá céra babičky Bolavěj, její vnukla!"

Hamišův pyšný výraz se změnil ve výraz hrůzy. "Já nechtěl mluvit bez uctivosti s várna, paňo," řekl a ucouvl. "Ale ono to neni taková mizérie, jak to vyhledá. Zakaždým se zichruju, bych křísl na zemu lebezňou nasámprv."

"Ajto," přikývl Rob Kterýten. "My máme moc tvrdý lebezně," potvrdil spokojeně.

"Neviděl jsi ženu s malým chlapcem?" zeptala se Tonička. Slovo "výhonek" ani "aplégr" se jí moc nelíbilo.

Hamiš vrhl na Roba poplašený pohled a Rob přikývl.

"Ajto, to ja," odpověděl. "Na uhločerném íhahovadu. Rajtovala odzdůli a hnala, jak dyž má za řiťů zapálené kúdelisko. Namířené měla -"

"My neříkáme škaredy slova před bosorbabou!" křikl na něho Rob Kterýten.

"Velký omluvení, paňo. Mířila kamsi dohora," pokračoval Hamiš a tvářil se ještě hloupěji než nejhloupější ovce. "Ale pak zmerkla, že ji špiounuju, a přiřkla si mlhu. Mířila na tamtu stranu, ale já nevím kam."

"Tamta strana je moc nebezpečnej plac," přikývl Rob Kterýten. "Samý zly věci. Studenej plac. To nejni plac, kam vzít malyho aplégra!"

Na důlinách bylo horko, ale Tonička cítila, jak jí po zádech přeběhl mráz. Ať je to místo sebehorší, pomyslela si, budu tam muset jít. Vím to. Nemám na vybranou.

"Tamta strana?" nadhodila.

"Ajto. Magickej svět," přikývl Rob Kterýten. "Tam... voni sou tam špatný věci."

"Obludy?" ujišťovala se Tonička.

"Tak škaredý, jak si toť enom spředstavíte," přikývl Rob Kterýten. "JSšrě viceš škaredy, jak si víte představit!"

Tonička namáhavě polkla a zavřela oči. "Horší než Zelenozubá Jenny? Horší než bezhlavý jezdec?" zeptala se pro jistotu.

"Och ajto! Ti obá byli enem domáci mazelové ve srovnáni s tyma hnusníkama tam. To je škaredy kraj, co o něm hovorám, paňo. To je kraj, kde se naplňujou sny. Králčinej svět."

"No, to nezní zrovna -" začala Tonička. Pak si ale vzpomněla na některé sny, co se jí zdály, a některé byly opravdu takové, že by plakala štěstím, když se z nich probudila...

"Takže to tady nemluvíme o hezkých snech, že ne?"

Rob Kterýten zavrtěl hlavou. "Nae, paňo. O tych druhých."

A já mám pánev a Choroby ovcí, pomyslela si Tonička. A v duchu sejí objevil obrázek malého Čestmíra mezi obludami. Tam se asi žádných sladkostí nedočká.

Povzdechla si. "Tak dobrá," řekla. "Jak se tam dostanu?"

"Ty neumíš cestu?" podíval se na ni Rob Kterýten.

To nebylo přesně to, co čekala. Očekávala spíše něco jako: "Ach, to nemůžeš udělat, taková malá holka jako ty, jemináčku, to ne!" No, ona to ani tak nečekala, jako v to spíše doufala. Jenže oni jednali, jako kdyby to byl naprosto logický nápad...

"Nae!" vykřikla popuzeně. "Já žádnou cestu neumím! Nikdy předtím jsem nic takového nedělala! Prosím, pomozte mi!"

"Toť samá pravda, Robe," ozval se jeden z Fíglů. "Dyť vona je v bosorákování nová."

"Vemte ji za keldou!"

"Ni stará pana Bolavejch nebyla za keldou v jej perkďuře," vyštěkl Rob. "To neni -"

"Tiše!" sykla Tonička. "Slyšíte?"

Fíglové se rozhlédli.

"Co estli slyšáme?"

"To je rebarbora!"

Zdálo se, že se pastvina slabě chvěje. Obloha vypadala, jako když se na ni Tonička dívá přes diamant. A vzduchem se šířila vůně sněhu.

Hamiš vytáhl z kapsičky u vesty dýmku a zapálil si. Tonička nic neslyšela, ale odkudsi shora se ozval ostrý výkřik.

"Já vám zjistím, co se činí," vykřikl Hamiš a rozběhl se přes pastvinu. V běhu zvedl ruce nad hlavu.

Běžel už opravdu rychle, když se z nebe snesl krkavec, který letěl mnohem rychleji, než mužíček běžel, a lehce a plynule ho sebral ze země. Prudce zamával křídly, a než začal nabírat výšku, zahlédla Tonička, jak se mu Hamiš šplhá na záda.

Ostatní Fíglové kolem Toničky utvořili kruh a tentokrát tasili meče.

"Tak jaký je plánováni, Robe?" ozval se jeden z nich.

"Faň, chlapi, mý sděláme totok: Jak něco zhlídnem, skočíme na to! Dobry?"

"A toť skvěly plánováni!" přikyvoval nadšeně Poťapaný Vilda.

Na zemi se zabělal sníh. Nenapadal, on... prodělal proces opačný k tání a přibývalo ho tak rychle, že v něm za chvíli Fíglové stáli po pás, a netrvalo dlouho, měli ho po krky. Někteří z těch menších v něm začali mizet a zpod bílé plochy se ozývaly tlumené nadávky.

Pak se objevili psi a mířili k Toničce s neskrývaně nepřátelskými úmysly. Byli černí, velcí a těžcí, měli oranžové obočí a Tonička až sem slyšela jejich výhružné vrčení.

Rychle vstrčila ruku do kapsy zástěry a vytáhla ropuchu. Ta v ostrém světle zamrkala.

"Co se děje?"

Tonička ji natočila tak, aby viděla přibližující se zvířata. "Co je to zač?" zeptala se.

"Oh, krakoreke! To jsou obludhoundi! Je zle! Oči ohnivé a zuby z břitev jsou!"

"A co bych měla udělat?"

"Zmizet?"

"Tak ti pěkně děkuju! Hodně jsi mi pomohla!" Tonička vhodila ropuchu zpět do kapsy a vytáhla ze svého pytle pánev.

Nebude to nic hezkého, to věděla. Černí psi byli velcí a jejich oči byly z plamenů, a když otevřeli tlamy, aby štěkli nebo zavrčeli, viděla, jak se jim tam blýská ocel. Nikdy se psů nebála, ale tihle psi utekli přímo z noční můry.

Byli tři, ale kroužili kolem ní tak, že ať se postavila, jak se postavila, viděla současně jen dva z nich. Věděla, že první zaútočí ten, jehož má za zády.

"Pověz mi o nich něco víc!" zvolala a obrátila se rychle tváří do kruhu, takže na okamžik zahlédla všechny tři.

"Říká se, že straší na hřbitovech!" odpověděl jí hlas z kapsy.

"Proč je najednou na zemi sníh?"

"Stalo se to královninou zemí! Tam vládne věčná zima! Když vyšle síly za hranice své země, přichází zima i sem."

Tonička ale viděla kousek za hranicí sněhu zelenou pastvinu.

Mysli... mysli!

Královnina zem. Kouzelné místo, kde jsou obludy skutečné. V ošklivých snech se ti může zdát cokoliv. Psi s očima z plamene a břitvami místo zubů, proč ne. Ve skutečném světě takové nepotkáte, nemohli by tam žít...

Obludhoundům odkapávala z tlam pěna, vyplazovali rudé jazyky a radovali se ze strachu, který v ní vzbuzují. A nějaká malá částečka v Toničce si pomyslela: je to zázrak, že jim ty zuby ještě nezrezavěly -

- a pak vyslala rozkaz svým nohám. Vrhla se mezi dva psy a rozběhla se ke vzdálené zeleni.

Za zády se jí ozvalo triumfální zavrčení a slyšela, jak někde ve sněhu za ní zaskřípěly drápy.

Nezdálo se, že by se zelená plocha přibližovala.

Zaslechla hromadný křik piktmužíků a vrčení, které se změnilo v zakňučení, ale když se z posledních sil vrhla přes zbývající úzký proužek sněhu na vlahý zelený pažit, pořád ještě slyšela něco za zády.

Jeden z obludhoundů skočil za ní. Chňapl po ní a ona rychle uhnula, a v té chvíli už viděla, že má pes velké potíže.

Žádné oči plamenné a břitvy místo zubů. Ne, ne tady ve skutečném světě, ve světě pastvin. Tady byl pes slepý a z tlamy už mu tekla krev. Je nebezpečné skákat s ústy plnými břitev...

Tonička málem pocítila zachvěv soucitu, když slyšela, jak bolestivě zvíře zakňučelo, ale hranice sněhu se k ní začala přibližovat, a tak udeřila psa pánví. Těžce padl k zemi a zůstal nehybně ležet.

Zatím na sněhu probíhal boj. Bílá hmota vířila vzduchem skoro jako mlha, ale uprostřed rozeznávala dva temné stíny, které se bláznivě točily sem a tam a chňapaly na všechny strany.

Zabušila na pánev a dala se do křiku. Ze sněhového oblaku se vynořil další obludhound a dopadl jí k nohám. Na každém uchu mu visel jeden Fígl.

Sněhová hranice se začala posouvat k Toničce.

Pomalu ustupovala a pozorovala vrčícího psa, který se k ní krok za krokem blížil.

"Tak jenom pojď," šeptala a pozvedla pánev jako pálku. "Skoč!"

Z očí na ni šlehl plamen, ale pak pes oči sklopil ke sněhu.

A najednou zmizel. Sníh se propadl do země. Světlo se změnilo.

Tonička a Svobodnej národ stály úplně samy na důlinách. Všude kolem ní se zvedali Fíglové.

"Jste v rychtyku, paňo?" zeptal se Rob Kterýten.

"Jsem!" odpověděla mu rázně Tonička. "Je to jednoduché! Když je dostanete ze sněhu, jsou z nich jen obyčejní psi!"

"Měli bysme pohnout zvocáď. Přišli jsme o pár chlapůch."

"To chceš říct, že jsou mrtví?" zašeptala Tonička. Slunce znovu jasně zářilo, skřivánci se vrátili... a lidé byli mrtví.

"Nae, to nae," odpověděl jí Rob. "To my sme mrtví. To ste nevedíla, paňo?"

KAPITOLA 6
Pastýřka

"Vy jste mrtví?" řekla Tonička. Rozhlédla se kolem sebe. Fíglové se sbírali ze země, reptali, ale ani jeden z nich nezačal dělat Jejky, jejky". A to, co jí řekl Rob Kterýten, už jí vůbec nedávalo žádný smysl.

"Ale když si myslíte, že jste mrtví, tak co jsou potom oni?" řekla a ukázala na několik malých těl.

"Oh, ti šli curyk do země tých živých," odpověděl vesele Rob Kterýten. "Tá néni tak faň jak táto, ale žijou si tam prima klas a v krátkosti je máme tutady. Netřeba nám smutnit."

Bolaví na víru nikdy moc nebyli, ale Tonička si myslela, že ví, jak by měly věci fungovat, a většinou všechno vycházelo z předpokladu, že jste ještě živí a ne mrtví.

"Ale vždyť vy j ste živí!" zvolala.

"Ach nae, paňo," zavrtěl hlavou Rob a pomáhal na nohy dalšímu piktmužíkovi. "My byli živí. A byli sme hodní chlapi v tem kraji živých a za to sme se zrodili tady, dyž sme umřili tam."

"To jako... vy myslíte, že... že jste někde jinde umřeli a potom jste přišli sem?" ujišťovala se Tonička, že rozumí správně. "To myslíte, že tohle je něco jako nebe?"

"Jasňačka!" zajásal Rob Kterýten. "Zrovna jak z adverismenta! Svítí slunko, máme dobré lovení, krásny kytky a tydle ftáčkove štilipají!"

"Ajto!" přidávali se nadšeně i ostatní. "A co je prálky!" A to už zněl kolem celý sbor hlasů.

"Ačorka!"

"A co teprvá slop!"

"Aslopaprálka!"

"A kebebčata!" dodával Poťapaný Vilda.

"Ale vždyť tady je tolik ošklivých věcí!" divila se Tonička. "Třeba obludy!"

"Ajto," přikyvoval Rob s blaženým výrazem. "Moc faň, nemyšlujete? Všecko jak na taníři, přichystaný, aj věci na bojováni!"

"Ale my tady žijeme!" trvala na svém Tonička.

"Ach, možno, že vy habouni jste taky všeci buli hodný v minulým žití," prohlásil Rob velkomyslně. "Tak já dám dokopy chlapoše, paňo."

Když poodešel, sáhla Tonička do kapsy u sukně a vytáhla ropuchu.

"Ale," prohlásila užasle ropucha. "Přežili jsme to. Úžasné. Máme, mimochodem, velmi přesné podklady pro postup proti majitelce těch psů."

"Cože?" zeptala se Tonička a zamračila se. "O čem to mluvíš?"

"Já... já... vlastně nevím," odpověděla ropucha. "Ta myšlenka se mi nějak objevila v hlavě. Možná jsem věděla něco o psech, když jsem byla člověkem?"

"Poslyš, Fíglové si myslí, že jsou v nebi! Myslí si, že umřeli a přišli sem za odměnu!"

"A co?" naklonila ropucha hlavu ke straně.

"No, to přece nemůže být pravda! Vždyť my tady žijeme a čeká se, že až umřem, přijdeme do nebe, které je někde jinde!"

"No, to ale říkáš úplně to samé, ale jiným způsobem, ne? Každopádně existuje mnoho válečnických kmenů, které věří, že po smrti přijdou do nějakého nebe," odpověděla ropucha. "Do takového, kde budou moci jíst a pít a bojovat po libosti? Proč by tohle nemohlo být jejich nebe?"

"Ale tohle je skutečný svět!"

"No a? Vždyť oni na to také věří! A kromě toho jsou jenom malí. Třeba je vesmír už tak trochu přeplněný a nebe už se musí dávat tam, kde je ještě trocha volného místa. Já jsem jen ropucha, takže jistě pochopíš, že co se těchto věcí týče, musím hodně hádat. Možná, že se mýlí. Možná, že se mýlíš ty. Možná, že se mýlím já."

Tonička ucítila, jak ji do boty kope malá noha.

"Radši bysme měli pohnout, paňo," sdělil jí Rob Kterýten. Přes rameno měl přehozeného jednoho mrtvého Fígla. Mrtvá těla neslo i několik dalších piktmužíků.

"Ehm... nepohřbíte je?" zeptala se Tonička.

"Ajto, oni už tuty starý těla netřebujou, a nejni vhodný nechat je enem tak povalovať," přikývl Rob. "A navíce kdyby habouni našli tuto malý lebčičky a malý hnátky, začnou mudrovat, a my nejsme vo to, aby do nás kdoto špáral. O vás nemluvim, paňo," dodával spěšně.

"No, to je... opravdu velmi praktické myšlení," řekla Tonička a vzdala se.

Fíglové ukázali na vzdálený pahorek, jehož vršek obrůstal prstenec trnitých keřů. Mnoho pahorků na důlinách bylo porostlých křovím. Rostly tam i stromy, které se uchytily na silnější vrstvě země. Říkalo se, že porazit tady strom přináší neštěstí.

"Už enem henten kúšček," dodával.

"Vy žijete v jednom z těch pahorků?" podivila se Tonička. "Já myslela, že jsou to hroby nějakých starých náčelníků?"

"Achto, ajto, von je tam nejakej mŕtvej králik hned vedle, ale von nic nedělá," přikývl Rob. "Nestrašte se, paňo, tam nejsou žádný kostřice ani nic takovýho, v tym našem prostoře. My si to trocha přerychtovali."

Tonička se podívala k nekonečnému modrému nebi nad nekonečnými zelenými pastvinami. Všechno už zas vypadalo tak mírumilovně, svět na věky vzdálený světu bezhlavých rytířů a velkých divokých psů.

Co by se asi dělo, kdybych nevzala Čestmíra k řece, pomyslela si. Co bych teď asi dělala? Asi bych obracela sýry...

Nikdy jsem o takových věcech neslyšela. Nikdy jsem nežila v nebi, i když je to jen nebe klanu malých modrých Udiček. Nikdy jsem se nepotkala s nikým, kdo by létal na krkavci.

Nikdy předtím jsem nezabíjela obludy.

"Odkud všechny přicházejí?" zeptala se. "Odkud se tu berou všechny ty obludy?"

"Ach, vy to místo asi dobře víte," odpověděl jí Rob Kterýten. Když se dostali do blízkosti pahorku, měla Tonička dojem, že ve vzduchu zachytila závan kouře.

"Vážně?" podivila se.

"Ajto. Ale neni to názvisko, co bych říkal na čerstvým povětří. Je to názvisko, co se říká na bezpečnejch placách. Tuto, pod nebesíma, bych ho nikdá neříkl."

Na králičí díru to bylo moc velké a jezevci tady nežili, ale vstup do pahorku byl ukryt v trnitém křoví a nikoho by nenapadlo, že by to mohlo být něco jiného než domov nějakého divokého zvířete.

Tonička byla štíhlá, ale i tak si musela svléct i zástěru a plazit se po břiše, aby tudy prolezla. A to ji při tom ještě muselo zezadu postrkovat několik Fíglů.

No, alespoň to tam nepáchlo. Jakmile prolezla počátečním kouskem, chodba se dost rozšířila. Vstup byl vlastně jen uměle vytvořená překážka. Prostor uvnitř měl velikost velkého pokoje, ve středu volného, po jehož stěnách byly od země až po strop ochozy na výšku Fíglů. Ochozy byly plné piktmužíků všech velikostí, kteří prali, hádali se, šili a tu a tam se dokonce prali a všechny ty činnosti provozovali tak hlasitě, jak jen dokázali. Někteří měli vlasy a vousy prokvetlé do bělá. Ti mnohem mladší, velcí jen několik centimetrů, pobíhali nazí kolem, honili se a ječeli na sebe, co jim dětské hlásky stačily. Po několika letech, kdy Tonička dohlížela na Čestmíra, věděla přesně, co to znamená.

Holčičky tady ale nebyly. Žádné Fíglice.

Okamžik... jedna tam byla.

Žvatlající, zaměstnaný dav se rozestoupil a nechal ji projít. Dosahovala Toničce ke kotníku. Byla hezčí než mužští Fíglové, ale je pravda, že svět byl plný věcí pěknějších, než byl například Poťapaný Vilda. Stejně jako oni měla rudé vlasy a odhodlaný výraz.

Udělala malé pukrlátko a řekla: "To ty jsi ta habounská bosorbaba?"

Tonička se rozhlédla kolem. Byla jedinou osobou v jeskyni, která byla vyšší než osmnáct centimetrů.

"Ehm... ano," přikývla. >,Já... více méně ano."

"Mně říkají Fiona. Kelda chce, abych ti přála, že malej aplégr nebyl zatim ublíženej."

"Ona ho našla?" opáčila Tonička rychle. "Kde je?"

"Nae, nae tak, ale kelda umí způsoby králky. Ona nechce, abys nad tím mutýrovala."

"Ale ona ho unesla!"

"Ajto. To je ale komplikuté. Oddýchni si chvilku. Kelda tě přivítá o chvílu. Ona je... dost pochabá, včílkaj."

Fiona se obrátila ve víru sukní a vydala se zpět přes křídovou podlahu, jako kdyby byla sama královna. Zmizela za velkým kulatým kamenem, který se opíral o protější stěnu jeskyně.

Tonička, aniž se podívala ke kapse, vytáhla ropuchu a podržela šiji u úst. "Nechovám se nevhodně?" zeptala se.

"No, neřekla bych," odpověděla jí ropucha.

"A řekla bys mi, kdybych se tak chovala, že ano? Bylo by to hrozné, kdybych se chovala nevhodně a každý to viděl a já to nevěděla."

"Ty ale nevíš, o co tady jde, že ne?" řekla ropucha.

"To tedy opravdu nevím."

"Ona jen nechce, abys byla vystrašená, to je všechno."

"Ano, taky jsem si myslela něco podobného," lhala Tonička. "Nemohla bys mi sedět na rameni? Myslím, že bych tady mohla potřebovat pomoc."

Řady Nae mac Fíglů ji se zájmem pozorovaly, ale brzo bylo jasné, že nemůže dělat nic jiného než počkat. Sedla si a začala si bubnovat prsty na koleno.

"No, co mudruješ o našem místě, he?" ozval se nějaký hlas zezdola. "Je to frčácký, nežto?"

Sklopila oči. Rob Kterýten Fígl a většina těch, s nimiž už se setkala, postávali kolem ní a nervózně ji pozorovali.

"Je to... velmi útulné," odpověděla Tonička, protože to bylo pořád lepší, než kdyby řekla ‚jak nádherně učouzné" nebo "velmi delikátně hlučné". Pak dodala: "A to pro všechny vaříte na tom malém ohníčku?"

Uprostřed rozlehlého místa ve středu jeskyně hořela malá hranická. Nád ní, ve stropě jeskyně, byla díra, kterou unikal kouř a rozptyloval se v hustém houští. Otvorem navíc dolů pronikalo trochu denního světla.

"Ajto, paňo," přikývl Rob Kterýten.

"Ty malý hovada, králíci a taký tento," doplňoval Poťapaný Vilda. "Ty velký my roustujem nahoře v křídovejch dí... rmph... mmph..."

"Prosím? Co jsi to říkal?" zajímala se Tonička.

"Coto?" podíval se na ni Rob Kterýten s dokonale nevinným výrazem, zatímco rukou pevně ucpával ústa Potápaného Vildy, který se kroutil jako žížala.

"Co to říkal Poťapaný Vilda o pečení velkých... čeho?" ptala se Tonička. "Vy pečete něco velkého v křídových dírách? Jsou to ty velké kusy, co dělají béé? Protože to jsou jediné velké věci, které tady v těch kopcích najdete!"

Klekla si na ušmudlanou podlahu a sklonila obličej na pár centimetrů od obličeje Roba Kterýtena. Ten se zoufale šklebil a po tváři mu stékal pot.

"Je to tak?"

"Ach... hm... nužto... dyž se to poví takto, mohlo by to vyhlídat, že..."

"Jeto tak?"

"Nae! Je to jinačí věc, paňo! Nikdýš sme neskapsovali jediné béhovado Bolavých, dyž nám to stará pana Bolavých nedovolila!"

"Babička Bolavá vám dovolila vzít si ovci?"

"Ajto, svolila a svolila a svolila! Na místo splaty!"

"Platila vám? A za co?"

"Ani jediný Bolavých béhovado nikdýš neschmatli vlky, perkele satana!" vysvětloval chvatně Rob. "Ani jediný nový jehněto neuschmatly lišky pazgřivice, pravda? Jedinýmu malýmu jehnětu nevyštíply černokráci zreničky, dyž byl Hamiš v letu!"

Tonička se podívala stranou na ropuchu.

"Vrány," tlumočila ropucha. "Ty někdy dokážou novorozenému jehněti vyklovat..."

"Ano, ano, já vím, co dělají," přerušila ji Tonička spěšně. Už trochu vychladla. "Už tomu začínám rozumět. Vy jste odháněli vlky a lišky a vrány a tak jste babičce pomáhali, že?"

"Ajto, paňo! A nae enem odhánili," pochlubil se Rob Kterýten pyšně. "Vlky taky šmakovní jídlo!"

"Ajto, kebabče je pochutná, ale z jehňata je mnohem lep... smhh... ngh... mhph..." vypravil ze sebe Vilda, než mu ústa znovu zakryla něčí dlaň.

"Od bosorbaby bereš enem to, co ti dá," pokračoval Rob Kterýten a držel při tom pevně svého vzpouzejícího se bratra. "Co vona zemřelá, bérem si z času na čas jedno staré béhovado, coby stejně tak poscíplo, ale při mý čestnosti, nikdýš se znamením Bolavých."

"Na tvou čest divokého zloděje, co krade a rve se?"

Rob Kterýten se rozzářil. "Ajto," přikyvoval spokojeně. "A v tým směru mám být na co nadutý! Tak a to je pravda vo tom, paňo. My držíme na voku vovce na důlinách, to jako na pomnění starý pani Bolavyj, a z voplacení si vobčäs bérem, co už ani nestojí za řikání."

"A taky báčku, jasňačka... mph... huhm... humh..." a Poťapaný Vilda se znovu pokoušel zoufale uvolnit ústa, aby se mohl nadechnout.

Tonička se zhluboka nadechla, což nebylo v přeplněné kolonu Fíglů zrovna nejmoudřejší. Rob Kterýten se zatvářil jako dýňová hlava, k níž se naklání někdo s porcovacím nožem.

"Vy si berete ten tabák?" zasyčela Tonička. "Ten tabák, co tam nechávají pastýři... babičce?"

"Jejky, jejky, na to jsem nevzpomenul," zaječel Rob Kterýten. "Ale zakaždým počekáme pár dnůch, estli si ho nepřinde žebrat sama! U bosorbaby jeden nikdýš neví! A poráde dáváme oko na béhovada, paňo! A vona by se napaprčila! Koliknástkrát čudila s keldou před svojou kučou na kolečkách! Vona by neodběhla šmakovnej báček na dešti! Prosím, paňo!"

Tonička cítila silnou zlost, a co bylo horší, cítila zlost sama na sebe.

"Dyž my nájdem odběhnutý béhovado či malý jehňato, dycky ho ženem sem, aby ho tady pasáci sami našli," dodával Rob Kterýten horlivě.

Co sis myslela? Jak sis to představovala? napadlo v tom okamžiku Toničku. Myslela jsem si snad, že se babička vrátila pro paklík Šťastného námořníka? Věřila jsem, že se pořád ještě prochází někde tady po horách a hlídá ovce? Myslela jsem si, zeje... pořád ještě tady a hlídá svá ztracená jehňátka?

Ano, přesně to jsem si myslela! Chtěla jsem, aby to byla pravda. Nechtěla jsem, aby někdo jako ona... prostě odešel. Někdo jako babička Bolavá nemůže jen tak jednoduše... nebýt. A já ji tolik chtěla zpět, protože ona nevěděla, jak se mnou má mluvit, a já byla příliš vystrašená, než abych na ni mluvila sama, a tak jsme si nikdy nepovídaly a proměnily jsme to osamělé ticho ve společné mlčení, které jsme sdílely spolu.

Nic o ní vlastně nevím. Zbyly mi po ní nějaké knihy a pár pohádek, které se mi pokoušela vyprávět, a věci, kterým jsem nerozuměla. Pamatuju si jen její velké červené a hrubé ruce a tu charakteristickou vůni. Nikdy jsem nevěděla, jaká vlastně byla a odkud... Vždyť i jí muselo kdysi být devět. Jmenovala se Marie Stejskalová. Vdala se, měla děti, z nichž dvě porodila na salaši. Musela v životě dělat spoustu věcí, o nichž nevím.

A z Toniččiných vzpomínek vyplula, jak se pravidelně stávalo, soška pastýřky z modrobílého porcelánu. Pomalu se nořila z rudé mlhy trapnosti a studu.

Toničku vzal kdysi otec na trh do Vepříkova. Bylo to několik dní před jejími sedmými narozeninami,

když potřebovali prodat několik beranů. Byla to cesta dlouhá šestnáct kilometrů a nejdelší, na jakou se kdy dosud vydala. Vepříkov ležel za hranicemi Křídy. Všechno vypadalo jinak. Bylo tam mnohem více oplocených polí a domy měly místo doskových střech střechy pokryté taškami. Řekla si, že tak asi vypadají cesty do té ciziny.

Babička Bolavá tam nikdy nebyla, sdělil Toničce otec cestou. Ta k smrti nerada opouštěla Křídu, pokračoval. Tvrdila, že se jí z toho vždycky točí hlava.

Byl to velký den. Tonička se přejedla cukroví, dala si předpovědět budoucnost od jakési malé stařenky, která tvrdila, že se s ní bude chtít oženit mnoho, opravdu mnoho mužů, a pak vyhrála pastýřku z porcelánu, figurku zdobenou modrou a bílou barvou.

Pastýřka byla hlavní cenou ve hře Házení kruhů, ale její, Toniččin, otec řekl, že je to pěkný podvod, protože podstavec pod pastýřkou je udělán tak, že pravděpodobnost, že by se na něj někdo trefil, je asi jedna k milionu.

Hodila kroužek a byla ta miliontá z milionu. Majitel stánku nebyl příliš nadšený, že kroužek padl právě na pastýřku, když mohl padnout na cokoliv z toho haraburdí okolo. Jenže když s ním Toniččin otec promluvil poněkud zvýšeným hlasem, přece jen sošku vydal a ona ji celou cestu domů na voze chovala v náručí, zatímco na nebi začaly vycházet první hvězdy.

Příští ráno sošku pyšně darovala babičce Bolavé. Stará paní vzala sošku velmi opatrně do vrásčitých rukou a dlouho si ji prohlížela.

Teď si byla Tonička jistá, že to, co udělala, bylo velmi kruté.

Babička Bolavá nej spíš ještě nikdy neslyšela o pastýřkách. Lidem, kteří se v Křídě starali o ovce, se povšechně říkalo pastýř a to bylo všechno. Tohle překrásné stvoření se babičce Bolavé nepodobalo ani v nejmenším.

Porcelánová pastýřka na sobě měla starodávné šaty s vypuklými kousky na bocích, které vypadaly, jako když má ve

spoďárech nacpané sedlové brašny. Všude po šatech i na obrovském slaměném klobouku byly modré stuhy a její pastýřská hůl byla pokroucená tak, že tak nebyla pokroucená ani horská cesta do Vepříkova.

Soška měla dokonce modré boty, jejichž špičky vyčnívaly zpod krajkového lemu šatů.

Tohle nebyla pastýřka, která by nosila těžké kožené boty vycpané vlnou a dusala po horách ve svištícím větru, jenž před sebou žene ledové krupky bodající jako hřebíky. Vtákových šatech by ji jistě ani nepadlo osvobodit berana, který se rohy zapletl do trnitého křoví. To nebyla pastýřka, která dokázala sedm hodin držet krok s nejlepším střihačem kraje, ovci za ovcí, dokud se vzduch nechvěl tukem, nebělal vlnou a nešedl nadávkami. Šampión se nakonec po sedmi hodinách vzdal, protože už nedokázal ovce proklínat tak dobře jako babička Bolavá. Žádný ovčáckýpes, který měl alespoň trochu vlastní sebeúcty, by neposlechl dívku, která nosí ve spoďárech sedlové brašny. Byl to překrásný předmět, ale současně to byla také obludná karikatura pastýřky, již vyrobil nejspíše někdo, kdo v životě zblízka neviděl ovci.

Co si o ní asi myslela babička Bolavá? To Tonička nedokázala uhádnout. Zdálo sejí, že je babička šťastná, protože to už je jedna z těch věcí života, aby byli prarodiče šťastní, když jim vnoučata něco dají. Postavila si sošku na poličku, pak si posadila Toničku na koleno a říkala jí "moje malá džigit", tak trochu nervózně a zmateně, jako vždycky, když se pokoušela chovat babičkovsky.

Občas, ve výjimečných časech, když bývala babička dole na farmě, viděla Tonička, jak bere do rukou sošku a dívá se na ni. Když si ale všimla, zeji Tonička pozoruje, rychleji vrátila zpět na místo apředstírala, že si chtěla vzít knihu o ovčích nemocech.

Je možné, myslela si Tonička zničeně, že to stará paní vzala jako určitý druh urážky. Možná si myslela, že jí tím chtěla naznačit, jak by měla skutečná pastýřka vypadat. Neměla by to být stará ženská v nepříliš čistém oblečení a velkých těžkých botách, s režným pytlem přehozeným přes ramenaproti dešti. Pastýřka by měla zářit jako noční obloha. Toničku něco takového ani nepadlo, rozhodně nic takového nechtěla udělat, ale možná tím babičce Bolavé řekla, že ... není taková, jaká by měla být.

Několik měsíců potom babička umřela a od té doby šlo všechno z kopce. Narodil se Čestmír, pak se ztratil baronův syn a nakonec přišla ona nebývalé krutá zima, kdy ve sněhu zemřela paní Stěkalová.

Toničce ta soška dělala neustále starosti. Nedokázala o tom mluvit. Všichni byli buď zaměstnaní, nebo je to nezajímalo. Všichni byli popudliví. Řekli by, že lámat si hlavu kvůli nějaké hloupé sošce... je... hloupé.

Několikrátpastýřku málem rozbila, ale neudělala to, protože by si toho lidé všimli.

Teď už by něco tak hloupého babičce Bolavé nedala. Už byla velká.

Pamatovala si, jak se stará paní občas takpodivně usmála, když si sošku prohlížela. Kdyby alespoň byla něco řekla! Jenže babička měla ráda ticho.

A teď se ukázalo, že se babička přátelila se spoustou malých modrých Udiček, kteří se toulali po horách a starali se jí o ovce, protože ji měli taky rádi. Tonička zamrkala.

To dávalo jistý smysl. Muži tady nechávali tabák na památku babičky Bolavé. Na památku babičky Bolavé se Nac mac Fíglové pořád starali o ovce. Všechno to zapadalo jedno do druhého, i když v tom nebyla žádná magie. Ale babička byla pryč.

"Poťapaný Vildo?" nadhodila, přísný pohled upřený na zápasícího piktmužíka, a pokoušela se při tom nezvyšovat hlas.

"Hmpfh?"

"Je to pravda? To, co mi říkal Rob Kterýten?"

"Hmphf!" Obočí Poťapaného Vildy se horlivě pohybovalo nahoru a dolů.

"Pane Fígle, můžete mu laskavě sundat ruku z úst?" řekla Tonička. Poťapaný Vilda byl uvolněn. Rob Kterýten vypadal ustaraně, ale Poťapaný Vilda byl zděšený. Stáhl si čepici a svíral ji v rukou, jako kdyby to byl nějaký štít.

"Je to opravdu všechno pravda, Vilíku?" naléhala Tonička.

"Oh.jejkyjejky-"

"Stačí mi jednoduché ‚ajto' nebo ‚nae', prosím."

"Ajto! Samá pravda!" vyrazil ze sebe Poťapaný Vilda. "Jejkyjejky..."

"Dobře, já ti děkuju," přikývla Tonička, popotáhla a pokusila se potlačit slzy. "Dobrá. Chápu."

Fíglové ji ostražitě pozorovali.

"Nebudete kolevá teho dělat dusno, coto?"

"Ne... ono je to vlastně všechno, jak má být."

Slyšela, jak se jeskyní rozlehla ozvěna stovek ulehčených vydechnutí, která se vydrala ze stovek malých plic.

"Tak vona mě nezačenžuje v muravleja!" sdělil Poťapaný Vilda se šťastným úsměvem zbytku piktmužíků. "Hej chlapi, řečnoval sem s bosorbabou a vona se na mě nevošklíbala! Vona se na mě smílal" S rozzářeným obličejíkem se obrátil k Toničce. "A to umíte, paňo, že dyž schmatnete ten báček dole hlavú, tož kus jeho kapuce, ušisko a kúšček límca vyhlédajú jak nahathmpf... hmhfm..."

"No viď, už sem tě zaseje málem náhodu zadávil," omlouval se Rob Kterýten, jenž znovu rukou přikryl Poťapanému Vildovi ústa.

Tonička chtěla něco říci, ale pak se zarazila, protože cítila, jak jí zvláštním způsobem brní uši.

Na stropě jeskyně se probudilo několik netopýrů a spěšně vylétlo kouřovým otvorem.

Celá řada Fíglů byla zaměstnána na opačném konci jeskyně. To, o čem si Tonička myslela, že je podivný kulatý kámen, bylo odvaleno stranou a odhalilo velký otvor ve stěně jeskyně.

Teď už Toničce brněly uši, jako kdyby jí z nich měl vytéct veškerý ušní maz. Fíglové mezitím vytvořili dvě řady tak, že ulička mezi nimi vedla k otvoru.

Tonička strčila prstem do ropuchy. "Chci vědět, co je to muravlej?" zeptala se šeptem.
"To je mravenec," informovala ji ropucha.
"Vážně? No... tak to mě docela překvapilo. A ten strašlivý, vysoký zvuk?"
"Já jsem žába. Mám mizerný sluch. Ale myslím si, že to on."
Z díry ve stěně jeskyně právě vycházel Fígl. Teď, když si Toniččiny oči přivykly na šero v jeskyni, uvědomila si, že z otvoru vychází i jemná, nazlátlá záře.
Nově příchozí neměl vlasy rudé, ale bílé, a zatímco byl na piktmužíka opravdu velký, byl hubený jako vysušená treska. Svíral něco jako velký kožený vak, který se ježil píšťalami.
"No, tak tohle je pohled, jaký viděl málokterý smrtelník a žil tak dlouho, aby o tom mohl vyprávět," zaskřehotala ropucha. "Hraje na myšdudy!"
"Strašně mě při tom brní uši," odpověděla Tonička a pokoušela se nevšímat si dvou malých uší, které trčely z vaku.
"Jsou hodně vysoko naladěné, že?" přikývla ropucha. "Jenže piktmužíci slyší zvuky trochu jinak než lidé. Bude to nejspíš jejich bojový básník."
"To jako myslíš, že skládá hrdinské písně o jejich bojích?"
"Ne, to ne, on přednáší poezii, která jejich nepřátele děsí. Vzpomeň si, jak důležitá jsou pro Nac mac Fígly slova. No, takže... když začne dobře vyškolený bard přednášet, uši nepřátel vybuchnou. Aha, zdá se, že už jsou na tebe připravení..."
To už jí Rob Kterýten uctivě klepal na svršek boty. "Tož kelda vás včíl přijme, paňo," sdělil jí.
Dudák přestal hrát a teď stál v uctivém postoji vedle díry. Tonička cítila, jak na ní ulpěly stovky bystrých očí.
"Zvláštní mazání na ovce," zašeptala jí ropucha.
"Cože?"
"Vezmi ho s sebou," řekla naléhavým tónem ropucha. "Bude to skvělý dar!"
Piktmužíci ji pozorně sledovali, když si lehala na břicho a lezla do díry za kamenem, zatímco za krkem sejí křečovitě držela ropucha. Teprve když se dostala velmi blízko, všimla si, že to, co považovala za velký kámen, je ve skutečnosti obrovský kulatý štít, zelenomodrý a věkem celý zkorodovaný. Otvor, který štít zakrýval, byl sice dost velký, aby se jím protáhla, ale nohy musela nechat ve velké jeskyni, protože do místnosti na druhé straně by se byla nevešla. Jedním z důvodů jistě byla i postel, v níž ležela kelda. Druhým důvodem však bylo to, že místnost byla přeplněna hromadami zlata.

KAPITOLA 7
První pohled a Druhé myšlenky

Záře, lesk, blýskání, oslňující jas, třpyt...
Toničku napadala spousta slov během těch dlouhých hodin, kdy stloukala máslo.
Ve slovníku našla, že takové slovo, které využívá k popisu nějakého předmětu zvuku, který ten předmět vydává, je onomatopoické, jako třeba kukačka. Ale ona si myslela, že by měla existovat slova, která by popisovala zvuk, jaký by některé předměty vydávaly, kdyby nějaký zvuk vydávaly, i když ho nevydávaly.
Tak například lesk. Kdyby světlo vydávalo nějaký zvuk, třeba ve chvíli, kdy se odráželo od vzdáleného okna, bylo by to "lesk!". A kdyby se pak odrazilo od lesklého nerovného povrchu, udělalo by "lesklesk!". "Záře" zase byl klidný hladký a čistý zvuk, jaký vydával povrch, který měl v úmyslu svítit celý den. A "třpyt" bylo takové ostré oslňující slovo, které skřípalo jako drahé kameny a chřestění zlatých šperků.
Malá jeskyně se mohla pochlubit všemi těmi slovy. Byla tam jen jediná svíčka, která páchla skopovým lojem, ale zlaté talíře a poháry zářily, leskly se, třpytily, blýskaly a oslňovaly a odrážely světlo sem a tam, takže ten jediný plamínek naplnil vzduch světlem, které bylo dokonce i draze cítit.
Zlato obklopovalo keldinu postel. Kelda seděla opřená o hromadu polštářů. Byla mnohem, mnohem tlustší než mužští piktmužíci. Vypadala, jako když ji někdo sestavil z kulatých bochánků mírně oschlého těsta, a měla barvu kaštanu.
Když se Tonička vsunula dovnitř, měla kelda zavřené oči, ale otevřela je v okamžiku, kdy se Tonička zastavila. Měla ty nejpronikavější oči, jaké kdy Tonička viděla, ještě mnohem pronikavější než oči slečny Klíšťové.
"Táák... ty jsi asi ta Marie Bolavý malá vnukla?" řekla kelda.
"Ano... tedy ajto," přikývla Tonička. Ležet na břichu v úzké chodbě nebylo příliš pohodlné. "A ty jsi asi kelda?"
"Ajto... tedy ano," přikývla kelda a po kulaté tváři se jí rozložila síť vrásek, jak se usmála. "A jak se jmenuješ?"
"Tonička, keldo." Odněkud z koutku malé jeskyně se vynořila Fiona a sedla si na židli vedle postele a s nesouhlasným výrazem Toničku upřeně pozorovala.
"Dobré jméno. V našem jazyce by to bylo Thóiniet-keinn, Země pod vlnami," řekla kelda. Znělo to jako Tóinetke.
"Řekla bych, že nikdo neměl v úmyslu dát mi jméno -"
"Ach, co lidé chtějí udělat a co je opravdu uděláno, to jsou dvě úplně jiné věci," řekla kelda a malá očka jí zářila. "Tvůj malý... bratříček je... v bezpečí, dítě.
Mohla bys prát, že je ve větším bezpečí tam, kde je, než byl kdy dřívá. Žádná smrtedlná choroba na něj nemůže. Králka mu nepokřiví ani vlásek na lebeňce. A v tom je to zlé. Pomož mně, céreřko."
Fiona okamžitě vyskočila a pomohla keldě vysunout se o něco výš na hromadu polštářů.
"Kdežejsemtobyla?" pokračovala kelda. "Ah, ja, u teho tvýho bratříka. Můžeš řict, že tam, kde je, se má fajno, to je v králčině vlastní zemi. Ale řekla bych, tuto zvostala truchlivá matka?"
"A otec taky," přikývla Tonička.
"A co jeho malá sestra?" zajímala se kelda.
Tonička cítila, jak se jí na jazyku automaticky šikují slova "samozřejmě, ta taky". Cítila, že by bylo velmi hloupé nechat

je pokračovat v cestě. Oči té malé kulaté ženušky jí nahlížely přímo do hlavy.

"Ajto! Tys navěru rozená bosorbaba," přikývla kelda a neustále jí pohlížela do očí. "Máš v sobě ten maličký hrýzavý kúšček, kerý tě vždycky zadrží, že? Ten hlodavý kůsteček, který hlídá celý ostatek tvojeho já. To je ten První pohled a Druhá myšlenka, máš též současně velký dar i velké prokletí. Vidáš a slyšáš věci, které druzí nemůžou, svět před tebou otvírá svoja tajemství, ale jsi pořád jako ten člověk se sklenkou ve velké společnosti, který stojí v kůtě a nemôže sa přidat k ostatním. Máš v sobě malý tvrdý kúsek, který sa nikdy nerozpustí a neodplyne. Ty jsi skutečně z rodu Marie Bolavé, o tom není spor. Chlapoši přivedli tu pravú."

Tonička nevěděla, co by na to řekla, a proto raději neřekla nic. Kelda ji mlčky pozorovala blýskavýma očima, až se Tonička cítila trapně.

"Proč ale královna ukradla mého bratra?" zeptala se nakonec. "A proč pronásleduje mě?"

"Myslíš, že tě pronásleduje?"

"No, samozřejmě. Jenny mohla být náhoda, ale ten bezhlavý jezdec? A to, že unesla Čestmíra?"

"Je pravda, že k tobě občas zamíří své vědomí," přikývla kelda. "Pokaždé, když to udělá, pronikne něco z jejího světa do toho našeho. Je možné, že si tě chce jen vyzkoušet."

"Chce si mě vyzkoušet?"

"Aby zjistila, jak jsi dobrá. Ty jsi teď nová bosorbaba, to jako čarodějka, která hlídá a ochraňuje hranice a brány. To byla aj tvoje babička, i když ona by se čarodějkou sama nikdy nenazvala. A to jsem byla aj já, až dovčíl, a já ten mus předám tobě. Ona bude muset přejít přes tebe, když bude chtít do tohoto světa. Ty máš První pohled a Druhé myšlenky, stejně jako tvoja babička. To je u habounů moc vzácné."

"Nemyslíte vnitřní zrak?" zeptala se Tonička. "Jako ti lidi, kteří vidí ducha a takové věci?"

"Nae, nae. To je typické myšlování habounů. První pohled je, když dokážeš vidět, jak věci skutečně vypadají, nějak ti pak hlava řekne, že by měly vypadat. Viděla jsi Jenny, viděla jsi bezhlavého jezdce a viděla jsi je jako skutečné věci. Druhý pohled je neostrý, ten ti jen ukazuje, co čekáš, že uvidíš. To má většina habounů. A vnitřní zrak ti ukazuje ne věci, které vidíš, ani ty, které bys vidět chtěla, ale ty, které neexistují, nebo existují, ale v jiném čase. Poslouchej mě dobře, protože už brzo ztratím vědomí a je tady dost věcí, o kterých ještě nic nevíš. Myslíš si, že tohle je celý svět? To je myšlení dobré pro ovci a habouny,

kteří neumí otevřít oči a rozhlédnout se kolem sebe. Protože v pravdě je víc světů než hvězd na nebi. Rozumíš? Jsou všude, velké i malé, některé blíž než tvoje vlastní kůže. Jsou všude. Některé můžeš zahlédnout a některé ne, ale jsou tady dveře, Tóinetke. Může to být strom, kopec, kámen nebo zatáčka cesty, může to dokonce být jen myšlenka ve tvé hlavě, ale jsou tady, všude kolem tebe. Budeš se muset naučit je vidět, protože mezi nimi procházíš a nevíš o tom. A některé z nich jsou... jedovaté."

Kelda se na Toničku chvíli dívala mlčky a pak pokračovala: "Ptala ses, proč by měla královna krást tvého bratříčka? Králka má ráda děti. Sama vlastních nemá. Miluje je. Ona dá tomu chlapčisku všechno, co si bude přát. Jenom to, co si bude přát."

"Ale on chce jenom cukroví!" řekla Tonička.

"Vážně? A ty mu ho dáváš?" zeptala se kelda a pohledem jako by se Toničce zavrtávala do hlavy. "Jenže onpotřebuje péči a lásku a vzdělání a lidi, kteří mu taky někdy řeknou ‚ne' a takové věci. Potřebuje, aby z něj někdo vychoval silného člověka. A nic z toho mu králka nedá. Dostane sladkosti. A bude je dostávat navěky."

Tonička by si přála, aby se na ni kelda přestala dívat tím pohledem.

"Ale jak vidím, má sestřičku, která je ochotná podstoupit všechno, jen aby jej dovedla zpět," pokračovala malá ženuška, aniž z Toničky spustila oči. "To je ale šťastný malý chlapeček, že má takovou hodnou sestru, co?"

"Ano, myslím, že ano."

"Výborně. Umíš být slabá? Dokážeš se sehnout ve větru a ohnout se v bouři?" Kelda se zase usmála. "Ne, na tohle mi nemusíš odpovídat. Malý ptáčato musí vždycky naprv vyskočit z hnízda, aby přišlo na to, či už umí lítat. Každopádně ale máš ducha starý pani Bolavěj. A když ta si vzala něco do hlavy, na celým světě ji od toho nedokázalo nic odradit. Ty ještě nejsi dospělá ženská, ale to je pro tebe výhodný, protože tam, kam půjdeš, možou děti dojít dost snadno, ale dospělí enem velmi těžko."

"Svět královny?" zkusila to Tonička.

"Ajto. Já už ho cítím teď, jak se klade přes ten náš svět jak mlha, tak daleko, jak je opačná strana zrcadla. Slábnu, Tóinetke. Už nedokážu bránit tohle místo. Tak tady je moje nabídnutí, dítě. Já ti ukážu, jak se dostat ke královně, a na oplátku ty se staneš keldou."

Fionu to překvapilo stejně jako Toničku. Prudce pozvedla hlavu a otevřela ústa, ale kelda pozvedla vrásčitou ruku.

"Kdybys byla někde keldou ty, děvče, čekala bys, že lidi budou dělat to, co chceš. Tak se se mnou ani nezačínej dohadovat. To je moje nabídnutí, Tóinetke. A lepší nedostaneš."

"Ale ona nemůže -" začala Fiona.

"Že ne?" řekla kelda.

"Vždyť ona nae nipiktmužice, matko!"

"No, je trošku přerostlá, pravda," přikývla kelda. "Ale nic to, Tóinetke. Ono to nebude na dlouho. Potrebujú, aby ses o věci postarala na krátky čas. Aby ses starala vo zem jak tvá babička a dohlídla na naše chlapi. Potem, až bude tvůj bratřík nazpátky, zletí Hamiš navrch do hor a tam dá ve známosť, že klan z Křídovýho kopca potřebuje keldu. Tady máme dobrý místo a cérky sa o to pobijú. No, co pravíš?"

"Ona neumí naše způsoby!" protestovala Fiona. "Ty už seš moc unavená, matko!"

"Ajta, to tedy jsem," přikývla kelda. "Ale ty sama dobře víš, že dcera nesmí vést klan svéj matky. Máš smysl pro povinnost, ale je na čase, aby sis vybrala svého tělesného strážce a vydala se hledat vlastní klan. Tady už zůstat

nemůžeš." Pak se podívala na Toničku. "Tak uděláš to, Tóinetke?" Pozvedla palec velikosti zápalkové hlavičky a čekala.

"A co budu muset udělat?" zeptala se Tonička.

"Myslet," odpověděla jí kelda stále ještě s pozdviženým palcem. "Mý chlapi jsou dobrý chlapi a žádnej neni kurážnější než voni. Jenže si myslí, že jejich hlavy jsou jim nejužitečnější jako zbraně. To jsou celí chlapi. My, piktmužíci nejsme jako vy, lidi, to jistě kapíro, nae? Ty máš několik sester, je to? Fiona nemá žádnou. Je to moje jediná dcera. Kelda může byt požehnaná v životě enem jedinou dcerou, ale mívá stovky a stovky synů."

"To jsou všechno tví synové?" užasla Tonička.

"Ach ajto," přikývla kelda s úsměvem. "S výjimkou několika mých bratrů, kteří sem se mnou přicestovali, když jsem se měla stát keldou. No, nezízej na mě tak užasle. Ty dítěta jsou moc malý a roztomilý, když se roďá, jak malý hrášky v lousku. A hodně rychle rostou." Pak si povzdechla. "Jenže někdy si myslím, že mozky si osud šetří pro cérečky. Jsou to hodní hoši, což o to, ale rozumu moc nepobra-li. Budeš jim muset pomoct s tím, až ti budou pomáhat."

"Matko, ale ona přece nemůže vykonávat všechny musy a povinnosti keldy!" protestovala Fiona.

"No, já nevidím jediný důvod, proč bych nemohla, když mi někdo pořádně vysvětlí co a jak!" zamračila se Tonička.

"Tak ty si vážně myslíš, že bys na to stačila, ajto?" odsekla jí Fiona ostře. "No, tak to by mohlo byt na mú věru velice zajímavé."

"Jako kdybych slyšela mluvit babičku Bolavou," řekla kelda. "Ona prala, žes podivné malé děcko, pořád mlčíš, všecko pozoruješ a všecko posloucháš. Říkla, že máš lebeňku plnú slov, který nikdy neřekneš nahlas. Přemýšlovala často, co z tebe bude. Teďkom přišel čas, abys to zjistila, co?"

Tonička, která si uvědomovala, jak se na ni Fiona mračí, a možná právě proto, že se na ni Fiona mračila, si olízla palec a opatrně se jím dotkla keldina drobného palce.

"Tak platí," řekla kelda. Pak náhle v polštářích poklesla na záda a právě tak náhle jako by se celá zmenšila. Na její tváři se objevily další vrásky. "Nesmí se říct, že jsem opustila svojich synů bez keldy, co by o ně vzala peču," zamumlala. "A včíl se možu vrátit do Minulého světa. Tóinetke je teďkom nová kelda, Fiono. A v jejím domě budeš dělat, co říkne!"

Fiona sklopila pohled ke špičkám malých střevíčků. Tonička viděla, že je rozzlobená.

Kelda si lehla na záda. Kývla na Toničku, aby se k ní naklonila blíž, a slabým hlasem pokračovala: "Tak to bysme měly. A teďkom moja část dohody. Poslyš. Najdi... místo, kde neni v pořádku čas. Tam je cesta dovnitř. Ona ti zasvitne v ústrety. Přiveď ho zpět, abys ulevila srdci své matky v jejím stesku a možná i svým myšlenkám..."

Její hlas se vytratil a Fiona se rychle naklonila k posteli.

Kelda zavětřila.

Pak otevřela jedno oko.

"Ne, ještě ne," zamumlala směrem k Fioně. "Cítím tady něco jako Zvláštní mazání pro ovce, keldo?"

Toničce chvilku trvalo, než pochopila, ale pak řekla: "Ach, já hloupá. No jistě, samozřejmě... ehm... tady..."

Kelda se s vypětím všech sil znovu posadila. "Nejlepší věc, kterou kdy lidé vyrobili," řekla. "Dám si pořádnou, velkou kapku."

"Prý po tom chlupatí prsa," varovala ji Tonička.

"No, dobrá, za hlt Zvláštního mazaní pro ovce, jaké připravovala Marie Bolavá, budu klidně nějakou tu kudrlinku riskovat," prohlásila stará kelda. Vzala si od Fiony kožený pohárek velikosti náprstku a pozvedla ho.

"Myslím, že ti to neudělá dobře, matko," ozvala se Fiona.

"Posoudím sama, co mi dobře udělá a co ne, a zvláště teď," odpověděla kelda. "Tak tu kapku, než odejdu, keldo Tóinetke, prosím."

Tonička opatrně nahnula láhev, kelda nedočkavě potřásla pohárkem.

"Měla jsem na mysli o něco větší kapku," řekla. "Kelda by měla být štědrá."

Pak z poháru upila tolik, že to bylo mnoho na usrknutí a málo na upití.

"Ajto, už je to dlouho, co jsem naposled okusila tenhle nektar," řekla. "Tvoje babička a já jsme si spolu občas dávaly za chladných nocí u ohně doušek nebo dva..."

Tonička to viděla jasně před sebou... babička Bolavá a tahle malá kulatá ženička spolu sedí u malého břichatého sporáčku v domku na kolech, zatímco venku pod hvězdami se pasou ovce...

"Ajto, ty to vidíš," přikývla kelda. "Cítím na sobě tvý oči. To pracuje tvůj První pohled." Pak sklonila pohárek. "Fiono, běž a doveď Roba Kterýtena a Yana Habáně."

"Ta habounka ucpala chodbu," odpověděla Fiona vzdorovité.

"No, řekla bych, že tam kousek místa na procezení zvostalo," řekla kelda tím zvláštním tichým a klidným hlasem, který věští, že jestli lidé rychle neudělají to, co vyžaduje, změní se v hlas velmi hlasitý a vzteklý.

S napůl zuřivým a napůl nenávistným pohledem, který vrhla na Toničku, se Fiona protlačila do první jeskyně.

"Tóinetke, znáš někoho, kdo chová včely?" zeptala se kelda. Když Tonička přikývla, malá ženuška pokračovala. "Potom budeš vědět, proč my nemáme moc dcer. V jednom úle nemožou byt dvě králky, jinač by tam došlo k velkej bitce. Fiona si musí vybrat z tých, co ji budou následovat, a pak si najíst nejaký klan, co potřebuje keldu. To je náš způsob. Ona si myslí, že je možný aj jiný způsob, taják si občas cérky myslá. Dávaj si na ňu pozor!"

Tonička cítila, jak se kolem ní někdo protahuje, a v pokojíku se objevil Rob Kterýten a bard. Ozvalo se ještě další šustění a šeptání. Venku se shromažďovalo neoficiální auditorium.

Když se všechno trochu utišilo, začala stará kelda: "Pro klan je moc nedobré, dyž zvostane bez keldy, co by na ňho dohlížela, aj dyž by to bylo enem na jednu hodinu. A proto Tóinetke bude vaša kelda, dokáď nepřinde nová...."

Kolem a za Toničkou se ozvalo huhlání a mumlání. Stará kelda upřela pohled na barda Viliama.

"Mám recht, že už sa to stalo dvakráť předtým?" řekla.

"Ajto. Pjesničky prravíja, že dvakrráť, už k tému došlo," přikývl Viliam. Pak se zamračil a dodal: "Nebo môžeme říct, že to bylo třikrát, dyž budem včítať aj ten případ, dyž byla krrálka -"

Jeho hlas zanikl v hromadném křiku, který se rozléhal všude kolem Toničky.

"Nae krrálka! Nae krrálik! Nae lourrd. Nae šefik. My už se žádenčas od nikoho oplantat ani oblázniť nedáme! Nae!"

Stará kelda pozvedla ruku. "Tóinetke je aplégrem starý babičky Bolavěj," řekla. "A tu jste všichni znali."

"A mnoho z nás vidílo Tóinetke zízat do oka, co nemá, bezhlavýmu rajtarovi," přikývl Rob Kterýten. "To by dokázal málokterý habán!"

"A já byla vaše kelda skoro sedmdesát rokůch a mý řikání byste neměli brát na lehkou váhu," navázala stará kelda. "Takže bylo vybráno. A řikám vám ještě to, zejí pomůžete zčórovat a přivést curyk jejího malyho bratříka. Tuto jest ta povinnost, kterou na vás kladu k vykonání na paměť mojéj a Marie Bolavěj."

Pak se opřela na lůžku a tišším hlasem dodávala: "A teďkom bych si přála zahrát To pestrý kvítí z pastviny a budu dúfať, že se sejedem zas v Minulým světě. A tobě, Tóinetke, eště jednou - buď vopatrná!" Kelda se zhluboka nadechla. "Někde jsou báchorky skutečný a písničky řikaj pravdu..."

Stará kelda se odmlčela. Viliam bard nadul měch myšdud a foukl do jedné z píšťal. Tonička ucítila brnění v uších, způsobené tóny přiliš vysokými, než aby je slyšela.

Po chvíli se Fiona natáhla nad postel, podívala se na svou matku a dala se do pláče.

Rob Kterýten se obrátil a očima plnýma slzí se podíval na Toničku. "Mohl bych tě požádat, aby ses vrátila do velké jeskyně, keldo?" řekl tiše. "Musíme teďkom zařídit moc věcí, šak to znáš..."

... toho dne, kdy babička Bolavá zemřela, byla pahorkatina nezvykle tichá.

Každý den za ní nahoru chodil někdo z farmy a nosil jí čerstvý chléb, máslo a zbytky pro psy. Nemuselo to být tak často, ale Tonička vyslechla rozhovor rodičů a její otec řekl: "Teď by sme měli na mamču dávat trochu pozor."

Dnes byla řada na Toničce, ale ona to nikdy nepovažovala za povinnost. Měla tu cestu ráda.

Toho ticha si všimla brzo. Už to nebylo ticho stovek slaboučkých zvuků, ale kopule ticha obklopující domek na kolečkách.

Vtom okamžiku to věděla, dokonce dříve, než došla k otevřeným dveřím a našla babičku ležet na úzké posteli.

Cítila, jak její tělem rozlévá chlad. Mělo to dokonce svůj zvuk - bylo to jako vysoký a ostrý melodický tón. Mělo to dokonce i hlas. Její vlastní hlas. Říkal: už je pozdě, slzy nejsou k ničemu, už není čas říci cokoliv, teď je třeba udělat, co je třeba...

Takže... pak nakrmila psy, kteří trpělivě čekali na snídani. Bylo by jí pomohlo, kdyby se chovali nějak divně, jako kdyby kňučeli nebo olizovali babičce tvář, ale nedělali nic takového. Přesto Tonička neustále ve svém vědomí slyšela hlasy: žádný pláč, žádné slzy, nebreč. Nebreč pro babičku Bolavou.

Teď ve vlastní hlavě pozorovala o něco menší Toničku, která se pohybovala domkem jako loutka...

Poklidila domek. Kromě postele a sporáčku tam toho mnoho nebylo. Visel tam pytel na šaty a stál velký sud na vodu, menší almárka na potraviny a to bylo všechno. Ach ano, všude byly nějaké věci, které měly co dělat s ovcemi - krájače a láhve, pytle a kůže a nůžky -, ale nebylo tam nic, co by vám řeklo, že tady žije člověk, pokud jste nezačali počítat stovky modrožlutých obalů od tabáku Šťastný námořník, přišpendlených na stěně.

Jeden z nich si kdysi odnesla dolů na farmu, měla ho pořád ještě pod matrací a vzpomněla si na Příběh.

Bylo velmi neobvyklé, když babička Bolavá řekla více než jednu větu. Používala slova, jako kdyby každé z nich musela koupit a teď je vydávala. Ale jednoho dne, když Tonička donesla do domku jídlo, jí babička vyprávěla příběh. Něco jako příběh. Rozbalila tabák, podívala se na obal a pak na Toničku takovým tím mírně zadumaným pohledem a řekla: "Už jsem viděla snad tisíc těch obalů, ale ani na jednom jsem neviděla jeho šífu." Tak babička říkala lodím.

Tonička se k ní samozřejmě rozeběhla, aby si obal prohlédla, ale ani ona na něm neviděla žádnou loď, stejně jako na něm nikdy neviděla nahou dámu.

"To proto, že ta šífa je tam, kde ji není vidět," vysvětlovala babička. "On má loď, aby mohl pronásledovat velkou bílou rybu velrybu ve slaném moři. Onji pronásleduje pořád, pořád kolem světa. Ta ryba velryba se jmenuje Mopy Dík. Je to zvíře veliké jako obrovský křídový útes, tak to prý říkají. V té knize.

"A proč ji pronásleduje?" vyzvídala Tonička.

"Abyji ulovil," odpověděla babička. "Nikdy se mu to však nepodaří, protože svět je kulatý jako velký talíř a moře právě tak, takže vlastně pronásledují jeden druhého, a to už je, skoro jako kdyby námořník pronásledoval sám sebe. Nikdy nechtěj na moře, moje malá džigit. Tam se dějí ty nejstrašnější věci. To říká každý. Zůstaň raději tady, kde máš pahorky ve vlastních kostech."

Tak to bylo. Byla to jedna z těch vzácných chvil, kdy babička Bolavá řekla víc než pár skoupých slov a navíc mluvila o něčem, co se ani vzdáleně netýkalo ovcí. Bylo to poprvé a naposled, kdy připustila, že někde mimo Křídu existuje i jiný svět. Tonička často snila o Šťastném námořníkovi, který ve své lodi pronásleduje obrovskou rybu velrybu. A někdy v těch snech velryba pronásledovala ji, ale vždy v poslední chvíli dorazil Šťastný námořník ve své mocné lodi a celá honička začala znovu.

Někdy musela doběhnout k majáku a probudila se vždycky, když se jí podařilo otevřít dveře. Nikdy neviděla moře, alej eden ze sousedů měl na stěně starý obrázek, který zachycoval skupinu mužů, kteří se drželi voru na hladině něčeho, co vypadalo jako velké jezero plné obrovských vln. Maják tam vidět nebylo.

A Tonička seděla vedle úzkého lůžka, přemýšlela o babičce Bolavé a o malé holčičce Mařence Stejskalové, která si tak pečlivě malovala květy do velké knihy, a o tom, jak svět najednou ztratil svůj střed.

Postrádala to ticho. To, co vládlo teď, nebylo to samé ticho, které tady panovalo předtím. Babiččino ticho bylo vřelé a vtahovalo lidi do sebe. Babička sice měla někdy potíž rozlišovat mezijehňaty a dětmi, ale v jejím mlčení j ste byli vítáni a měli j ste pocit, že tam patříte. Jediné, co jste si museli přinést s sebou, bylo své vlastní ticho.

Tonička si přála, aby byla měla možnost babičce se za tu pastýřku omluvit.

Pak se vrátila domů a řekla všem, že babička Bolavá umřela. Bylo jí sedm a svět skončil.

Někdo jí uctivě klepal na botu. Otevřela oči a uviděla ropuchu. Držela v tlamce malý kámen. Teď ho vyplivla.

"Omlouvám se," řekla ropucha. "Byla bych použila rukou, ale my jsme velmi neohrabaný druh."

"A co se ode mě čeká?" zajímala se Tonička.

"No, kdybys pořádně udeřila hlavou do stropu, mohla bys každopádně žádat bolestné," sdělila jí ropucha. "Ehm... co to žvaním?"

"To nevím, ale byla bych ráda, kdybys to brala vážně," zamračila se Tonička. "Proč jsi to vlastně řekla?"

"Já nevím, vážně nevím," sténala ropucha. "Promiň, o čem jsme to mluvily?"

"Chtěla jsem vědět, co ode mě ti piktmužíci čekají, co chtějí, abych udělala?"

"Hm, myslím, že takhle to nemůžeš brát," zavrtěla hlavou ropucha. "Ty jsi kelda. To ty říkáš, co se bude dělat."

"Proč nemůže být Fiona keldou? Ona je přece piktmužice!"

"V tom ti nemůžu poradit, protože nevím."

"Mohl bych být nějak užitečný," ozval se hlas u Toniččina ucha. Pootočila hlavu a na jednom z ochozů uviděla barda Viliama.

Takhle z blízka se celkem výrazně odlišoval od ostatních Fíglů. Vlasy měl upravenější a spletené do koňského ohonu. Měl také mnohem méně tetování. Mluvil jinak, skoro jako člověk, čistěji a pomaleji než Fíglové a jeho "r" slyšitelně drnčelo.

"Myslím, že ano," přikývla Tonička. "Proč tady nemůže být Fiona keldou."

Viliam přikývl. "To je dobírá otázka," odpověděl uctivě. "Ale kapírrujte, kelda si nemůže vzít svého brratrra. Musí se přesunout do nového klanu a tam si mezi válečníky zvolit manžela."

"A proč nemůže ten válečník přijít sem?"

"Prrotože by ho Fíglové odmítli přijmout mezi sebe. Neměli by k němu žádný rrespekt." Ve Viliamově podání znělo slovo respekt jako lavina.

"Hm. Dobrá, a co to bylo o té královně? Tys chtěl něco říct a oni tě zarazili?"

Viliam se zatvářil rozpačitě. "Myslím, že vám nemůžu říct o -"

"Jsem dočasná kelda!" upozornila ho Tonička škrobeně.

"No... dobrrá. Kdysi jsme žili v krrálčině světě a sloužili jí, to ještě dřív, než se tak změnila a stala se ledovou krrálkou. Jenže ona nás ošidila a my se vzbouřili. A víc už neřeknu," dodal Viliam.

Tonička pozorovala, jak se Fíglové trousí do místnosti s mrtvou keldou, a zase ven. Něco se tam dělo.

"Pohřbívají ji v jiné části pahorrku," vysvětlil jí Viliam, aniž se ho zeptala. "Na místo, kde leží i všechny ostatní keldy tohoto klanu."

"Myslela jsem, že budou mnohem... hlučnější," řekla Tonička.

"Byla to jejich matka," odpověděl Viliam. "Nechtějí dělat hluk. Jejich srrdce jsou příliš plná, než aby se dokázala vyjádřit slovy. Až nastane čas, uspořádáme oslavu na její počest, abychom jí pomohli vrrátit se do světa živých, a ta bude hodně hlasitá, to vám slibuju. Musíme ji do onoho světa prrobudit. Budeme tančit Pětistý dvanáctý rrejdovák na melodii ‚Ďábel mezi prrávníky', budeme jíst a pít a trroufnu si už teď říct, že mí brratrránci budou mít kocovinu jak berrana!" Starý Fígl se krátce usmál. "Zatím na ni ale každý z Fíglů vzpomíná tiše. My netrruchlíme jako vy, kapírruj. My trruchlíme prro ty, kteří museli zůstat tady!"

"Byla i tvojí matkou?" zeptala se Tonička tiše.

"Nae. Byla moje sestrra. Neříkala vám, že když se kelda stěhuje k novému klanu, vezme si s sebou párr brratrrů. Být úplně sama mezi tolika cizinci by bylo příliš, než aby to její srrdce uneslo." Bard si povzdechl. "Je samozřejmé, že nějakou dobu po tom,

co se kelda vdá, se začne její klan plnit jejími vlastními syny a pak už není tolik opuštěná."

"Ale ty jsi musel být opuštěný," pochopila Tonička.

"Vidím, že jsi oprravdu bystrrá, to ti musím přiznat," kývl hlavou Viliam. "Já jsem poslední z těch, kdo přišli s ní. Až tohle skončí, využijú odchodu nové keldy a vrrátím se ke svému klanu v horrách. Tohle je hezký a štědrrý kraj, kterrý si mí brratrránci zvolili k životu, ale já chci umřít ve vřesu, tam, kde jsem se narrodil. A teď, jestli mě omluvíš, keldo..."

Vzápětí se ztratil ve stínech pahorku.

Tonička náhle hrozně zatoužila vrátit se domů. Možná, že to způsobil Viliamův smutek, ale najednou se cítila v pahorku jako uvězněná.

"Musím ven," zamumlala.

"Dobrý nápad," souhlasila ropucha. "Hlavně musíš najít to místo, kde je jiný čas," připomínala.

"Ale jak to mám udělat?" zasténala Tonička. "Vždyť čas není vidět!"

Prostrčila ruce vstupním otvorem a vytáhla se na čerstvý vzduch...

Na farmě byly velké staré hodiny a čas na nich se seřizoval jednou týdně. Vypadalo to tak, že když šel její otec na trh do Děravé vrše, zapamatoval si polohu ručiček na velkých věžních hodinách kostela a pak, když přišel domů, posunul ručičky hodin na farmě do stejné polohy. Bylo to ale jen proto, aby hodiny dělaly dojem na případné návštěvníky. Každý se stejně řídil podle slunce a slunce šlo vždycky správně.

Teď ležela Tonička mezi kmeny trnek, šípků a hlohu, jejichž listí neustále šumělo ve větru. Pahorek byl jako malý ostrov na nekonečné pastvině. Pod ochranou pichlavých keřů tady rostlo pár opožděných prvosenek a dokonce i několik náprstníků. Kousek od Toničky, na místě, kde ji odložila, ležela její zástěra.

"Mohla mi alespoň říct, kam se mám dívat," postěžovala si.

"Ale ona přece nevěděla, kde to může být," vysvětlovala ropucha. "Věděla jen, po čem se dívat, aby to člověk

našel."

Tonička se opatrně převalila na záda a zadívala se mezi listím nízkého houští do nebe. Bude to zářit, řekla stará kelda...

"Myslím, že bych si měla promluvit s Hamišem."

"Čistá pravda, paňo, čistá pravda," ozval sejí hlas hned vedle ucha.

"Jak dlouho jsi tady?"

"Furt, paňo," odpověděl piktmužík. Najednou se objevily další rudé hlavy, které vykukovaly zpoza kmenů keřů z trsů trávy, dokonce i z návějek padaného listí. Kolem Toničky na pahorku bylo přinejmenším dvacet Fíglů.

"Vy mě celou tu dobu pozorujete?"

"Jasňačka, paňo. Toť naša robota, vartovať nad našou keldou, aby sají nic nestalo. Ale já tady aj tak pobývám valný čas, protože sa učím na barda." Mladý Fígl pyšně pozvedl pár myšdud. A voni mě důle hraťnenechajú, protože řékajú, že moje hráti je, jak dyž si pavúk zkúší ubzdit ušiskama, paňo."

"Ale co by se stalo, kdybych chtěla jít... kdybych potřebovala... musela... kdybych chvilku nechtěla, abyste mě chránili?"

"Esli jako řečňujete o tem volání přírody, tak kadibouda je hentam na křídový jarně. Nám hned dojde, kam idete, a nikdo na vás nebude čumákovat, to vám možu garantýrovať," sděloval jí Fígl, asistent.

Tonička se dívala, jak tam stojí mezi petrklíči a září pýchou a vědomím vlastní důležitosti. Byl mladší než většina ostatních, měl mnohem méně jizev. Neměl dokonce ani zlomený nos.

"Jak se jmenuješ, Fíglíku?" zeptala se.

"Ne-tak-velkej-Jock-jako-Prostředně-velkej-Jock-ale-větší-než-Malej-Jock Jock, paňo. Vono fíglích jmen je pomalu, takže se musíme podělit."

"Tak dobrá, Ne tak velký Jocku jako Malý Jock..."

"To asi myslíte Prostředně velkýho Jocka, paňo..."

"Tak promiň, Ne tak velký Jocku jako Prostředně velký Jock, ale větší než Malý Jocku, ráda bych -"

"Omlouvám se, paňo, aleje to Ne-tak-velkej-Jock-jako-Prostředně-velkej-Jock-ale-větší-než-Malej-Jock Jock, paňo. Ne-tak-velkej-Jock-jako-Prostředně-vel-kej-Jock-ale-větší-než-Malej-Jock Jock. Vono vám tam jeden Jock chyběl," napovídal snaživě.

"A byl bys spokojenější, kdy ses jmenoval třeba Jindřich?" zeptala se Tonička bezmocně.

"Ach to nae, paňo." Tvář Ne-tak-velkého-Jocka-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-většího-než-Malý-Jock Jocka se zachmuřila. "Takový méno nemá žádnou historii, kapíro, ale moc dobrejch bojovníků se jmenovalo Ne-tak-velkej-Jock-jako-Prostředně-velkej-Jock-ale-větší-než-Malej-Jock. No dyť je to skoro tak prosloulý meno jako Malej Jock. A navíc, v případku, že by se Malej Jock vodebrál na Minulej svět, tak bych po něm zdědil méno Malej Jock. Teda tím neprám, že by se mi meno Ne-tak-velkej-Jock-jako-Prostřed-něvelkej-Jock-ale-větší-než-Malej-Jock Jock nelíbilo, kapíro, páč je moc dobrejch příběhů a písní o činech Ne-tak-velkejch-Jocků-jako-Prostředně-velkej-Jock-ale-větších-než-Malej-Jock Jocků," dodával piktmužík a tvářil se při tom tak nadšeně, že Tonička neměla to srdce říct mu, že to musí být velmi dlouhé příběhy.

Místo toho řekla: "Dobrá, prosím, ráda bych mluvila s Hamišem, letcem."

"Nae problem," přikývl Ne-tak-velký-Jock-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-větší-než-Malý-Jock Jock. "Akorát je tam nahůře."

Zmizel a za okamžik Tonička zaslechla - nebo spíš ušima vycítila - bublavý tón fíglí píšťalky.

Tonička vytáhla z kapsy zástěry Choroby ovcí. Kniha už byla celá odřená a pomačkaná. Vzadu byla jedna prázdná stránka. Vytrhla ji a cítila se při tom jako zločinec. Pak vytáhla zbytek tužky a dala se pečlivě do psaní.

Milí mami a táti. Jak se máte, já se mám dobře. Čestmír se má taky dobře, ale já musím teprve jít a dostat ho od Král z toho místa, kde teď je. Doufám, že se vrátím brzo, Tonička. PS. doufám, že je sýr v pořádku.

Právě uvažovala o poslední větě, když nad hlavou zaslechla svist perutí. Ozvalo se silné zapleskání, třepetavý zvuk, pak chvilka ticha a nakonec slabý, tlumený hlas prohlásil: "Kristusmarija..."

Podívala se na pastvinu. Nedaleko od ní trčel z trávy nohama vzhůru Hamiš. Ruce s umělými peroutkami měl ještě roztažené.*

Nějakou chvíli trvalo, než ho vykopali. Fíglové Toničce řekli, že jestli dopadl hlavou napřed a přitom se otáčel, je třeba ho vytočit v opačném směru, aby mu neupadly uši.

Když byl venku a nejistě se kymácel, řekla Tonička: "Mohl bys do tohohle dopisu zabalit kámen a shodit ho před naším domem, aby ho tam lidé našli?"

"Ajto, paňo."

"A... ehm... bolí to, když takhle dopadneš hlavou napřed?"

"Nae, paňo, aleje to zvostudnej trapák!"

"Víš, existuje taková hračka, se kterou jsme si kdysi hráli a ta by ti mohla pomoct," sdělila mu Tonička. "Uděláš si něco jako pytel na vzduch -"

"Pytel na vzduch?" zamračil se nechápavě malý aviatik.

"No, víš, jako když se nafoukne košile, když ji sušíš na šňůře a opře se do ní vítr! Tak ty si ušiješ takový plátěný pytel a přidělášk němu po okraji provázky a na konec těch provázků uvážeš kámen, a když ho vyhodíš nahoru, tak ten pytel se naplní vzduchem a kámen se pomalu snese dolů."

Hamiš na ni nehybně zíral.

"Rozumíš mi?" ujišťovala se.

"No ajto. Já jento vartoval, estli mi řekneš ešče něco iného," odpověděl vychovaně.

"Myslíš, že bys mohl někde sehnat kus jemného plátna?"

"Nae, paňo, ale vim, kde bych takový plátno mohl zčórovat," odpověděl jí Hamiš.

Tonička se rozhodla nechat to bez komentáře.

Místo toho se zeptala: "Kde byla králka, když padla mlha?"

Hamiš ukázal: "Asi vosům set metrůch hentam, pano.

V dálce tím směrem viděla Tonička pár dalších pahorků a několik velkých, prastarých balvanů v malých skupinkách. Říkalo se jim trilitony, což znamenalo "tři kameny". Jediný kámen, který se na důlinách vyskytoval odpradávna, byl pazourek. Trilitony sem ale někdo musel přivléct ze vzdálenosti přinejmenším patnáct kilometrů a byly postaveny podobně, jak si děti staví dřevěné kostky. Tu a tam do kruhu, jindy zase někde stál opuštěně jeden jediný kámen. Muselo k tomu být zapotřebí množství času a Udí. Někteří lidé říkali, že se u kamenů konaly lidské oběti. Jiní zase, že kameny byly něco jako oltáře starých náboženství. A ještě jiní si mysleli, že tak byly označovány prastaré hroby význačných osob.

Byli ovšem lidé, kteří říkali, že je to jakési varování - tomuto místu se vyhněte.

Tonička se mu ovšem nevyhnula. Několikrát byla u kamenů se svými sestrami, a to hlavně pro případ, že by tam našly nějakou tu lebku. Jenže pahorky kolem kamenů byly tisíce let staré. Jediné, co jste tam teď mohli najít, byly králičí nory.

"Ještě něco, paňo?" zeptal se Hamiš vychovaně.

"Nae? Tož já poletím."

Pozvedl ruce nad hlavu a rozeběhl se pastvinou. Tonička se poplašeně přikrčila, když znenadání sotva několik kroků vedle ní proletěl krkavec a sebral Hamiše ze země.

"Jak může patnácticentimetrový mužík vycvičit takového ptáka?" zajímala se, když krkavec začal kruhem nabírat výšku.

"No, jediný, co k ternu třebujete, je štipeček dobry vůle," odpověděl jí Ne-tak-velký-Jock-jako-Prostřed-ně-velký-Jock-ale-větší-než-Malý-Jock Jock.

"Vážně?"

"Ajto, a eště obrovskú bečku krutýho zacházení," dodal spokojeně Ne-tak-velký-Jock-jako-Prostřed-ně-velký-Jock-ale-větší-než-Malý-Jock Jock. "Hamiš je vytrénoval tak, že fofroval po pasinku v králičí kožce, dokáď se na něho krkavci nevrhli."

"To zní strašně," vydechla Tonička.

"Nó, von zas Hamiš nejni až tak moc zlej. On je enem práskne lebezňou, vomráčí je a pak má takový zvláštní volej, co jim naleje do klofáku," popisoval Hamišovy metody Ne-tak-velký-Jock-jako-Prostřed-ně-velký-Jock-ale-větší-než-Malý-Jock Jock. "Voni dyž pak prozřou, tak si myšlujou, že von je jejich máma, a dělaj, co jim řekne."

Krkavec už se změnil v malou tečku daleko na nebi.

"Mně to připadá, že už tráví víc času ve vzduchu než na zemi!" divila se Tonička.

"Och ajto. Po nocách spí v krkavčích hnízdech, paňo. Trvá na tom, že je tam primový teplo. A jinač tráví ve vzduchu většinu doby," přikyvoval Ne-tak-velký-Jock-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-větší-než-Malý-Jock Jock. "Von vlastně neni spokojenej, dyž pod kiltem necejtí frišný povětří."

"A těm ptákům to nevadí?"

"Nae, paňo. Všickni ftákoši i hovada tady vokolo věďá, že je dobry byt s Fíglama kámoš, paňo."

"Vážně to vědí?"

"No, abych pral pravdu, paňo, voni spíš věďá, že je špatný nebýt s nima kámoš."

Tonička se podívala na slunce. Do západu chybělo už jen několik hodin.

"Musím najít cestu dovnitř," řekla. "Podívej, Ne tak malý jako-"

"Ne-tak-velkej-Jock-jako-Prostředně-velkej-Jock-ale-větší-než-Malej-Jock Jock, paňo," opravoval ji piktmužík trpělivě.

"Ano, ano, díky. Kde je Rob Kterýten? Ostatně, kde je kdekdo?"

Mladý Fígl se zatvářil poněkud rozpačitě.

"Voni se tam důle tak jakdyž škorpíja, paňo," odpověděl.

"Jenže my potřebujeme najít mého bratra, je to jasné? Jsem kelda v téhle oblasti, nebo ne?"

"No je to trocha komplikovaný, paňo. Voni se tam důle hádají vo vás..."

"Hádají se kvůli mně?"

Na Ne-tak-velkém-Jockovi-jako-Prostředně-vel-ký-Jock-ale-větším-než-Malý-Jock Jockovi bylo vidět, že by raději stál kdekoliv jinde, kdyby to šlo.

"No... voni... hádaj se ... teda..."

Tonička se vzdala. Piktmužík se červenal. Protože byl původně modrý, dostal díky tomu ošklivě fialovou barvu. "Vlezu zpátky do díry. Strčíš mě do podrážek?"

Sklouzla zpět špinavou dírou, a když dole přistála, rozběhli se Fíglové na všechny strany.

Když si její oči znovu přivykly na šero, zjistila, že ochozy jsou znovu plné piktmužíků. Někteří z nich prali a mnoho jiných si z jakéhosi blíže neznámého důvodu natíralo a uhlazovalo červené vlasy tukem. Všichni na ni zírali, jako kdyby je právě přistihla při něčem příšerném.

"Měli bychom jít, jestli chceme královnu sledovat," řekla a upírala pohled na Roba Kterýtena, který si umýval obličej v umyvadle vyrobeném z poloviny lískového ořechu. Z plnovousu, který si lehce zapletl, mu odkapávala voda. Dlouhé vlasy měl teď spletené do tří dlouhých copů. Kdyby se prudce otočil, dokázal by pravděpodobně někoho ubičovat k smrti.

"Ach, fajn," řekl, "je tady taková věc, co musíme rozsortýrovat, keldo." Začal v ruce točit malým ručníkem. Když Rob

Kterýten začal něčím točit, byl v rozpacích.

"Ano?" pozvedla Tonička obočí.

"Ehm... nedala by sis totkaj hrnek čaje?" a kupředu se vypotáceli dva Fíglové s velkým zlatým pohárem, který musel být vyroben přinejmenším pro krále.

Tonička si ho vzala. Konec konců už měla pořádnou žízeň. Když usrkla z poháru, ozvalo se kolem kolektivní vydechnutí. Čaj byl opravdu docela dobrý.

"Sčórli sme ho sáček jednému podomnímu ochodnikovi, co zaspal u hlavní cesty," sděloval jí Rob Kterýten. "Prima matroš, nae?" Přihladil si mokrýma rukama vlasy.

Toničce znehybnela ruka na půli cesty k ústům. Možná si piktmužíci neuvědomovali, jak hlasitě si šeptají. Nebo to bylo tím, že měla uši v úrovni ochozů.

"Bez urážení, je vážně moc veliká, nemyšluješ?"

"Ajto, ale říká se, že kelda má byt veliká, kapíro, aby mohla mét kopice děcek."

"Ajto, pravda, je to veliká roba, ale dyby se ju některý z mládenců pokusil obtúlit, musel by si udělat čárku na místě, kde skončil, aby zitra věděl, kde má začít!"

"A taky je hodně mladá."

"No, dyť zatím nemosí mět žádné děcka. Nebo enom málo, zatím. Třeba deset, pro začátek."

"Kristusmarija, ogaré, o čem to tu plkáte1? Vždyť ona si vybere Roba Kterýtena, nevidíte, jak se mu třesů kolena?"

Tonička žila na farmě. Když žijete na farmě, historky o tom, že děti nosí čáp nebo že se najdou v kytkách, vám opravdu dlouho nevydrží, zvlášť když má kráva uprostřed noci komplikovaný porod. A pak už pomáhala při porodu ovcí, kde může být malá ruka ve složitých případech neobyčejně užitečná. Věděla všechno o sáčcích s červenou křídou, které měli berani přivázány na prsou, a proč pak budou mít ovce s červeně obarvenými hřbety na jaře jehňata. Je neuvěřitelné, co všechno se dokáže tiché a všímavé dítě naučit, a to včetně věcí, o nichž si dospělí myslí, že je nechápe, protože je moc mladé.

Pohledem našla Fionu stojící na druhé straně jeskyně. Piktmužice se usmívala nepřyemným úsměvem.

"Tak. Co se děje, Robe Kterýtene?" zeptala se pomalu a zřetelně.

"No, teda... to sou klanový pravidla, kapíro," začal Fígl neohrabaně. "Ty seš nová kelda, a tak teda... totok... my se tě mosíme optat, podívaj sa... ať si myslíme, co chcem... musíme se tě zeptať mumly huhlybrbly..."

Pak rychle ustoupil.

"Tomu poslednímu jsem nerozuměla," zamračila se Tonička.

"Pozři sa, my sme sa všickni oplákli dočista, kapíro," kroutil se Rob Kterýten. "Někteří ogaři se aj vymáchali důle v mlhovým jezírku, aj dyž je teprúv máj, a Yan Habáně sa dokonce očabral aj v podpaždí, a to je první čas, co ho já znám. Viloš Poťapaný ti kdeto natrhal pugét..."

Poťapaný Vilda popošel kupředu, celý nafouklý nervózní pýchou, a pozvedl zmíněnou kytici do vzduchu. Pravděpodobně to byly krásné květy, ale on neměl představu o tom, co je to kytice, ani jak by měl květy srovnat, takže pošramocené květy, pomačkané Ústí i polámané stonky mu trčely z pěsti na všechny strany.

"Moc pěkná," přikývla Tonička a znovu upila čaje.

"Fajn, fajn," přikývl Rob Kterýten a otřel si čelo. "Takže možná, že bys nám měla říct mumly, huhly, brbly..."

"Oni chtějí vědět, za kterého z nich se vydáš," řekla Fiona nahlas. "Takový jsou nařízeni. Musíš si vybrat, nebo jak kelda končíš! Musíš si vybrat jednoho chlapa a nařčít deň sobáša!"

"Ajto," přikývl Rob Kterýten, který se důsledně vyhýbal Toniččinu pohledu.

Pohár v Toniččině ruce se ani nezachvěl, ale to jen díky tomu, že najednou nemohla pohnout jediným svalem. Hlavou jí běželo: Hrůza! To se mi všechno jistě jen zdá! Něco takového se mi nemůže stát! Já přece nemůžu - On přece nemůže - My přece nemůžeme - Vždyť oni ani nejsou - To je nesmyslné! Uteč!

Jenže si současně uvědomovala stovky nervózních tváří, které se k ní obracely ze stínů. Její Druhé myšlenky jí najednou řekly: teď je nejdůležitější, jak tohle vyřešíš. Všichni tě pozorují. Fiona jen čeká na to, co uděláš. Neměla bych nenávidět holku o sto dvacet centimetrů menší než já, ale bohužel, nemůžu ji ani cítit.

"No, to je velmi neočekávané," řekla nakonec a přinutila se usmát. "Je to pro mě pochopitelně velká čest."

"Ajto, ajto," přikyvoval Rob Kterýten s očima přišpendlenýma k podlaze.

"A je vás tolik, že rozhodně nebude snadné si mezi vámi vybrat," pokračovala Tonička s úsměvem. A její Druhé myšlenky jí říkaly: on z toho taky není moc šťastný!

"Jasňačka," přikyvoval Rob Kterýten, "těžká věc, totok!"

"Ráda bych se venku nadýchala čerstvého vzduchu a zamyslela se nad tím," řekla Tonička a nedovolila, aby ji úsměv opustil, dokud nebyla na povrchu pahorku.

Přikrčila se a nahlédla mezi listy petrklíčů. "Ropucho!" zaječela.

Odněkud vylezla žvýkající ropucha. "Hmm?" řekla.

"Oni se se mnou chtějí oženiti"

"Mhm mpf, ffpť, hmpí?"

"Co to žereš?"

Ropucha polkla. "Nějakého strašně podvyživeného slimáka," odpověděla.

"Povídám, chtějí se se mnou oženit!" A?"

"A? No přece... Myslil"

"No jo, pravda, máme tady otázku výšky, samozřejmě," přikyvovala ropucha. "Teď to není skoro žádný rozdíl, ale až budeš mít metr šedesát, jemu by mělo být alespoň metr sedmdesát a -"

"Nezkoušej si ze mě dělat legraci! Já jsem kelda!" varovala ji Tonička.

"No dobrá, možná, že právě v tom to je," uvažovala ropucha. "Pokud jde o ně, mají svá pravidla. Nová kelda se provdá za válečníka dle vlastního výběru, usadí se a má spoustu malých Fíglíků. Byla by to hrozná urážka, odmítnout -"

"Já si přece nemůžu vzít Fígla! Nemůžu mít stovky dětí! Řekni mi, co mám dělat!"

"Já? Já bych měla říkat keldě, co má dělat? To bych se neodvážila!" skřehotalaropucha. "A taky nemám ráda, když na mě někdo ječí. Dokonce i ropuchy mají svou hrdost, abys věděla." Pak zalezla zpět do listí.

Tonička se zhluboka nadechla a chystala se vykřiknout, ale nakonec zavřela pusu.

Stará kelda o tomhle musela vědět, pomyslela si. Takže... to znamená, že si myslela, že si s tím dokážu poradit. Je to v těch jejich zákonech, protože oni nevědí, co s tím. Ani jeden z nich si nechce vzít takovou obryni, jako je ona, i když by to ani jeden z nich veřejně nepřiznal. To ta pravidla.

Musí tady být nějaká cesta, jak je obejít. Musí. Jenže si taky musí vybrat manžela a určit den sňatku. To jí řekli jasně.

Chvíli upírala oči na pichlavé křoví. Hmm, pomyslela si.

Pak vklouzla zpět do díry.

Piktmužíci ji nervózne sledovali a k její tváři se zvedal každý z těch stovek zjizvených a napjatých obličejů.

"Zvolila jsem tebe, Robe Kterýtene," řekla.

Tvář Roba Kterýtena se změnila v masku hrůzy. Slyšela, jak si pro sebe zašeptal "oh, kristusmarija!".

"A o dni sňatku rozhoduje také nevěsta, je to tak?" pokračovala Tonička vesele. "To přece ví každý."

"Ajto," přikývl roztřeseně Rob Kterýten. "Takový sou tradice, to každej ví."

"Tak ho určím i já." Tonička se zhluboka nadechla. "Na konci světa je obrovská žulová hora vysoká dva kilometry," řekla. "Každý rok na tu skálu přiletí malý ptáček a otře si o ni zobáček. Tak až ten ptáček ohladí tu skálu na velikost pískového zrna... v ten den si tě vezmu, Robe Kterýtene!"

Hrůza Roba Kterýtena se změnila v křečovitý výraz nekonečné paniky, ale pak najednou zaváhal a po tváři se mu pomaličku začal šířit úsměv.

"Ajto, dobrý nápadisko!" přikývl horlivě. "Tuty věci se prý nemají utumlovat!"

"Přesně tak," přikývla i Tonička.

"A taky budeme mít dostatek času, abysme připravili soupis hostí a taký věci," dodával piktmužík.

"Správně."

"A tých trablůch se svatebním oďéním a pugétem pro nevěstu a taký věci..." pokračoval Rob Kterýten, jehož tvář byla každou vteřinou veselejší. "Takový věci koliknástkrát zaberú celú večnosť, kapíro!"

"No ano," přikyvovala Tonička.

"Ale ona vlastně řekla ne!" vybuchla najednou Fiona. "Tomu ftákovi by to mohlo trvat aj milión rokůch než -"

"Ona říkla ‚ano'!" vykřikl Rob Kterýten. "To jsme slyšeli všichni, chlapáci, co práte? A určila deň! Takový sou pravidla!"

"Nále s tým kamenem to zas nejni takový trablisko," ozval se najednou Poťapaný Vilda. "Enem nám říkni, kde ta skala je, a já myšluju, že bysme ju mohli rozmlátit mnohem spěšněji než nejaké ftáčisko pazgřivé -"

"Ale to mosíbyť flák!" zaječel Rob Kterýten zoufale. "Jasňačka? Dosť řečnování! Dosť mudrování! Každého, kdo by k ternu chtěl eště něco říct, nakopu osobně do řiti! A někteří z nás se musá vypravit za králkou a zkapsovať jí tuto keldino malýho bratříka!" Tasil meč a zamával s ním nad hlavou. "Kdo z vás ide se mnu?"

Jak se zdálo, to zabralo. Nac mac Fíglové mají rádi jednoduché úkoly. Do vzduchu vyletěly stovky mečů a válečných seker a v případě Poťapaného Vildy jedna pomačkaná kytice. Vzduchem zazněl válečný pokřik Fíglů, který se ozvěnou odrazil od stěn jeskyně. Čas, který je zapotřebí k tomu, přivést Fígly z obyčejné nálady do bojového šílenství, by se dal měřit na opravdu velmi maličkých hodinkách.

Naneštěstí jsou piktmužíci nesmírní individualisté, každý má svůj válečný pokřik a v celkovém hluku Tonička zaslechla jen některé.

"Možou nám sebrať naše životy, ale neseberou nám nikdy gatě!"

"Jedna rana za šest peňáků!"

"Až tě zastavím na cestě, navalíš šrajtoflu!"

"Zastrč si to do trávení zdula!"

...pak se hlasy postupně začaly slévat do jediného chorálu, jehož síla otřásala stěnami jeskyně: "Nae králik! Nae králka! Nae lourd. Nae šefík. My už se žáden čas od nikoho oplantat ani obláznit nedáme! Nae!"

Křik postupně odumřel a zatímco od stropu se dolů sypaly stružky prachu, nastalo ticho.

"Poďme!" vykřikl Rob Kterýten.

Piktmužíci se vyrojili z ochozů, zaplavili podlahu a drali se po šikmé stěně k díře. Během několika vteřin byla obrovská jeskyně prázdná a zbyl tam jen bard a Fiona.

"Kam to utekli?" zeptala se Tonička.

"Ale, oni jen tak vyběhli ven," pokrčila Fiona rameny. "Já tady zůstávám a dohlídnu na oheň. Někdo by se tady měl chovat jako správná kelda." Pak vrhla na Toničku pohrdavý pohled.

"Doufám, že si co nejdříve najdeš vlastní klan, Fiono," usmála se na ni Tonička sladce. Piktmužice se zamračila.

"Budou chvíli pobíhat po okolí, možná omrráčá nejaké ty krrálíci a každý z nich sebú párrkrrát tříske o zem," vysvětloval Toničce bard Viliam. "Pak ale zpomalíja, dyž přindú na to, že nevědí, co mají dělat dál."

"A takhle vyrážejí vždycky?" zeptala se Tonička.

"No, Rrob Kterýten nestál o to, aby se dál mluvilo o jeho sobášu," ušklíbl se pobaveně Viliam.

"Ano, v tom směru máme dost společného," přikývla Tonička.

Pak vylezla z díry nahoru na pahorek a našla tam ropuchu, která na ni čekala.

"Poslouchala jsem," řekla ropucha. "Skvělá práce. Moc chytré. Neobyčejně diplomatické."

Tonička se rozhlédla. Do západu slunce pořád ještě nějaká ta hodina chyběla, ale stíny už se prodlužovaly.

"Měly bychom raději jít," řekla a uvázala si znovu zástěru. "A ty jdeš taky, ropucho."

"Ale já celkem nic nevím! Nevím, jak se dostat do -" začala ropucha a chtěla couvat. Jenže ropuchy couvají velmi špatně, takže ji Tonička snadno chytila a strčila do kapsy.

Pak zamířila k pahorkům a kamenům. Můj bratr nikdy nevyroste, pomyslela si, když běžela po zelené trávě. To říkala stará dáma. Jak je to možné? Co je to za místo, kde člověk nikdy nevyroste?

Pahorek se přiblížil. Viděla Viliama a Ne-tak-vel-kého-Jocka-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-většího-než-Malý-Jock Jocka, kteří jí běželi po boku, ale po ostatních Fíglech nebylo ani stopy.

Pak se ocitla u pahorků. Sestry jí říkaly, že jsou pod nimi pohřbeni mrtví králové, ale to ji nijak nevystrašilo. Nic na důlinách ji nikdy nevystrašilo.

Ale najednou si uvědomila, že je tady chladno. Nikdy předtím si toho nevšimla.

Najdi místo, kde je jiný čas. Dobrá, ty pahorky patřily historii. Historii patřily i kameny. Ale patřily sem? Samozřejmě, byly staré, ale seděly na pahorcích už tisíce let. Zestárly tady. Staly se součástí krajiny.

Nízko stojící slunce prodlužovalo stíny. To byl čas, kdy Křída odhalovala svá tajemství. V tomto zvláštním světle jste mohli na některých místech vidět hranice starých polí a podivné stopy a otisky. Stíny ukazovaly to, co dokonalé polední neboli půldenní světlo vidět nemohlo. Slovo "půldenní" si Tonička vymyslela podle vzoru půlnoční.

Neviděla dokonce ani otisky kopyt. Obcházela tri-litony, které vypadaly tak trochu jako velké kamenné dveře, ale i když jimi prošla jedním i druhým směrem, nestalo se nic.

To nebylo podle plánu. Tady měly být kouzelné dveře. Tím si byla jistá.

Bublavý pocit v uších jí signalizoval, že někdo hraje na myšdudy. Rozhlédla se a uviděl barda Viliama, který stál na padlém kameni. Tváře měl naduté stejně jako pytel svých myšdud.

Zamávala na něj. "Vidíš něco?"

Viliam vytáhl z úst náústek píšťaly a bublavý pocit ustal. "Och, ajto," přikývl.

"Cestu do králčiny země?"

"Oh, ajto."

"Dobrá, a myslíš, že bys mi taky řekl co a jak?"

"Kelda nepotřebuje žádný řikání," odpověděl Viliam. "Kelda takovou cestu uMří jasně sama."

"Ale mohl bys mi to říci!"

"Ajto, ale ty bys mohla prrát ,prrosim!'," odtušil Viliam. "Mám už ale šestašedesát rroků. Já nejsu hrračka ve tvým domku prro panáčky. Tvoje starrá mama byla faň ženská, ale aby mě přikazovala taková bzdinka ďouče, tož to nae."

Tonička se na něj chvilku dívala a pak vytáhla z kapsy ropuchu.

"Bzdinka?" zeptala se.

"To znamená něco neobyčejně malého," vysvětlovala ropucha poněkud nervózně. "Věř mi."

"Tak on říká o mně, že jsem malá?"

"Já jsem větší vevnitř!" rozkřikl se Viliam. "A založil bych sa, o co chceš, že ani ty bys nebyla zvlášť šťastná, dyby se teďkom objevila nějaká obří cérrka a začala tě komandovat."

"Ale stará kelda lidem přikazovala!"

"Ajto! Ale starrá kelda si vyslúžila rrespekt a úctu!" Bardův hlas, jak se zdálo, se odrážel od kamenů.

"Prosím! Nevím, co mám dělat?" zažadonila Tonička.

Viliam se na ni chvilku díval. "No tak, na někoho, kdo ví pendrrek, si nevedeš zas tak špatně," prohlásil o něco příjemnějším tónem. "Vymyslelas, jak dostat Rroba Kterýtena z manželství a přitom neporrušit nařízení a jsi férrová cérrka, to ti mosím přiznat. Najdeš tu cestu, když si s tím dáš tu dáš prrácu. Jen tady nedupej kolem a nemysli, že svět udělá, co chceš. Jediný, co děláš, je, že se dožaduješ cukrrátek, kapírro? Používej oči a taky svoji hlavu."

Vsunul si píšťalu mezi rty, nadul tváře, až se naplnil i měch a Toničce začalo znovu bublat v uších.

"A co ty, ropucho?" řekla Tonička a nahlédla do kapsy u sukně.

"Myslím, že si budeš muset pomoct sama," odpověděla jí ropucha. "Ať už jsem v životě byla čímkoliv, nikdy jsem nevěděla, jak hledat neviditelné dveře. A kromě toho, ani já s sebou nedám manipulovat, abych tak řekla."

"Ale... já nevím, co mám dělat! Je tady nějaké magické slovo, které bych měla říct?"

"No, já nevím, je tady nějaké kouzelné slovo, které bys měla říct?" prohlásila ropucha a obrátila se k Toničce zády.

Tonička si uvědomovala, že se na všech stranách objevují Nac mac Fíglové. Měli tu ošklivou vlastnost, že když chtěli, dokázali být naprosto nehluční.

Ach ne! pomyslela si. Oni věří, že vím, co dělat! To není fér! Na něco takového nejsem vycvičená. Já ještě nebyla v čarodejnícke škole! Vždyť já nedokážu najít ani tu! Vchod musí být někde tady a kolem jsou jistě nějaké stopy, které k němu vedou, ale já nevím jaké!

Všichni mě pozorují, aby zjistili, jestli něco umím. A já umím sýr a to je všechno. Ale čarodějka věci vyřizuje...

Vrátila ropuchu do kapsy a ucítila tam váhu knihy Choroby ovcí.

Když ji vytáhla, zaslechla, jak se mezi shromážděnými piktmužíky rozlehl mnohohlasý vzdech.

Oni si myslí, že slova j sou kouzelná...

Namátkou knihu otevřela a zamračila se.

"Vrtohlavost," přečetla nahlas. Všude kolem ní piktmužíci napjatě přikývli hlavami a obdivne do sebe strkali lokty.

"Je způsobena larvami tasemnice vrtohlavé, která v dospělosti cizopasí ve střevě psů. V pozdější, chronické fázi dochází k poruchám centrálního nervového systému, provázeného typickým manéžovým pohybem (pohyb v kruhu). Postihuje ovce bez rozdílu a při jejich zanedbání může dojít k úhynu. Zásadní pomocí je denní ošetřování terpentýnem,

a to tak dlouho, dokud není vrtohlavost vyléčena, nedojde terpentýn, nebo nechcípne ovce."

Pak riskovala rychlý pohled kolem. Od každého chomáče trávy nebo kamínku ji pozorovali Fíglové. Zdálo se, že na ně opravdu udělala dojem.

Tak či tak, tato slova z Chorob ovcí jí bohužel žádné magické dveře neotevřela.

"Střečkovitost," pokračovala Tonička. Ozvalo se obdivné zašumění.

"Střečkovitost je působena larvami střečka ovčího. Larvy parazitují v dutinách hlavy (nosních, čelních, rohových). Onemocnění se projevuje zánětý, frkáním, dýchavičností a nepřirozeným držením hlavy. Velmi užitečnou pomůckou při jejím léčení je terpentýn -"

A pak koutkem oka zahlédla medvídka.

Byl maličký a měl onu zvláštní červenavou barvu, jakou v přírodě nevidíte. Tonička věděla, co to je. Čestmír miloval tyhle cukrové medvídky. Chutnaly jako klíh smíchaný s cukrem a obsahovaly 100 % umělých dochucovadel.

"Ach," řekla nahlas. "Tak můj bratr tady každopádně byl..."

To vzbudilo mezi piktmužíky rozruch.

Vykročila kupředu, četla nahlas o lízavce, která je jednou z forem pachuti ovcí, ale očima neustále sledovala zem před sebou. Uviděla dalšího medvídka, který byl tentokrát ostře zelený a odrážel se od trávy jako jedovaté světélko.

Tak dobrá, pomyslela si Tonička.

Kousek stranou se tyčil další oblouk tvořený třemi kameny - dva svislé balvany a na nich položený naplocho třetí. Prošla jím už předtím, ale nic se nestalo.

Jenže teď pochopila, že se ani nic stát nemělo. Nemůžete nechat dveře do svého světa otevřené, aby jimi mohl každý projít, protože pak by jimi lidé procházeli náhodou. Musíte vědět, že tam jsou.

Třeba je právě to ten jediný způsob, jak to funguje. Dobrá, pak budu pevně věřit, že je to vchod.

Prošla obloukem a naskytl se jí úžasný pohled: zelená tráva, modré nebe, zrůžovělé v záři zapadajícího slunce, a několik malých bílých obláčků, které se opozdily a nešly ještě spát, a celkově vlahý medový odstín všeho, co měla před sebou. Bylo úžasné, že vůbec existuje takový pohled. A nebylo to méně úžasné jen proto, že něco takového vídávala Tonička téměř každý den svého života. A co víc, ani jste se nemuseli dívat žádným kamenným obloukem, abyste to viděli. Mohli jste to pozorovat prakticky odkudkoliv.

Ale...

...něco nebylo v pořádku. Tonička prošla obloukem několikrát, ale pořád ještě si nebyla tak docela jistá. Pozvedla ruku a pokoušela se změřit výšku slunce nad obzorem.

A pak uviděla toho ptáka. Byla to vlaštovka, která se honila za hmyzem a jedna křivka jejího letu vedla přímo za obloukem.

Výsledek byl ... zvláštní a téměř znepokojující. Jak vlaštovka zmizela za prvním kamenem, sledovala ji Tonička očima a ... Ale vlaštovka se opozdila. Nastal okamžik, kdy se měla objevit, ale to se nestalo.

Teprve s krátkou prodlevou proletěla mezerou mezi kameny a na mžiknutí oka byla v jeden a týž okamžik vidět na obou stranách druhého kamene.

Když to Tonička viděla, měla dojem, že jí někdo vytáhl oči z důlků, otočil je a zase vsadil zpět.

Hledej místo, kde je odlišný čas...

"Svět, který je vidět tím obloukem, je alespoň o jednu vteřinu opožděn proti našemu času," řekla a snažila se mluvit co nejjistěji. "Mysl- vím, že tady je vchod."

Mezi Nac mac Fígly se ozval obdivný pískot a potlesk a všichni se hrnuli po pastvině k ní.

"To bylo úžasný, všeckno to čítání, cos ďála!" prohlásil obdivne Rob Kterýten. "Já nekapíro jediný slovo z toho, cos prala!"

"Ajto! To mosí byt ale po čertech mocný jazyk, dyž jeden neví, o čem sa, kurnik, mluví!" přikyvoval další piktmužík.

"Vy ste na každej pád matroš, z kterýho sou keldy, paňo," prohlásil Ne-tak-velký-Jock-jako-Prostřed-ně-velký-Jock-ale-větší-než-Malý-Jock Jock.

"Ajto!" souhlasil i Poťapaný Vilda. "Bylo to prďácký, jaks našla ty barevný kokina a stavěla ses, jako dyž jich nevidíš! My už měli bání, že to zelený na moju dušu přehlédneš!"

Zbytek piktmužíků přestal jásat a všichni se zamračeně obrátili k Poťapanému Vildovi.

"Co sem řek? No co sem zase řek?" rozhlížel se zmateně.

Toničce poklesla ramena. "Vy jste všichni věděli, že ta cesta vede tudy, že?"

"No tož ajto," přikývl Rob Kterýten. "My kapíro takový věci. My před časem žili v králčině zemi, pochopuj, ale zbunzírovali jsme proti jejím nedobrýmu, zlýmu vládnutí..."

"A dyž sme to udělali, tak nás vykopla ven kvůlivá tomu, že přej čórujem, perem sa a pořád sme naslopaní!" dodával grátis další informace Poťapaný Vilda.

"Ale tak to vůbec nebylo!" zařval Rob Kterýten.

"A všichni jste čekali, jestli ten kouzelný vchod dokážu najít/o?" ujišťovala se Tonička a tím současně zabránila rvačce, k níž se schylovalo.

"Ajto. Poradila sis s tým dobře, ďouče."

Tonička zavrtěla hlavou. "Ne, myslím, že ne," odpověděla. "Vždyť já jsem vlastně neudělala nic magického. Nevím, jak jsem to udělala. Prostě jsem se jen tak dívala na věci a dala si je dohromady. Vlastně jsem podváděla."

Piktmužíci se rozhlédli jeden po druhém.

"No, dobroš," přikývl Rob Kterýten. "A co je taková magija, he? Enem mávaní hůlku a vyřčení pár magických slov. A co je na tem tak chytrýho, he? Ale hledět na věci, opravdu hledět a vidět, a pak si umět dat všechno dokopy, to je vážně um."

"Ajto, tak je," přikyvoval Viliam, bard, k Toniččinu úžasu. "Užívalas svoje oči a svoju hlavu, cérrečko. To dělá oprravdická bosorrbaba. Takový to rrůzny kouzlování, to je enem na rreklamu."

"Ach," vydechla Tonička a cítila se poněkud lip. "Vážně? Dobrá, takže všichni poslyšte... tady máme naše dveře!"

"Správně," přikývl Rob Kterýten. "Tak a včíl nám ukaž cestu skrz."

Tonička zaváhala a pak si pomyslela: Cítím, jak si myslím. Já vlastně pozorujú způsob svého myšlení. A co si myslím? Myslím si: prošla jsem tímhle obloukem už několikrát předtím a nic se nestalo.

Jenže to jsem se nedívala. Taky jsem nemyslela. Ne správně.

Ten svět, který vidím obloukem, není doopravdy skutečný. Jenom vypadá, jako že je. Je to takový... něco jako... kouzelný obrázek, který je tam proto, aby zamaskoval vstup do jiného světa. A když člověk nedává opravdu pozor, klidně projde sem a tam a vůbec si to neuvědomí.

Aha...

Prošla obloukem. Nic se nestalo. Nac mac Fíglové ji zachmuřeně pozorovali.

Tak jo, pomyslela si. Pořád ještě jsem ta klamána, co...

Postavila se před kameny, rozpažila ruce a zavřela oči. Pomalu vykročila kupředu...

Pod podrážkami bot jí něco zaskřípalo, ale neotevřela oči, dokud jí zpod prstů nezmizely kameny, kterých se dotýkala. A když pak oči otevřela...

...byla krajina kolem ní bílá a černá.

KAPITOLA 8
Zimní země

"Ajto, má Prrvní pohled, to je jisty," ozval se jí za zády Viliamův hlas, zatímco ona sama bloudila pohledem daleko po neznáme krajině. "Vidí, co je tady dooprravdy..."

Pod oblohou tak špinavě bílou, že si Tonička připadala jako uvnitř pingpongového míčku, se táhl sníh do nedohledna. Kde končí země a začíná obloha, mohla poznat jen podle řídce rozesetých černých kmenů stromů a několika pokroucených černých křovisek...

...černých stromů obtížených sněhem.

Všude na kůži cítila chlad, který bodal jako jehličky.

Sklopila pohled a spatřila, jak za ní branou proudí zástup Nac mac Fíglů, kteří se brodili po pás ve sněhu. Beze slova se rozestoupili kolem ní. Někteří tasili meče.

Teď už se ani nesmáli, ani nežertovali. Byli ostražití.

"Tož ja," ozval se polohlasem Rob Kterýten. "Skvělá práca. Ty nás totkaj počkáš a my zkasujem tvýho bratříka, nae problemo -"

"Jdu s vámi!" prohlásila rezolutně Tonička.

"Nae, kelda takový věci nepáchá -"

"Tahle kelda páchne!" odsekla Tonička a otřásla se zimou. "Tedy... páchá, jsem chtěla říct! Je to můj bratr. A kde to jsme?"

Rob Kterýten zvedl oči k bledému nebi. Slunce nebylo vidět. "Teďkom už jseš tadyvá," prohlásil po krátkém zaváhání, "takže už ničemu nemůže uškodit, dyž ti to povíme. Totok je to, čemu se říká Země vil."

"Země vil? To tedy není! Já viděla obrázky. Země vil je... plná stromů a květin a slunečního světla a jiskření a cinkotu! Buclaté malé děti s růžky a v košilkách nad prdýlky! Lidi s křídly. Ehm... a podivní lidé. Viděla jsem obrázky."

"Nó... vono to tak pokaždý nebejvá," vysvětloval jí Rob Kterýten krátce. "A taky s náma nemůžete jít, páč nemáte žádnou zbraň, paňo."

"A co se stalo s mou pánví?" zajímala se.

Něco jí narazilo zezadu do podpatků. Ohlédla se a uviděla Ne-tak-velkého-Jocka-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-většího-než-Malý-Jock Jocka, který k ní triumfálně zvedal pánev.

"Tak jo, máš tu panvicu," přikývl Rob Kterýten, "ale třebuješ meč z meteorickýho železa. To je, kapíro, úřední zbraň, dyž někdo vlízá do Země vil..."

"Já s tou pánví umím dobře zacházet, neboj se," odbyla ho Tonička. "A taky jsem -"

"Už dou!" zaječel Poťapaný Vilda.

Tonička v dálce uviděla řadu černých teček a cítila, jak jí někdo rychle šplhá po zádech a staví se jí na hlavu.

"To sou černí psiska," sdělil ostatním Ne-tak-vel-ký-Jock-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-větší-než-Ma-lý-Jock Jock. "Je jich alespoň tucet, Velkej chlape."

"Psům nikdy neutečeme," zvolala Tonička a sevřela svou pánev.

"To ani nemusíme," odpověděl Rob Kterýten. "Tentokráť s sebú máme barda. Ale myšluju, že by sis měla zapchať uši prstama."

Viliam, který očima neustále sledoval přibližující se smečku, klidně vyšrouboval několik píšťal z myšdud a uložil je do vaku, který nesl přes rameno.

Psi už byli poměrně blízko. Tonička viděla zuby z břitev a planoucí oči.

Pak Viliam pomalu vytáhl z vaku několik mnohem kratších píšťal, které měly stříbřitý vzhled, a našrouboval je na místo původních. Měl vzhled někoho, kdo nechce nic uspěchat.

Tonička sevřela rukojeť pánve. Psi nestekali. Jinak by to nebylo zdaleka tak strašidelné.

Viliam sevřel myšdudy pod paží a foukal do jedné píšťaly tak dlouho, až se vak nadul.

"Zahrraju," oznámil, když se psi dostali tak blízko, že i Tonička viděla, jak jim z tlam odkapávají sliny, "známou a oblíbenou ‚Krrál pod vodou'."

Nac mac Fíglové jako jeden piktmužík odhodili meče a zacpali si rukama uši.

Viliam přiložil náústek ke rtům, jednou nebo dvakrát si udal nohou takt, a když se první pes přikrčil, aby se vrhl na Toničku, začal hrát.

Pak se stalo několik věcí více méně najednou. Toničce začaly brnět všechny zuby. Pánev sejí v ruce roztřásla tak, že ji raději odhodila do sněhu. Psovi před ní se oči zkřížily u kořene čenichu, a místo aby skočil, přepadl na záda.

Obludhoundi si piktmužků přestali všímat. Vyli. Točili se dokolečka jako šílení. Pokoušeli se ukousnout si vlastní ocasy. Potáceli se, zakopávali a naráželi do sebe navzájem. Linie zadýchané smrti se změnila v řadu jednotlivých obludhoundů, kteří se zmítali a kroutili v pokusu uniknout ze svých vlastních kůží.

Kolem Viliama, jehož nadulé tváře zrudly námahou, roztál ve velkém kruhu sníh. Z holých míst stoupala pára.

Vytáhl náústek z úst. Zvířata, která se zmítala ve špinavé břečce, pozvedla hlavy. Pak obludhoundi jako jeden pes stáhli ocasy mezi nohy a dali se po sněhu na útěk tempem, které by jim mohli závidět i greyhoundi.*

"No, takže teďkom kapírujou, že sme tadyk," ozval se po chvilce Rob Kterýten a otíral si slzy z očí.

"Co se stalo?" řekla Tonička a přes tvář si ohmatávala zuby, aby se ujistila, že je ještě vůbec má.

"On hrál tóny bolesti," vysvětloval Rob Kterýten. "My je neslyšíme, protože sou naladěný strašně vysoko, ale psové je slyšej. Bolí je to až v mozku. Tak, a teď bysme měli pohnout, dokáď na nás nepošle něco jinýho."

"Poslala je královna? Ale vždyť jsou to obludy z ošklivých snů!" zvolala Tonička.

"No ajto. Dyť akorát odtamtáď je sebrala!"

Tonička se podívala na Viliama, barda. Ten si s bohorovným klidem opět měnil píšťaly. Uvědomil si, že se na něj dívá, zvedl hlavu a mrkl. "Nac mac Fíglové berrou muziku oprravdu vážně!" řekl. Pak bradou ukázal do sněhu u Toniččiných nohou.

Ležel tam žlutý cukrový bonbon ve tvaru medvídka. Složení - 100% umělých ochucovadel.

A sníh kolem Toničky tál dál.

Dva piktmužíci nesli Toničku jako nic. Klouzala po sněhu a v patách jí běžel klan.

Na nebi nebylo slunce. Dokonce i za těch nejzachmuřenějších dnů dokážete odhadnout, kde je slunce, ale tady to nešlo. A bylo tady ještě něco, co bylo stejně podivné, něco, co tak přesně nedokázala pojmenovat. Byl to pocit neskutečnosti celého toho místa. Měla dojem, že je na místech, která neexistují. Nevěděla, proč si to myslí, ale s obzorem tady nebylo něco v pořádku. Zdálo se, že je tak blízko, že by se ho mohla dotknout, což je nesmysl.

A věci nebyly... dodělané. Jako třeba ty stromy, k nimž měli namířeno. Strom je strom, pomyslela si. Má kůru a větve a kořeny. Víte, že tam jsou, i když je strom tak daleko, že je z něj jen flek.

Ale stromy tady byly přesto jiné. Tonička měla neodbytný pocit, že stromy jsou jen skvrny a větve a kořeny a jiné podrobnosti jim rychle dorůstají, teprve když se k nim přiblíží, jako kdyby si řekly mezi sebou: "Bacha, někdo jde! Vypadejte skutečně!"

Tonička měla dojem, že se ocitla v obrazu, kde si malíř nedal příliš záležet na vzdálených podrobnostech, ale na místo, kam se podíváte, se rychle seběhne přesvědčivost ze všech stran.

Vzduch byl chladný a mrtvý jako vzduch ve starém sklepení.

Když dorazili k lesu, zešeřilo se. Mezi stromy byl modrý a strašidelný přísvit.

Žádní ptáci, pomyslela si.

"Stát!" zavelela.

Piktmužíci ji spustili na zem, ale Rob Kterýten řekl: "Neměli bysme se tady zdržovat moc dlúho. Lebezně hore, chlapoši!"

Tonička vytáhla z kapsy ropuchu. Ta zamrkala na sníh.

"Oh, kvapr," zamumlala po chvilce. "To je malér. Asi bych se měla uložit k zimnímu spánku."

"Proč je všechno tak... podivné?"

"V tom ti nemůžu pomoct," odpověděla žába. "Já vidím jen sníh, vidím led, vidím se zmrzlá. Tady naslouchám svému vnitřnímu kvakotu."

"Ale tak chladno tady zase není!"

"Ale mně... se zdá... hrozně chladno..." Ropucha zavřela oči. Tonička si povzdechla a uložila ji zase zpět do kapsy.

"Já ti řeknu, kde si," prohlásil Rob Kterýten a očima neustále zkoumal namodralé příšeří. "Kapíro ty mazaný brouci, co se pověsej na béhovado a cucaj mu krev? A dyž sou nacucaný, že by pukli, pusťá sa? Tento svět je jak jeden z nich."

"To myslíš jako Místě? Cizopasník? Upír?"

"No ajto. Tento svět plove sem a tam, až najde jiný svět a na něm slabé místo, kde nikdo nedává pozor, a tam vodevře průchod. Králka potem pošle svý lidi. Aby čórovali, kapíro? Ve stodolách obilé, v ohradách hovada -"

"My dycky rádi čórovali búhovada," přispíval se svou troškou do mlýna Poťapaný Vilda.

"Vildo," zařval Rob Kterýten a napřáhl těžký meč, "pamatuješ si, jak sem ti pral, že bys měl aspoň někdá myslet, než otevřeš tu svoju velikú chlebárňu?"

"Jasně, Robe."

"Dobroš, tak toť to byl zrovna takový čas!" Rob se obrátil k Toničce a tvářil se spíš provinile. "Ajto, byli sme králčini nejlepší počórkáři a kapsovači," připustil. "Lidi ani nechodili na honitby ze strachu před malým národem. Enomže jí to bylo všecko málo! Pořád chtěla víc! My ale práh, že je špatný zkapsovat poslední chrochthovado starý pani, nebo poslední jídlo rodině s děckama, co nemá moc co do huby. Fíglové si nikdýš nebudou dělat hlavu s tím, že počórli nějakýmu prachatýmu habounovi zlatej pohár, kapíro, ale brať starýmu dědkovi poslední sklínku, co v ní má falešný zuby, tak to bysme sa moseli stydět. Nac mac Fíglové se budú prať a budú čórovať, to ja, ale kdo by chtěl bojovať se slabýma a očórovať chudáka?"

Tak Tonička poslouchala na okraji stínového světa příběh o malém světě, kde nic nežije, kde nesvítí slunce a kam se

všechno musí dopravit odjinud. Byl to svět, který jen bral a nevracel nic než strach. Podnikal nájezdy a lidé si zvykli zůstávat v posteli, když v noci uslyšeli podivné zvuky, protože když někdo dělal královně potíže, ona mu pak kontrolovala sny.

Tonička zatím nechápala, jak to královna dokáže, ale věci jako obludhoundi nebo bezhlavý jezdec pocházely právě z takových snů. Ty sny byly mnohem... skutečnější než obyčejné. Královna dokázala vzít sny a udělat je mnohem živější. Mohli jste do nich vstoupit. .. a zmizet. Nebo jste se ve chvíli, kdy se na vás některá z oblud vrhla, nemuseli probudit...

Ale královnini poddaní nekradli jen věci a potraviny. Kradli i lidi -

"-jako třeba píštce," řekl Viliam, bard. "Víly neumí dělat hudbu, nemají muzikálni darr, kapírro. Skapsujou člověka kvůli muzice, co hrraje."

"A taky berou děti," dodala Tonička.

"Ajto. Tvůj malej bratřík nejni první," přikývl Rob Kterýten. "Tady si moc smáni a legrácek neužijou, pochopuješ. Ona si myslí, že to s děckama umí."

"Stará kelda říkala, že mu ale neublíží, je to tak?" ujišťovala se Tonička.

V Nac mac Fíglech jste mohli číst jako v knize. Byla by to velmi jednoduchá kniha s obrázky jako pes Rek nebo Velký červený míč a dvěma či třemi krátkými větami na každé stránce. Na tvářích se jim objevovalo to, co si mysleli, a teď měli všichni na obličejích výraz, který pravil: Kristusmarija, enom dúfajme, že nám nepoloží tu otázku, co jí na ňu nechceme odpovědět...

"Je to pravda, že?" naléhala.

"No ajta," přikývl Rob Kterýten pomalu. "V tomto by ti ona nelhala. Králka na něho bude hodná, akorát že ona neví jak. Ona je elfka. A ti nejsou moc dobří, dyž majú myslet na ostatních ludí."

"Co se s ním stane, když se nám ho nepodaří osvobodit?"

A znovu ten výraz "nám se taky nelíbí, jak bude teď vypadat, co řekneme".

"Povídám -" začala Tonička.

"No, ona by ho asi za nejakej čas poslala curryk," odpověděl Vilém. "A von nebude ani o den starrší. Tady nic a nikdo nestárrne. Nic nerroste. Vůbec nic."

"Takže bude v pořádku?"

Rob Kterýten vydal zvuk, který zněl jako hlas, co se snaží říct "ano", ale nemůže se pořád dohodnout s mozkem, který ví, že odpověď je "ne".

"Řekněte mi, co jste mi neřekli!" zamračila se Tonička.

První se ozval Poťapaný Vilda. "No, takých věcí je," začal. "Tak namustr, že tavná teplota olova je -"

"Čas utíká tím pomalší, čím hlubší ste v tejto zemi," vskočil mu rychle do řeči Rob Kterýten. "Roky, ty ubihajú jak dni. Králka se tím malým unaví možno za pár měsíců. Pár měsíců tu, kde je čas těžký a pomalý. Až se on vrátí do vašeho světa, ty budeš stará pana, estli eště budeš vůbec na světě. Takže, estli budeš mět sama nějaký aplégry, měla bys jim říct, aby dávali pozor kolem chalupy, dyby se tam náhodou objevilo malé ulepené klučisko, které by se dožadovalo cukrdlat, protože to bude stýc Čestmír. Ale to by asi nebylo to nejhorší. Dyž člověk žije moc dlúho ve snách, tak už se nikdy správně neprobudí, nikdy už se nevrátí do skutečnéj reality..."

Tonička na něj upírala pohled.

"Už se to přihodilo kolikrrát," přikývl Viliam.

"Já už ho zpátky dostanu" prohlásila Tonička tiše.

"O tom nemáme žádný pochybování," přikývl Rob Kterýten. "A ať se hneš, kam chceš, my idem s tebú. Nac mac Fíglové nemajú bání z ničeho a nikoho!"

Ozval se souhlasný křik, ale Tonička měla dojem,

jako kdyby modré pološero všechny zvuky nasávalo do sebe úplně beze zbytku.

"Nojo, ničeho akorát právníků, co hmpf fmph," pokusil se věc rozvést Poťapaný Vilda, než se ho Robovi podařilo umlčet.

Tonička se obrátila k řadě koňských stop a vykročila.

Pod nohama jí pištivě skřípal sníh.

Ušla malý kousek a dívala se, jak stromy kolem ní nabývají na skutečnosti, čím blíže k nim byla, a pak se ohlédla.

Všichni Nac mac Fíglové její plížili v patách. Rob Kterýten na ni povzbudivě kývl. Všechny otisky jejích nohou se změnily v díry ve sněhu, z nichž vyrážela tráva.

Stromy ji začaly děsit. Právě způsob, jakým se věci měnily, ji děsil víc než nějaká obluda. Obludu jste mohli udeřit, ale les nikoliv. A ona už měla hroznou chuť do něčeho praštit.

Zastavila se a odškrabala od paty jednoho stromu sníh. Na kratičký okamžik se tam na místě, kde měla být kůra, objevila jen neutrální šedá plocha. Před jejíma očima se ale změnila na hnědou kůru. Ta pak začala předstírat, že je tam odjakživa.

Dělalo jí to mnohem větší starosti než obludhoundi. To byly jen obludy. Mohly být poraženy. Ale tohle... to bylo děsivé...

Přepnula znovu na druhé myšlení. Cítila, jak v ní narůstá strach, cítila, jak se jí žaludek mění v pálící uzlík a lokty se jí začínají potit. Ale nebylo to spojené...

Sama sebe pozorovala, jak je vystrašená, a to znamenalo, že pořád ještě existuje nějaký kus jejího já, který ji sleduje a vystrašený není.

Potíž byla v tom, že potřebovala, aby celé její já nesly nohy, které vystrašené byly. Její já bude muset být velmi opatrné.

A tady se to najednou zvrtlo. Najednou se jí zmocnil skutečný strach. Byla v cizím světě, kde žily obludy a

následovaly ji stovky malých modrých pidimužíků-zlodějů. A... černí psi. Bezhlaví rytíři. Obludy v řece. Ovce, které mizí pozpátku z pastvin. Hlasy pod postelí...

Ovládla ji hrůza. Jenže protože byla Tonička, rozeběhla se přímo k ní a pozvedla pánev. Musí se dostat přes les, najít královnu, svého bratra a zmizet z tohohle místa!

Někde za ní začaly pokřikovat hlasy -

Probudila se.

Nebyl tady sníh, jen bělost povlečení a prostěradel a omítnutého stropu její ložnice. Chvíli se na něj dívala, pak se nahnula z postele a nahlédla pod ni.

Nebylo tam nic než nočník. Když otevřela dvířka domku pro panenky, nebyl uvnitř nikdo, jen dva dřevění vojáčci, medvídek a panenka bez hlavy.

Stěny byly pevné. Domácí pantofle byly stejné jako vždycky: staré, pohodlné a s opelichanými růžovými bambulkami.

Stála uprostřed místnosti a nakonec řekla velmi tichým hlasem: "Je tady někdo?"

Někde v dálce zabečela ovce, ale ta ji nejspíše neslyšela.

Zaskřípaly dveře a do ložnice se protáhl Kryslov.

Otřel se jí o nohy, předl jako vzdálená bouře a pak vyskočil nahoru a stočil se v její posteli.

Tonička se zamyšleně oblékla a čekala, jestli pokoj neudělá něco zvláštního.

Když došla dolů, už se připravovala snídaně. Matka měla plné ruce práce u dřezu.

Tonička proběhla přípravnou a vešla do mlékárny. Klesla na všechny čtyři, lezla po podlaze a nahlížela pod výlevku a za skříně.

"Už můžete vylézt, vážně," řekla.

Nikdo nevylezl. Byla v místnosti sama. Bývala tady často sama a vždycky si to docela užívala. Bylo to skoro její soukromé místo. Ale teď najednou jí připadalo příliš prázdné a příliš čisté...

Když se pak odloudala zpět do kuchyně, stála její matka u dřezu a myla nádobí. Na jednom místě u stolu stál talíř, na němž kouřila horká ovesná kaše.

"Udělám dneska ještě nějaké další máslo," řekla Tonička opatrně a sedla si ke stolu. "Když už máme všechno to mlíko."

Matka mlčky přikývla a položila talíř na odkapávač vedle dřezu.

"Udělala jsem něco špatně, že?" řekla Tonička.

Matka potřásla hlavou.

Tonička si povzdechla. "A pak se probudila a zjistila, že to byl všechno jenom sen." To byl ten nejhorší konec, jaký mohl v pohádce být. A přitom se to všechno zdálo být tak skutečné. Pamatovala si pach kouře v jeskyni piktmužíků a to, jak... jak že se to jmenoval. .. ano, Rob Kterýten... jak byl vždycky Rob Kterýten nervózní, když s ní mluvil.

Bylo to zvláštní, pomyslela si, že se jí Kryslov otíral o nohy. Spal v její posteli, když mu to náhodou prošlo, ale během dne se držel Toničce z dosahu. Divné...

Někde u krbu něco zašramotilo. Babiččina porcelánová pastýřka se sunula sama od sebe stranou, a jak ji Tonička pozorovala se lžící kaše, která se jí zastavila na půli cesty k ústům, sklouzla na zem a rozbila se.

Šramocení pokračovalo. Teď se ozvalo z velkého sporáku. Viděla, jak se jeho dvířka třesou v závěsech.

Obrátila se k matce a viděla, jak odkládá další talíř na odkapávač. Jenže ten talíř nesvírala lidská ruka...

Dvířka sporáku praskla a rozletěla se po podlaze.

"Nejez tu kašu!"

Místnost zaplavili Nac mac Fíglové, byly jich stovky, a hnali se po dlaždicích.

Stěny se měnily. Podlaha se hýbala. A to, co se teď pohybovalo kolem dřezu, už nemělo s lidmi nic společného, byla to jen... hmota, lidská asi jako perníkový mužíček, šedá jako staré těsto, a jak se pustila směrem k Toničce, měnila tvar.

Piktmužíci se kolem ní prohnali jako sněhová záplava.

Podívala se věci do malých černých očí.

Výkřik přišel odněkud z jejího nitra. Tady nebyla žádná Druhá myšlenka ani První myšlenka, ne, jen výkřik. Vypadalo to, že se potom, co se vydral Toničce z úst, rozprostřel a změnil se před ní v černý tunel. Když do něj padala, zaslechla v šumu za svými zády: "Na koho to vejráš, kámo? Kristusmarija, chceš, abych ti nakopal do řiti?"

* * *

Tonička otevřela oči.

Ležela na vlhké zemi v zasněženém pochmurném lese. Kolem ní byl kruh piktmužíků, kteří ji zamyšleně pozorovali, ale všimla si, že za nimi je další kruh Fíglů s tasenými meči, kteří stojí obličeji ven a ostražitě sledují namodralé šero lesa.

V těch stromech bylo... něco v nich bylo. Kusy nějaké hmoty. Byla šedá a visela tam jako staré hadry.

Otočila hlavu a viděla, že vedle ní stojí Viliam a pozoruje ji se soucitným výrazem.

"To byl sen, že jo...?" řekla.

"No, ne tak celkem," řekl Viliam, "trrochu ajto a trrochu zas nae."

Tonička se najednou posadila tak prudce, až piktmužíci uskočili.

"Ale ta věc... ta v tom snu byla, a pak jste se všichni vyřítili ze sporáku!" řekla. "Vy jste byli v mém snu! Co byla ta... to stvoření?"

Viliam, bard, se na ni chvíli díval, jako když přemýšlí.

"To bylo to, čemu my prravíme snovač," odpověděl nakonec. "Nic z toho, co tady vidíš, sem prrakticky nepatří, nezapomnělas? Všechno je enem odrraz věcí zvenčí, nebo věci, co někdo zvenčí zkapsoval a přinesl sem. Možná něco, co krrálka vytvořila magijou. Ukrrývalo sa to ve strromech, a tys šla tak rrychle, žes to neviděla. Kapírro pavúky?"

"Samozřejmě, že znám pavouky?"

"No. Pavúci přadú sítě. Snovači přadú sny. Tady je to jednoduché. Svět, cos z něho přišla, je skorro skutečný. Toto místo je skorro neskutečné, takže už je samo o sobě téměř snem. A snovač prro tebe upřade sen a v tom snu je pasť. Dyž ve snu něco sníš, už ho nebudeš chtět opustit."

Podíval se na Toničku, jako kdyby to na ni mělo udělat dojem.

"A co z toho má ten snovač?"

"Rrád pozorruje cizí sny. Rrád se dívá, jak si jeho oběť užívá. A rrád pozorruje, jak jíš snovou potrravu, dokud nevyhladneš k smrrti. Potom snovač sní tebe. Ne hned, to se ví. Počká, až trrošku povolíš, prrotože snovač nemá zuby."

"Tak jak se člověk dostane z toho snu?"

"Nejlepší je najít snovače," odpověděl Rob Kterýten. "Musí být ve snu s tebou, v přestrojení. Musíš ho najít a pořádně mu nakopat řiť."

"A tím pořádně nakopat... to... tím myslíš...?"

"No většinou nejlíp funguje, když mu usekneš hlavu."

No, pomyslela si Tonička, tak teď to na mě dojem udělalo. Přála bych si, aby to tak nebylo. "A tohle je Země vil?" ujišťovala se.

"Ajto! Řekněme, že tohle jsou ta místa, kam se turrista nedostane," dodával Viliam. "A ty sis vedla moc dobře. My jsme s tím bojovali, tys poznala, že to je špatné."

Tonička si vzpomněla na přátelského kocoura a na padající pastýřku. Pokoušela sama sobě poslat zprávu. Měla se ale lip poslouchat.

"Děkuju vám, že jste pro mě přišli," řekla pokorně. "Jak se vám to povedlo?"

"Ale, my si dokážeme najít cestu skorro všude, aj do snu," odpověděl jí Viliam s úsměvem. "Nezapomeň, že jsme nárrod čorrkařů a kapsovačů." Ze stromu spadl kus snovače a pleskl do sněhu.

"Teď už mě žádný z nich nedostane," zasykla Tonička vztekle.

"Ajto. To ti věřím. Máš v očích morrd!" přikývl Viliam s náznakem obdivu. "Kdybych byl snovačem, myslím, že bych si dělal dost starrosti, kdybych ale měl mozek. Bude jich eště víc, dej na mý slova, a některrý z nich jsou hodně mazaní! Krrálka je užívá jako strráže."

"Mě už neošidí!" zvolala Tonička a připomněla si hrůzu onoho okamžiku, když se ta věc začala potácet kolem a měnila tvar a podobu. Bylo to horší o to, že to byl její dům a její místo. Cítila skutečně hrůzu, když ta velká beztvará věc padla na zem kuchyně, ale nechyběla ani pořádná dávka vzteku. Vlezlo to na její místa.

Ta věc seji nepokoušela jen zabít, ona ji urážela...

Viliam ji pozoroval.

"Ajto, vypadáš hodně rrozzuřeně," přikývl spokojeně. "Musíš mět svýho malýho brratříka hodně rráda, dyž se chceš kvůlivá němu postavit tým obludám..."

A Tonička nedokázala zastavit své myšlenky. Já ho moc ráda nemám. Vím, že ne. Je takový... ulepený a nestačí mi a já promarnila tolik času, když jsem ho musela hlídat a dohlížet na něj, a pořád rve, že chce to či ono. Nedá se s ním mluvit. Jenom pořád něco chce.

Jenže Druhá myšlenka jí říkala: je můj. Můj dům, mé místo, můj bratr! Jak si dovolují dotknout se něčeho, co je moje?

Byla vychována k tomu, nebýt sobecká. Věděla, že není, ne v tom smyslu, jak to lidé myslí. Pokoušela se myslet na ostatní lidi. Nikdy si nevzala poslední kousek chleba. To bylo jiné myšlení.

Nechtěla být odvážná, vznešená ani laskavá. Dělala to proto, že se to udělat muselo, protože nebyla cesta, jak se tomu vyhnout. Pomyslela na:

.. .světlo babičky Bolavé, které se pomalu pohybovalo po dálinách za jiskřivých, mrazivých nocí nebo za bouří, které zuřily jako válka, když zachraňovala zaběhnuté ovce ajehňata před mrazem a berany zapadlé do skalních puklin. Mrzla, toulala se za nocí deštěm a větrem kvůli hloupé ovci, která nikdy neřekne ani děkuji a jistě zanedlouho provede něco stejného zase. A babička to dělala proto, že bylo nemyslitelné, aby to nedělala. Tonička si vzpomněla, jak jednou potkaly na cestě podomního obchodníka s oslem. Byl to malý oslík a pod nákladem, který na něj muž navršil, ho bylo sotva vidět. A obchodník ho tloukl, protože oslík zakopl a padl na zem.

Když to Tonička viděla, rozplakala se. Babička Bolavá se na ni podívala a pak něco řekla Hromu a Blesková...

Když obchodník uslyšel vrčení, přestal zvíře bít. Psi se k muži postavili ze stran, aby je neviděl oba najednou. Pozvedl hůl, aby udeřil Bleška, a Hromovo vrčení zesílilo.

"Na vašem místě bych to nedělala," řekla babička.

Muž nebyl hloupý. Oči obou psů byly jako ocelové kuličky. Spustil ruku.

"Teď zahoď tu hůl," pokračovala babička. Muž upustil hůl do prachu, jako by se náhle rozpálila dočervena.

Babička Bolavá popošla kupředu a zvedla ji. Tonička si dodnes pamatovala, že to byla silná vrbová větev, pružná a ohebná.

Najednou a tak rychle, že se její ruka v pohybu skoro rozmazávala, švihla babička muže dvakrát přes obličej, takže mu na tváři zůstaly dva ostře rudé pruhy. Začal se hýbat, ale nějaká zoufalá myšlenka ho zachránila, protože oba psi očividně čekali jen na slovo, aby se vrhli kupředu.

"Bolí to, co?" řekla pak babička přátelsky. "Tak, teď vím, co jsi zač, a ty víš, co jsem zač já. Ty prodáváš hrnce a pánve a nejsou špatné, co jsem slyšela. Ale stačí, abych se zmínila, a tady, v mých kopcích neuděláš jediný obchod. Dej si říct. Je lepší svoje zvíře pořádně krmit než ho tlouct. Slyšíš?"

Se zavřenýma očima a roztřesenýma rukama muž přikývl.

"Tak to bude stačit," řekla babička Bolavá a oba psi se okamžitě změnili ve dva obyčejné ovčácképsy, kteří opustili

muže a s vyplazenými jazyky si sedli babičce k nohám.

Tonička se dívala, jak muž složil z osla část nákladu a přivázal si ho na záda a pak, velmi opatrně, pobídl zvíře k další cestě. Babička ho pozorovala a cpala sipři tom dýmku tabákem Šťastný námořník. Když si nakonec zapálila, řekla, jako kdyby ji ta myšlenka právě napadla:

"Ti, kteří mohou, se mají postarat o ty, kteří nemohou. A někdo musí promluvit i za ty, kteří nemají hlas."

* * *

Tonička si pomyslela: Znamená tohle být čarodějkou? To není to, co jsem čekala. Kdy přijdou na řadu ty dobré věci?

Vstala. "Pojďme," řekla.

"Nejsi unavená?" zeptal se Rob.

"Musíme pokračovat v cestě!"

"Ajto? Nuž dobrá, nejspíšejc zamířila domů na místo, kde za lesem bydlí. Jestli tě neponesem, bude to trvat tak dvě hodiny -"

"Já půjdu!" Do vědomí sejí pokoušela proniknout vzpomínka na velkou mrtvou tvář snovače, ale její vztek mu tam neponechal žádné místo. "Kde mám svou pánev? Díky. Pojďme!"

Vykročila mezi podivné stromy. Otisky kopyt v šeru téměř světélkovaly. Tu a tam je křižovaly jiné otisky, některé vypadaly jako ptačí, kulaté, nezřetelné stopy, které mohlo zanechat cokoliv, klikaté stopy, jaké by mohl zanechat had, kdyby existovali sněžní hadi.

Piktmužíci s ní běželi v řadě, polovina po každé straně.

I když už ji ta nejprudší zlost přešla, bylo pořád ještě těžké dívat se na okolní věci tak, aby ji z toho nebolela hlava. Věci, které se zdály velmi vzdálené, se přibližovaly příliš rychle, stromy měnily tvar, když je míjeli...

Viliam řekl, že je to téměř neskutečné. Skoro sen. Ten svět v sobě neměl dostatek reality, aby dokázal přinutit vzdálenost a tvar, aby fungovaly. Magický tvůrce znovu namáhavě oddechoval. Teprve když se upřeně zadívala na jediný ze stromů a soustředila se,

začal strom nabírat přirozenou podobu a vypadal více jako strom než něco, co nakreslil Čestmír se zavřenýma očima.

Tohle je vymyšlený svět, pomyslela si Tonička. Skoro jako pohádka. Stromy nepotřebují mnoho podrobností, protože kdo by se v pohádce zajímal o stromy, ne?

Zastavila na malé mýtině a soustředěně se zadívala najeden strom. Zdálo se, že ví, že je pozorován. Začal být skutečný. Kůra zhrubla a na konci větví rychle vyrašily drobnější větévky.

Kolem nohou jí tál sníh. I když "tál" nebylo to správné slovo. Bylo to jednoduše "mizení". Sníh se prostě ztratil a zanechal po sobě jen trávu a listí.

Byl to svět, který neměl dost reality na to, aby se opakoval, pomyslela si Tonička, pak by se sníh docela hodil. Nepotřeboval příliš mnoho námahy. Byla to jednoduše mokrá bílá hmota. Pod sněhem všechno vypadalo stejně - bílé a jednoduché. Ale já jim to zkomplikuju. Já jsem mnohem skutečnější než celé tohle místo.

Zaslechla, jak jí něco bzučí nad hlavou, a zvedla oči nahoru.

Najednou se vzduch naplnil malými lidičkami, menšími než Fíglové, s křídly jako vážky. Šířili kolem sebe zlatavou záři. Okouzlená Tonička natáhla ruku a -

V témže okamžiku měla pocit, že se jí na záda vrhla alespoň polovina klanu Fíglů a srazila ji do sněhu.

Když sejí podařilo zvednout, zjistila, že se mýtina změnila v bojiště. Piktmužíci poskakovali a sekali po létajících tvorečcích, kteří kolem nich bzučeli jako vosy, Dívala se a viděla, jak se dva z nich snesli na Roba Kterýtena a zvedli ho za vlasy ze země.

Zvedal se do vzduchu, zmítal se a ječel. Tonička se k němu vrhla a chytila ho jednou rukou kolem pasu, zatímco se druhou oháněla po okřídlených tvorech. Pustili piktmužíka a snadno jí uhnuli, přičemž kličkovali vzduchem jako kolibříci. Jeden z nich ji, dříve než odletěl, kousl do prstu.

Najednou se ozval hlas, který začal: "Přeéés..." Rob se zmítal v Toniččině sevření. "Honem!" křičel. "Dej mě důle! Včil přínde poézija!"

KAPITOLA 9
Ztracení chlapci

Zasténání se převalilo mýtinkou smutné jako měsíc složený ze samých pondělků.

"...traááááoooo..."

Znělo to jako křik nějakého zvířete, které trpí strašlivou bolestí. Ve skutečnosti to byl Ne-tak-vel-ký-Jock-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-větší-než-Ma-lý-Jock Jock, který stál na sněhové závěji s jednou rukou na srdci a druhou v teatrálním gestu napřaženou kupředu.

Koulel očima.

" ...ooooooooooóó..."

"Vona múza je strašná věc, dyž na jednoho sedne," komentoval jeho počínání Rob Kterýten a ucpával si uši rukama.

"...s nesmíírnýýým smutkem, pláááčem a truchlééééním," sténal dál piktmužík, "hledíííme vstřííic pomyšléění, že Zemi víííl postihne zmáááár..."

Létající stvoření ve vzduchu přestala útočit a bylo vidět, že se jich zmocnila panika. Několik se jich dokonce srazilo ve vzduchu.

"...když teď už denně se tu děje nebezpečných udáááálostííí páááár," kvílel dál Ne-tak-velký-Jock-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-větší-než-Malý-Jock-Jock, "a lituju, že to musím říct - to včetně toho, když na vás zaúútočíííí, parta neřádů příjemných pro očíí..."

Létající mužíčci začali ječet. Někteří se zřítili do sněhu a ti, kteří ještě byli schopní letu, rychle zmizeli mezi stromy.

"Však díííky našíííí básni dali se v úúúútěk křepkýýý, čehož jsme byli všichni svědkýýý..." ječel dál Ne-tak-velký-Jock-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-větší-než-Malý-Jock Jock za prchajícími poletuchami.

Okřídlení tvorové zmizeli.

Fíglové se zvedali ze země. Pár jich krvácelo z míst, kde je víly pokousaly. Někteří leželi stočení do klubíčka a sténali.

Tonička se podívala na svůj prst. Zuby létající víly jí tam zanechaly dvě malé dírky.

"Nejni tak zle," křikl na ni zdola Rob Kterýten. "Nikoho nedostali, enem pár chlapošů si nedalo včas ruce na ušiska."

"Jsou v pořádku?"

"No ajto, budú za chvílu jak čečetky."

Na sněhovém kopečku zatím přátelsky poplácával Viliam Ne-tak-velkého-Jocka-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-většího-než-Malý-Jock Jocka po rameni.

"Tož toto byla, ogarre, jedna z nejhorších básní, jaké jsem kdy v životě slyšel," chválil ho nadšeně. "Byl to útok na ušiska a muka prro dušu. Posledních párr řádků eště potřebuje vypilovať, ale sténáš dokonalo. Sak my z tebe eště uděláme barrda!"

Ne-tak-velký-Jock-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-větší-než-Malý-Jock Jock se pyšně červenal.

V Zemi vil má slovo skutečně moc, pomyslela si Tonička. A já jsem skutečnější. To si musím pamatovat.

Piktmužíci se znovu sešikovali do bojového útvaru, i když byl dosti beztvarý, a vyrazili. Tentokrát už se je Tonička nesnažila tolik předeběhnout.

"Tožs viděla ty malý lidičky s peruťkama," začal rozhovor Rob Kterýten. "Včíl už jsi spokojenější?"

"Proč se tě pokoušeli unést?"

"Ach, to oni si nosíja svý oběti do hnízda, co tam maj malý mladý a -"

"Dost," přerušila ho Tonička. "Teď to začne být hrůzostrašné, že?"

"No, ajto. Samy morbídnosti."

"A vy jste v tomhle světě žili?"

"No, toť, ale ono to nebylo tak zlý v tom čase. Za moc to sice taky nestálo, přiznám, ale králka nebyla v tých dnech tak chladná. A král byl pořád eště na světě. Ona byla v téj době pořád eště šťastná."

"A co se stalo? Král umřel?"

"Ne. Vyměnili si ošklivý slova, jestli kapíro, co myslím."

"Aha, to jako myslíš hádku -"

"No něco takovýho," přikývl Rob. "Enem že to byly magický slova. Zničený lesy, vybuchlý hory, pár stovek mrtvejch a takový ty věci. A on potom odešel do svojeho vlastního světa. Žití ve světě vil nikdáž nebyl žádný med, abys věděla. Ale byl celkem fajn, dyž sa měl jeden na pozoru, a byly tu různobarevný kytky a ptáčata a léto. Teďkom sou tady snovači a obludhoundi a bodavá smrt a takový věci, co se sem připlížily ze svejch vlastních světůch, a celý todle místo prostě jako dyby někdo spláchnul do hajzlu."

Věci, které sem byly uneseny ze svých světů, pomyslela si Tonička, jak šlapala ve sněhu. Světy namačkány jeden na druhý jako hrášky v lusku, ne ukryty jeden v druhém jako bubliny v bublinách.

V hlavě měla obrázek věcí, které se plíží ze svého vlastního světa do jiného světa stejně jako myš, která se plíží do spíže. Až na to, že to byly horší věci než myši.

Co by dělal snovač, kdyby se dostal do našeho světa? Nikdy byste nepoznali, že tam je. Seděl by někde v rohu a vy byste ho neviděli, protože by vám to nedovolil. A taky by mohl změnit způsob, jakým vidíte svět, přivolat vám noční můry, způsobit, že byste chtěli zemřít...

Její Druhé myšlenky jí řekly: Zajímalo by mě, kolik snovačů už v našem světě žije a my o tom nevíme?

A já jsem v Zemi vil, kde mohou sny bolet. Někde jsou všechny příběhy skutečné a všechny písně pravé. Když to říkala kelda, zdálo se mi to divné...

Toniččiny Druhé myšlenky jí najednou řekly: pozor, nebyla to náhodou První myšlenka?

A Tonička si řekla: Ne, to byla Třetí myšlenka. Přemýšlím o tom, jak přemýšlím o tom, o čem jsem přemýšlela. Alespoň si to myslím.

Druhá myšlenka jí řekla: měly bychom se hezky uklidnit a zchladit, protože jsme namačkané v dost malé hlavě.

Les byl nekonečný. Nebo to byl možná jen malý lesík a jak šli, nějak se kolem nich otáčel. Vždyť to byla koneckonců Země vil. Nesměli jste jí věřit.

V místech, kudy Tonička prošla, stále mizel sníh,

a stačilo, aby se podívala na nějaký strom, a on se snažil tvářit tak skutečně, jak to jen dokázal.

Královna je prostě... královna, pomyslela si Tonička. Má svůj vlastní svět. Může si s ním dělat cokoliv. A jediné, co dělá, je, že sem tam něco nebo něhoho ukradne a plete se lidem do životů...

Odněkud zdáli sem dolehl dusot kopyt.

To je ona! Co mám dělat? Co jí řeknu?

Nac mac Fíglové jakoby kouzlem zmizeli za stromy.

"Zmiz z téj cesty!" zasyčel na ni Rob Kterýten.

"Třeba ho má pořád ještě u sebe!" sykla Tonička, nervózně sevřela rukojeť pánve a upřela pohled do modrých stínů mezi stromy.

"No a? My už nájdem způsob, jak jí ho čórnout! Je to králkal Nemôžeš pobiť králku tvářů v tvář!"

Dusot kopyt zesílil a teď to znělo, jako kdyby to bylo víc zvířat.

Mezi stromy se objevil srnec a z těla mu stoupaly obláčky páry. Zarazil se, podíval se na Toničku divokýma rudýma očima, přikrčil se a Toničku přeskočil. Jak letěl nad ní, ucítila na okamžik jeho pach a na krk jí dopadla kapka potu nebo pěny.

Bylo to skutečné zvíře. Takový pach se vám nemohl zdát.

A tady jsou psi...

Prvního zasáhla okrajem pánve a srazila ho hřbetem do sněhu. Další se po ní pokusil chňapnout a pak se jen stačil udiveně rozhlédnout, protože ze sněhu kolem jeho tlap se vyřítili piktmužíci. Bylo těžké někoho kousnout, když se mu nohy rozjely každá jiným směrem. Pak mu na hlavu dopadli další piktmužíci a pak už bylo kousnout někoho naprosto nemožné. Nac mac Fíglové nenáviděli obludhoundy.

Tonička se podívala na bílého koně. Pokud to dokázala posoudit, ten byl taky skutečný. A seděl na něm chlapec.

‚JLdo jsi?" zeptal se. Z jeho úst to znělo jako: "Co tyjsizavěc?"

"A kdo jsi ty?" odpověděla otázkou Tonička a odhrnula si vlasy z očí. To bylo to nejlepší, co teď mohla udělat.

"Tohle je můj les," nafoukl se chlapec. "A já ti poroučím, abys udělala, co řeknu!"

Tonička se na něj dívala. Neostré, ošumělé světlo Země vil nebylo právě nejlepší, ale čím déle se dívala, tím jistější si byla. "Jmenuješ se Roland, co?"

"Takhle se mnou mluvit nesmíš!"

"Ale ano, je to tak. Ty jsi baronův syn!"

"Já žádám, abys okamžitě zmlkla!" Chlapcův obličej vypadal zvláštně, byl svraštělý a růžový, jako kdyby se snažil neplakat. Pozvedl ruku, ve které držel jezdecký bičík, rozmáchl se a -

Ozvalo se docela tiché "dzupp". Tonička sklopila oči. Nac mac Fíglové vystavěli z vlastních těl pyramidu pod koňským břichem a ten nejvyšší právě přeřízl sedlový popruh.

Rychle pozvedla ruku. "Ani se nehni!" zvolala a snažila se, aby její hlas zněl rozkazovačně. "Jakmile se hneš, spadneš z koně!"

"To je zaklínadlo? Ty jsi čarodějka?" Chlapec odhodil bičík a vytáhl od pasu dlouhou dýku. "Smrt čarodějkám!"

Prudkým pohybem pobídl koně kupředu a pak nastal jeden z těch předlouhých okamžiků, okamžik, kdy celý vesmír řekl "ách, óch", a chlapec, stále ještě s dýkou v ruce, se zapotácel v sedle a zřítil se do sněhu.

Tonička dobře věděla, co přijde. Mezi stromy se odrazila ozvěna výkřiku, který zazněl z hrdla Roba Kterýtena.

"Tož včil sis na moju dušu nadrobil, ogárku! Berte ho! Běžte na nehol"

"Ne!" vykřikla Tonička. "Běžte od něj!"

Chlapec po čtyřech popolezl dozadu a upíral na Toničku oči plné hrůzy.

"Já tě znám," pokračovala. "Jmenuješ se Roland a jsi baronův syn. Říká se, že jsi zahynul v lese -"

"O tom nesmíš mluvit!"

"Proč ne?"

"Protože se stanou ošklivé věci!"

"Ty už se dějí," ušklíbla se Tonička. "Podívej, jsem tady, abych zachránila svého -"

Jenže vyděšený hoch se zvedl na nohy a dal se na útěk lesem. V běhu se obrátil a křikl: "Nech mě být!"

Tonička se rozeběhla za ním, přeskakovala sněhem pokrytá polena a neustále ho sledovala od stromu ke stromu. Hoch se po chvíli zastavil a ohlédl.

Rozeběhla se k němu a zvolala: "Vím, jak tě odsud dostat a -"

- a roztančila se.

Držela za ruku papouška, nebo alespoň někoho, kdo měl papoušci hlavu.

Nohy sejí pohybovaly samy a naprosto dokonale. Otáčely jí sem a tam a tentokrát ji zachytil páv, nebo někdo s hlavou páva. Podívala se přes rameno a viděla, že je v místnosti, ne, v plesovém sále plném tančících lidí v maskách.

Aha, pomyslela si. Další sen. Měla jsem dávat pozor, kam jdu...

Hudba byla podivná, byl v ní určitý rytmus, ale zněla tlumeně a zvláštně, jako kdyby ji hráli hudebníci, kteří své nástroje nikdy předtím neviděli, a k tomu ještě pozpátku a pod vodou.

Tonička doufala, že tanečníci mají masky. Uvědomila si, že ona sama se dívá otvory v podobné masce, a napadlo ji, co asi je. Taky na sobě měla dlouhé blýskavé šaty.

Tak dobrá, pomyslela si. Byl tam snovač a já si ho nevšimla. A teď jsem ve snu. Jenže to není můj sen. Musí to využívat věci, které to najde v mé hlavě, a já nikdy na podobném plese nebyla...

"Ja e vá lbh phle?" řekl páv. Hlas zněl podobně jako hudba. Zněl skoro jako hlas, ale nebyl to hlas.

"Ó ano," přikývla Tonička. "Moc hezký."

"Cohe?"

"Aha. Ehm... vuf haf paf?"

Tohle, jak se zdálo, zabralo. Tanečník s páví hlavou udělal malou poklonu a řekl smutně: "Muv vau vau," a odešel.

Někde tady musí být snovač, řekla si Tonička. A musí být opravdu dobrý. Tohle je obrovský sen.

Drobnosti ale stejně nebyly v pořádku. V místnosti byly stovky lidí, ale ti, co byli dál, i když se pohybovali velmi přirozeně, vypadali podobně jako stromy - barevné pohyblivé chomáče. Ale když jste si toho chtěli všimnout, museli jste se dívat opravdu velmi pozorně. První pohled, pomyslela si Tonička.

Procházeli kolem ní ruku v ruce další lidé v maskách, jako kdyby byla jen další host. Ti, kteří se nepřidali k dalšímu tanci, mířili k dlouhým stolům na jedné straně sálu, které se prohýbaly pod jídlem.

Takové jídlo viděla Tonička jen na obrázku. Na farmě neměl nikdo hlad, ale i v obdobích, kdy bylo jídla nadbytek, jako o svátcích Prasečí hlídky nebo po žních, nikdy nevypadalo takhle. Potrava na farmě byla většinou bílá a hnědá. Nikdy ne růžová nebo modrá, a taky se nikdy nehýbala.

Byly tady věci na špejlích a věci, které se v mísách vlhce leskly. Nic nebylo jednoduché. Všechno na sobě mělo šlehačku nebo čokoládové spirálky nebo stovky droboučkých barevných kuliček. Všechno bylo uměle zdrsněno nebo uhlazeno, polito nebo oloupáno, pečlivě rozděleno nebo smícháno. Tohle nebylo jídlo, ale to, jak jídlo vypadá, když

bylo hodné a dostalo se do jídelního nebe.

A samozřejmě to nebylo jídlo jen na jedení, ale také pro ozdobu a potěšení oka. Bylo navršeno na pozadí spousty zeleně a pestrobarevného kvítí. Tu a tam se mezi jídlem tyčily jako mezníky v krajině jídla velké průhledné sochy. Tonička se natáhla a dotkla se lesklého kohouta. Byl z ledu, cítila pod prsty vlhkost a chlad. Byly tam i další výtvory - například rozesmátý tlouštík, velká mísa plná ledového ovoce, labuť...

V jednom okamžiku ucítila Tonička silné pokušení. Zdálo se jí to už hrozně dávno od chvíle, kdy se naposled najedla. Ale tohle jídlo očividně vůbec jídlem nebylo. Byla to past. Čekalo se od něj, že bude volat: haló, děťátko, pojď a sněz mě.

Už se v tom začínám orientovat, pomyslela si Tonička. Ještě že to nenapadlo mi tady předhodit sýr -

- a najednou tam byl sýr. Najednou tampořád byl sýr.

Viděla obrázky mnoha různých sýrů v Kalednáři. V sýrech se vyznala a vždycky přemýšlela o tom, jak ty jiné asi chutnají. Byly to sýry z ciziny a měly podivně znějící jména jako Appenzeller, Dixmudakaas nebo Lou Marcaillou a pochopitelně legendární Lancresský modrý, který bylo třeba přibít ke stolu, protože jinak útočil na ostatní sýry.

Když jen ochutná, tak se určitě nemůže nic stát! To přece není totéž, jako kdyby se najedla, ne? Konec konců, vždyť má všechno pod kontrolou, ne? Takže to nemůže mít žádné následky, je to tak?

A... navíc, sýr přece není pro nikoho zvláštním pokušením.

Dobrá, snovač tam ten sýr musel přidat v okamžiku, kdy si na něj vzpomněla, ale...

V ruce držela nůž na sýry, ale nepamatovala si, že by ho někde zvedla ze stolu.

Na ruku jí dopadla kapka studené vody. To ji přinutilo podívat se na nejbližší ledovou sochu.

Znázorňovala pastýřku v šatech, které vypadaly, jako kdyby je měla na bocích vycpané sedlovými brašnami, a na hlavě široký klobouk. Tonička si byla jistá, že když se na ni dívala před chvilkou, byla to labuť.

Zlost se vrátila. Zase ji málem podvedli! Podívala se na nůž na sýry. "Staň se mečem," řekla. Konec konců, snovač ji nutil snít, ale snila si sama. Byla skutečná. Nějaká její část nespala.

Něco zazvonilo.

"Oprava," řekla Tonička. "Staň se mečem, který nebude tak těžký!" Tentokrát se jí v ruce objevilo něco, co skutečně udržela.

V zeleni to zašramotilo a vykoukla rudovlasá hlava.

"Šššt!" řekla. "Nedotýkej se kanapátek!"

"Nemáte trochu zpoždění?"

"No, víš, todle je starý pálený snovač, co s nim máme co do činění," odpověděl jí Rob Kterýten. "To snění nás nechtílo vpustit do sebe, dokáďvá nebudem náležitě vystrojení..."

Vylezl ze zeleného Ústí a v černém obleku s motýlkem vypadal opravdu úžasně. Tvářil se poněkud přihlouple. Ozvalo se další šustění a šramocení a na světlo se protlačili další piktmužíci. Vypadali jako rudohlaví tučňáci.

"Správně oblečení?" nechápala Tonička.

"Ajto," přikyvoval Poťapaný Vilda, který měl na hlavě kus salátu. "A tyhle kalhoty sou mi dost těsný kolem tohotento, to ti klidně říknu."

"Už jsi objevila toho tvora?" zeptal se Rob Kterýten.

"Ne, je tady tak přeplněno!"

"Pomôžem ti hledat," přikývl. "Ta věc sa nedokáže skovat, když si dost blízko. Ale dávaj pozor, ano? Dyž ona zjistí, že deš po ní, nikdýž nevíš, co urobí! Tak se rozdělte, chlapoši, a dělejte, že sa tu velice bavíte."

"Coto? To sa máme prát a ožrat sa a takové?" rozjasnila se Poťapanému Vildovi tvář.

"Kristusmarija, věřili byste ternu?" obrátil Rob Kterýten oči v sloup. "To né, ty trdlo! Totok je noblesní partija, nae? To znamená, že se zapleteš mezi ostatních ludí a budeš s nima plkat na úrovni, ajto?"

"Ach, tož to já sa vmísím. Ti ani nepřindú na to, že sme mezi nima!" přikývl spokojeně Poťapaný Vilda a kývl na ostatní. "Poďme!"

Mac nac Fíglové věděli dokonce i ve snu, dokonce i na nóbl plese, jak se chovat. Vrhli se kupředu jako šílení, a když začali křičet..., křičeli slušně.

"To máme ale krásný počasí na tuhle roční dobu, co fikáš, ty moulo?"

"Hej, podrazáku, estlis mě taky vzalpomfrity?"

"Kapela hraje božsky, ale mně to může bejt ukradený!"

"Ten kaviár bych prosil dobře propečenej!"

S přítomným zástupem něco nebylo v pořádku. Nikdo nepropadl panice, ani se nepokoušel utéct, což samozřejmě byla správná reakce na invazi Fíglů. Tonička se začala znovu prodírat mezi lidmi. Maskovaní lidé si jí nevšímali. To proto, že jsou to lidé na pozadí, pomyslela si, podobně jako jsou v pozadí stromy nebo nějaké budovy. Prošla sálem až k velkým dvoudílným dveřím a otevřela je.

Nebylo za nimi nic, jen temnota.

Takže... jediná cesta ven vedla přes snovače. Ona ale nic jiného ani nečekala. Jenže snovač mohl být kdekoliv. Mohl se ukrývat za některou z masek nebo vypadat jako stůl. Mohl být prakticky čímkoliv.

Tonička se rozhlédla davem. A v té chvíli uviděla Rolanda.

Seděl úplně sám u stolu. Stůl byl pokrytý jídlem a Roland měl v ruce lžíci.

Rozeběhla se k němu a vyrazila mu ji z ruky. "Copak už jsi opravdu přišel o rozum?" zvolala a zvedla ho na nohy. "Vážně už tady chceš zůstat navěky?"

Pak za sebou vycítila pohyb. Později, když o tom přemýšlela, si byla jistá, že neslyšela nic. Prostě to vycítila a věděla. Vždyť to byl nakonec sen.

Ohlédla se a byl tam snovač. Napůl ukrytý za jedním ze sloupů.
Roland na ni jen mlčky zíral.
"Jsi v pořádku?" ptala se ho zoufalá Tonička a pokoušela se s ním zatřást. "Jedl jsi něco?"
"Fva ahvaf fuve," zamumlal hoch.
Tonička se obrátila zpět ke snovači. Přibližoval se k ní, ale velmi pomalu, a pokoušel se držet ve stínech. Vypadal zčásti jako sněhulák vyrobený z hodně špinavého sněhu.
Hudba pomalu sílila a světlo svíček bylo jasnější. Na velkém tanečním parketu vířily čím dál tím rychleji maskované páry. Pak se začala podlaha otřásat. Sen měl nějaké potíže.
Ze všech stran se k ní sbíhali Nac mac Fíglové a pokoušeli se, aby je bylo slyšet.
Snovač se plížil kupředu a houbovité prsty tápaly ve vzduchu.
"První pohled," vydechla Tonička.
Usekla Rolandovi hlavu.
Sníh na mýtině roztál a stromy vypadaly skutečně a dostatečně stromově.
Hala najednou Toničce před očima zmizela někam dozadu. V ruce držela starou pánev, ale ta sekala skvěle. Zvláštní věc, tyhle sny.
Obrátila se a upřela pohled na Rolanda, který na ni zíral s tváří tak bledou, že mohl být sám snovačem.
"Bylo to vyděšené," řekla. "Chtělo to po mně, abych zaútočila na tebe. Pokusilo se to vypadat jako ty a způsobilo to, že jsi ty vypadal jako snovač. Teď tak fakticky vypadáš!"
"Mohlas mě zabít!" řekl chraptivým hlasem.
"Nemohla," zavrtěla Tonička hlavou. "Právě jsem ti to vysvětlila. Prosím tě, neutíkej. Neviděls tady malého kluka?"
Rolandovi se plačtivě stáhla tvář. "Cože?"
"Unesla ho královna," vysvětlovala Tonička. "Chci ho odvést zpátky domů. Vezmu tě taky, jestli chceš."
"Nikdy se odsud nedostaneš," zašeptal Roland.
"Dostala jsem se dovnitř, nebo ne?"
"Dostat se dovnitř je jednoduché. Ale nikdo se nedostane ven!"
"Já už cestu určitě najdu," řekla Tonička a snažila se, aby její slova zněla mnohem jistěji, než se cítila.
"Ona tě nepustí!" Roland od ní začal znovu ustupovat.
"Prosím, nebuď tak... hloupý]" potřásla hlavou Tonička. "Najdu královnu a odvedu svého bratříčka nazpět, říkej si, co chceš. Rozumíš? Už jsem došla až sem. A taky mám pomoc, abys věděl."
"A kde?" zajímal se neochotně.
Tonička se rozhlédla, ale nebylo vidět jediného Fígla.
"Oni se vždycky objeví," sdělila mu, "když je potřebuji."
Najednou měla pocit, že je na lese něco divného,
byl takový... strašlivě prázdný. A zdálo se, že je i chladnější.
"Budou tady každou chvilku," dodala hlasem plným naděje.
"Zůstali chycení v tom snu," odpověděl Roland nevýrazně.
"To není možné, zabila jsem přece snovače."
"Ono je to všechno složitější, než to vypadá," řekl hoch. "Ty vůbec nevíš, jak to tady chodí. Sny ve snech. Jsou v nich... jiné věci, než žijí ve snech, strašlivé věci. Nikdy nevíš, jestli ses doopravdy probudila. A královna je všechny ovládá. Patří k vílám, jsou to členové Malého národa. Nemůžeš jim věřit. Nemůžeš věřit nikomu. Já ti nevěřím. Jsi nejspíš další sen."
Obrátil se k ní zády a vykročil směrem od ní. Sledoval při tom řadu otisků kopyt.
Tonička zaváhala. Jediná další skutečná osoba odcházela pryč a nechávala ji tu samotnou jen se stromy a stíny.
A samozřejmě se všemi těmi obludami, které se k ní teď lesem přibližují....
"Ehm..." řekla. "Haló! Robe Kterýtene? Viliame? Poťapaný Vilíku?"
Žádná odpověď. Dokonce ani žádná ozvěna. Až na zvuky, které vydávalo její poplašené srdce, byla sama.
Dobrá, bojovala s různými obludami a vyhrála, nebo ne? Jenže to byli vždycky nablízku Nac mac Fíglové a to nějakým způsobem pomáhalo tomu, že byly věci snadné. Nikdy se nevzdávali, dokázali zaútočit absolutně na cokoliv a neznali význam slova "strach".
Toničku, která přečetla celý slovník, najednou napadla Druhá myšlenka. "Strach" bylo nejspíše jen jedno z mnoha slov, jejichž význam Fíglové neznali. Naneštěstí ona věděla, co to znamená. Cítila ho právě teď.
Sevřela pevněji pánev. Už jí nepřipadala jako tak dokonalá zbraň.
Chladné modré stíny mezi stromy jako by se rozšiřovaly. Nejtemnější byly v těch místech, kam vedly otisky kopyt. A co bylo zvláštní, les za ní se prosvětlil a vypadal skoro lákavě.
Někdo nechce, abych pokračovala, pomyslela si. To jí docela... dodalo odvahy. Jenže šero bylo mlhavé a nepříjemně se tetelilo. Mohlo tam čekat cokoliv.
Ona taky čekala. Uvědomila si, že čeká na Nac mac Fígly a doufá, proti vší naději, že uslyší náhlý křik, i "kristusmarija!" by přivítala (byla si jistá, že je to kletba).
Vytáhla z kapsy ropuchu, která jí pochrupovala na dlani, a šťouchla do ní.
"Krrmf?" kvákla.
"Uvázla jsem v lese zlých snů, jsem sama a myslím, že se stmívá," řekla Tonička. "Co mám dělat?"
Ropucha otevřela jedno nepřítomné oko a řekla: "Odejdi."
"No, tak to jsi mi příliš nepomohla!"
"Lepší radu nedostaneš," odpověděla ropucha. "A teď mě dej zpátky, z té zimy se mě vždycky zmocní hrozná

lhostejnost."

Tonička váhavě vrátila ropuchu do kapsy sukně a rukou zavadila o Choroby ovcí.

Vytáhla knihu a namátkou ji otevřela. Byl tam předpis, jak léčit zapařeniny. Byl ale přeškrtnutý tužkou. Na okraji bylo připsáno kulatým, velkým a pečlivým písmem babičky Bolavé:

Tohle nezabírá. Zabírá jedna čajová lžička terpentýnu.

Tonička opatrně zavřela knihu a pomalu, aby neprobudila ropuchu, ji vsunula nazpět. Pak znovu pevně sevřela rukojeť pánve a vykročila do tmavých hustých stínů.

Jak vznikají stíny, když nesvítí na obloze ani slunce, ani měsíc? pomyslela si, protože bylo lepší myslet na takové věci než na ty ostatní, mnohem horší, které se jí plížily v myšlenkách.

Jenže tyhle stíny ke svému vzniku nepotřebovaly světlo. Plazily se po sněhu samy od sebe a ustupovaly, když se k nim přiblížila. Alespoň to byla jistá úleva.

Za zády sejí znovu hromadily. Sledovaly ji. Otočila se a několikrát dupla nohou. Rozutekly se mezi stromy, ale Tonička věděla, že jen se otočí, bude je mít znovu v patách.

Daleko před sebou viděla snovače. Stál napůl ukrytý za stromem. Když na něj vykřikla a výhružně zahrozila, potácivě zmizel mezi stromy.

Když se ohlédla, uviděla daleko za sebou dva další.

Stopa ji vedla vzhůru na malý pahorek do něčeho, co vypadalo jako hustá mlha. Jemně světélkovala. Mířila přímo k ní. Jinudy cesta nevedla.

Když došla na vrcholek, dívala se do malého údolí.

V údolí byli čtyři snovači - velcí, mnohem větší než kterýkoliv z těch, co viděla předtím. Seděli ve čtverci, neohrabané nohy měli nataženy před sebe a na krku měli zlaté obojky připevněné na zlatých řetězech.

"Krotcí?" přemýšlela Tonička nahlas. "Ale -"

.. .kdo by mohl navléct obojek na krk snovače? Jen někdo, kdo chtěl snít tak krásně, jak jen snovači dokázali.

Cvičíme ovčácké psy, aby nám pomáhali shánět a hlídat ovce, pomyslela si. Královna používá snovače, aby jí sháněli a hlídali sny...

Ve středu čtverce tvořeného snovači byl vzduch plný mlhy. Jak stopy koně, tak stopy Rolandovy vedly kolem ochočených snovačů do mlhy.

Tonička se rychle otočila. Stíny uskočily.

Nic jiného nebylo na dohled. Žádní ptáci nezpívali, v lesích se nic nepohnulo. Rozeznala tam jen několik dalších snovačů, jejichž velké, kulaté a těstovité tváře na ni vyhlížely zpoza stromů.

Teď hnali oni ji.

V takových chvílích je velmi příjemné mít s sebou někoho, kdo říká věci jako: "Ne! Tohle je příliš nebezpečné! Nedělej to!"

Naneštěstí, tady nikdo takový nebyl. Chystala se vykonat akt výjimečné odvahy a nikdo nebude vědět, když neuspěje. To ji samozřejmě děsilo také..., ale současně rozčilovalo. Prostěji to... popouzelo. Tohle místo ji taky popouzelo. Bylo to všechno podivné a hloupé.

Měla tytéž pocity jako ve chvíli, kdy z řeky vyskočila Jenny. Z její, Toniččiny, řeky. A královna unesla jejího bratra! Možná to byl sobecký způsob uvažování, ale vztek byl lepší než strach. Strach, to byla studená, ulepená směska, ale vztek měl své ostří. Vztek mohla použít.

Oni ji hnalil Jako... jako... ovci!

Rozzuřená ovce může zahnat i zlého psa s klučením na útěk.

Takže...

Čtyři obrovští snovači sedící ve čtverci.

To bude velký sen...

Pozvedla pánev do výše ramene, aby se ohnala po čemkoliv, co se přiblíží, a potlačila neodbytné nutkání odskočit si na záchod. Pak vykročila dolů po úbočí pahorku, po sněhu, mlhou...

...a přímo do léta.

KAPITOLA 10
Mistrovská rána

Horko ji zasáhlo jako plamen z opalovací lampy, tak silně a náhle, že zalapala po dechu.

Kdysi si nahoře na důlinách uhnala úpal, když si doma zapomněla klobouk. Tohle bylo podobné. Svět kolem ní na sebe náhle vzal znepokojivé odstíny matné zeleni, žluti a purpuru a beze stínů. Vzduch byl tak rozpálený, že Tonička nabyla dojmu, že by ho stačilo zmáčknout, aby z něj stoupal kouř.

Byl v... rákosí, které bylo mnohem vyšší než ona.

.. .rostly v něm slunečnice, až na to...

...že to byly slunečnice bílé...

...protože to vlastně vůbec nebyly slunečnice...

Byly to sedmikrásky. Věděla to. Prohlížela si je tolikrát na tom zvláštním obrázku v knize O vílách a skřítcích. Byly to sedmikrásy a to, co se tyčilo kolem ní, nebylo rákosí, ale obyčejná tráva a ona byla docela maličká.

Byla v tom podivném obrázku. Obrázek byl sen, nebo byl možná sen ten obrázek. Nezáleželo na tom, jak to přesně bylo, protože ona byla přímo uprostřed. Když spadnete ze skály, bude vám úplně jedno, jestli zem letí vzhůru k vám, nebo vy letíte dolů k zemi. Ať to vezmete shora nebo zdola, malér vás nemine.

Někde v dálce se ozvalo hlasité prask! a pak neuspořádaný jásot. Někdo zatleskal a slyšela, jak řekl dosti ospalým

hlasem: "Skvělá práce. Sikulka. Dobře provedeno..."

S jistou dávkou námahy se Tonička prodrala čepelemi trávy.

Na plochém kameni seděl mužíček a velkým kladivem rozbíjel ořechy, které byly zpolovice tak velké jako on. Pozoroval jej zástup Udiček. Tonička v duchu použila slovo "lidičky", protože ji v tom okamžiku žádné vhodnější nenapadlo. Jenže takhle ten výraz poněkud přeháněl, platil všeobecněji, aby postihl všechny ty... Udičky.

Tak především, byU různě velcí. Někteří z mužů byU větší než ona, i když je třeba říci, že všichni byU menší než tráva. Další pak byli opravdu maličcí. Někteří z nich měli obUčeje, na které byste se jistě nechtěli podívat dvakrát. Jiní měli tváře, na které byste se nechtěli podívat sad jednou.

No, tak tohle je jistě sen, pomyslela si Tonička. Nemusí dávat smysl ani nemusí být hezký. Je to sen, nejen bláhové snění s otevřenýma očima. Lidé, kteří říkají "ať se ti splní tvé sny", by měli v jednom takovém snu pobýt alespoň pět minut.

Vyšla na jasně ozářenou, jako pec rozpálenou mýtinu právě ve chvfli, kdy mužíček znovu pozvedl kladivo, a řekla: "Promiňte?"

"Ano?" opáčil.

"Je tady někde nablízku královna?" zeptala se Tonička.

Mužíček si otřel čelo a kývl hlavou k protější straně mýtiny.

"Její Veličenstvo se odebralo do svého pavilonku," odpověděl.

"To je nějaké místo určené k odpočinku?" ujišťovala se Tonička.

Mužík přikývl a dodal: "A zase správně, slečno Toničko."

Raději se ho neptej, jak zná tvé jméno.

"Děkuju vám," přikývla, a protože byla dobře vychovaná, dodala: "A hodně štěstí v rozbíjení ořechů!"

"No, tenhle je z nich zatím nejtvrdší," odpověděl mužíček.

Tonička se vydala na další cestu a pokoušela se tvářit, jako by ta roztodivná sbírka podivných lidiček byl obyčejný zástup lidí nebo sousedů. Nejstrašidelnější byly pravděpodobně dvě Velké ženy.

Velkých žen si na Křídě velmi cenili. Farmáři měli rádi velké ženy. Práce na farmách byla těžká a nikdo neměl zájem o ženu, která neunesla několik selat nebo balík slámy. Jenže tyhle dvě by snad dokázaly odnést i koně. Když procházela kolem, upíraly na ni naduté pohledy.

Na zádech měly hloupá malá křídla.

"Je to hezký den na pozorování rozbíjení ořechů!" řekla Tonička vesele, když je míjela. Obě obrovské bledé tváře se stáhly ve spleti vrásek, jako kdyby se ženy pokoušely dobrat toho, co je Tonička zač.

Nedaleko nich seděl na zemi další malý mužík a s výrazem účasti pozoroval rozbíječe ořechů. Měl velikou hlavu porostlou strništěm řídkých bílých vlasů, bílý plnovous a špičaté uši. Když Tonička procházela kolem, pozorněji sledoval očima.

"Dobrý den!" pozdravila.

"Smíze!" odtušil mužík a Toničce se v hlavě objevila slova "vypadni odsud".

"Prosím?" podívala se na něj.

"Smíze!" opakoval muž a zamnul si ruce. A v hlavě její objevila slova ‚je to strašně nebezpečné!".

Mužíček mávl bledou rukou, jako kdyby ji chtěl odsunout stranou. Tonička zavrtěla hlavou a šla dál.

Byly tady dámy a pánové, lidé v nádherných šatech, a dokonce několik pastýřek. Někteří z nich ale měli takový univerzální vzhled, jako kdyby se jejich části daly zaměnit. Vypadali, jako kdyby vystoupni z obrázkové knihy, kterou měla v ložnici. Na každé straně byla jedna postava a každá byla napříč třikrát rozříznuta, takže čtyři vzniklé pruhy se daly obracet nezávisle na sobě. Vtip celé té věci spočíval v tom, že znuděné dítko mohlo obracet jen části stran a měnit tak oblečení postav. Mohli jste třeba vytvořit postavu, která měla hlavu vojáka, hrudník pekaře, dolní polovinu měla zahalenou v dívčí sukni a obuta byla do farmářských bot.

Tonička nikdy nebyla znuděná. Předpokládala, že ani věci, které strávily celý život v závěsu pod větvemi, se nikdy nenudily natolik, aby u té hloupé knihy vydržely déle než pět minut.

A lidé kolem vypadali, jako kdyby právě vypadli z té knihy nebo se oblékali na maškarní ples potmě. Jeden nebo dva jí kývli na pozdrav, když procházela kolem, ale nezdálo se, že by byli její přítomností překvapeni.

Tiše vklouzla pod velký kulatý list, mnohem větší než ona, a vytáhla z kapsy ropuchu.

"Krakoreke! Je tady příšerná zima!" stěžovala si ropucha a krčila se jí zimomřivě na dlani.

"Zima? Vždyť se vzduch tetelí horkem!"

"Kolem je všude sníh," odporovala ropucha. "Dej mě zpátky, mrznu!"

Tak moment, pomyslela si Tonička. "Sní ropuchy?"

"Nikdy!"

"Och... takže ono ve skutečnosti není tak horko?"

"Není! To si jen myslíš!"

"Sššt!" řekl jakýsi hlas.

Tonička odložila ropuchu zpět do kapsy a přemýšlela, jestli má dost odvahy podívat se, kdo to mluví.

"To jsem já!" naléhal hlas.

Tonička se obrátila k chomáči sedmikrásek dvakrát tak vysokých jako člověk. "To mi moc nepomůže..."

"Jsi blázen?" řekly sedmikrásy.

"Hledám svého bratra!" odpověděla jim Tonička ostře.

"To příšerné děcko, které pořád jen křičí, že chce bonbóny?"

Stonky sedmikrás se rozhrnuly, vylezl z nich Roland a připojil se pod listem k Toničce.

"Ano," přikývla a kousek se odtáhla s pocitem, že jen sestra má právo nazvat bratra "příšerný", byť by byl jako Čestmír.
"Ten, co vyhrožuje, že bude čůrat, když zůstane sám?" pokračoval Roland.
"Ano! Kde je?"
"To je tvůj bratr? Ten pořád ulepený kluk?"
"Už jsem ti to řekla!"
"A ty ho chceš nazpět?"
"Jistě!"
"A proč?"
Je to můj bratr, pomyslela si Tonička. Co s tím má co dělat nějaké "proč"?
"Protože je to můj bratr! A teď mi řekni, kde ho najdu!"
"Jseš si jistá, že se odsud dokážeš dostat?" zeptal se Roland.
"Samozřejmě," lhala Tonička.
"A můžeš mě vzít s sebou?"
"Jistě." Rozhodně alespoň doufala, že ano.
"Dobrá. Já ti to tedy dovolím," prohlásil Roland a uvolnil se.
"Ach tak, tak ty mi to dovolíš, ano?" ušklíbla se Tonička.
"Podívej, já tě vůbec neznám, chápeš?" řekl Roland. "V lese se neustále pohybují podivné a zlé věci. Ztracení lidé, všude se povalují kousky snů... Musíš být hrozně opatrná. Ale jestli doopravdy znáš cestu ven, pak se potrebujú dostat domů dřív, než si otec začne dělat příliš velké starosti."
Tonička cítila, jak se v ní rozeběhly Druhé myšlenky. Říkaly: tvař se jako když nic a začni si to ověřovat...
"Jak jsi tady dlouho?" zeptala se opatrně. "Víš to přesně?"
"No, světlo se tady moc nemění," odpovídal hoch. "Mám dojem, že jsem tady... pár hodin... možná den..."
Tonička se snažila, aby jí na tváři nebylo nic poznat, ale nezabralo to. Rolandovi se podezřívavě zúžily oči.
"Je to tak, nebo ne?" zeptal se rovnou.
"Nó... proč se ptáš?" kličkovala Tonička zoufale.
"Protože když o tom přemýšlím, z nějakého důvodu mi to připadá delší. Měl jsem sice hlad jen dvakrát nebo třikrát a byl jsem... to... vždyť víš, dvakrát, takže to nemůže být tak dlouho. Jenže jsem mezitím dělal spoustu věcí... byl to rušný den..." Hlas se mu vytratil.
"Hm. Máš pravdu," přikývla Tonička. "Tady čas utíká pomaleji. Bylo to... trochu delší."
"Sto let? Neříkej mi, že to bylo sto let! Stalo se něco kouzelného, uběhlo sto let, že je to tak?"
"Cože? Ne! Hm... uběhl skoro rok."
Chlapcova reakce byla překvapující. Tentokrát se zatvářil opravdu vyděšeně. "Ne, to ne! To je horší než sto let!"
"Jak to?" nechápala užaslá Tonička.
"Kdyby to bylo sto let, nedostal bych bití, až bych se vrátil domů!"
Hmm, pomyslela si Tonička. "Nemyslím, že dostaneš, i když se vrátíš teď," řekla nahlas. "Tvůj otec byl opravdu velmi nešťastný. Kromě toho to přece není tvoje vina, že tě unesla královna a -" Zaváhala, protože tentokrát to byla jeho tvář, která ho zradila. "Nebo ano?"
"No, když jsem byl na lovu, potkal jsem krásnou dámu na koni, jehož postroj byl ověšen rolničkami, a ona se smála, takže jsem samozřejmě pobídl koně a začal ji pronásledovat a..." pak se odmlčel.
"No, to asi nebylo to nejchytřejší rozhodnutí," nadhodila Tonička.
"Ono to tady zase není to... tak špatné," řekl Roland. "Akorát že se to pořád... mění. Všude jsou dveře. Tedy jako vchody na jiná místa, jsem chtěl říci..." Znovu se odmlčel.
"Myslím, že bude nejlíp, když začneš od začátku," rozhodla Tonička.
"Nejdřív to bylo skvělé," začal Roland. "Myslel jsem si, že je to to... dobrodružství, chápeš? Pak mi dala spoustu pralinek -"
"Co jsou to pralinky?" Tohle v jejím slovníku nebylo. "To je něco jako mydlinky?"
"Já nevím. Co jsou to mydlinky?"
"Používají je pradleny k praní prádla," odpověděla Tonička. "Řekla bych, že je to docela přiléhavé jméno."
Rolandova tvář zrudla úsilím pochopit její řeč, která byla naplněna jemu neznámými výrazy jako pradlena a pram. "No, tyhle chutnaly spíš jako nugát."
"Tak jo. Pokračuj," řekla Tonička.
"Pak mi řekla, abych zpíval a tančil a skákal a hrál si," vyprávěl dál Roland. "Tvrdila, že to je to, co se od dětí čeká."
"A dělal jsi to?"
"Dělala bys to ty? Připadal bych si jako idiot. Je mi dvanáct, abys věděla," pochlubil se. "Vlastně, jestli je pravda, cos mi řekla, tak už je mi třináct, co?"
"A proč chtěla, abys skákal a hrál si?" zajímala se Tonička, i když se jí chtělo říct: "Ne, je ti pořád dvanáct a chováš se, jako když je ti osm!"
"No, ona tvrdila, že děti to dělají."
Tonička se nad tím chvilku zamyslela. Pokud ona věděla, tak děti většinou zlobily, hádaly se, lítaly kolem, hlasitě se smály, dloubaly se v nose, každou chvíli se ušpinily a část času trucovaly. Kdybyste náhodou uviděli nějaké dítě, které by tančilo, poskakovalo a ještě k tomu zpívalo, tak ho nejspíš bodla vosa.
"To je divné," řekla.
"A když jsem nechtěl, dala mi další bonbóny."

"Další nugát?"

"Cukrové švestky," zavrtěl hlavou Roland. "Vypadají jako švestky, ale je na nich spousta cukru. Vždycky se do mě snaží nacpat nějaký cukr! Myslí si, že to mám rád!"

Někde v Toniččině paměti zacinkal malý zvoneček. "Nemyslíš, že se tě pokouší vykrmit, než si tě upeče v troubě a sní tě, co?"

"Jasně, že ne. To dělají jenom zlé čarodějky."

Tonička se zúžily oči. "No samozřejmě," řekla pomalu. "Zapomněla jsem. Takže tě krmí jen sladkostmi?"

"To ne! Umím lovit! Občas se sem dostanou i skutečná zvířata. Nevím jak. Smíze říká, že se sem vždycky dostanou omylem. A pak tady chcípnou hladem, protože tady je pořád zima. Když se otevřou dveře do nějakého zajímavého světa, vysílá někdy královna loupeživé skupiny. Celé tohle místo je jako... pirátská loď."

"Ano, nebo jako ovčí klíště," přikývla Tonička, která přemýšlela nahlas.

"Co je ovčí klíště?"

"To je takový hmyz, který kousne ovci, saje jí krev a nepustí se, dokud není nasycený," vysvětlovala Tonička.

"No jo. To je věc, jakou by měli venkovani asi znát," bručel Roland. "Jsem šťastný, že já něco takového znát nemusím. Nahlédl jsem dveřmi do jednoho nebo dvou světů. Ale oni mě ven nepustí. Z jednoho jsme dostali brambory a z druhého ryby. Myslím, že tam vyděsili lidi tak, že jim ty věci raději dali. Ano, a pak tady byl ten svět, odkud přišli snovači. Oni se smáli a říkali, že jestli chci jít do toho světa, že můžu. Nechtěl jsem! Je celý rudý, jako západ slunce. Na obzoru je obrovské slunce a je tam rudé moře, které se skoro nepohne, a rudá skaliska a dlouhé stíny. A na kamenech tam sedí ta hrozná stvoření. Živí se kraby a zvířaty podobnými pavoukům a malými chřestivými tvory, kteří se tam vyskytují. Bylo to opravdu příšerné. Kolem každého kamene, kde snovač sedí, je kruh z malých krunýřů, klepet a kostí a kostiček."

"Kdo jsou ti Oni?" zajímala se Tonička, která si samozřejmě všimla slova "venkované".

"Co tím myslíš?"

"No, pořád říkáš ‚oni'," vysvětlila mu Tonička. "To myslíš ty lidi tam v jiných světech?"

"Ty? Většina z nich ani není skutečná," zavrtěl hlavou Roland. "Myslím tím elfy. A víly. Ona je jejich královna. To jsi nevěděla?"

"Já myslela, že jsou malí? Vždyť se jim říká Malý národ!"

"A já si zase myslím, že můžou být tak velcí, jak chtějí," odpověděl Roland. "Oni vlastně... nejsou skuteční. Jsou, jako... když se sami sobě zdají. Mohou být tak nehmatní jako vzduch nebo tak tvrdí jako skála. Aspoň tak to říká Smíze."

"Smíze?" nakrčila Tonička čelo. "Aha, ty myslíš toho malého mužíčka, který říká jen smíze, ale v hlavě se ti objeví skutečná slova?"

"Ano, to je on. Už tady žije mnoho let. Proto vím, že s časem není něco v pořádku. Smíze se jednou dostal do svého vlastního světa, a ten byl prý celý jiný. Cítil se tak mizerně, že rychle našel jiné dveře a vrátil se rovnou nazpět."

"On se vrátil?" ujišťovala se užaslá Tonička.

"Tvrdil, že je lepší patřit někam, kam nepatří, než nepatřit někam, kam dřív patřil, se vzpomínkou na to, jak to tam vypadalo, když tam ještě patřil," vysvětloval Roland. "Alespoň mám dojem, že to takhle říkal. Nakonec ještě dodal, že to tady není tak špatné, když se držíš královně z cesty. Tvrdí, že se tady jeden může hodně naučit."

Tonička se ohlédla na shrbenou Smízovu postavičku. Pořád ještě pozoroval rozbíjení ořechů. Nezdálo se, že by se právě něčemu učil. Vypadal naopak jako člověk, který je vystrašený už tak dlouho, že se to stalo součástí jeho života, jako třeba pihy.

"Nesmíš královnu rozzlobit," pokračoval Roland. "Viděl jsem, co se stalo lidem, kteří ji rozzlobili. Poslala na ně čmeláčí ženy!"

"To mluvíš o těch velkých ženách s malými křidélky na zádech?"

"No! Jsou děsivé! A když se královna doopravdy na někoho rozzlobí, prostě se na něj podívá a... on se změní."

"V co?"

"Na něco jiného. Nerad bych ti to kreslil." Roland se otřásl. "A i kdybych to udělal, potřeboval bych hodně červených pastelek. Pak takové tvory odvlečou pryč a nechají je napospas snovačům." Znovu smutně potřásl hlavou. "Poslouchej, tady jsou sny skutečné. Skutečně skutečné. Když jsi v nich, nejsi vlastně... tak docela tady. A noční můry jsou tady taky skutečné. Můžeš zemřít."

Ale tohle přece nezní jako skutečnost. To zní jako nějaký sen, pomyslela si Tonička. Skoro bych se z toho mohla probudit.

Vždycky si musím pamatovat, co je skutečné.

Podívala se na své vybledlé modré šaty se špatným stehem kolem dolního lemu. K tomu došlo časem, když se délka upravovala podle toho, jak jejich různé majitelky rostly. To byla skutečnost.

A ona byla skutečná. Sýr byl skutečný. Někde nedaleko odsud byl svět, kde se nad zelenými pastvinami klenulo modré nebe, a ten byl skutečný.

Nac mac Fíglové byli skuteční. Znovu zatoužila po tom, aby tady byli s ní. Na způsobu, jak křičeli to svoje "kristusmarija!" a vrhali se na všechno v okolí, bylo něco uklidňujícího.

Roland byl nejspíše také skutečný.

Všechno ostatní byl ve skutečnosti sen, který se odehrával v loupežnickém světě, který cizopasil na skutečných světech a kde se čas téměř zastavil a každým okamžikem se mohlo přihodit něco strašlivého. Už se o něm nechci dozvědět víc, rozhodla se. Chci jen najít svého bratra a vrátit se domů; dokud mám pořád ještě vztek.

Protože když mě přejde vztek, začnu se zase bát a pak budu opravdu vystrašená. Příliš vystrašená, než abych

dokázala přemýšlet. Tak vystrašená jako Smíze. Ajá musím přemýšlet... "Ten první sen, který se mi zdál, byl jako můj vlastní," řekla nahlas. "Zdálo se mi o tom, jak jsem se probudila, a přitom jsem pořád ještě spala. Ale ten plesový sál... nikdy jsem přece nabyla v -"

"No ale to byl můj sen," upozornil ji Roland. "Z doby, kdy jsem byl ještě malý. Jednu noc jsem se probudil a sešel dolů do velkého sálu a tam byla spousta lidí v maskách a všichni tančili. Bylo to tak... veselé." Na okamžik se zatvářil roztouženě. "To bylo ještě v době, kdy žila moje matka."

"Ale podobá se to obrázku z mé pohádkové knihy," potřásla hlavou Tonička. "Musela to nějakým způsobem získat ode mě..."

"Ba ne, ona takové věci používá často," odpověděl Roland. "Máje ráda. Hledá sny všude. Sbíraje."

Tonička vstala a znovu uchopila pánev. "Jdu navštívit královnu," řekla.

"Nedělej to," varoval ji Roland. "Jsi tady jediná další skutečná osoba kromě Smízeho a on není moc dobrý společník."

"Já chci jen svého bratra a jdu domů," odsekla mu Tonička.

"No, v tom případě s tebou nejdu, protože nestojím o to, vidět, v co tě promění."

Tonička vstoupila do těžkého světla beze stínů a sledovala stopu kopyt úbočím vzhůru. Nad hlavou se jí klenula stébla obrovské trávy. Tu a tam stály skupinky podivně oblečených a tvarovaných lidí, kteří se otáčeli a pozorovali ji. Ona se ale tvářila, jako kdyby byla jen procházející poutník, a co vidí kolem sebe, ji vůbec nezajímá.

Ohlédla se. V dálce za sebou viděla, že si louskáček právě našel větší kladivo a připravuje se k dalšímu úderu.

"Ceš, ceš, ceš koko!"

Toniččina hlava se otočila jako větrná korouhvička při prvním nárazu tornáda. Rozběhla se za hlasem, přímo kupředu, připravená udeřit pánví cokoliv, co by se jí postavilo do cesty, a vyrazila hustým porostem trávy na volné místo lemované sedmikrásami. Klidně to mohlo být něco jako letohrádek, i když to vypadalo spíše jaké čistinka v trávě. Neunavovala se tím, aby po tom pátrala.

Čestmír seděl na velkém plochém kameni a byl obklopen sladkostmi. Mnohé z nich byly větší než on. Menší byly navršeny v hromadách, větší byly nakladeny kolem jako polena. Sladkosti byly ve všech možných i nemožných barvách, jako například v rádoby jahodové barvě, padělané jakoby citrónově žluté, dokonale chemické oranžové, jakési podivné jedovaté zelené a, bůhví kde ji vzali, modré.

Slzy se mu řinuly po tvářích proudem. Protože padaly i mezi sladkosti, už tady docházelo k velmi vážnému stavu ulepenosti.

Čestmír ječel. Jeho ústa vypadala jako velký červený tunel, na jehož konci se zmítala a vlnila další červená věc, kterou by si v tomto případě málokdo troufl pojmenovat jejím pravým jménem. Ječet přestával jen v okamžiku, kdy mu nezbývalo nic jiného než se nadechnout nebo umřít, a i v té chvíli jen krátce lapí po dechu a jek pokračoval neztenčenou měrou.

Tonička okamžitě poznala, v čem je problém. Zažila to už předtím na oslavách narozenin. Paradoxně, díky přebytku cukroví, strádal Čestmír tragickým nedostatkem sladkostí. Jistě, byl obklopen sladkostmi, jenže tady selhávala logika jeho na cukru závislého mozku. V okamžiku, kdy si vzal jednu sladkost, mu mozek připomenul, že si současně nemůže vzít ostatní a že je kolem něj tolik dalších sladkostí, že se mu v žádném případě nepodaří sníst je všechny. To na něj bylo příliš. Jediným řešením této bezvýchodné situace bylo propuknout v pláč.

Jediným řešením obdobné situace doma bylo nasadit mu na hlavu kbelík, dokud se alespoň trochu neuklidnil, a odebrat mu téměř všechny sladkosti. Stačil se vyrovnat maximálně s jednou či dvěma hrstmi.

Tonička pustila pánev a sevřela ho do náručí. "To je Tóna," zašeptala mu, "a jdeme domů."

Tak a teď potkám královnu, pomyslela si. Neozval se však žádný rozzuřený výkřik, žádný výbuch magie... nic.

Bylo slyšet jen vzdálený bzukot včel a šum větru v trávě a hlasité Čestmírovo polykání. Chlapec byl tak šokován, že dokonce přestal křičet.

Teď si všimla, že na protější straně pavilonu je gauč z voňavého Ústí, obklopený převislými květy. Byl však prázdný.

"To proto, že jsem za tebou," ozval se jí u ucha královnin hlas.

Tonička se rychle otočila.

Nikdo tam nebyl.

"Pořád jsem za tebou," řekla královna. "Tohle je můj svět, dítě. Nikdy nebudeš tak rychlá jako já, ani tak chytrá jako já. Proč mi chceš odvést mého chlapečka?"

"Není tvůj! Je náš!" vykřikla Tonička.

"Nikdy jsi ho nemilovala. Máš srdce jako malou tvrdou sněhovou kouli. Vidím to."

Tonička nakrčila čelo. "Milovat? Láska?" řekla. "Co to s tím má co dělat? Je to můj bratr! Můj bratr!"

"Ano, to je velmi čarodejnícky přístup, že?" řekl královnin hlas. "Sobectví? Moje, moje, moje? Jediné, o co se čarodějky starají, jsou ony samy."

"Ukradla jsi ho!"

"Ukradla? To chceš říc, že sis myslela, že ti patří?"

Toniččiny Druhé myšlenky jí říkaly: pozor, hledá tvoje slabosti, neposlouchej ji.

"Ale? Tak ty máš Druhé myšlenky," řekla královna. "Předpokládám, že si o sobě myslíš, že jsi nějaká čarodějka, co?"

"Proč se mi neukážeš?" odpověděla jí Tonička otázkou. "Máš strach?"

"Strach?" řekl královnin hlas. "Z něčeho takového, jako jsi ty?"

A před Toničkou stála královna. Byla mnohem vyšší než ona, ale právě tak štíhlá. Vlasy měla dlouhé a tmavé, rty jako zralé třešně a její šaty byly kombinací černé, bílé a červené barvy. A to všechno bylo tak nějak neurčitě chybné.

Toniččiny Druhé myšlenky řekly: to proto, že je naprosto dokonalá. Celá naprosto dokonalá. Jako panenka. Nikdo skutečný není takhle dokonalý.

"To nejsi ty," řekla Tonička nahlas a s neochvějnou jistotou. "Tohle je jen tvůj sen. Tak vůbec nevypadáš."

Královnin úsměv na chvilku zmizel, ale pak se vrátil, dotčený a podrážděný.

"Taková neomalenost a to se sotva známe," řekla a usedla na divan z listí. Pak rukou poklepala vedle sebe. "Pojď si sednout," řekla. "Když tam tak stojíš, připadá mi to hrozně konfrontační. Tvoje pohoršlivé chování přičtu pro jednou na vrub tomu, že jsi poněkud zmatená." Vrhla na Toničku zářivý úsměv.

Podívej se na to, jak se jí pohybují oči, říkaly Toniččiny Druhé myšlenky. Vůbec je nepoužívá k tomu, aby se jimi dívala. Jsou to jen překrásné ozdoby.

"Vtrhlas do mého domova, zabilas několik mých tvorů a všeobecně se chováš zle a nepřátelsky," pokračovala královna. "To se mě dotýká. Na druhé straně chápu, že jsi byla svedena a zavedena rušivými elementy -"

"Tys ukradla mého bratra," přerušila ji Tonička a pevněji sevřela Čestmíra. "Kradeš všechno možné." Její hlas jí samé ale zněl slabě a nevýrazně.

"Ztratil se a bloudil opuštěný a bez pomoci," odpověděla jí odměřeně královna. "Vzala jsem ho domů a postarala se o něj."

Královninu hlasu bylo třeba přiznat jednu dokonalou vlastnost. Říkal, přátelsky a velmi srozumitelně, že ona má pravdu a vy ne. A to, pochopitelně, nebyla vaše chyba. Nejspíš to je vina vašich rodičů nebo způsobu stravování nebo něčeho celkově tak příšerného, že jste to raději už dávno zapomněli. Nebyla to vaše vina ani chyba, tomu královna jasně rozuměla, protože vy jste byli příjemná osoba. Bylo tak hrozné, že vás všechny ty špatné vlivy přinutily udělat ta špatná rozhodnutí. Kdyby sis přiznala tohle, Toničko, pak by byl svět mnohem lepší a šťastnější místo -

- tohle ledové místo, střežené obludami, svět, kde nic nestárne a nedospívá, řekly její Druhé myšlenky. Svět s královnou, která vládne všemu a je schopná všeho. Neposlouchej ji. Podařilo sejí o krok ustoupit.

"Jsem snad já nějaká obluda?" pokračovala královna. "Jediné, po čem toužím, je trocha společnosti -"

A Toniččiny Druhé myšlenky, které se topily v královnině úžasném hlase, řekly: slečna Ženpo Robinsonova...

Před mnoha lety přišla pracovat jako děvečka na jednu z farem. Říkali o ní, že hýla vychována v chudobinci ve Vepříkově. Říkalo se, že se tam narodila poté, co tam její matka dorazila za strašlivé bouře, a ředitel chudobince si napsal do svého silného černého diáře: slečně Robinsonové, dítě žen. po. A její matka, která mnoho chytrosti nepobrala a mimo to už stejně umírala, si myslela, že je to jméno dítěte. Nakonec to tak bylo téměř beze změny zapsáno do úřední knihy.

Slečna Robinsonova už byla dost stará a nikdy moc nemluvila, moc nejedla, ale nikdy jste ji neviděli nic nedělat. Nikdo nedokázal vydrhnout podlahu jako Dítě Ženpo Robinsonova. Měla hubenou, propadlou tvář a drobné kostnaté ruce s červenými klouby, které se neustále něčím zaměstnávaly. Slečna Robinsonova tvrdě pracovala.

Tonička příliš nechápala, co se děje, když došlo ke zločinu. Ženské o tom mluvily ve dvojicích i ve trojicích u zahradní branky. Postávaly tam se založenýma rukama, a když se přiblížil nějaký muž, umlkaly a sledovaly ho nesouhlasnými pohledy.

Poskládala si kousky rozhovorů, i když jí někdy připadaly jako nějaká tajná řeč, třeba jako: "Nikdy nikoho neměla, chudák stará. Nebyla to její vina, že byla vyzáblájako žebřík " nebo: "Prý když ji našli, tak to chovala a říkala, že je to její" a "Dům prý byl plný dětských šatiček, co upletla!" Zvlášť ta poslední věta byla v té době pro Toničku absolutní záhadou, protože ji ženské říkaly stejným tónem, jako kdyby říkaly: "A dům byl plný lidských lebek!"

Ale všichni se shodovali na jedné věci: tohle nedovolíme. Zločin je zločin. Musí se to ohlásit baronovi.

Slečna Robinsonova ukradla Přesnomila Šarádu, dítě, které jeho mladí rodiče milovali upřímnou láskou, i když ho pojmenovali Přesnomil (argumentujíce, že když mohou být některé děti pojmenovány po jiných vlastnostech, jako Dobromil, Svatoslav nebo Kazimír, tak proč by nemohl být jejich syn pojmenován po ctnosti, která zdobí i krále?).

Nechali ho v kolébce na dvoře a on zmizel. A nastalo všechno to obvyklé hledání a pláč a pak někdo řekl, že si slečna Robinsonova nosí domů mléko navíc...

Byl to únos. Na Křídě nebylo mnoho ohrad ani plotů a jen málokteré dveře měly zámek. Krádež jakéhokoliv druhu tady byla brána velmi vážně. Kdybyste se nemohli na pět minut otočit zády k tomu, co je vaše, kam by ten svět dospěl ? Zákon j e zákon. A zločin je zločin...

Tonička vyslechla mnoho sporů a debat, které se ve vesnici a na farmě vedly, ale všude se prakticky ozývaly a opakovaly tytéž fráze. Chudinka, ona nechtěla nikomu ublížit. Dřela jak dobytče a nikdy si nestěžovala. Nemá to v hlavě v pořádku. Zákon je zákon. Zločin je zločin.

A tak o tom byl zpraven baron a on svolal do Velké síně soud a každý, bez nějž by se to na důlinách obešlo, se tam šel podívat, včetně pana a paní Sarádových. Paní vypadala ustaraně, on odhodlaně a slečna Robinsonova seděla na lavici, rudé kloubnaté ruce na kolenou, a upírala oči na podlahu.

Skoro to ani nebyl soud. Slečna Robinsonova nechápala, co vlastně spáchala, a Toničce připadalo, že většina ostatních na tom byla stejně. Nebyli si jistí, proč jsou tady, a přišli to vlastně zjistit.

Ani baron si nebyl tak docela jistý. Zákon byl jasný. Krádež byla odporný zločin a krádež lidské bytosti byla ještě horší. Ve Vepříkově bylo vězení hned vedle chudobince. Někdo říkal, že jsou mezi budovami dokonce spojovací dveře. A tam se zavírali zloději.

Ani baron nebyl právě velký myslitel. Jeho rodina si udržela Křídu díky tomu, že více než sto let nezměnili v ničem mínění. Seděl, poslouchal, bubnoval prsty na stůl, díval se lidem do tváří a vůbec se choval jako člověk, který sedí na horkém křesle.

Tonička byla v první řadě. Byla tam, když muž, který vedl soud, začal číst rozsudek za mnohého "hmání", "éání" a "žeánoání" a pokoušel se neříct ta slova, o nichž věděl, že je nakonec stejně říct musí, když se otevřela malá dvířka na konci síně a dovnitř vklusali Blesk a Hrom.

Prošli uličkou mezi řadami lavic a s bystrýma, ostražitýma očima si sedli před barona.

Jediná Tonička natáhla krk a ohlédla se uličkou. Dveře byly pořád ještě maličko pootevřené. Byly příliš těžké, než aby je dokázal otevřít byť by i silný pes. A viděla, že někdo nahlíží škvírou dovnitř.

Baron přestal bubnovat prsty a i on upřel pohled ke dveřím na konci síně.

Po krátké chvilce ale odsunul stranou starý zákoník vázaný v kůži a řekl: "Možná, že bychom to měli udělat trochu jinak..."

A našla se jiná cesta, která zahrnovala i to, že si lidé začali slečny Robinsonové víc všímat. Nebyla to cesta dokonalá, všichni nebyli spokojení, ale fungovalo to.

Když soud skončil, ucítila Tonička na konci haly vůni tabáku Šťastný námořník a vzpomněla si na baronova psa. "Zapamatuj si tenhle den," řekla tenkrát babička Bolavá. "Alespoň budeš mít památku."

Baroni občas potřebují připomenout...

"Kdo tě bude hájit?" řekla nahlas Tonička.

"Kdo mě bude hájit?" pozvedla královna jemné obočí.

A Toniččiny Třetí myšlenky jí řekly: pozoruj její tvář, poznáš, až si bude dělat starosti.

"Nikdo takový tady není, že ne?" řekla Tonička a zase o krok ustoupila. "Je tady někdo, na koho jsi byla laskavá? Někdo, kdo řekne, že nejsi jen loupežnice a zlá osoba? Protože ty taková jsi. Ty máš... jsi jako snovači, umíš jen jeden jediný trik..."

A bylo to tady. Teď konečně věděla, na co přišly její Třetí myšlenky. Královnina tvář se na okamžik rozmazala.

"A tohle není tvé tělo," pokračovala Tonička přímo. "Je to jen to, co chceš, aby lidé viděli. Není skutečné. Je to jako všechno tady - duté a prázdné..."

Královna se vrhla kupředu a uštědřila jí políček mnohem silnější, než by měl sen dokázat. Tonička upadla do mechu a Čestmír se s výkřikem "Ceš čů-at!" odkutálel stranou.

Výborně, ozvaly se Toniččiny Třetí myšlenky.

"Výborně?" opakovala Tonička nechápavě nahlas.

"Výborně?" řekla královna.

Ano, řekly Třetí myšlenky, protože ona neví, že máš Třetí myšlenky a ty máš ruce jen pár centimetrů od pánve a takoví jako ona přece nenávidí železo. Už je rozzlobená, teď ji rozzuř, aby přestala myslet. A pak udeř.

"Žiješ tady, v zemi naplněné chladem a mrazem, a jediné, co dokážeš, je snít o létě," řekla Tonička. "Není divu, že tě král opustil."

Královna chvilku nehybně stála jako překrásná socha, kterou tolik připomínala. A znovu se ten kráčející sen zavlnil a Tonička měla dojem, že zahlédla... něco. Nebylo to o mnoho větší než ona a téměř lidské a buclaté a na okamžik šokované. Pak se ale královna vrátila, vysoká a rozzuřená, a zhluboka se nadechla -

Tonička uchopila pánev, a jak se zvedla na nohy, švihla jí velkým obloukem. Zasáhla postavu jen letmo, ale královna se zavlnila jako vzduch nad horkou silnicí a vykřikla.

Tonička už nechtěla vidět, co dalšího se ještě stane. Znovu sebrala ze země svého bratra a rozeběhla se pryč, pryč hustou travou, kolem podivných postav, které se ohlížely při zvuku královnina rozzuřeného hlasu.

Teď se v trávě, která byla beze stínů, objevily stíny. Někteří lidé, hlavně ti legrační, kteří vypadali, jako když vystoupili z přeměňovací knížky, změnili tvar a dali se do pohybu za Toničkou a jejím ječícím bratrem.

Na druhé straně paseky se ozval dunivý zvuk. Oba obrovští tvorové, kterým Roland říkal čmeláčí ženy, se zvedali ze země a jejich malá křidélka se rozmazávala námahou.

Najednou ji někdo chytil za rukáv a vtáhl ji do trávy. Byl to Roland.

"Víš teď, kudy ven?" ptal se s rudou tváří.

"Nó..." začala Tonička.

"Tak bysme se radši měli dát do běhu," řekl. "Podej mi ruku. Jdeme!"

"A ty víš, kudy ven?" zeptala se zadýchaně Tonička, když prchali obrovskými sedmikrásami.

"Nevím," odpovídal jí stejně zadýchaně Roland. "Žádný průchod tady není. Vidělas... venku snovače... tohle je opravdu velmi silný sen..."

"Tak proč utíkáme?"

"Abychom sejí... uklidili z cesty. Když se... schováš na dost dlouhou... dobu, Smíze říká, že ona zapomene..."

No, nemyslím, že by na mě zase tak rychle zapomněla, pomyslela si Tonička.

Roland se zastavil, ale ona mu vytrhla ruku a zatímco na ní visel Čestmír oněmělý úžasem, běžela dál.

"Kam běžíš?" křičel za ní Roland.

"Chci sejí doopravdy držet z cesty!"

"Vrať se! Běžíš nazpátek!"

"To tedy ne. Běžím pořád rovně!"

"Tohle je sen!" vykřikl Roland, ale tentokrát hlasitěji, protože ji dohánět. "Běžíš dokolečka-"

Tonička vyrazila z trávy na mýtinu...

...tu mýtinu.

Po každém jejím boku přistála jedna čmeláčí žena a královna popošla kupředu.

"Víš," řekla královna, "čekala jsem od tebe trochu víc, Toničko. Tak, teď mi vrať toho chlapce a já se rozhodnu, co udělám pak."

"Není to nijak velký sen," mumlal Roland za jejími zády. "Když zajdeš moc daleko, skončíš tam, kde jsi začala."

"Mohla bych pro tebe vytvořit sen, který by byl dokonce menší než ty!" řekla královna příjemným tónem. "A to by mohlo být dost bolestivé!"

Barvy byly jasnější. Zvuky mnohem silnější. Tonička dokonce něco cítila, a to bylo divné, protože až dosud tady

žádné pachy ani vůně nebyly.

Byl to ostrý, natrpklý pach, který nikdy nezapomenete. Pach sněhu. A na pozadí hmyzího bzukotu a cvrlikám v trávě slyšela slaboučké, vzdálené hlásky.

"Kristusmarija! Nemôžu najít cestu ven!"

KAPITOLA 11
Probuzení

Na druhé straně mýtiny, kde pořád ještě pracoval mužíček-loupáček, zbýval poslední ořech. Byl velký, zpolovice tak vysoký jako Tonička. A maličko se kýval. Louskáček se rozmáchl kladivem, a ořech se po úderu kousek odkutálel.

Podívejme, co to tady doopravdy máme... pomyslela si Tonička a zasmála se.

Královna se na ni nechápavě podívala. "Tobě to připadá k smíchu?" zamračila se. "Co je na tom tak legračního? Co je tak zábavného na téhle situaci?"

"Jen mě něco legračního napadlo," odpověděla jí Tonička. Královna se na ni zaškaredila, jak to často dělají lidé beze smyslu pro humor, když se v jejich přítomnosti někdo směje.

No, ty nejsi moc chytrá, pomyslela si Tonička. Nikdy jsi to nepotřebovala. Všechno, co jsi chtěla, jsi dostala tak, že sis o tom nechala zdát. Věříš ve své sny, takže nemusíš myslet.

Otočila se a zašeptala Rolandovi: "Rozbij ten ořech! Nestarej se o to, co dělám já, ale za každou cenu rozbij ten ořech!"

Chlapec na ni zíral nechápavýma očima.

"Co jsi mu to řekla?" vyštěkla královna.

"Jen jsem se s ním loučila," odpověděla Tonička a ještě pevněji k sobě přitiskla bratra. "Bratra vám ale nedám, kdybyste dělala co dělala!"

"Dobrá, víš, jakou barvu mají tvé vnitřnosti?" zasyčela královna. Tonička pomalu potřásla hlavou.

"Takže přišel čas, abys to zjistila," řekla královna a tentokrát se sladce usmála.

"Nemáš dost sil na to, abys udělala něco takového," odpověděla jí Tonička.

"Abys věděla, máš pravdu," přikývla královna. "Ten druh psychické magie je velmi, opravdu velmi těžký a náročný. Ale mohu tě přinutit myslet, že jsem ti udělala... ty nejstrašnější věci. A to je všechno, holčičko, co potrebujú. Nechtěla bys mě poprosit o milost teď? Možná, že později už to nepůjde."

Tonička chvilku mlčela. "Ne-e," zavrtěla nakonec hlavou. "Myslím, že nic takového udělat nechci."

Královna se sklonila. Její šedé oči naplnily Toniččin svět. "Zdejší obyvatelé si to budou pamatovat opravdu dlouho," řekla královna.

"Taky doufám," přikývla Tonička. "Rozbij ten ořech."

Královna se znovu na okamžik zatvářila nechápavě. Jen velmi těžce se přizpůsobovala náhlým změnám. "Cože?"

"E? Aha... dobrá," přikývl Roland.

"Co jsi mu to říkala?" zajímala se královna, když se hoch rozeběhl k muži s kladivem.

Tonička ji kopla do nohy. To nebyla čarodejnícka věc. Byla to přesně taková věc, jakou by udělalo devítileté děcko. V duchu zatoužila, aby ji napadlo něco jiného. Jenže na druhé straně měla bytelné okované boty a kopanec se jí skvěle podařil.

Královna s ní zacloumala. "Proč jsi to udělala? Proč nechceš dělat, co ti řeknu? Všichni by byli šťastní, kdyby mohli dělat, co jim přikážu!"

Tonička se dívala do ženiny tváře. Teď měla královna oči šedé, ale zorničky vypadaly jako stříbrná zrcadla.

Vím, co jsi zač, řekly její Třetí myšlenky. Ty jsi tvor, který se nikdy nic nenaučí. O Údech vůbec nic nevíš! Jsi jen ... dítě, které fyzicky vyrostlo.

"Chceš cukrátko?" zašeptala.

Za zády se jí ozval výkřik. Otočila se v královnině sevření a viděla, jak se Roland pere o kladivo. Právě když se ohlédla, vybojoval ho a se silou, kterou mu dodávalo zoufalství, pozvedl tu těžkou věc nad hlavu, přičemž porazil elfa stojícího za ním.

V okamžiku, kdy kladivo dopadalo, obrátila královna Toničku prudce k sobě. "Cukrátko?" zasyčela. "Já ti ukážu cukrát-"

"Kristusmarija! To je králka! A lapia našu keldu, tá ošklivica škaredá!"

"Žádná králka! Žádné šéfik! Sme Svobodnej národ!"

"Zuřím, že bych zamordoval aj kebab!"

"Na ňu!"

Tonička byla nejspíš jediná osoba na světě, která byla šťastná, když zaslechla zvuk Nac mac Fíglích hlasů.

Vyrojili se z rozbitého ořechu. Někteří měli pořád ještě motýlky, jiní se už stačili převléct do kiltů.

Všichni, do posledního, ale byli v bojovné náladě,

a protože chtěli ušetřit čas, bojovali cestou jeden s druhým, aby se předem zahřáli.

Čistina se... vyčistila. Skutečnost nebo sny, každý pozná, když se na ně řítí malér podobný řvoucímu, proklínajícímu modročervenému přílivu.

Tonička se vytrhla královně ze sevření a vběhla do trávy, odkud mohla všechno pozorovat.

Kolem proběhl Yan Habáně a nad hlavou nesl velkého elfa, který se zmítal a bránil ze všech sil. Pak se najednou zastavil a hodil svým protivníkem přes celou mýtinu.

"A pryč s takovým pazgřivcem a bác s ním rovnú do zmole!" zaječel, obrátil se a vrhl se zpět do bitevní vřavy.

Nac mac Fíglové se nedali ani zašlápnout, ani rozmačkat. Pracovali ve skupinkách, vybíhali jeden druhému na záda,

aby se dostali výš a mohli něčím, nejraději vlastní hlavou, udeřit mnohem vyšší elfy. A jakmile někdo jednou padl k zemi, byl nemilosrdně zkopán malýma nohama.

Ve způsobu, jakým Nac mac Fíglové bojovali, byl jistý systém. Tak například: vždycky si nejdříve vybrali toho největšího protivníka, protože, jak to později zdůvodnil Rob Kterýten, Je o moc jednodušší sa do nich strefit, kapíro?". A pak - nikdy se ani na okamžik nezastavili. To bylo nejspíše to, co nakonec každého jejich nepřítele dostalo do kolen. Jako když na vás zaútočí roj vos s pěstmi.

Pak jim nějakou chvíli trvalo, než pochopili, že jim došli tvorové, s nimiž by mohli bojovat. Pro všechny případy se ještě chvilku prali mezi sebou, jen tak, ze setrvačnosti, pak se ale uklidnili a začali prohledával kapsy padlých v naději, že tam najdou nějaké drobné.

Tonička vstala.

"No, nebylo to špatně provedený, aj dyž to pravím sám," prohlásil Rob Kterýten a rozhlížel se po bojišti. "Moc fajn prálka, a to sme ani nemoseli použit poéziju."

"Jak jste se dostali do toho ořechu?" nevydržela to už Tonička. "Vždyť... vždyť... byl přece ořechl"

"To byl jediný způsob, kterým jsme sa semkaj mohli dostat," odpověděl jí Rob Kterýten. "Moselo to byt cosi, co vynde na prv ráz. Je to velice těžká robota, tuta navigacija ve snoch!"

"Zvlášťto dyž seš trocha namatlanej," dodával spokojeně Poťapaný Vilda a široce se usmíval.

"Cože? Vy jste... pili?" zamračila se Tonička. "Věděli jste, že se budete muset postavit královně, a byli jste v hospodě?"

"Ach, nae!" odpovídal Rob Kterýten. "Vzpomínáš na ten sen na bále? Cos měla ty krásné šatečky a totok? Tam jsme zvostali zavřití!"

"Ale vždyť já toho snovače zabila!"

Rob se zatvářil mírně nejistě. "Nóó," odpověděl, , jenže my se nedostali ven tak lehko jak ty. Nejakú chvílu nám to trvalo."

"Ajto, než sme vyslopali všecko pití, co tam měli," doplňoval Poťapaný Vilda snaživě. Rob se ošklivě podíval.

"No, tak takto tos zas říkat nemusel!" utrhl se na něj.

"To chceš říct, že ten sen pokračoval dál?" ujišťovala se Tonička.

"Dyž máš dost velikú žízeň," přikývl Poťapaný Vilda. "A von tam nebyl enem slop, ale aj tytok oblažené chlebíčky a iné zmlsky."

"Já si myslela, že když ve snu něco sním nebo vypijú, už tam zůstanu navěky!"

"No ajto, to platí pro většinu stvoření," přikývl Rob Kterýten. "Ale nae pro Fígle. Chalupy, banky, chlévky, sny, nám je to egal. Neexistuje místo, kam bysme se nedostali a odkáď bysme zas nevylezli ven."

"Akorát hospody sú těžké," doplňoval Yan Habáně.

"No, ajto," přikývl Rob Kterýten vesele. "Dyž máme vylézt z hospody, tož to nám dá někdy sakra prácu, ja, máš recht."

"Kam se poděla královna?" zeptala se Tonička.

"Hé, ta vzala paly, sotva sme sa ukázali," ušklíbl se Rob Kterýten. "A my bysme to měli udělat taky, paňo, než sa sny změnija. To je ten aplégr, cos hledala? Cákryš, to je ale prevít nadělení!"

"Ceš koko!" zaječel Čestmír, který zřejmě přepnul na sladkého autopilota.

"Ty lagramente jeden! Žádé kokino, ty ancijáš nedobrý, málo hodný, skoro nic! Nic nedostaneš!" vykřikl na něj Rob Kterýten. "A přestaň bříškat a přestaň byt zátěž pro svoju chúďa sestru!"

Tonička otevřela ústa k protestu, ale znovu je zavřela, když viděla, jak se Čestmír, po kratičkém šoku, rozhihňal.

"Leglační!" prohlásil. "Mlňous chlap! Mlňous mlňous chlap!"

"No nazdar," řekla Tonička. "Teď jsi ho vyděsil!"

Nakonec ale byla velmi překvapená, protože až dodnes Čestmíra žádný člověk tak nezajímal, pokud ovšem nebyl z perníku, mandlové či jiné cukrové hmoty.

"Héj, Robe, máme tady eště jednyho malyho habouna," volal nějaký piktmužík. Ke své hrůze spatřila Tonička, jak několik Nac mac Fíglů zvedá hlavu Rolandovi, který byl v bezvědomí. Ležel na zemi jak dlouhý, tak široký.

"Ajto, to je ten ogařisko, co si na ťa ozvíral papulu, keldo," přikývl Rob. "A Yana Habáně se pokusil mlaščit kladivem. To nebylo moc chytrý dělání! Co s ním máme udělat?"

Tráva se zatřásla. Nebe rychle temnělo. Vzduch se ochladil.

"Nemůžem ho tady nechat!" řekla Tonička.

"Tak fajn, povlíknem ho s sebou!" přikývl Rob Kterýten. "Ale pohněme sa včíl! Švihýc, švihýc!"

"Mlňousmlňous chlap! Mlňous, mlňous chlap!" vykřikoval Čestmír nadšeně.

"Tak, obávám se, že takhle to bude ječet celý den," prohlásila Tonička.

"Tak rovnú ke dveřím," zvolal Rob Kterýten. "Vidiš včíl dvírca?"

Tonička se začala zoufale rozhlížet. Vítr byl čím dál kousavější.

"Nandi dvírca!" vykřikl Rob Kterýten. "Mosíš je vidět!" To byl rozkaz. Otočila se a zamrkala.

"Ehm... ehm..." začala nejistě. Ten pocit, že vnímá jiný svět pod tímhle světem, se zdaleka nedostavil tak snadno, jako když měla strach z královny. Pokusila se soustředit. Ten pach sněhu...

Bylo to zvláštní, mluvit o pachu či vůni sněhu. Vždyť to byla jen čistá zmrzlá voda. Jenže Tonička vždycky věděla, když se ráno probudila, jestli v noci sněžilo nebo ne. Sníh měl zvláštní vůni, podobnou chuti cínu.

Měla pocit, že slyší, jak jí kolečka v mozku skřípají námahou. Jestli byla ve snu, potřebovala se probudit. Bylo však zbytečné utíkat. Sny byly plné útěků a prchání. Tady byl ale jeden směr, který byl jakoby vybledlý a prosvítal bíle.

Zavřela oči a pomyslela na sníh, ostrý a bílý jako nová prostěradla. Soustředila se na ten pocit pod nohama. A teď

potřebuje jedinou věc... probudit se.

Stála ve sněhu.

"Dobrý," kývl Rob Kterýten.

"Našla jsem cestu ven!" užasla Tonička.

"Ach, občas máš dvéře ve svojí vlastní lebezni," přikývl Rob Kterýten. "A teď švihýc!"

Tonička cítila, jak ji něco zvedá ze země. Rolandovi, který ležel opodál a chrápal, náhle dole vypučelo několik párů modrých nožiček a zvedl se na dvě pídě nad zem.

"Nikdo se nezastaví, dokáď nebude venku!" zvolal Rob Kterýten. "Fíglové, tož do teho!"

Vyrazili po sněhu a v čele běžela jako předsunutý oddíl velká skupina Fíglů. Po minutě nebo dvou se Tonička ohlédla a zjistila, že se za nimi šíří modravé stíny. Navíc čím byly delší, tím byly tmavší.

"Robe -" začala.

"Ajto, já vím," přikývl Rob. "Tož frišno hupkem, chlapi!"

"Ty stíny se pohybují rychle, Robe!"

"Též jsem si teho všiml!"

Tonička narazil do tváře sníh. Stromy kolem se v rychlosti začaly rozmazávat do černé čmouhy. Les letěl nazpět. Ale stíny už se začaly natahovat napříč cestou před nimi a pokaždé, když skupina stínem probíhala, měla Tonička pocit, že houstnou, že jsou o něco hustší než mlha.

Stíny za nimi ještě ztmavly a ve středu byly temné jako půlnoc.

Jenže piktmužíci už minuli poslední stromy a před nimi se táhla jen čistá sněhová pláň.

Zastavili se tak rychle, že Tonička málem upadla.

"Co se děje?"

"Kde sou všeckny naše starý obtisky?" zeptal se Poťapaný Vilda. "Ještě před chvílou tu byly a sú ty tam. Tož kudy včíl?"

Ušlapaná stezka, která je vedla až sem, náhle beze stopy zmizela.

Rob Kterýten se otočil a zadíval se k lesu. Nad stromy se vznášela a svíjela temnota podobná kouři a pomalu zastírala celý obzor.

"Posílá za nama noční mory," zabručel. "Tož toto bude tvrdé, chlapi."

I Tonička už zahlédla v roztahující se temnotě podivné obrysy. Pevně k sobě přitiskla Čestmíra.

"Noční mory," opakoval Rob Kterýten. "Kapíruju, že je vidět nepotřebuješ. Myje zadržíme. Ty mosíš utěkat, jak dyby šlo o život. A hneď!"

Zaslechla jakési vysoké tóny, podobné cvrlikání nebo bzučení hmyzu, které se začaly ozývat z temnoty nad lesem. Piktmužíci se srazili do hloučku. Obvykle se před bojem spokojeně smáli, šklebili a pošťuchovali, ale tentokrát se tvářili smrtelně vážně.

"Ach, tato králka, tá neumí prohrávat!" prohlásil Rob Kterýten.

Tonička se ohlédla k obzoru za svými zády. Vařila a vzpínala se tam temnota a stahovala se do kruhu všude kolem nich.

Dveře jsou všude, pomyslela si. Stará kelda říkala, že jsou dveře všude. Musím najít dveře.

Jenže tady je jen sníh a pár stromů...

Piktmužíci tasili meče.

"A jaký druh... nočních můr se blíží?" zeptala se.

"Nále... vyzáblé obludiska s klúbnatýma nožiskama a obrovskýma zubiskama, pleskavýma kožnatýma křídlama a stovkou očálí a takový podobný věci," odpovídal Poťapaný Vilda.

"Ajto, a někerý sou ještě horší," vylepšil informaci Rob Kterýten s očima upřenýma na blížící se temnotu.

"Co může být ještě horší?" zeptala se Tonička.

"Obyčejný věci, který se zvrtly," odpověděl jí.

"Tonička se na něj chvilku nechápavě dívala, ale pak se otřásla. Ale ano. I takové noční můry znala. Neobjevovaly se často, ale když se to stalo, bylo to strašlivé. Kdysi se vzbudila vyděšená k smrti, když se jí zdálo o tom, jak ji pronásledovaly boty babičky Bolavé. Jindy to byl zase cukr. V noční můru se mohlo změnit prakticky cokoliv.

S obludami by se ještě byla nějak vyrovnala. Ale měla hrůzu z toho, že by mohla potkat boty, které zešílely.

"Ehm... mám jeden nápad," řekla nakonec.

"Já též," přikývl Rob Kterýten. "Zmizet odsud, to je můj nápad!"

"Támhle je skupinka stromů," ukázala Tonička.

"A co?" opáčil Rob Kterýten. Pozoroval řadu nočních můr. Teď už se tam začaly objevovat různé věci, jako zuby, drápy, oči a žebra. Podle způsobu, jakým je Rob Kterýten pozoroval, ale bylo jasné, že bez ohledu na to, co se stane později, na začátku budou stát obludy tváří v tvář vážným problémům. Pokud ovšem vůbec nějaké tváře mají.

"A dokážete bojovat s nočními můrami?" řekla Tonička. Cvrkot, pískot a bzukot hmyzu sílil.

"Néni nic, s čím bysme nedokázali válčiť," zavrčel Yan Habáně popuzeně. "Dyž to má lebezňu, tož sa postaráme, aby si ju to už nemoselo lámať s lupama - a dyž ju to nemá, tož si to nezaslúži nic iného než nakopat do řiti."

Tonička se zadívala na přibližující se... věci.

"Některé z nich mají víc než jednu hlavu," upozorňovala.

"Tož to máme šťastný deň," zajásal Poťapaný Vilda.

Piktmužíci se začali rozcvičovat, poskakovali na místě a chystali se k boji.

"Dudáku," obrátil se Rob Kterýten k Viliamu, bardovi, "zahraj nám žalozpěv. Budem bojovať za zvuků týchto dud dokáď -"

"Ne," ozvala se Tonička. "Tohle nedovolím! Jediný způsob, jak bojovat proti nočním můrám, je probudit se! Já jsem vaše kelda! To je rozkaz! Vyrazíme tam k těm stromům. Hned! Dělejte, co vám říkám!"

"Leglační mlňous chlap!" jásal Čestmír.

Piktmužíci se zadívali ke stromům a pak se jejich pohledy vrátily k Toničce.

"Udělejte to!" zaječela tak, že se někteří z nich polekali. "Hned! Dělejte, co říkám! Je to lepší cesta."

"No, bosorrbabu neocygáníš,* Rrobe," zahuhlal Viliam.

"Chystám se nás všechny dostat domů!" vyštěkla Tonička. Alespoň doufám, dodala v duchu. Byla si skoro jistá, že ve skupince stromů zahlédla malou bledou tvář snovače.

"No, ajto, ale -" Rob Kterýten vrhl Toničce pohled přes rameno a dodal: "Ale nae, pozrite na ty -"

Černá linie obludnosti se rychle přibližovala a před ní bylo vidět pohybující se světlou tečku.

Smíze se pokusil uprchnout. Paže se mu pohybovaly jako písty, krátké nohy jako by se otáčely v kyčelních kloubech. Tváře nadouval jako dva balony.

Pak se přes něj ale černá vlna převalila a pokračovala nezmenšenou rychlostí v cestě.

Rob zasunul meč do pochvy. "Tož, slyšeli ste keldu, chlapi!" vykřikl. "Lapněte ju a idem, svihýc, švihýc!"

Tonička cítila, jak se zvedá na dvě píděnad zem. Další Fíglové zvedli bezvládného Rolanda. A všichni se pak rozeběhli ke skupince stromů.

Tonička vytáhla ruku z kapsy u sukně a svírala v ní pomačkaný žlutý obal od tabáku Šťastný námořník. Bylo to něco, na co se mohla soustředit, co jí připomínalo její sen...

Lidé říkali, že z nejvyšších vrcholků důlin je vidět moře. Jednoho krásného jasného dne tam Tonička došla, ale neviděla nic než vzdálené, mlhavě modré kouřmo daleko na obzoru. Jenže moře na obalu Šťastného námořníka bylo hluboce modré s bílými hřebínky vln. Tak vypadalo Toniččino moře.

Tvor ve skupince stromů vypadal jako malý snovač. To znamenalo, že nebude ani příliš silný. Doufala, že ne. Musela doufat, že ne...

Stromy už byly na dosah ruky. Jenže stejně tak už se kolem nich stahoval kruh nočních můr. Některé zvuky byly opravdu příšerné, jako praskot lámaných kostí, zvuk drcených kamenů, bzukot bodavého hmyzu, jekot hladových koček, a to vše se nezadržitelně blížilo...

KAPITOLA 12
Šťastný námořník

- a najednou byl kolem písek a bíle zpěněná voda, která šuměla na oblázcích a vydávala zvuky jako bezzubá stařenka, která cucá kyselý bonbon.

"Kristusmarija! A kde sme to včíl?" rozhlížel se Poťapaný Vilda.

"Ajto, a jak to, že vyhledáme jak žluté prašivky?" dodával Rob Kterýten.

Tonička sklopila oči a zachichotala se. Všichni piktmužíci na sobě měli žluté nepromokavé pláště z voskovaného plátna a na hlavách široké námořnické klobouky z téhož materiálu, které jim zakrývaly skoro celé hlavy. Začali zmateně pobíhat kolem a naráželi jeden do druhého.

Můj sen! pomyslela si Tonička. Snovači používají, co najdou v našich hlavách..., ale tohle je můj sen. A já ho dokážu použít Čestmír úžasem oněměl. Zíral na vlny.

Na oblázcích, napůl vytažený z vody, ležel člun. Jako jeden piktmužík, jako jedna malá žlutá houba se začali Nac mac Fíglové stahovat k němu a lezli přes borty dovnitř.

"Co to děláte?" zeptala se Tonička.

"Nejlíp uděláme, dyž se ztratíme čím skorej," odpověděl jí Rob Kterýten. "Toť fajn sen, cos nás doň dostala, ale zvostať tu nemôžem."

"Ale tady bychom měli být v bezpečí."

"Ach, králka nás najde všudýš," odpověděl Rob, když stovka piktmužíků pozvedla veslo. "Neměj strachy, my sa v loďách vyznáme. Nevidělas tuhle Ne-docela-malýho Juru a Malýho Bohouška na říce na rybačce? My sa vyznáme v rybářským a navigačním vědění, kapíro?" dodával pyšně.

A jak se zdálo, o člunech rozhodně něco věděli. Vesla byla zasazena do havlenek a část Fíglů stáhla člun po oblázcích na vodu.

"Tož a včíl mně podaj teho tvojeho malého vyližmisku," zavolal na Toničku Rob Kterýten ze zádi. Tonička, které klouzaly nohy na mokrých kamenech, se opatrně přebrodila ke člunu a podala mu Čestmíra.

Jak se zdálo, tomu věci připadaly zábavné a veselé.

"Mlňous, mlňavej chlap!" ječel nadšeně, když ho Rob položil na dno člunu. Byl to jeho jediný vtip a nemínil se ho tak rychle vzdát.

"No, to víš, že jo," přikyvoval Rob Kterýten a cpal ho při tom pod lavičku. "Tak a včíl sa tam chovaj jak hodný ogárek a žádný ječeni po bombosech, lebo ti ujo Robík flákne jednu za ušisko, kapíro?"

Čestmír se nadšeně zahihňal.

Tonička se rozeběhla po pláži a zvedla Rolanda na nohy. Otevřel oči a nechápavě se na ni zadíval.

"Co se stalo?" zahuhlal. "Měl jsem takový zvláštní sen -" Oči se mu zavřely a rameny poklesla.

"Vlez do člunu!" křikla mu Tonička do ucha a táhla ho po oblázcích k vodě.

"Kristusmarija, to sebú budem vláčet aj tuten žok budižkničemnosti?"

"Samozřejmě," potvrdila Tonička a vlezla přes záď do člunu, kde se po nárazu vlny překulila na dno. Vesla zaskřípala a zašplouchala a člun vyplul. Jednou nebo dvakrát se dost silně zakýval, když do něj narazily větší vlny, ale pak se srovnal a začal nabírat rychlost. Konec konců piktmužíci byli opravdu silní. I když jich na veslech visely celé desítky a

každé veslo se prakticky změnilo v malé bitevní pole, protože Fíglové bojovali o místa, lezli si na ramena a dokonce na hlavy, aby přispěli svým dílem k jejich pohybu, vesla se ve vodě pod silou téměř prohýbala.

Tonička se zvedla a pokusila se nevšímat si náhlého pocitu nejistoty, který ucítila v žaludku.

"Plujte k majáku!" zvolala.

"Ajto, to kapíruju!" přikyvoval Rob Kterýten. "To je ten správný plac! A králka nemá ráda světlo!" Pak se spokojeně ušklíbl. "Je to moc fajn sen, cos nás doňho dostala, paňo. Už ses zízla na nebe?"

"Je to jen modré nebe," odpověděla nechápavě Tonička.

"Nae, to néni enem tak nejaké nebe!" zavrtěl hlavou Rob Kterýten. "Ohlédni sa!"

Tonička se obrátila. Bylo to modré nebe. Nesmírně a hluboce modré. Ale nad vzdalující se pláží, napůl mezi nebem a zemí se táhl žlutý pás. Vypadalo to, že je velmi daleko a měří několik set mil. A uprostřed něj se zamlžený dálkou a velký jako galaxie rýsoval záchranný kruh.

A na něm, písmeny většími než měsíc, stálo:

KÍNŘOMÁN ÝNTSAŤŠ

"My jsme na té nálepce?" užasla Tonička.

"No ajto," přikývl spokojeně Rob Kterýten.

"Ale to moře vypadá tak... skutečné. Je slané a mokré a tak studené. Není to jako barva! Když jsem o něm snila, nemyslela jsem na takové věci."

"Neděláš si psinu? Nae? Tož to sme na druhé straně. Zvenčí je malůvka, na druhej straně, tam, co sme myje to opravdové," přikývl Rob Kterýten. "Kapíro, my sme zkapsovali kdeco v kdoví kolika světech, ale říknu ti toto: vesmír je mockrát složitější, než jak sa zvenku zdá."

Tonička vytáhla z kapsy pomačkanou nálepku a znovu se na ni zadívala. Šťastný námořník na ní nebyl. Co tam ale bylo, ne větší než mušinec, byl malý člun na vlnách.

Zvedla hlavu. Na obloze, před obrovským záchranným pásem, se začala stahovat bouřková mračna. Byla černá, potrhaná a rychle se blížila.

"No, tak to jí dlouho netrrvalo, než si sem našla cestu," komentoval to zasmušile Viliam, bard.

"To ne," souhlasila Tonička. "Ale je to můj sen. Vím, jak pokračuje. Veslujte dál!"

Část mračen, která se proplétala a točila, jim proletěla nad hlavou a zmizela daleko v moři jako pěna na filmu promítaném pozpátku.

Pak začalo hustě pršet, tak hustě, že moře téměř zmizelo v mlze.

"Je to všechno?" zeptala se Tonička. "Nic víc už nedokáže?"

"No tak o tem bych pochyboval," zavrtěl hlavou Rob Kterýten. "Opřite sa do tých vesel, chlapi!"

Člun vyrazil kupředu a v hustém dešti doslova přeskakoval z vlny na vlnu.

Jenže oproti normálním pravidlům se zdálo, že teď hladina stoupá vzhůru a že člun pluje do kopce. Voda se zvedala a člun začínal klouzat proudící vodou nazpět.

Něco se nořilo z hlubin. Něco bílého rozhrnovalo moře. K bouřkovému nebi se zvedala obrovská kopule a z ní stékaly proudy zpěněné vody.

Zvedalo se to výš a zdálo se, že je to nekonečné. Nakonec se objevilo jedno oko. V porovnání s obrovitou hlavou bylo maličké. To se teď stočilo v důlku a zaostřilo na maličký člun.

"No, tak to je lebezňa, s jakú by měl aj Yan Habáně co dělat celý deň," prohlásil s jistou dávkou úcty Rob Kterýten. "Říkl bych, že bysme sa měli vrátit a přijít nanovo až zitra. Veslujte, chlapi, veslujte!"

"To je můj sen," řekla Tonička tak klidně, jak to jen dokázala. "To je ryba velryba."

Nikdy jsem ale nesnila o tom zápachu, pomyslela si. Ale je tady, obrovský, hutný, celý svět zaplňující pach soli, vody, ryb a slizu -

"Co to rybisko žere?" zajímal se Poťapaný Vilda.

"Aha, tak to náhodou vím naprosto přesně," usmála se Tonička, přestože se člun zběsile zmítal na vlnách. "Velryby nejsou nebezpečné, protože žerou jen docela malé věci..."

"Veslujte jak eště nikdyvá, chlapi!" zaječel Rob Kterýten.

"A jak ty to umíš, že to rybisko žere enem malý věci?" vyzvídal poněkud morbidně Poťapaný Vilda, když obluda začala, otvírat tlamu.

"Kdysi jsem zaplatila celou okurku salátovku za lekci Netvoři hlubin," vysvětlovala Tonička, když se přes ně převalila vlna. "Vždyť velryby ani nemají pořádné zuby, jen takové kostičky."*

Ozval se vrzavý zvuk a pak do nich narazil závan páchnoucího dechu o síle tajfunu, a obraz se zaplnil množstvím dlouhých ostrých zubů.

"Vážně?" ozval se znovu Vilda. "Bez urážení, ale potem asi totok... to velrybisko chodilo do iné školy než ty!"

Tlak vody je hnal nazpět. Tonička už viděla celou hlavou a jistým způsobem, který nedokázala popsat, vypadala velryba jako královna. Královna tady někde byla.

Vztek se vrátil.

"Tohle je můj sen," vykřikla k nebi. "Snila jsem ho alespoň tucetkrát! Pro tebe tady není místo! A velryby lidi nejedí, to ví každý, kdo není úplně hloupý!"

Z vody se zvedl ocas velikosti středního lánu polí, dopadl na mořskou hladinu. Velryba vyrazila kupředu.

Rob Kterýten odhodil svůj žlutý klobouk a tasil meč.

"No fajn, zkusili sme to," řekl. "Ale jedno vám přisahám! Tato bestia bude mět také břucha bolení, jaké eště v životě neměla!"

"Ajto! Sak my už si cestu ven prosekáme!" zvolal Poťapaný Vilda.

"Ne, veslujte dál!" přikazovala Tonička.
"Nikdýš se nesmí říct, že sa Nac mac Fíglové obrátili k nepřítelovi zadkem!" zaječel Rob Kterýten.
"Ale vždyť veslujete obličejem dozadul" upozornila ho Tonička.
Piktmužíkbyl očividně zaskočen. "No ajto, to mně na um nepřišlo," řekl nakonec a zase si sedl.
"Jen veslujte, už jsme skoro u majáku!" trvala na svém Tonička.
Piktmužíci se s nespokojeným reptáním opřeli do vesel, protože přestože se dívali směrem správným, pohybovali se směrem nesprávným.
"To je ale po čertiskoch veliká lebezňa, co má ta ryba, nemyslíš?" uvažoval nahlas Rob Kterýten. "Jak bys pral, že je velká, barde?"
"No, já bych prrál, že je sákrryš fšivácky veliká!" odpověděl Viliam, který byl v týmu u druhého vesla. "Ale spokojil bych sa, kdybych říkl, že je enorrmousně obrrovitá."
"Fakt bys zašel až tak daleko?"
"No, ajto. Enorrmousní je asi plně osprravedlnitelný výrraz prro -"
Už nás skoro má, pomyslela si Tonička.
Musit to fungovat. Je to můj sen. Každou chvilku. Už každou chvilku...
"A jak ty myslíš, že je to od nás daleko?" nadhodil koverzačním tónem Rob, jak se člun zmítal a kolébal těsně před velrybou.
"No, tak to je dojista dobrry zvotázání," přikývl Viliam. "Možu ti říct enem to, že na každý pád zatrraceně blízko!"
Už každou chviličku, říkala si Tonička. Vím, že slečna Klíšťová říkala, že nemáme věřit ve své sny, ale ona tím myslela, že v ně nemáme jen věřit.
Eh... už každou chvilku, já... doufám. Ještě nikdy nevynechal...
"Zašel bych dokonca tak daleko, že bych prrál, že znepokojivě blízko -" začal Viliam.
Tonička polkla a doufala, že velryba neudělá totéž. Mezi jejími zuby a člunem nebylo víc než třicet metrů vody. Pak svět vyplnila nekonečná dřevěná stěna, která míjela člun, a jak se jednotlivá prkna míhala kolem, vydávala zvuk zipzipzip.
Tonička zvedla hlavu, ústa otevřená. Bouřková mračna, která chrlila déšť, na okamžik zmizela za chomáčem bílých plachet. Letmo si všimla lanoví a námořníků na ráhnech a pozdravila je výkřikem.
Pak už loď Šťastného námořníka mizela v dešti a mlze, ale než zmizela úplně, zahlédla Tonička vousatou postavu u kormidla, oblečenou do žlutého nepromokavého pláště. Muž se otočil, a než loď zmizela v šeru, jednou jí kývl rukou na pozdrav.
Člun se sice zmítal na vlnách, ale Toničce se podařilo vstát a vykřiknout na obrovskou velrybu: "Musíš ho pronásledovat! Tak to ve snuje! Ty pronásleduješ jej a on pronásleduje tebe! Říkala to babička Bolavá! Nemůžeš to neudělat a přitom zůstat tou velrybou! To je můj sen! Moje pravidla! Mám v tom víc zkušeností než ty!"
"Veliká lyba!" vykřikl Čestmír.
To bylo mnohem úžasnější než celá velryba. Tonička se zadívala na svého malého bratra.
"Veliká lyba!" prohlásil Čestmír znovu.
"No ano, je to velká ryba," přikývla Tonička potěšené, "ale nejzajímavější na ní je, že velryba není ryba. Je to ve skutečnosti savec, stejně jako kráva!"
Vážně jsi právě něco takového řekla? ozvaly se její Druhé myšlenky, když se k ní obrátily pohledy všech piktmužíků a člun se začal v příboji obracet. To bylo poprvé, kdy Čestmír řekl něco, co se netýkalo sladkostí nebo čůrání, a tys ho opravila?
Tonička se podívala na velrybu. Ta měla nějaké potíže. Ale byla to ta velryba, o níž Tonička tolikrát snila potom, co jí babička Bolavá vyprávěla Příběh, a dokonce ani královna nedokázala takový příběh kontrolovat.
Neochotně a nerada se obrátila ve vodě a zmizela ve vodní brázdě, která se táhla za zádí lodi Šťastného námořníka.
"Velká lyba plyč!" jásal Čestmír.
"Ne, je to savec jako třeba kráva -" řekla Toniččina ústa, než je stačila zarazit.
Piktmužíci na ni stále ještě zírali.
"Já jen, že by to měl pochopit správně," zamumlala rozpačitě a styděla se sama za sebe. "Je to chyba, kterou dělá hodně Udí..."
No, tak z tebe bude někdo, jako je slečna Klíšťová, sdělily jí její Druhé myšlenky. Vážně o to stojíš?
"Ano," prohlásil jakýsi hlas a Tonička si uvědomila, že to byl zase její hlas. Pozvedl se v ní vztek. "Ano! Já jsem jál Jsem opatrná a myslím logicky a pečlivě si prohlížím věci, kterým nerozumím! Když slyším, jak lidé používají špatná slova, jsem nedůtklivá! Umím vyrobit tvaroh a sýr. Čtu knihy a umím je přečíst rychle! A vždycky mám v kapse kousek provázku! Takový já jsem člověk!"
Umlkla. Teď na ni užasle zíral dokonce i Čestmír. Zamrkal.
"Veliká vodní kláva plyč..." prohlásil nejistě.
"To je ono! Hodný kluk!" přikývla Tonička. "Až se dostaneme domů, dostaneš jeden bonbon."
Viděla, jak na ni celá obrovská masa Fíglů zírá se starostlivým výrazem.
"Nebude ti vadit, když poplujeme dál?" ozval se Rob Kterýten a pozvedl nervózně ruku. "Dřív než se ta tvoje ryb... vodní kráva vrátí?"
Tonička se jim zadívala přes ramena. Maják se blížil. Z nevelkého ostrůvku vybíhal malý přístavní můstek.
"Ano, prosím. Ehm... děkuju vám," řekla a poněkud se uklidnila. Loď a velryba zmizely v dešti a moře už jen líně olizovalo pobřeží.
Na kamenech na pobřeží seděl snovač a dlouhé bledé nohy měl nataženy daleko před sebe. Díval se někam na moře a

nezdálo se, že by si všiml přibližujícího se člunu. Považuje to tady za svůj domov, pomyslela si Tonička.

Dala jsem mu sen, který se mu líbí.

Piktmužíci se vyhrnuli na molo a uvázali člun.

"Tak jo, sme tu," konstatoval Rob Kterýten. "Teďkom eště odseknem hentej obludě lebezňu a možem odsáď zmizet..."

"To ne!" zvolala Tonička.

"Ale von -"

"Nechte ho být. Prostě ho nechte... na pokoji. Ten s tím nemá nic společného." A určitě ví o moři, dodala sama pro sebe v duchu. Asi touží po moři. Proto je to tak skutečný sen. Sama bych si ho nikdy takhle nevymyslela.

Z vody u snovačových nohou se vykolébal krab a usadil se vedle snovače, aby snil krabí sny.

Vypadá to, jako kdyby se snovač dokázal ztratit ve svém vlastním snu, pomyslela si Tonička. Tak by mě zajímalo, jestli se kdy probudím?

Obrátila se k Nac mac Fíglům. "V mých snech se vždycky probudím, když se dostanu k majáku!" řekla.

Piktmužíci zvedli hlavy k bíločervené věži a jako jeden Fígl tasili meče.

"My králce nevěříme," prohlásil Rob. "Nechá, aby sis myslela, žes v bezpečí, a jak přestaneš dávať pozor, skočí na tebe! Ta bude vyčkávat za dvírcama, to si buď jistá. My tam idem napřed!"

To byl pokyn, ne žádost. Tonička přikývla a pozorovala, jak se Nac mac Fíglové hemží po kamenech nahoru k majáku.

Zůstala na člunu sama, jen s Čestmírem a Rolandem, který byl stále ještě v bezvědomí. Vytáhla z kapsy ropuchu. Ta otevřela oči a upřela je na moře. "Buď se mi něco zdá, nebo jsem na pláži," řekla ropucha. "A ropuchám se nikdy nic nezdá."

"V mém snu se jim vždycky něco zdá," odpověděla jí Tonička. "A tohle je můj sen."

"No tak to je potom výjimečně nebezpečný," odsekla jí ropucha nevděčně.

"Naopak, je nádherný," bránila svůj sen Tonička.

"Je úžasný. Jen se podívej třeba na to, jak zvláštně tančí světlo na vlnách."

"A kde jsou tabule, které by varovaly lidi, že se můžou utopit?" stěžovala si ropucha. "Žádné záchranné pásy, žádné sítě proti žralokům. Ach božíčku. Vidím snad někde na dohled kvalifikovaného plavčíka? Myslím, že ne. Ale měl by tady být rozhodně někdo, kdo by-"

"Tohle je pláž," přerušila ji Tonička. "Co to žvaníš?"

"Já - já nevím," odpověděla ropucha. "Mohla bys mě prosím položit? Obávám se, že na mě leze migréna."

Tonička ji položila na zem a ropucha se odšourala k chomáči mořských řas. Za chvilku se začala spokojeně živit.

Moře bylo klidné.

Bylo mírumilovné.

Byl to přesně takový okamžik, jakému by každý trochu rozumný člověk nedůvěřoval.

Nic se však nestalo. A hned nato se zase nic nestalo. Čestmír sebral z mola oblázek a strčil si ho do pusy na základě pracovní teorie, že cokoliv může být bonbon.

Pak se najednou z majáku začaly ozývat zvuky. Tonička slyšela tlumené výkřiky, nárazy a jednou nebo dvakrát dokonce zvuk rozbíjeného skla. V jednom okamžiku to znělo, jako když něco padá po dlouhém točitém schodišti a cestou naráží do každého schodu.

Dveře se otevřely. Objevili se v nich Nac mac Fíglové a zdáli se být spokojení.

"Nae problemo," hlásil Rob Kterýten. "Nebylo tam nikoho."

"Ale slyšela jsem spoustu zvuků a hluku!"

"Tož ajto. Museli sme sa ujistit," přikývl Poťapaný Vilda.

"Mlhaví chlapi, mlhaví!" vykřikl Čestmír.

"Jak projdu dveřmi, tak se probudím," řekla Tonička a vytáhla ze člunu Rolanda. "Vždycky se probudím. Musí to zabrat. Je to můj sen." Postavila chlapce na nohy. "Můžete vzít Čestmíra?"

"Ajto."

"A neztratíte se mi, neopijete se, nebo tak něco?"

Rob Kterýten se zatvářil dotčeně. "My sa nikdýš neztrácáme!" odpověděl. "My vždycky kapíro, kde sme. Akorát občas sa přihodí, že si nejsme tak celkem jistí, kde je všecko ostatní, ale za to my nemôžem, dyž se ztratí všecko ostatnú Nac mac Fíglové sa nikdy neztraťá!"

"A co to pití," nadhodila Tonička a táhla Rolanda k majáku.

"Eště nikdýš v životě sme sa neztratili! Že je to tak, chlapi?" odpověděl Rob Kterýten. Ozval se sbor váhavého souhlasu. "Slova Nac mac Fígl a ztracený by se nikdy neměly objevit v jedné větě!"

"A co to pití?" opakovala znovu Tonička.

"Ztratit sa možú iní ludé, ale ne Nac mac Fígli!" držel se svého tématu Rob Kterýten. "Byl bych rád, dybysme si toto dokonale vysvětlili!"

"No, alespoň co vím, tak by v majáku nemělo být vůbec nic k pití," řekla Tonička spíš pro sebe. Zasmála se. "Pokud ovšem nepijete lampový olej, a to by se nikdo neodvážil!"

Piktmužíci najednou podezřele ztichli.

"A jak by taký olej vyhledal?" nadhodil Poťapaný Vilda pomalu a opatrně. "Nebylo by to náhodou cosi tekutýho v také veliké flaši navrchu u světel, že né?"

"S malú namalovánu lebčičkú a hnátkama?" vyzvídal opatrně Rob Kterýten.

"Nejspíš ano a je to strašlivá věc," přikývla Tonička. "Kdybyste to náhodou vypili, byli byste z toho hrozně nemocní."

"Vážně?" řekl Rob Kterýten zamyšleně. "To je velice... zajímavé. A jakáto marodnosť by to byla?"
"Já si myslím, že byste nejspíš umřeli," odpověděla Tonička.
"My už sme stejně mrtví," uklidnil se poněkud Rob Kterýten.
"Dobrá, tak byste byli moc ošklivě nemocní a bylo by vám strašně špatně," uvažovala Tonička. Pak se na Roba přísně podívala. "Taky je to hořlavina. Je dobře, že jste to nepili, že..."
Poťapaný Vilda si hlasitě odříhl. Vzduchem se rozšířil silný pach parafínu.
"No toť," přikývl.
Tonička šla a vzala si Čestmíra. Za zády slyšela tlumený šepot, jak se piktmužíci seběhli do houfu.
"Já vám přál, že ta malá lebeznička s týma hnátkama značí, že na to nemáme šahat!"
"Yan Habáně, zas ale přál, že to značí, že je to pořádný matroš, silný slop! A kam by věci došly, dyby bidlouni nechávali povalovat takový zboží? Co kdyby nějaké nevinné člověk důle vylomil dvérca majáku a polámal aj tu silnú závoru, vylezl navrch a tam přeřezal řetaz na skřini a otevřel paklíčem zámek a našel tam tu butilu a vypil toto svinstvo?"
"Co to značí, že je to hořlavina?"
"To značí, že to může hořet ohněm."
"Dobrá, fajn, fajn. Ták chlapi, žádný krkání, a dyž bude kolem hořet nějaký plameň, budete chodit po špičkách a nikdo si ani neupšoukne! Kapíro? A chovajte se jak dyž nic."
Tonička se usmála sama pro sebe. Jak se zdálo, zabít piktmužíka, to byl nadlidský úkol. Možná, že jejich víra, že už jsou mrtví, je činila imunními. Otočila se a zadívala se ke dveřím majáku. Ve svém snu je nikdy neviděla otevřené. Vždycky si myslela, že maják je plný světla, tak jako je kravín na farmě plný krav a dřevník plný dřeva.
"Dobrá, dobrá," řekla a podívala se na Roba Kterýtena. "Ponesu Rolanda a byla bych ráda, kdybyste s sebou vzali Čestmíra."
"Mlňous chlap!" vykřikl Čestmír.
"Vezmi ho ty," uzavřela diskusi Tonička. A říkala tím: "Nejsem si jistá, zda to bude fungovat a on bude s vámi asi bezpečnější než se mnou. Doufám, že se probudím ve své ložnici." Probudit se ve vlastní ložnici by bylo krásné...
Pochopitelně, pokud se tam probudíme všichni, mohli by se rodiče na ledacos ptát, ale všechno je lepší než královna...
Za sebou uslyšela jakýsi šustivý, bublavý zvuk. Když se otočila, viděla, že moře rychle mizí. Ubíhalo pryč, a jak Tonička přihlížela, vynořovaly se z vody kameny a písek a chomáče mořských řas a pláž rychle osychala.
"Aha," přikývla klidně. "To je v pořádku. Vím, co je to. Je to odliv. To moře dělá. Každý den takhle odchází a zase se vrací."
"Ajto?" podivil se Rob Kterýten. "To sú věci. Ale vyhledá to, jak dyž to teče pryč nejakú rúru...!"
Asi padesát metrů odsud mizely poslední pramínky mořské vody přes okraj do neznáma a skupinka piktmužíků už mířila tím směrem.
Tonička najednou zažila okamžik něčeho, o čem se nedalo říci, že by to byla přímo panika. Bylo to mnohem pomalejší a ošklivější. Začalo to jen malou hlodavou pochybností a pak to řeklo: A není odliv o něco pomalejší?
Učitel (Zázraky přírodního světa - jedno jablko) nezacházel příliš do podrobností... Ale tady se na holém mořském dně pleskaly ryby a ryby zřejmě každý den takhle neumírají.
"Víte, myslím, že bychom měli být raději opatrní..." řekla a vykročila za Robem Kterýtenem.
"Proč to? To neni, jak dyby sa tá voda zdvíhala. A kdyby sa tak mohla vrátit?"
"No, co já vím, tak by to mělo trvat několik hodin," odpovídala Tonička, která cítila, jak v ní sílí pocit ošklivé paniky. "Ale nejsem si jistá, že tohle je opravdu -"
"Máme času až až," řekl Rob Kterýten.
Došli k okraji, kde už stáli ostatní Fíglové. Kolem nohou se jim rozlévaly loužičky vody a mizely přes okraj.
Bylo to jako dívat se do údolí. Na protilehlém okraji, vzdáleném míle a míle, vypadalo ustupující moře jen jako lesklá linka.
Pod nimi na mořském dně ležely lodní vraky. Bylo jich bezpočtu. Galeony a škunery a klipry, stěžně polámané, zbytky lan jako mrtvé liány, trupy prolomené. Ležely mezi jezírky a loužemi vody tam, kde se ještě před chvílí prostírala mořská zátoka.
Nac mac Fíglové si jako jeden piktmužík šťastně povzdechli. "Potopené poklady!"
"Ajto! Zlato!"
"Zlato, tříbro a drahý kamení!"
"Mergle!"
"A proč si myslíte, že jsou v nich nějaké poklady?" zajímala se Tonička.
Nac mac Fíglové se zatvářili užasle, asi jako kdyby se ptala, proč nemůže kámen létat.
‚JMusí v nich být poklad," přikyvoval Poťapaný Vilda. "Jaký by jinak mělo smysl nechat je potopit?"
"Bodejť," souhlasil Rob Kterýten. "V každej potopenej lodi mosí byt poklad, jinak by nemělo smyslu bit se se všema týma chobotnicama a žralokama a toto. Zkapsovať poklad z mořského dňa, to je jedna z největších lúpeží, co sa kdy odehrály!"
To, co cítila teď, byla skutečná, nefalšovaná panika.
"Tohle je maják," ukázala prstem. "Vidíte ho? Maják, aby lodi nenajížděly na skaliska. Je to tak? Dobrá! To je past připravená přímo na vás! Královna je pořád někde tady nablízku!"
"Co kdybysme enem skákli důle a nasísli do jednej malej lodičky?" řekl Rob Kterýten pokorně.
"Ne! Protože -" Tonička pozvedla hlavu. Její pohled přilákal jakýsi záblesk, "- protože... moře... se vrací....!" dodala.

To, co vypadalo jako mrak na obzoru, se zvětšovalo, a jak se to blížilo, světélkovalo to. Tonička už slyšela hrozivé dunění a řev.

Rozeběhla se nahoru po pláži, chytila Rolanda pod pažemi, aby ho mohla vléci po písku směrem k majáku. Ohlédla se a viděla, že piktmužíci stále ještě stojí na břehu a pozorují obrovskou, zpěněnou vlnu tsunami.

A byl tam taky Čestmír, který šťastně pozoroval vlnu a maličko se ohýbal v zádech, aby se mohl držet za ruce dvou Fíglů, kteří mu balancovali na špičkách po boku. Ten pohled se jí vryl do paměti. Malý chlapec a piktmužíci, všichni zády k ní a všichni se zájmem pozorují kupředu se řítící blýskavou a zpěněnou stěnu vody, sahající až k nebi.

"Pospěšte si!" vykřikla Tonička. "Spletla jsem se, tohle není příliv, ale královna!"

Vraky lodí se zvedly a roztočily v řítícím se vodopádu.

"Rychle!"

Toničce se podařilo přehodit si Rolanda přes rameno a potácivou chůzí po kamenech dorazila až ke dveřím majáku, když těsně za ní udeřila voda -

- svět se na okamžik naplnil jasným bílým světlem - a pod nohama jí zaskřípěl sníh.

Byla to tichá, chladná země královnina. Kolem nebyla živá duše a nebylo vidět nic kromě sněhu a černé linie lesa v dálce. A nad hlavou se Toničce vznášela temná mračna.

Před ní se ve vzduchu črtal sotva zřetelný obraz. Ukazoval kus pastviny a několik kamenů ozářených měsícem.

Byla to opačná strana dveří vedoucích domů.

Se zoufalým výrazem se otočila.

"Prosím!" vykřikla.

Nebyla to prosba k někomu konkrétnímu. Potřebovala prostě jen vykřiknout. "Robe? Viliame? Vilíku? Čestmíre?"

V dálce, někde z míst od lesa, se ozval štěkot obludhoundů.

"Musím odsud," zamumlala Tonička. "Musím se dostat odsud..."

Chytila Rolanda za límec a vlekla ho ke dveřím. Na sněhu to bylo poněkud snazší, protože klouzal.

Nikdo a nic seji nepokusilo zastavit. Sníh se trochu vysypal dveřmi na druhou stranu, na trávu mezi kameny, ale vzduch byl vlahý a plný zvuků nočního hmyzu. Pod skutečným měsícem a pod skutečnou oblohou dotáhla chlapce k velkému balvanu a opřela ho o něj zády. Pak si vyčerpaná k smrti sedla vedle něj a pokusila se znovu nabrat dech.

Šaty měla promočené a byla z nich cítit mořská voda.

Slyšela odněkud z velké dálky své vlastní myšlenky:

Pořád ještě mohou být naživu. Vždyť to byl přece jen sníh. Musí existovat nějaká cesta zpět. Musím ji jen najít. Musím se tam vrátit.

Ti psi štěkali hrozně nahlas...

Zvedla se na nohy, i když jediné, po čem toužila, bylo spát.

Tři balvany tvořící dveře byly jen nezřetelný černý tvar črtající se proti hvězdám.

A jak je pozorovala, spadly. Kámen nalevo se naklonil ven, příčný horní kámen po něm sklouzl dovnitř a třetí se opřel o něj.

Rozeběhla se ke kamenům a opřela se do těch tun kamene. Osahávala vzduch kolem nich pro případ, že by tam vchod pořád ještě byl. Napínala oči v marné naději, že ho zahlédne.

Tonička stála pod hvězdami, sama a opuštěná, a snažila se neplakat.

"Jaká hanba," řekla královna. "Takže jsi všechny zklamala, že..."

KAPITOLA 13
Země pod vlnami

Královna kráčela po pastvině k Toničce. Tam, kam šlápla, se na okamžik zaleskl led. Malý kousek Toniččina já si pomyslel: ta tráva do rána zajde. Ona zabíjí mou trávu.

"Celý život není nic jiného než sen, když se nad tím zamyslíš," řekla královna tím chladným, příjemným tónem, který v člověku vzbuzoval zuřivost. Usedla na padlé kameny. "Vy, lidé, jste takoví snílkové! Sníte o tom, jak jste chytří. Sníte o tom, že jste výjimeční. Sníte o tom, že jste důležití. Abys věděla, jsi skoro lepší než snovači. Rozhodně máte větší představivost. Musím ti poděkovat."

"Za co?" zeptala se Tonička s očima sklopenýma ke špičkám bot. Hrůza jí ovinula tělo smyčkami žhavého drátu. Nebylo kam utéci.

"Nikdy jsem si vlastně neuvědomila, jak je váš svět úžasný," vysvětlovala královna. "Myslím tím... víš, snovači nejsou nic jiného než chodící houby. Jejich svět je prastarý. Skoro mrtvý. Už dávno nejsou tvořiví. Když vám trochu pomůžu, budete v tom vy, lidé, mnohem lepší. Protože, abys rozuměla, vy, lidé, sníte pořád. Zvláště ty sníš neustále. Tvoje představa světa vypadá jako krajina, v jejímž středu stojíš ty sama, že je to tak? Úžasné. Podívej se na sebe, v těch příšerných šatech a těch komických, humpoleckých botách. Myslila sis, že můžeš zaútočit na můj svět s pánví. Sníš sen o Odvážné holčičce, která zachrání svého malého bratříčka. Myslíš si, že jsi hlavní hrámkou příběhu. A jak to dopadlo? Nechala jsi ho tam. Víš, myslím, že když se na někoho zřítí milion tun mořské vody, je to, jako když na něj padne železná hora, co říkáš?"

Tonička nedokázala pořádně myslet. Hlavu jí naplnila horká růžová mlha. Nefungovalo to.

Její Třetí myšlenky se ztratily někde v té mlze a pokoušely se najít samy sebe.

"Zachránila jsem Rolanda," odpověděla Tonička vzdorovité, s očima stále ještě upřenýma na špičky vlastních bot.

"Ale ten není tvůj!" upozornila ji královna. "Je to, přiznejme si upřímně, velmi nafoukaný a hloupý kluk s kulatým červeným obličejem, který má místo mozku mleté vepřové, přesně jako jeho otec. Opustila jsi svého bratra, nechala jsi ho kdovíkde se smečkou špinavých malých zlodějů a zachránilas místo něj rozmazleného, zhýčkaného hlupáka."

Na nic jiného nebyl časl zaječely Třetí myšlenky. Nemohlas zachránit Čestmíra, nebyla bys to už stihla nazpět k majáku. Už tak jsi to málem nedokázala! Zachránila jsi alespoň Rolanda! Bylo to dokonale logické! Nemáš proč se cítit vinna! Co je lepší? Pokusit se zachránit vlastního bratra, být při tom odvážná, statečná, hloupá a mrtvá, nebo zachránit toho druhého kluka a být odvážná, statečná, chytrá a živá?

Jenže něco jí pořád říkalo, že být hloupá a mrtvá by bylo... správnější.

Něco jí dokola opakovalo: Troufla by sis říct mámě, že ti bylo jasné, že není čas zachránit Čestmíra, tak jsi místo něj zachránila někoho jiného? Byla by pyšná na to, jak logicky jsi uvažovala? To, že má člověk pravdu, pokaždé tak docela nefunguje.

Je to královna! ječely dál Třetí myšlenky. To ten její hlas! Je to jako hypnotismus. Přestaň ji poslouchat!

"Myslím, že to ale není tvoje vina, že jsi tak chladná, vypočítavá a bez srdce," pokračovala královna. "To všechno, podle mě, vychází od tvých rodičů. Asi ti nikdy nedali dost času. A to, že si pořídili Čestmíra, to od meh bylo velmi kruté, měli být mnohem opatrnější. A taky tě nechali číst příliš mnoho knih. Pro mladý mozek to jistě není zdravá věc, znát slova jako paradigma nebo enzootie. To pak vede k tak extrémnímu chování, jako je například používání vlastního malého bratra jako návnady na obludy." Královna si povzdechla. "Bohužel, je smutné, že podobné věci se dějí den co den. Nakonec si ale myslím, že můžeš být pyšná, protože jsi jen hluboce introvertní a společensky nepřizpůsobivá osoba. Mohlo to s tebou dopadnout hůř."

Obešla Toničku kolem dokola.

"Je to opravdu velmi smutné," pokyvovala pomalu hlavou. "Sníš o tom, že jsi silná, citlivá, logická... ten typ člověka, který má u sebe neustále kousek provázku. Jenže je to jen tvá výmluva, zdůvodňuješ tím to, proč nejsi skutečně lidská. Jsi jen celý mozek a ani kousek srdce. Vždyť ty jsi ani neplakala, když zemřela babička Bolavá. Zbytečně moc myslíš a teď tě zradilo i to tvoje skvělé myšlení. No, myslím, že nejjednodušší a nejlepší bude, když tě zabijú, co říkáš?"

Najdi rychle nějaký kámen! křičely Třetí myšlenky. Udeř ji!

Tonička rozeznávala v šeru obrysy dalších postav. Byli tam obyvatelé letních obrázků, ale byli tam i snovači, bezhlavý jezdec a čmeláčí ženy.

Zem kolem královny začínala pokrývat jinovatka.

"Myslím, že se nám tady bude líbit," pokračovala královna.

Tonička cítila, jak jí od nohou stoupá do těla chlad. Její Třetí myšlenky, celé ochraptělé úsilím, křičely: udělej něco!

Měla jsem si to nějak lépe vymyslet, pomyslela si skoro lhostejně. Neměla jsem spoléhat jen na své sny. Nebo... možná jsem měla být opravdu víc lidská. Užívat víc své... city. Ale já jsem opravdu nemohla plakat! Prostě to... nešlo! Jak jsem měla přestat myslet? A přestat myslet na to, jak myslím? Nemluvě o tom, jak jsem měla přestat přemýšlet o tom, jak myslím na to, o čem přemýšlím?

Viděla úsměv v královniných očích a pomyslela si: která ze všech těch osob, co takhle přemýšlejí, jsem vlastě pravá jež?

A existujú vůbec nějaká skutečnájó?

Mračna se rozlévala po nebi jako temná kaluž. Zakrývala hvězdy. Oblaka vypadala jako inkoustová záplava přicházející z mrazivého světa, oblaka z nočních můr. Pak začal padat déšť s kusy ledu. Bil do trávníku jako kulky a měnil ho v kalnou křídovou kaši. Vítr vyl jako smečka obludhoundů.

Toničce se podařilo udělat krok kupředu.

"Konečně trochu bojovného ducha?" ušklíbla se královna a ustoupila o krok dozadu.

Tonička se pokusila udělat další krok, ale už to nedokázala. Byla příliš prokřehlá a unavená. Cítila, jak jejíja slábne, jak se ztrácí...

"Je to smutné, takhle skončit..." řekla královna.

Tonička se zapotácela a pomalu se svezla kupředu, tváří do mrznoucího bláta.

Déšť zesílil, bodal jako jehly, bušil jí do zad a do hlavy a stékal jí jako ledové slzy po tvářích. Byl tak silný, že jí vyrážel dech.

Cítila, jak jí chlad vytahuje z těla veškeré teplo. To byl jediný pocit, který ještě vnímala, s výjimkou hudebního tónu.

Zněl jako vůně čistého sněhu, nebo zajiskření ledu. Byl vysoký, pronikavý a táhlý.

Necítila zem pod sebou a neviděla nic, dokonce ani hvězdy ne. Mračna zakryla všechno.

Byla tak promrzlá, že už chlad vůbec necítila, stejně jako necítila vlastní prsty. Zmrzlým mozkem sejí pomalu prodírala jediná myšlenka. Existujú vůbec? Nebo je to jen zbytek mých myšlenek, kterým se o mně zdá?

Temnota houstla. Žádná noc nebyla tak hluboká jako tahle temnota a žádná zima tak studená. Byla horší než ty silné zimy, kdy napadlo množství sněhu a babička Bolavá se prodírala od jedné malé závěje k závěji a hledala teplá těla. Když byl pastevec trochu chytrý, mohly ovce takový sníh snadno přežít. Tak to alespoň říkala babička Bolavá. Sníh zahání chlad, izoluje, a ovce ukryté v teplých dutinách pod vysokou vrstvou sněhu nejsou v přímém nebezpečí, i když nahoře nad nimi fičí ledový vichr.

Jenže teď bylo zima tak jako v oněch dnech, kdy ani nemohl padat sníh, vítr byl koncentrovaný mráz a hnal přes pastviny ledové krystaly. Bylo to ony dny vražedného časného jara, kdy se začala rodit první jehňata a zima se ještě jednou, byť na krátko, se zuřivým jekotem vrátila...

Všude panovala mrazivá, bezhvězdná temnota.

Kdesi daleko se objevilo jediné světélko.

Jediná hvězda. Nizoučko nad obzorem. A pohybovala se...

Bez ohledu na temnotu bouřlivé noci se pomalu zvětšovala.

A jak se blížila, kličkovala sem a tam.

Toničku zahalila temnota a vtáhla ji do sebe.

Ticho bylo cítit ovcemi, terpentýnem a tabákem.

A pak ucítila pohyb..., jako kdyby se velmi rychle propadala do země.

A příjemné teplo a na kratičký okamžik zaslechla šum moře.

Nakonec se jí v hlavě ozval vlastní hlas.

Tahle země je v mých kostech.

Země pod vlnami.

Neposkvrněné bílo.

Převracela se ve vlahé, těžké temnotě kolem, která se podobala sněhu, ale byla jemná jako prach. Shromažďovala se někde pod jejíma nohama, protože Tonička koutkem očí zachytila bílé odlesky.

Proplulo kolem ní stvoření podobné zmrzlinovému kornoutu a zmizelo.

Jsem pod vodou, pomyslela si Tonička.

Vzpomínám si...

Tohle je milion let dlouhý podmořský déšť, tohle je nový svět, který se rodí hluboko pod mořskou hladinou. Není to sen. Je to... vzpomínka. Země pod vlnami. Miliony a miliony malých mušliček.

Tahle zem je živá.

A celý ten čas vnímala onen uklidňující, vlahý pach salaše a měla pocit, zeji v obětí drží neviditelné paže.

Bělost, která se dosud ukrývala pod ní, se začala zvedat, až jí sahala nad hlavu, ale nebylo to nepříjemné. Připadala si jako v mlze.

Teď jsem hluboko v křídě, jako kámen, jako pazourek. ..

Nebyla si jistá, jak dlouho strávila ve vlahé mořské vodě, možná, že ve skutečnosti neuběhla ani vteřina, nebo naopak během jediné vteřiny uběhly miliony let, ale znovu ucítila pohyb a měla dojem, že stoupá.

V hlavě se jí objevily další vzpomínky.

Vždycky tady byli lidé, kteří hlídali hranice. Nerozhodli se pro to sami. Bylo to rozhodnuto za ně. Někdo se o to starat musel. Někdy museli i bojovat. Někdo musel mluvit za ty, kdož neměli hlas...

Otevřela oči. Pořád ještě ležela v blátě a královna se jí smála a nízko nad hlavami jim zuřila bouře.

Tonička ale cítila teplo. Přesněji řečeno, cítila horko, byla doruda rozpálená vztekem... vztekem nad zničenou travou, vztekem na vlastní hloupost, vztekem na tohle překrásné stvoření, jehož jediným talentem bylo ovládat.

A tohle... stvoření se pokouší ukrást její svět.

Všechny čarodějky jsou sobecké, řekla královna. Ale její Třetí myšlenky naváděly Toničku: tak změň sobectví na zbraň! Přivlastni si všechny věci! Přivlastni si ostatní životy a sny a naděje! Chraň je! Vydej se pro ně do vichřice. Zažeň vlka. Moje sny! Můj bratr! Moje rodina! Moje země! Můj svět! Jak se opovažuješ brát si tyhle věci? Ty jsou moje!

Mám povinnost!

Zuřivost překypěla. Tonička se zvedla na nohy, zaťala pěsti a zaječela do bouře. Do toho výkřiku vložila všechu tu nastřádanou zuřivost, která se v ní ukrývala.

Napravo i nalevo od ní udeřil blesk. A hned nato znovu.

Blesky tam zůstaly a za ostrého praskotu se změnily ve dva psy.

Ze srsti jim stoupala pára, a když se otřásli, kolem uší se jim tiše zarojily modravé jiskřičky. Pak se na ni pozorně zadívali.

Královna slyšitelně zalapala po dechu a zmizela.

"Zaběhni ke mně, Blesku!" zvolala Tonička. "Okamžitě tam, Hrome!" navázala neméně zdařile. A vzpomněla si na tu dobu, kdy pobíhala po důlinách, každou chvíli upadla a vykřikovala na psy bůhvíjaké nesmysly, zatímco oba psi dělali přesně to, co bylo právě zapotřebí...

Dvě černobílé čmouhy se mihly po pastvině a zamířily k černým mračnům.

Začali shánět bouři.

Mračna propadla panice a začala se rozbíhat, ale vždycky se včas objevila černobílá kometa a zahnala je zpět. Na bublající, vařící se obloze se zmítaly obludné tvary. Hrom a Blesk už se starali o bezpočet stád. Občas se ozvalo přísné zaštěknutí, doprovázené zablesknutím jiskřících zubů a odfrknutím. Tonička se dívala vzhůru, z tváře jí stékala dešťová voda a ona vykřikovala příkazy, které psi pravděpodobně vůbec neslyšeli.

Bouře se vzpírala a dunivě řvala, ale nakonec se přece jen odvalila z pahorkatiny a zamířila k horám, kde byly hluboké kaňony, které mohly posloužit jako pevné ohrady.

Tonička, celá bez dechu a triumfálně zářící, čekala, až se psi vrátili a znovu se jí usadili u nohou na trávník. Pak si vzpomněla ještě na něco jiného. Nezáleželo na tom, jaké příkazy psům dala. Nebyli to její psi. Byli to služební psi, pracovní plemeno.

Hrom a Blesk nepřijímali příkazy od nějaké malé holčičky.

A psi se taky nedívali na ni.

Dívali se někam kousek za její záda.

Kdyby jí někdo řekl, že za ní stojí děsivá obluda, byla by se otočila. Byla by se otočila, i kdyby jí řekli, že má obluda tisíc zubů. Ale teď se otočit nechtěla. Poručit si v tomhle byla ta nejtěžší věc, jakou kdy v životě udělala.

Neměla strach z toho, co by mohla spatřit. Měla bezbřehý, všeničící a nepředstavitelný strach z toho, co by uvidět nemusela. Zavřela oči, její zbabělé boty ji pomalu a šouravě otočily, a když se zhluboka nadechla, znovu oči otevřela. Pohltil ji závan vůně tabáku Šťastný námořník, ovcí a terpentýnu.

A tam, v temnotě stála babička Bolavá. Světlo se odráželo od jejích bílých šatů pastýřky, o to bělejších, že jejich bělobu podtrhovaly modré sametové stuhy a stříbrné přezky. Stála tam a pyšně se usmívala. V jedné ruce

držela bohatě zdobenou pastýřskou hůl s několika modrými, složitě uvázanými stuhami, jejichž konce vlály ve vzduchu.

Pomalu se otočila kolem dokola a Tonička si všimla, že zatímco je babička od kloboučku až po dolní lem šatů dokonalá zářící pastýřka, na nohou má stále ještě své staré těžké boty.

Babička Bolavá na okamžik vytáhla dýmku z úst a slabě na Toničku kývla hlavou, což od ní znamenalo totéž, co potlesk vyprodaného hlediště. A pak... byla pryč.

Nad pastvinou se rozklenulo přirozeně temné nebe poseté obvyklými hvězdami a vzduch naplnily klasické noční zvuky. Tonička nevěděla, jestli to, co se přihodilo, byl jen sen, nebo se to odehrálo v místě, které nebylo tak docela tady, nebo se to dokonce odehrálo jen v její hlavě. Ale na tom nezáleželo. Prostě se to stalo. A teď -

"Ale já jsem pořád ještě tady," ozvala se královna a objevila se před Toničkou. "Možná to byl sen. Možná, že ses jen tak trošku zbláznila, protože musím přiznat, že jsi poněkud zvláštní dítě. Možná ti někdo pomohl. Jak jsi doopravdy dobrá? Opravdu si myslíš, že se mi můžeš postavit sama? Mohu tě přinutit, aby sis myslela, cokoliv si budu přát -"

"Kristusmarija!"

"Ale ne, ti ne!" zasténala královna a zvedla ruce nad hlavu.

Nebyli to jen Nac mac Fíglové, ale i Čestmír, silný pach mořských řas, spousta vody a mrtvý žralok.

Zhmotnili se v čiročirém vzduchu a sesypali se na hromadu mezi Toničkou a královnou. Jenže piktmužíci už byli připraveni k boji a sotva dopadli na zem, překulili se a vyskakovali jako tenisové míčky a přitom tasili meče a vytřásali si vodu z mokrých vlasů.

"Tož tos zaseje ty, co?" ucedil mezi zuby Rob Kterýten, který zvedl pohled ke královně. "Konečně papulou proti papuli, ty fraucimóro nadutá! Tady nemôžeš zvostať, je ti to jasné? Pakuj se odsáď! Potáhneš v klidu, lebo -?"

Královna na něj vztekle dupla. Když zvedla nohu, vyčníval z trávy jen vršek jeho hlavy.

Vytáhl se ze země, jako kdyby se nic nestalo. "Je ti lepší?" ušklíbl se. "Nerád bych s tebú ztratil trpělivost, robko! A zbytečně na nás posíláš ty svoje pazgřivce a prevíty, protože my je možem rozporcovat na fanforce, kapíro?" Pak se obrátil k Toničce, která se zatím ani nepohnula. "Totok nech na nás, keldo! My se s králkou kus cesty vrátíme."

Královna luskla prsty. "Pokaždé se pletete do věcí, o kterých nemáte ani potuchu, co?" zasyčela. "Dobrá, postavíte se i tomuhle?"

Meče všech Nac mac Fíglů začaly modře světélkovat.

Někde ze zadní části zástupu Nac mac Fíglů se ozval hlas, který jako by patřil Poťapanému Vildovi:

"Ach jejdamáku, tož včíl sme v řiti..."

Ve vzduchu se o kousek dál objevily tři postavy. Jak Tonička viděla, ta prostřední měla dlouhý rudý plášť, podivnou bílou paruku a černé přiléhavé kalhoty. Na botách pak velké stříbrné spony. Zdálo se,

že ty další dvě jsou obyčejní muži v šedých šatech s vázankou.

"Oh, tys ale vážně tvrrdá ženská, krrálko," prohlásil Viliam, bard. "Poslať na nás prrávníky..."

"Hleďte na hentoho napravo!" zasténal zděšeně jeden z piktmužíků. "Má kufírek! To je kufírekl Oj, bědoš, bědoš, kufírek, to je pechden..."

Fíglové, kteří se tiskli do vyděšeného hloučku, začali jakoby proti své vůli krok za krokem ustupovat.

"Oh, zoufám, zoufám, teď otvírá zámky," zasténal Poťapaný Vilda, "bědoš, bědoš, jak totok právník dělá, sou to zvuky zkázy!"

"Pan Rob Kterýten Fígl a další spřízněné osoby?" řekla jedna z postav smrtelně vážným a úředním hlasem.

"Tady nejni nikdo toho mena!" vykřikl Rob Kterýten. "My nic neviděli ani neslyšeli a nic nevíme!"

"Vyslechli jsme obvinění, které zahrnuje celkem devatenáct tisíc sedm set a třiašedesát obvinění z trestných činů a občanských přestupků proti občanskému soužití -"

"My sme tam nebyli!" zaječel Rob Kterýten zoufale. "Je to tak, chlapi?"

"- a to včetně dvou tisíc případů veřejných výtržností, obtěžování, opilosti, těžké opilosti, užívání pohoršlivého jazyka (a to včetně devadesáti sedmi případů, kdy se jednalo o sprostá slova, kterým však nikdo nerozuměl), rušení veřejného klidu a pořádku, dlouhodobé potulky a marnění času -"

"To musí být záměna totožnosti!" křičel Rob Kterýten. "My za nic nemůžem! My tam enem tak stáli, a udělal to kdosi iný a pak utekl a -"

"- loupeží, krádeží velkých, krádeží malých, vloupání, vniknutí do cizích objektů s úmyslen spáchat hrdelní zločin -"

"Nás nikdo nechápal, už dyž sme byli malé robata!" zaječel Rob Kterýten. "Vy si na nás vyskakujete enem proto, že sme modří! Na nás by vždycky všechno házeli! Poliši nás nenáviďá! Dyť my v téj době ani nebyli v zemi!"

Ale za sténání piktmužíků, kteří se krčili hrůzou, vytáhl jeden z právníků velký svitek papíru. Odkašlal si a začal číst: "Angus Velký, Ne tak velký Agnus jako Velký Agnus, Agnus Malý, Archibald Velký, Archibald Jednooký, Archibald Blázen -"

"Oni majú naše mena!" vzlykl Poťapaný Vilda. "Žebrali někde naše menal Tak to pro nás značí zavření do kriminálního ajnclíku!" vzlykal.

"Námitka! Žádám soudně ověřený Habeas korpus," ozval se slabý hlásek. "A vznáším námitku Visne faciem capite repletam, ať nejsou zkrácena naše práva!"

Na okamžik nastalo absolutní ticho. Rob Kterýten se otočil, podíval se na zástup vyděšených Nac mac Fíglů a řekl: "No toto! Kdo z vás to říkl?"

Zástupem se pomalu prošourala ropucha a povzdechla si. "Všechno se mi to najednou vrátilo," řekla. "Pamatuju si teď přesně, co jsem byla. Ten úřední jazyk mi to všechno připomenul. Teď jsem ropucha, ale..." tiše polkla, "kdysi jsem byla právník. A tohle je, přátelé, nelegální. Tato obvinění jsou dokonalou snůškou lží založenou na nepřímých důkazech."

Ropucha, nebo přesněji řečeno teď už ropušák pozvedl žluté oči ke královniným právníkům. "Dále žádám, aby byl

tento případ odročen sine die na základě Potestne mater tua suere, arnice."

Právníci vytáhli ze vzduchu silné svazky a začali jimi spěšně listovat. "Nejsme obeznámeni s terminologií obhájců," prohlásil jeden z nich.

"Hleďte, oni se poťá!" vydechl užasle Rob Kterýten "Chceš snad říct, že aj my možem mět právníky na našej straně?"

"Ale samozřejmě," přikyvoval ropušák hlavou. "Můžete mít obranné právníky, takzvané obhájce."

"Vobrana?" ujišťoval se Rob Kterýten. "To mi říkáš, že by nám to mohlo projít, aj dyž je to enem hromada lhaček?"

"No ano," přikyvoval ropušák. "A se všemi těmi poklady, které jste si nakradli, můžete zaplatit tolik, že budete opravdu velmi nevinní. Můj honorář bude -"

Okamžitě se k němu obrátily čepele celé řady mečů.

"Právě teď jsem si vzpomněl, proč mě ta víla sudička proměnila v žabáka," řekl. "Takže, na základě současných podmínek přijmu tento případ pro bono publico."

Hroty mečů se ani nezachvěly.

"To znamená zadarmo!" dodal.

"No, výborně, to zní moc dobře," pronesl Rob Kterýten do zvuku zasunovaných mečů. "Jak je to možné, že ty si žaba aj právník dohromady?"

"No, pochopte, byla to taková hádka," odpověděl ropušák. "Víla sudička splnila mému klientovi tři přání - byl to ten obvyklý paklík zdraví, štěstí, peníze - a když se můj klient jednoho deštivého rána probudil a necítil se nijakzu/ášťšťastný, požádal mě, abych podnikl kroky a zažaloval ji pro nedodržení smlouvy. Byl to první takový případ v celých dějinách sudičkování. Naneštěstí, jak se ukázalo, neměla kmotra víla sudička smysl pro humor, a když nebyla tak docela spokojená s rozhodnutím soudu, proměnila mého klienta v malé ruční zrcadlo a jeho právníka, jak vidíte před sebou, v ropuchu. Myslím, že nejhorší okamžik byl, když pak začal soudce tleskat. To, podle mého, bylo velmi kruté."

"A to si pořád eště pamatuješ všecky ty právnické bláboly? Smankote, jejkote," užasl Rob Kterýten. Podíval se na tři cizí právníky. "Hej, vy smraďoši, my máme laciného právníka a nebojíme se ho použit, aj dybysme vám měli pokrátit vaše práva!"

Nepřátelští právníci tahali ze vzduchu stále další a další dokumenty. Vypadali ustaraně a poněkud vystrašeně. Rob Kterýten je pozoroval zářícíma očima.

"A co znamenalo to o těch višních a facalíku a spleteném kapitánovi, můj učený příteli?"

"Visrae faciem kapite repletam," opravil ho ropušák. "To bylo nejlepší, co mě v tom spěchu napadlo, ale znamená to asi tak..." ropušák si slabě odkašlal, "obličej hlavami přeplněný?" zacitoval.*

"A teďkom si představujte, že nás ani nenapadlo, že právnické řečnování je takové jednoduché!" potřásal užasle hlavou Rob Kterýten. "Všichni můžeme být právníkama, chlapi, enem sa naučit tytok slova! Na ně!"

Nac mac Fíglové dokáží změnit náladu ve vteřině, zvláště zazní-li válečný křik. Znovu zvedli meče k nebi.

"Dvanáct set rozhněvaných mužů!"

"Už nikdy víc dramo v súdnej síni!"

"Právo je na nasej straně!"

"Zákony sú na to, aby pomáhaly grázelům!"

"Ne," řekla královna a mávla rukou.

Právníci i piktmužíci zmizeli. Zbyla tady zase jen ona s Toničkou, dívaly se jedna na druhou v počínajícím úsvitu, přes kousek zelené pastviny a kolem kamenů se honil vítr.

"Co jsi s nimi udělala?" vykřikla Tonička.

"Celkem nic. Jsou pořád tady nablízku... někde..." odpověděla královna ledabyle. "Stejně jsou to všechno jen sny. A sny ve snech. Tady se nemůžeš spolehnout na nic, holčičko. Nic není skutečné. Nic netrvá dlouho. Všechno mizí a ztrácí se. Jediné, co můžeš udělat, je naučit se snít. A na to už je pozdě. A já... já měla mnohem víc času se to naučit."

Tonička si nebyla jistá, které z jejích myšlenek se teď ujaly velení. Byla unavená. Měla dojem, že sama sebe pozoruje odněkud seshora a mírně zezadu. Viděla, jak pevně staví nohy v těžkých botách na trávník a pak...

...a pak...

...a pak, jako někdo, kdo se probírá z hlubin snění, cítila bezbřehý, nekonečný čas kdesi tam dole pod svýma nohama. Cítila dech důlin a slyšela vzdálený řev prastarých moří, polapených v milionech drobných mušliček. Myslela na babičku Bolavou, která tam někde pod pastvinou a postupně se stává součástí křídy, součástí země pod vlnami. Měla dojem, že vnímá, jak se všude kolem ní pomalu otáčejí obrovská kola času a hvězd.

Pak otevřela oči a ještě jednou, někde hluboko v sobě, otevřela oči ještě jednou.

Slyšela růst trávu a zvuk žížal pohybujících se v zemi. Cítila kolem sebe tisíce malých životů, všechny vůně a pachy, které unáší vánek, a viděla všechny noční stíny...

Kola hvězd a roků, vesmíru a času zapadla na své místo. Teď věděla přesně, kde je, kdo je i co je.

Mávla rukou. Královna seji pokusila zastavit, ale stejně tak marně se mohla pokusit zastavit kola času. Toniččina ruka ji zasáhla do tváře a srazila ji k zemi.

"Nikdy jsem neplakala pro babičku Bolavou, protože to nebylo zapotřebí," řekla Tonička. "Mrtví nepotřebují slzy. Pláčeme jen kvůli sobě."

Sklonila se a staletí se ohýbala s ní.

"Tajemství není v tom nesnít," zašeptala. "Tajemství je v probuzení. Probuzeení je těžší. Probudila jsem se a jsem skutečná. Vím, odkud jsem přišla, a vím, co dělám. Už nikdy mě neošidíš. Ani se mě nedotkneš. A nedotkneš se nikdy ani ničeho, co je moje."

Už nikdy nebudu taková jako teď, pomyslela si, když spatřila hrůzu v královnině tváři. Už nikdy nebudu mít pocit, že

sahám až k nebi, že jsem stará jako tyhle kopce a silná jako moře. To všechno mi bylo nakrátko zapůjčeno a zaplatím za to tím, že to budu muset vrátit. ,

Na druhé straně odměna spočívá v tom, že to mohu vrátit. Žádný člověk by takhle nemohl žít. Můžete strávit celý den tím, že budete pozorovat květinu a přemýšlet o tom, jak je úžasná, ale to za vás mléko nenadojí. Není divu, že část našich životů prosníme. Být vzhůru a vidět všechno přesně tak, jak to je... to by nikdo nevydržel dlouho.

Zhluboka se nadechla a zvedla královnu vzhůru. Uvědomovala si, že se kolem ní dějí věci, že kolem ní s řevem proudí sny, ale na ni to nemělo žádný vliv. Ona sama byla skutečná a bděla, pozornější a vnímavější než kdykoliv předtím. Musela se dokonce soustředit, aby usměrnila tu bouři vjemů, které se jí hrnuly do mozku.

Královna nevážila víc než malé dítě a v Toniččiných rukou bláznivě měnila tvar - stala se z ní obluda, pak odporná kombinovaná zvířata, věci s chapadly, kusadly a drápy. Ale nakonec se objevila ve vlastní podobě, malá, šedá, podobná opičce, s velkou hlavou a ještě většíma očima, malým propadlým hrudníkem, který se teď namáhavě zvedal nahoru a dolů.

Tonička došla ke kamenům. Stále ještě tvořily oblouk. Nikdy nespadly, pomyslela si Tonička. Neměla sílu, neovládala magii, uměla jen jediný trik. Ten nejhorší.

"Chraň se mě a vyhýbej se mně," řekla Tonička a prošla kamennou branou. "Nikdy se nevracej. Nikdy se nedotýkej toho, co je moje." A pak, protože onen tvor vypadal tak slabý a dětský, dodala: "Doufám, že se najde někdo, kdo tě polituje. Doufám, že se vrátí král."

"Ty mě lituješ?" zavrčela věc - královna.

"Ano. Trochu," přikývla Tonička. Jako slečnu Robinsonovou, pomyslela si.

Položila podivného tvora na zem. Překoulel se po sněhu k bráně, otočil se a znovu se změnil v překrásnou královnu.

"Nevyhraješ," zamračila se královna. "Vždycky se najde nějaká cesta. Lidé sní."

"Občas se ale probudíme," upozornila ji Tonička. "Nevracej se, nebo... nebo dojde k poslednímu účtování..."

Soustředila se a kameny znovu nelemovaly nic jiného - více méně - než obyčejnou krajinu za nimi.

Musím najít nějaký způsob, jak ten vchod zapečetit, řekly její Třetí myšlenky. Nebo možná, že to byly Třicáté myšlenky. Měla teď hlavu plnou myšlenek.

Podařilo sejí kousek poodejít, pak si sedla na zem a objala si kolena rukama. Představ si, že by ti to všechno zůstalo, pomyslela si. Musela bys nosit klapky na oči a ucpávky do nosu a do uší a černou kápi přes celou hlavu, a pořád ještě bys slyšela a viděla příliš mnoho...

Zavřela oči a pak zavřela znovu oči.

Cítila, jak to všechno odplývá. Bylo to jako usínání, jako kdyby sklouzávala z tohohle podivně výjimečného stavu bdělosti do normální, každodenní bdělosti. Teď se cítila, jako kdyby všechno kolem ní bylo zamlženo a utlumeno.

Takhle se vždycky cítíme, pomyslela si. Procházíme životy jako náměsíčníci, protože jak bychom mohli žít, kdybychom byli v takhle bdělém stavu -

Někdo jí zaklepal na botu.

KAPITOLA 14
Malí jako duby

"Hej, kam ses to zdekovala?" vykřikl Rob Kterýten, který k ní zvedal obličej. "V jedny minutě sme sa chystali dat těm súcom legálním po čuni a v dalšej minutě ste byly aj s králkú pryč!"

Sny ve snech, řekla si Tonička a sevřela si hlavu rukama. Ale teď byly ty tam, protože jste se nemohli dívat na Nac mac Fígly a neuvědomit si, co je skutečné.

"Je po všem," řekla.

"Zabilasju?"

"Ne."

"Tak sa vrátí," potřásl hlavou Rob Kterýten. "Ona je hrozně potróblá, tato roba. Nedá si říct. Se snama to vážně umí, to ja, ale v lebezni nemá rozuma za nehet!"

Tonička přikývla. Pocit rozmazanosti zmizel. Dojem zesíleného vědomí a vnímavosti slábl jako sen. Musím si ale navždy pamatovat, že to nebyl sen!

"Jak jste se zachránili před tou obrovskou vlnou?" zeptala se.

"Oh, my sme rychlý prevíti," odpověděl jí Rob Kterýten, "a ten maják byl bytelně stavjaný. Pravda je, že voda vylezla dosť vysoko."

"Také se tam plantalo pár žraloků," doplňoval jeho vyprávění Ne-tak-velký-Jock-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-větší-než-Malý-Jock Jock.

"No ajto," přikyvoval Rob Kterýten. "Nejaké ten žralok a taky jedna tato... hlavounožka -"

"Ne, byla to obří oliheň," opravil ho Viliam, bard.

"No ajto, ale my z ní aj tak rýchlo nadělali kebabčata," ušklíbal se Poťapaný Vilda.

"Byla samá hlava, mlňavej, mlňavej mlňavo!" vykřikoval spokojeně Čestmír plný elánu.

Viliam si opatrně odkašlal. "A ta velká vlna taky vyhodila na břeh spoustu potopených lodí plných pokladů," pokračoval. "Chvflujsmesezdrrželivybú"- ráním tých pokladů..."

Nac mac Fíglové pozvedli v rukou poklady neuvěřitelné ceny - šperky, drahokamy, prastaré zlaté mince.

"Ale vždyť to je jen poklad ze sna, ne?" rozhlížela se po nich Tonička. "Vílí zlato! Ráno se změní v prach, popel a uhlí!"

"Ajto?" pozvedl Rob Kterýten obočí. Pak upřel oči na obzor. "Tak dobroš, chlapi! Máme půl hodiny na to, abysme to střelili nekemu inému! Dovolíš nám na chvílu vodpálit?" obrátil se k Toničce.

"Ehm... no jasně. Děkuju vám -"

Pak sejí kolem nohou červeně a modře zahemžilo a Nac mac Fíglové ve zlomku vteřiny zmizeli.

O něco déle se zdržel jen Viliam, bard. Uklonil se Tonička.

"Myslím, že jsme si vůbec nevedli zle," řekl. "Sme na tebe pyšní. Tvoja babička by též byla pyšná. Pamatuj na to. Nejsi nemilovaná."

Pak zmizel i on.

Roland, ležící na trávě, zasténal. Pak se začal hýbat. "Mlňavý chlapi, všichni plyč," prohlásil smutně Čestmír do nastalého ticha. "Klistusmalíja všichni plyč."

"Co byli zač?" zajímal se Roland, který si sedl a držel si hlavu rukama.

"No, ono to není tak jednoduché," odpověděla opatrně Tonička. "Pamatuješ si toho hodně?"

"Všechno mi to připadá jako sen..." krčil čelo Roland. "Pamatuju si moře a jak jsme běželi a já rozbil ořech a ten byl plný těch malých mužíků a taky jsem lovil v hlubokém a temném lese se stíny -!"

"Sny jsou někdy velmi zvláštní věc," přikývla Tonička opatrně. Chystala se vstát, ale její myšlenky jí najednou řekly: musíš tady chvíli počkat. Nevím proč a nevím, jak to vím, ale vím to. Možná jsem věděla proč, ale zapomněla jsem. Na něco ale musím počkat.

"Myslíš, že dojdeš dolů do vesnice?" zeptala se Rolanda.

"Ale ano, řekl bych, že ano. Ale co budeš -"

"Tak prosím tě vezmi s sebou i Čestmíra, ano? Ráda bych si tady... chvilku odpočinula."

"Určitě?" ujišťoval se Roland s účastí.

"Jistě. Můžeš ho odložit na farmě. Řekni mým rodičům, že jsem v pořádku a budu za chvíli doma."

"Mlňaví chlapi plyč," brblal si nespokojeně Čestmír. "Klistusmalíja, češ hájí!"

Roland pořád ještě vypadal nejistě.

"Tak už běž!" nařizovala Tonička a pokynem ruky ho poslala na cestu.

Když dvě postavy, které se několikrát ohlédly přes rameno, zmizely za obloukem kopce, sedla si mezi čtyři kovová kola a objala si kolena.

Daleko před sebou viděla pahorek Nac mac Fíglů. Už teď se z nich stávala poněkud záhadná vzpomínka, a to je naposled viděla před několika minutami. Ale když jednou odešli, zanechali po sobě dojem, že tady nikdy nebyli.

Mohla by zajít k pahorku a podívat se, jestli najde tu velkou díru. Ale co když tam nic takového není? Nebo co když tam ta díra je, ale nenajde v ní nic jiného než králíky?

Ne, to všechno je pravda, opakovala si. I tohle si musím pamatovat.

Do šedi rána vykřikl krkavec. Zvedla hlavu a dívala se, jak se v kruzích vznáší ke slunci, a najednou viděla, jak se od tmavého obrysu ptáka oddělila malá tečka.

Bylo to příliš vysoko, dokonce ani piktmužík nemohl přežít takový pád.

Tonička se rychle zvedla na nohy a s hrůzou pozorovala, jak se Hamiš převrací ve vzduchu a řítí se k zemi. A najednou se mu nad hlavou otevřelo jakési cosi, a prudký pád se změnil v pomalé, kolébavé klesání.

Nadmuté cosi nad Hanušovou hlavou mělo tvar obráceného "Y". Jak se Hamiš zvětšoval a Tonička začala rozeznávat podrobnosti, zjistila, že je jí ten tvar velmi... povědomý.

Hamiš přistál a Toniččiny kalhotky, ty s dlouhými nohavičkami a vzorkem růžových poupat, dopadly na něj a zahalily ho od hlavy k patě.

"To bylo prďáckýl" zaječel Hamiš a prodíral se záhyby látky na denní světlo. "Už žádné přistávání nalebezni, ohó!"

"To jsou moje nejhezčí kalhotky," řekla Tonička unaveně. "Ty jsi je ukradl ze šňůry na prádlo, že?"

"No ajto. Pěkné a čisťučké," přikyvoval spokojeně Hamiš. "Mosel sem odpárať ty krumpličky z teho, lebo sa mně všude plantaly, ale odložil jsem ich, takže si je tam možeš zas přišiť." Pak obdařil Toničku širokým úsměvem někoho, kdo pro jednou nenarazil na tvrdou zem.

Povzdechla si. Ta kraječka se jí líbila. Neměla mnoho věcí, které by byly víc než nutnost. "No, myslím, že bude lepší, když si je necháš."

"Ajto, tož to já zas rád," řekl Hamiš. "A teďkom, co sem to tento... Ah, ajto. Blíží sa ti jakási návštěva. Zahlédl jsem je hentam na druhé straně údolí. Hleď, hentam."

Tam nahoře byly další dvě poletující věci větší než krkavec, byly tak vysoko, že už na ně padalo plné sluneční světlo. Tonička pozorovala, jak se v kruzích snášejí níže.

Byla to košťata.

Věděla jsem, že mám počkat! pomyslela si Tonička.

V uších jí zaléhalo. Otočila se a viděla Hamiše, jak pádí po trávě. Pak se z nebe snesl krkavec, sebral ho a vznesl se vzhůru. Na okamžik přemýšlela, jestli má strach nebo jen nestojí o to setkat se s ... těmi, kdo přicházejí.

Košťata se rychle snášela k zemi.

Na tom nižším seděly dvě postavy. Když přistály, viděla Tonička, že jedna z nich je slečna Klíšťová, křečovitě se přidržující menší osoby, která seděla vpředu a řídila. Napůl slezla a napůl spadla z koštěte a nejistým krokem se vydala k Toničce.

"Nevěřila bys, co všechno se mi přihodilo!" vypravila ze sebe zadýchaně. "Byla to dokonalá noční můra! Proletěly jsme bouří! Jsi v pořádku?"

"Ehm... jsem."

"Co se stalo?"

Tonička se na ni podívala. Jak po tom všem začnete odpovídat na podobnou otázku?

"Královna je pryč," řekla. To by mělo vysvětlit prakticky všechno.

"Cože? Královna je pryč? Oh... hm... tyhle dámy jsou paní Oggová -"

"Bré ránko," řekla druhá postava na koštěti, která si upravovala své dlouhé černé šaty, z pod nichž se ozývalo drnčení elastických součástek. "Dovolte, abych vám ve vší slušnosti řekla, že ten vítr tam nahoře si fouká, kam chce!" Byla to kulatá postarší dáma s veselou tváří podobnou jablku, které někdo skladoval příliš dlouho. Když se usmála, rozběhly se jí po obličeji na všechny strany droboučké vrásky, každá jiným směrem.

"A tohle," pokračovala slečna Klíšťová, "je slečna-"

"Paní," opravila ji přísným hlasem druhá čarodějka.

"Velmi se omlouvám. Paní Zlopočasná," řekla slečna Klíšťová. "To jsou velmi, opravdu velmi proslulé čarodějky," zašeptala Toničce. "Měla jsem velké štěstí, že jsem je našla. Tam nahoře v horách chovají čarodějky opravdu v úctě."

Na Toničku udělalo dojem, že slečnu Klíšťovou někdo dokázal přivést do takových rozpaků, ale jak se zdálo, ta druhá čarodějka to dokázala zcela snadno jen svou pouhou přítomností. Byla vysoká - až na to, jak si Tonička uvědomila, že nebyla tak vysoká, ale stála tak, že vypadala vysoká, což vás mohlo snadno oklamat, pokud jste se nedívali dost pozorně, a stejně jako ta malá kulatá čarodějka na sobě měla poněkud obnošené černé šaty. Měla drobnou vrásčitou tvář, která absolutně nic neprozrazovala. Pronikavýma modrýma očima si měřila Toničku od hlavy k patě.

"Máš dobré boty," řekla čarodějka.

"Vyprávěj paní Zlopočasné, co se stalo -" začala slečna Klíšťová. Ale hubená čarodějka pozvedla ruku a slečna Klíšťová okamžitě umlkla. To na Toničku udělalo ještě větší dojem.

Paní Zlopočasná vrhla na Toničku pohled, který jí doslova projel hlavou a na druhé straně ještě pár kilometrů pokračoval. Pak přešla ke kamenům a mávla rukou. Byl to zvláštní pohyb, jakési zavinění ve vzduchu, které po sobě na zlomek vteřiny zanechalo zářící stopu. Nakonec se ozval zvuk, mnohohlasý akord, jako kdyby všechny zvuky zazněly najednou. Pak náhle všechno utichlo.

"Tabák Šťastný námořník?" řekla čarodějka.

"Ano," přikývla Tonička.

Čarodějka mávla rukou podruhé. Ozval se další podobný složitý zvuk. Paní Zlopočasná se najednou otočila a zadívala se ke vzdálené hromádce, která byla sídlem piktmužíků.

"Nac mac Fíglové? Kelda?" padla další otázka.

"Ehm... ano. Jen dočasně," odpověděla Tonička.

"Hmmppf," řekla paní Zlopočasná.

Mávnutí. Zvuk.

"Pánev?"

"No. Ale tu jsem bohužel ztratila."

"Hmm."

Mávnutí. Zvuk. Bylo to, jako kdyby ta žena četla Toniččiny příhody ze vzduchu.

"Nanosili džbery s vodou?"

"A taky naplnili bednu dřevem," přikývla Tonička.

Mávnutí, zvuk.

"Aha, chápu. Zvláštní mazání na ovce?"

"Ano. Můj otec říká, že po tom chlupatí -"

Mávnutí. Zvuk.

"Aha. Země sněhu." Mávnutí, zvuk. "Královna." Mávnutí, zvuk. "Boj." Mávnutí, zvuk. "Na moři?" Mávnutí, zvuk. Mávnutí, zvuk...

Paní Zlopočasná upírala oči do světélkujícího vzduchu a pozorovala obrazy, které viděla jen ona sama. Paní Oggová si sedla vedle Toničky. Jak si udělala pohodlí, zvedly se jí krátké buclaté nožky do vzduchu.

"Šťastného námořníka jsem taky zkoušela," prohlásila. "Smrdí, jako když se pálí nehty, co?"

"To jo, to je pravda," přikývla Tonička vděčně.

"Abys mohla být keldou Nac mac Fíglů, tak se musíš za jednoho z nich vdát, nebo ne?" pokračovala paní Oggová nevinně.

"To ano, ale našla jsem způsob, jak se tomu vyhnout," odpověděla Tonička. Pak vyprávěla paní Oggové co a jak. Ta se pobaveně zasmála. Byl to upřímný smích někoho, kdo se směje od srdce, protože se mluví o věcech, v nichž se vyzná. Takový smích vás zahřeje.

Zvuky a pohyby ustaly. Paní Zlopočasná chvíli stála a upírala oči do prázdna. Po chvíli řekla: "Nakonec jsi královnu porazila. Ale myslím, že ti někdo pomáhal."

"Ano, to je pravda," přikývla Tonička.

"A byl to-?"

"Já se vás taky nevyptávám na vaše věci," řekla Tonička dřív, než si vůbec uvědomila, co povídá. Slečna Klíšťová vyděšeně zamrkala. Paní Oggové zablesklo v očích a dívala se z Toničky na paní Zlopočasnou jako někdo, kdo pozoruje tenisové utkání.

"Antonie, paní Zlopočasná je nejproslulejší čarodějka na celé -" začala přísně slečna Klíšťová, ale hubená čarodějka na ni zase jen mávla rukou. Tak tohle se musím taky naučit, pomyslela si Tonička.

Pak si paní Zlopočasná sundala svůj špičatý klobouk a mírně se Toničce uklonila.

"Dobře řečeno," prohlásila, a když se narovnala, dívala se Toničce přímo do očí. "Neměla jsem žádné právo se tě ptát. Tohle je tvůj kraj a my jsme tady s tvým souhlasem. Já ti projevím úctu, stejně jako ty ji na opátku projevíš mně." Zdálo se, že vzduch na okamžik zmrzl a obloha zčernala. Pak paní Zlopočasná pokračovala, jako kdyby hrom neudeřil. "Kdyby ses ale jednoho dne rozhodla říci mi víc, opravdu ráda bych si to poslechla," řekla konverzačním tónem. "A ta stvoření,

co vypadají jako uplácaná z těsta, o těch bych se také chtěla dozvědět něco víc. Ještě nikdy předtím jsem se s nimi nesetkala. A tvoje babička, jak se zdá, patřila k osobám, s nimiž bych se byla velmi ráda seznámila." Pak se narovnala jako pravítko. "A mezitím se podíváme, jestli je tady ještě něco, co bychom tě mohly naučit."

"Tady se dozvím něco o té čarodějnické škole?" zajímala se Tonička.

Na okamžik zavládlo ticho.

"Čarodejnícka škola?" pozvedla paní Zlopočasná obočí.

"Ehm," odkašlala si slečna Klíšťová.

"To jste byla semafórická, že?" obrátila s k ní Tonička.

"Semafórická?" nakrabatila čelo paní Oggová.

"Ona myslí metaforická," zamumlala slečna Klíšťová.

"Je to jako v těch pohádkách," řekla najednou Tonička. "Myslím, že to chápu. Přišlajsem na to. Tohle je ta škola, že? To magické místo. Svět. Tady. A neuvědomíte si to, dokud se pozorně nepodíváte. Víte, že tenhle svět je pro piktmužíky nebe? My se prostě dost pozorně nedíváme. Nikdo nemůže vyučovat čarodějnictví. Ne dobře ani ne správně. Myslím, že je to hlavně o tom, jaký je člověk... člověk, není to tak?"

"Hezky řečeno," přikývla paní Zlopočasná. "Jsi opravdu bystrá. Ale ona skutečně existuje magie. I to se naučíš. A není k tomu ani zapotřebí mnoho inteligence, jinak by se to nikdy nenaučili mágové."

"Budeš také potřebovat nějaké zaměstnání," vmísila se do řeči paní Oggová. "Být čarodějkou, to nevynáší žádné peníze. Nemůžeš požívat magii ve vlastní prospěch, to je jedno ze základních neporušitelných pravidel."

"Umím vyrábět skvělý sýr," řekla Tonička.

"Tak sýr, ano?" opakovala paní Zlopočasná. "Hmm. Ano. Sýr je dobrý. Ale víš něco o lécích? O babicích věcech? To je dobrá vedlejší živnost."

"No, pomáhala jsem rodit jehňata, u kterých to bylo na zadrmo," odpověděla Tonička. "Taky jsem viděla, jak se narodil můj bratr. Nestála jsem jim za to, aby mě poslali pryč. Nezdálo se, že by to bylo nějak obtížné. Ale myslím, že práce se sýrem je lehčí a rozhodně není tak hlučná."

"Sýr je dobrý," opakovala paní Zlopočasná a pokyvovala hlavou. "Sýr je živý."

"A co doopravdy děláte vy?"

Hubená čarodějka na okamžik zaváhala a pak řekla:

"My dohlížíme na... rozhraní. Existuje mnoho rozhraní, o nichž lidé nevědí. Mezi životem a smrtí, tímhle světem a jinými světy, mezi nocí a dnem, dobrem a zlem... a ta potřebují ohlídat. A myje hlídáme, hlídáme souhrn a rovnováhu věcí. Nikdy nežádáme žádnou odměnu. To je důležité."

"Lidi nám dávají různé věci, to zas ano, abys věděla. Lidé, co se týká čarodějek, dokážou být dost velkorysí," navázala řeč paní Oggová. "Když se u nás ve vesnici peče, nemám doma kolikrát pro koláče ani kam šlápnout. Jsou způsoby, jak si o nic neříct a jak si o nic neříct, jestli mě chápeš. Lidi rádi vidí čarodějku spokojenou."

"Ale tady dole si lidé myslí, že jsou čarodějnice zlé!" zvolala Tonička a její Druhé myšlenky pravily: vzpomínáš si, jak zřídka si babička Bolavá musela sama koupit tabák?

"Je úžasné, na co všechno si lidé zvyknou," usmála se paní Oggová. "Je třeba na nejít ze začátku pomalu."

"A my si musíme pospíšit," řekla paní Zlopočasná. "Jede sem muž na tažném koni z farmy. Má světlé vlasy, červenou tvář -"

"To vypadá jako můj otec!"

"No, nutí to ubohé zvíře do klusu," potřásla hlavou paní Zlopočasná. "Takže teď rychle. Chceš se naučit všechno potřebné? Kdy bys mohla odjet z domova?"

"Prosím?" nechápala Tonička.

"Copak děvčata odsud nechodí sloužit jako děvečky, pomocnice a tak dále?" nadhodila paní Oggová.

"Ale ano. Většinou ale když jsou o něco starší než já."

"No dobrá, tak až budeš o něco starší než teď. Tady slečna Klíšťová přijde a najde tě," řekla paní Zlopočasná. Slečna Klíšťová přikývla. "V horách je několik starších čarodějek, které ti rády předají všechny své vědomosti, když jim trochu pomůžeš v domě a kolem něj. A na tohle místo, až budeš pryč, zvláště dohlédneme, na to se můžeš spolehnout. A mezitím budeš dostávat tři pořádná jídla denně, vlastní postel, služební koště... tak se to dělá u nás. Co říkáš?"

"Ano," přikývla Tonička a šťastně se usmála. Ten úžasný okamžik uplynul příliš rychle na všechny ty otázky, které chtěla položit. "Ano, ale, hm..."

"Prosím," otočila se k ní paní Oggová.

"A nebudu muset tančit bez šatů a takové věci, že ne? Já jen, že jsem slyšela povídat..."

Paní Zlopočasná obrátila oči k nebi.

Paní Oggová se vesele usmála. "Víš, na tomhle obřadu rozhodně něco je a mohla bych ti o tom -" začala.

"Ne, nemohla!" vyštěkla na ni paní Zlopočasná. "Žádné perníkové chaloupky, žádné zpěvy nad kotlem, žádné tancování!"

"Pokud ovšem nechceš," dodala paní Oggová a vstala. "A když se občas sejde pár čarodějek, zdrhnou si a zazpívají, no... na tom není nic špatného, pokud na to máš náladu. Mohla bych tě naučit jednu moc pěknou hned teď, ale už bychom měly vážně jít."

"Ale... jak to dokážeš?" zeptala se slečna Klíšťová Toničky. "Tohle je přece křída! Stala ses čarodějkou na křídě! Jak jsi to dokázala?"

"To je tím, že toho víš moc málo, Bystromilo Klíšťová," ozvala se paní Zlopočasná. "Kosti těch kopců jsou z pazourku. Je tvrdý, ostrý a užitečný. Je to král kamene." Zvedla své koště a obrátila se znovu k Toničce. "Co myslíš, budeš mít nějaké potíže?"

"Mohlo by se to stát," přiznala Tonička.

"Chceš, abych ti nějak pomohla?"

"Jsou to moje potíže a nějak si poradím," zavrtěla hlavou Tonička. Hrozně se jí chtělo říci ano! Ano! Ano! Budu potřebovat pomoc! Vůbec nevím, co se stane, až sem otec dorazí! A baron se nejspíše rozčílil. Jenže nechci, aby si ty čarodějky myslely, že si neumím poradit se svými vlastními problémy. To by měl dokázat každý!

"To je pravda," přikývla paní Zlopočasná.

Tonička zapřemýšlela, jestli umí čarodějka číst v myšlenkách.

"V myšlenkách? To ne," zavrtěla hlavou paní Zlopočasná a vylezla na své koště. "Ve tvářích ano. Pojď sem, mladá dámo."

Tonička poslechla.

"Nejdůležitější věc na čarodějnictví je," řekla paní Zlopočasná, "že nemá v lásce nějaké vyučování a školení. Nejdřív dostaneš testy a pak strávíš mnoho let tím, že budeš zjišťovat, jak jsi obstála. V tom směruje to tak trochu jako sám život." Natáhla ruku a mírně pozvedla Toničce bradu, aby jí viděla přímo do očí. "Vidím, že jsi otevřela oči."

"Ano."

"Dobrá. To mnoho lidí nikdy neudělá. Ale přesto to v budoucnosti ani tak nebudeš mít jednoduché. Možná se ti bude hodit tohle?"

Natáhla ruku a udělala Toničce ve vzduchu kolem hlavy kruh a pak, zatímco ukazovákem jedné ruky pomalu kývala, druhou rukou jí udělala nad hlavou oblouk.

Tonička zvedla ruce k hlavě. Chvilku si myslela, že tam nic není, ale pak se dotkla... něčeho. Bylo to spíše jako pocit, že ve vzduchu něco je, a když jste to nečekali, ruka vám tím prostě prošla.

"Je tam opravdu?" zeptala se.

"Kdo ví," odpověděla čarodějka. "Je to virtuální špičatý klobouk. Nikdo jiný nebude vědět, že ho máš. Někdy ti ale může dodat klid a jistotu."

"Myslíte, že existuje jen v mé hlavě?" ujišťovala se Tonička.

"Máš v hlavě spoustu věcí. To ovšem neznamená, že nejsou skutečné. Lepší bude, když se nebudeš tolik vyptávat."

"Co se stalo s ropuchou?" ozvala se slečna Klíšťová, která se chtěla vyptávat.

"Zůstane u Nac mac Fíglů," odpověděla jí Tonička. "Jak se ukázalo, je to ropušák a býval výborným právníkem."

"Tys dala klanu Nac mac Fíglů jejich vlastního právníka?" nadhodila paní Oggová se zájmem. "Světe, třes se! Ale jak já sama ráda říkám, občas se otřást - to udělá každému dobře."

"Pojďte, sestry, musíme se vydat na cestu," řekla slečna Klíšťová, která vylezla na druhé koště za paní Oggovou.

"Takhle mluvit nemusíme," upozornila ji paní Oggová. "To je řeč dobrá do divadla, to vám řeknu rovnou. Takže čau, Tóny. Ještě se uvidíme."

Její koště začalo pomalu stoupat. Od koštěte paní Zlopočasné se však ozval jen jakýsi smutný slabý zvuk. Koště tiše prskalo a kašlalo.

Paní Zlopočasná si povzdechla. "To ti zatracení trpaslíci," řekla. ^Tvrdili, že to opravili, to ano, a když mi to v dílně předváděli, tak samozřejmě chytilo napoprvé, ale -"

Z dáli k nim dolehl zvuk koňských kopyt. Paní Zlopočasná s překvapující rychlostí seskočila z koštěte, uchopila ho pevně oběma rukama a s nadouvajícími se sukněmi se rozeběhla po pastvině.

Když se Toniččin otec objevil na horizontu kopce, byla už jen malou tečkou v dáli. Otec jel na jednom z tažných koní a ani se nezdržoval tím, aby se přezul do kožených bot. Jak se kůň blížil, od kopyt velikosti velkých talířů*, okovaných železem, odletovaly kusy drnů na všechny strany.

V dálce Za zády Tonička zaslechla táhlé svúútíšš&t; které se rychle ztratilo ve výšce.

Byla překvapená, když zjistila, že se otec směje a pláče najednou.

Bylo to všechno tak trochu jako sen. Jak Tonička zjistila, byla tohle velmi užitečná věta: Moc si toho nepamatuju, bylo to všechno jako sen. Nejsem si jistá, viděla jsem to všechno jako ve snu.

Baron, jehož radost byla nepopsatelná, si byl ale naopak velmi jistý. Bylo jasné, že ta ženská - ta královna, ať už je to kdokoliv, kradla děti, ale jeho Roland ji porazil, představte si! A ještě navíc pomohl těm dvěma malým, dětem dostat se domů.

Matka trvala na tom, aby si šla Tonička lehnout, i když byl ještě bílý den. Upřímně řečeno, Toničce to ani nevadilo. Byla unavená, a tak si ráda zalezla pod pokrývky a zabydlela se v onom růžovém světě mezi bděním a sněním.

Slyšela, jak se dole baví otec s baronem. Slyšela, jak si mezi sebou postupně tvoří celý příběh, když se v nedávných událostech pokoušeli najít nějaký smysl. Očividně byla ta vaše dívenka moc statečná (říkal baron), ale, víte, je jí přece teprve devět, ne? A nemá ani potuchy o tom, jak zacházet s mečem! A Roland bral ve škole hodiny šermu!

A tak to pokračovalo. Později, když baron odešel, ještě slyšela, jak se otec s matkou baví o jiných věcech. Třeba o tom, jak teď Kryslov žije prakticky na střeše a jen výjimečně slézá na zem.

Tonička ležela v posteli a čichala mastičku, kterou jí matka namazala spánky. Tonička se určitě někde musela uhodit do hlavy, tvrdila matka. Pozná to prý podle toho, jak si to dítě pořád osahává hlavu.

Tak... Roland se svou červenou tváří byl hrdinou, co? A ona byla jako ta hloupá princezna, která si vymkla kotník a každou chvíli omdlí? To je ale hrozně nefér!

Natáhla se k malému stolku vedle postele, na nějž si odložila neviditelný klobouk. Matka jí sice přímo na něj postavila šálek polévky, ale pořád tam byl. Toniččiny prsty zlehka nahmátly hrubou látku jeho okraje.

Nikdy nežádáme žádnou odměnu, pomyslela si. Kromě toho... to všechno bylo tajemství. Nikdo jiný nevěděl o Svobodném národě piktmužíků. Je pravda, že Čestmír teď běhal po domě s ubrusem kolem pasu a pokřikoval věci jako "Mlňaví mlhaví chlapi! Natlhnu ti čudidlo!", ale paní Bolavá byla pořád tak ráda, že je zpět a že mluví o něčem jiném než

o sladkostech, že si příliš nevšímala toho, o čem vlastně mluví.

Ne, tohle nemůže říci nikomu. Nikdo by jí nevěřil, a i kdyby, co kdyby se lidé vydali tam nahoru a hrabali se v pahorku piktmužíků? To se nesmělo stát.

Co by udělala babička Bolavá?

Babička Bolavá by nikomu nic neřekla. Babička Bolavá často nic neříkala. Jen se samapro sebe usmívala, bafala ze své dýmky a čekala na správný čas...

Tonička se usmála sama pro sebe.

Pak usnula a nic se jí nezdálo.

A den uplynul.

Pak uplynul daší den.

* * *

Třetí den pršelo. Tonička šla do kuchyně, kde nebylo živáčka, a sundala z police porcelánovou pastýřku. Dala ji do malého pytle, vyklouzla z domu a rozeběhla se na důliny.

Po obou stranách Křídy řádilo příšerné počasí a Křída prořezávala mračna jako lodní příď. Když Tonička dorazila na místo, kde byla čtyři železná kola a zbytky starého sporáku, vyřízla čtvercový kus drnu a opatrně vyhrabala jámu pro porcelánovou pastýřku. Pak drn opatrně priklopila. To už pršelo tak silně, že voda prosákla na podloží a bylo jisté, že drn poroste dál. Zdálo se jí, že dělá správnou věc. A byla si jistá, že zachytila závan tabákové vůně.

Pak se vydala k pahorku piktmužíků. Tohle jí dělalo tak trochu starosti. Vždyť věděla, že tam jsou, ne? Takže když se o tom půjde k pahorku ujistit, bude to vypadat... tak trochu..., jako že pochybuje o tom, že tam budou, nebo ne? Byli to zaměstnaní lidé. Měli spoustu práce. Tak například museli oplakávat starou keldu. Asi byli opravdu velmi zaměstnaní. To všechno si v duchu říkala. Nedělala to proto, aby se ujistila, že v králičí noře v kopci je něco víc než jen králíci. To ani náhodou.

Byla kelda. Měla své povinnosti.

Zaslechla hudbu. Zaslechla hlasy. A pak, když nahlédla do šera, nastalo náhlé ticho.

Opatrně vytáhla z pytle láhev Zvláštního mazání pro ovce a nechala ji sklouznout do tmy.

Pak se vydala k domovu a za zády znovu zaslechla slabou hudbu.

Zamávala na krkavce, který kroužil líně pod oblaky, a byla si jistá, že jí malá tečka za jeho krkem zamávala na oplátku.

Čtvrtý den dělala Tonička máslo a další obvyklé povinnosti. Měla pomocníka.

"A teď bych byla ráda, kdybys šel a nakrmil slepice," řekla Čestmírovi. "Co uděláš?"

"Naklmíš kvokvo," odpověděl Čestmír.

"Slepice," opravila ho Tonička.

"Slepice," opakoval Čestmír poslušně.

"A utři si nos... ne do rukávul Dala jsem ti kapesník. A až půjdeš zpátky, zkus, jestli uneseš celé poleno, hm?"

"Ach, klistusmalíja," povzdechl si Čestmír.

"A co jsme si řekli, že nebudeme říkat?" podívala se na něj přísně Tonička. "Nebudeme říkat -"

"- klistusmalíja slovo," zahučel neochotně Čestmír.

"A hlavně ho nebudeme říkat před -"

"- pved mámou," pokyvoval Čestmír poučeně hlavou.

"Výborně. A až skončím, zbude nám chvíle času zaskočit k řece."

Čestmír se očividně rozveselil.

"Mlhaví mlhaví chlapi?"

"No, možná tam budou," řekla. "Ale asi mají spoustu práce. Musí si najít jinou keldu a... prostě jsou moc a moc zaměstnaní. Alespoň si to myslím."

"Mlhaví chlapi fikali, že bácneš lybí hubu pves kebuli!" brebentil Čestmír šťastně.

"No, uvidíme," odpověděla mu Tonička a cítila se jako rodič. "Teď prosím běž a seber vejce."

Když se odbatolil s košíkem na vejce, který svíral oběma rukama, položila si Tonička na mramorovou desku kus másla a uchopila dvě plochá dřevěná pádýlka, nebo špachtličky, aby z něj uplácala šišku másla. Pak na něj udělá dřevěným tiskátkem obrázek. Lidé měli rádi na svém másle svůj malý obrázek.,

Právě když začala máslo tvarovat, zastřel dveře nějaký stín. Otočila se.

Byl to Roland.

Podíval se na ni a obličej měl ještě červenější než obvykle. V ruce velmi nervózně otáčel svým velmi drahým kloboukem, stejně jako to dělal Rob Kterýten.

"Copak?" řekla.

"Podívej, s tím... no víš, jak se to... to o tom..." začal Roland.

"No?"

"Podívej, já jsem neřekl... já nechtěl, já nikomu o ničem nelhal," vyletělo z něj najednou. "Jenže otec se tak nějak rozhodl, že ze mě bude hrdina, a neslyší nic z toho, co mu povídám, dokonce ani potom, co jsem mu řekl, jak... jak..."

"...jsem ti pomohla?" napovídala mu Tonička.

"No ano... Teda chci říct ne! On řekl... povídal... tvrdil, že jsi měla štěstí, že jsem tam byl, a taky povídal, že -"

"Na tom nezáleží," odpověděla Tonička a znovu se chopila špachtliček na máslo.

"A pořád všude vypráví, jak jsem byl odvážný a -"

"Povídám, že je to jedno," přerušila ho Tonička. Malé špachtličky tvarovaly hroudu čerstvého másla. Patpatpatpat.

Rolandova ústa se chvíli němě otvírala a zavírala.

"To chceš říct, že ti to nevadí?" vypravil ze sebe nakonec.

"Ne. Mně to nevadí."
"Ale to není fér!"
"My jsme jediní, kdo znají pravdu," odpověděla mu Tonička.
Patpatpatpat. Roland upíral oči na hroudu žloutnoucího másla, které tak klidně tvarovala.
"Hm," řekl po chvíli. "Ehm... takže to nikomu neřekneš? Víš, měla bys na to právo, ale -"
Patpatpatpat...
"Nikdo by mi nevěřil," odpověděla Tonička.
"Zkoušel jsem to," omlouval se Roland. "Vážně jsem to zkoušel."
Určitější to zkoušel, pomyslela si Tonička. Jenže nejsi zvlášť chytrý, a baron? Ten v žádném případě nemá ani první myšlenky. Vidí svět tak, jak si ho přeje vidět.
"Jednoho dne budeš baronem, že?" nadhodila ledabyle.
"No. Asi ano. Jednoho dne určitě. Ty, poslyš, jsi vážně čarodějka?"
"A až budeš baron, budeš v tom dobrý, doufám, že?" řekla Tonička a překulila máslo. "Poctivý a velkorysý a slušný? Budeš platit dobré mzdy a starat se o staré lidi? Nedovolíš davu, aby vyhnal starou paní z jejího domku?"
"No, já doufám, že -"
"Budu tady totiž já, rozumíš? Zvedneš hlavu a uvidíš mě tam stát. Někde na okraji davu. Pořád. Budu všechno pozorovat, protože pocházím z dlouhého rodu Bolavých a tohle je moje země. Můžeš být naším baronem a já doufám, že budeš dobrý baron. Ale jestli ne... přijde zúčtování!"
"Poslyš, já vím, že jsi byla... byla..." začal Roland a tvář mu zase zrudla.
"Velmi užitečná?" napovídala mu Tonička.
"...ale takhle se mnou mluvit nemůžeš, abys věděla!"
Tonička si byla jistá, že někde pod střechou mezi trámy zaslechla velmi slabý hlásek: "Kristusmarija, jaký škaredý malý napučenec napučený..."
Na okamžik zavřela oči a pak ukázala s bušícím srdcem dřevěnou špachtličkou najeden z prázdných kbelíků.
"Kbelíku - naplň se!" přikázala.
Něco se zamíhalo a zašplouchalo. Kbelík byl plný vody a po jeho boku stékaly kapky.
Roland nevěřícně zíral na kbelík. Tonička na Rolanda vrhla svůj nejsladší úsměv, který ovšem dokázal být i dosti strašidelný.
"Neřekneš to nikomu, že ne?" nadhodila.
Obrátil se k ní s bledou tváří. "Nikdo by by mi nevěřil..." zakoktal se.
"Právě," přikývla Tonička. "Takže si rozumíme, není to skvělé? A teď, jestli ti to nevadí, musím dodělat tohle máslo a začít se sýrem."
"Sýr? Ale vždyť ty... můžeš dělat, co chceš!" vybuchl Roland.
"A právě teď se mi chce dělat sýr," odpověděla Tonička odměřeně. "Běž domů."
"Tahle farma patří mému otci!" prohlásil a vzápětí si uvědomil, že to řekl nahlas.
Ozvala se dvě nenápadná, ale neuvěřitelně hlasitá cvaknutí, jak Tonička odložila své špachtličky na máslo a otočila se.
"Tak to, co jsi řekl, bylo opravdu velmi odvážné," prohlásila, "ale předpokládám, že sis to už promyslel a teď lituješ, že jsi to řekl?"
Roland, který pevně zavřel oči, horlivě přikývl.
"Dobrá," řekla Tonička. "Dnes dělám sýr. Zítra bych mohla dělat něco jiného. A možná, že mezitím tady nebudu a ty si pomyslíš: kde asi je? Ale jistá moje část tady bude neustále. Vždycky budu myslet na tohle místo. Budu ho hlídat. A vrátím se! A teď běž pryč!"
Obrátil se a dal se na útěk.
Když jeho kroky utichly, řekla Tonička: "Tak dobrá, kdo je tady?"
"To sem já, paňo. Ne-tak-velkej-Jock-jako-Pros-třeně-velkej-Jock-ale-větší-než-Malej-Jock Jock, paňo." Piktmužík se vynořil za kbelíkem na vodu a teď dodal: "Rob Kterýten přál, abysme sem skákli a alespoň na chvílu na tobě měli položený voko a taky abysme ti poděkovali za prezent."
Je to pořád magie, i když už člověk ví, jak se to děje, pomyslela si Tonička.
"Takže na mě dohlížejte jen v mlékárně, kapíro? Žádný špiclování!"
"Samozřejmě, paňo, jasňačka!" přikyvoval Ne-tak-velký-Jock-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-větší-než-Malý-Jock Jock. Pak se usmál a pokračoval. "Fiona se stane keldou v klanu nedaleko Ploskolebčí hory a požádala mě, abych s ní šel jako bard!"
"No gratuluji!"
"Ajto, a Viliam říkl, že budu dobrý, enem dyž prý budu na myšdudy tvrdo cvičit," pokračoval piktmužík. "A... ehm... totok..."
"No, copak?" podívala se na něj Tonička.
"Ahm... Hamiš praví, že viděl jednu cérku v klanu u Dlúhého jezera, kerá vyhledá, že by z ní mohla byť dobrá kelda... a toto... je to dobrý klan... ehm..." Piktmužík byl rozpaky fialový.
"Výborně," přikývla Tonička. "Kdybych byla já Rob Kterýten, tak bych ji pozvala na návštěvu ještě dnes."
"Ty bys nebyla proti tomu?" ujišťoval se Ne-tak-velký-Jock-jako-Prostředně-velký-Jock-ale-větší-než-Malý-Jock Jock s výrazem příjemného úžasu.
"Ani v nejmenším," zavrtěla hlavou Tonička. Trošku ano, přiznala si v duchu, aleje to jen malá troška, kterou odloží někde v hlavě dozadu na poličku.

"No to je fantastický!" zajásal piktmužík. "Chlapom to ďálo trocha hlavu, kapíro? Sběhnu tam a říknu jim co a jak." Pak ztišil hlas. "A nechtúa bys, abych zaběhl za tým bambulou narvaným a postaral se, aby zaseje sletěl z íhovada?"

"Ne!" odpověděla Tonička spěšně. "Ne, to nedělej." Rychle zvedla špachtličky na máslo. "Jen ho nechte mně," usmála se. "Nechte klidně všechno mně."

Když zůstala sama, dodělala máslo.

...patpatpat...

Dokončila práci, položila špachtličky a špičkou velmi čistého prstu na hladký povrch načrtla vlnovku. Pod ní druhou, která ji kopírovala, takže připomínaly vlny. Nakonec přidala rovnou čáru, která znázorňovala Křídu.

Země pod vlnami.

Pak ale rychle povrch uhladila a vzala do ruky značku, kterou vyrobila včera. Vyřezala ji z kusu jabloňového dřeva, které jí dal pan Kostka.

Otiskla ji do másla a pomaluji odtáhla.

Na olejově lesklém, sytě žlutém povrchu byl obrovský měsíc v úplňku a před ním plula na koštěti čarodějka.

Znovu se usmála a byl to úsměv babičky Bolavé. Jednoho dne se věci změní. Jenže začínat musíte malí, stejně jako duby.

Pak dělala sýr...

...v mlékárně na farmě, která ležela uprostřed polí přecházejících v důliny, jež dřímají v horkém letním slunci. A na důlinách se pomalu pohybují stáda ovcí, posouvají se po travnaté pahorkatině jako obláčky po zeleném nebi a tu a tam vyrazí přes zelenou trávu ovčácký pes jako kometa. Teď a navždy, svět bez konce.

POZNÁMKA AUTORA

Obraz, o němž se Tonička zmiňuje v této knize, skutečně existuje. Jmenuje se The Fairy Fellers's Masters Stroke od Richarda Dadda a visí v Tateově galerii v Londýně. Má rozměry pouhých 50 x 30 centimetrů. Jeho dokončení trvalo umělci celých devět let a pracoval na něm zhruba v polovině 19. století. Žádný jiný podobný a tak proslulý obraz s tématem vil neznám. Tenhle je skutečně velmi podivný. Sálá z něj letní teplo.

O Richardu Daddovi "vědí" lidé především to, že se zbláznil, zabil vlastního otce a zbytek svého života byl uzavřen v blázinci, kde kreslil "podivné obrázky". V zásadě je to všecko pravda, ale je to velmi kritický výtah ze života zkušeného a talentovaného umělce, u nějž se později vyvinula duševní choroba. Nac mac Fígl se na obrázku nevyskytuje, ale předpokládám tu možnost, že ho někdo vymazal právě pro ono obscénní gesto, o němž byla řeč. Takové věci oni dělají.

Pověst o tradici, která praví, že pastýři a pastýřky jsou pohřbíváni s kusem syrové vlny, kterou jim pozůstalí kladou do rakve, je také pravdivá. Dokonce i bohové musí pochopit, že pastýř nemůže zanedbat ovce. Bůh, který to nepochopí, nestojí za to, aby se v něj věřilo.

Neexistuje slovo, jako je půldenní světlo, ale bylo by hezké, kdyby existovalo.

* Pozn. autora: Lidé často říkají takové věci jako: naslouchej svému srdci, ale čarodějky se už dávno naučily naslouchat i jiným věcem. Nevěřili byste, co všechno by vám mohly prozradit například vaše vlastní ledviny.

** Pozn. autora: Obyčejné věštkyně štěstí vám většinou prorokují to, co chcete, aby se vám přihodilo. Čarodějky vám říkají to, co se vám stane, at se vám to líbí nebo ne. Je to zvláštní, ale o co jsou čarodějky více přesné, o to méně jsou populární.

* Pozn. autora: Tonička přečetla v encyklopedii množství slov, která před ní nikdy nikdo nevyslovil, takže musela jen hádat, jak se vyslovují.

* Pozn. překl.: V románu Carpe jugulum nazývají Nac mac Fíglové svou královnu "keida". Předpokládám, že je to v důsledku drobných odchylek nářečí jednotlivých klanů. Svobodného národa, a proto jsem ponechal, jak je.

* Pozn. autora: Fígl v kiltu trčící vzhůru nohama ze země je slovy nepopsatelný, a tak se o to ani nebudu pokoušet.

* Pozn. překl.: Tohle jsem si nedokázal odpustit. Greyhound je v češtině chrt.

* Pozn. překl.: Abych předešel zbytečným nedorozuměním. Podobně jako se v angličtině slovo Bohemian někdy používá jako synonymum pro cikána, některá moravskoslezská nářečí používají výrazy cygán, cygánit a ocygánit jako ekvivalenty slov lhář, lhát a šidit.

* Pozn. překl.: To měla Tonička svatou pravdu. Bohužel jí už asi učitel neřekl, že Bílá velryba v románu H. Melvilla není velryba, ale vorvaň. Podle encyklopedie vorvaň velký dorůstá délky až pětadvacet metrů a váží i padesát tun. Je to skutečně mořský savec z řádu kytovců, ale... cituji Je největším z ozubených kytovců". Bědoš, bědoš!

* Pozn. překl.: Pokud najdete v právnických výrazech nějaké nepřesnosti, omlouvám se. Snažil jsem se konzultovat tuto partii s právníky a dozvěděl jsem se mnoho, bohužel máloco konkrétního, a už vůbec ne to, co jsem potřeboval.

* Pozn. autora: Zhruba třicet centimetrů v průměru. Tentokrát si je Tonička neměřila.